

epravo.cz MAGAZINE

1
2013

HARTMANN, JELÍNEK, FRÁŇA & Partneri

Profil advokátní kanceláře

právníkroku 2012

Reportáž a oficiální
výsledková listina (str. 34)

Hästens

Fulfilling dreams
since 1852

We Sleep.
Do you?

HÄSTENS CONCEPT STORE
Vinohradská 1420/33
120 00 Praha 2

Telefon: +420 222 254 292

SOHO INTERIÉROVÉ CENTRUM
Svratecká 989
664 42 Brno - Modřice

Telefon: +420 543 217 032

e-mail: info@postele-hastens.cz

www.hastens.com
www.postele-hastens.cz

Hästens je partnerem projektu Spěte zdravě. www.spetezdrave.cz

obsah

úvodník

- 2 Zdroje legislativního procesu

názory

- 5 Vzpomínka na presumpci nevinny
6 Nový občanský zákoník bez nového soudního řádu?
8 Nový občanský zákoník – odložit, či neodložit?
10 České notářství si připomíná dvacetileté výročí své obnovy jako svobodného povolání
12 Advokátský proces?!
15 Kdo je připraven, není ohrožen
16 Komentář k aktuálnímu právnímu problému – občanský zákoník a advokáti
18 K advokátním zkouškám
21 Nemusí být vždy aktuálním tématem v advokacii některá z otázek hmotného či procesního práva, ale i otázky týkající se advokacie samotné
22 Amnestie a umírněnost
24 Mediacie aneb umění se dohodnout
26 Kam směřuje česká advokacie?
28 Poznámka na okraj k novému občanskému zákoníku a jeho kritice
30 Opuštění nemovitosti dle nového občanského zákoníku
32 Právo svědčí bdělým

právník roku 2012

- 34 Právník roku 2012: Mezi oceněnými jsou Ivana Štenglová, Bohumil Havel nebo Eliška Wagnerová

rozhovor

- 38 David Uhlíř

profil advokátní kanceláře

- 43 Profil advokátní kanceláře Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s. r. o.

aktuálně

- 47 Advokátní kancelář DVOŘÁK & SPOL. se spojuje se slovenskou NH Hager-Niederhuber advokáti
47 Russian Desk BBH
48 Církevní restituce pohledem odborníků

lidé

- 51 Kdo kam

z právní praxe

- 57 Postup k odstranění pochybností vers. vytýkáci řízení
62 Ochrana spotřebitele a nový režim pro směnárny
66 Přihlašování pohledávek do insolvence – doma i v zahraničí
70 Obchodní podmínky po rekonstrukci
72 Nabídková povinnost zaměstnavatele při výpovědi z organizačních důvodů dle aktuální judikatury Nejvyššího soudu
75 Listinné akcie na majitele ve světle rekonstrukce
79 Smlouvy o smlouvě budoucí v současné a budoucí praxi
80 Limity povinnosti zaměstnavatele vytvořit zástupcům zaměstnanců podmínky pro řádný výkon jejich činnosti
82 Co skutečně změnila novela zákona o rozhodčím řízení
84 Porušení výhrady vlastnictví
86 Datové schránky: Je při podání prostřednictvím datové schránky nutný zaručený elektronický podpis? Kdy je datová zpráva doručena?
88 Uznávám, že...
91 Několik poznámek k aktuálním změnám v exekucím řádu a k zavedení povinné předžalobní výzvy
92 K prolomení (majetkové) samostatnosti právnických osob
97 Společnost s ručením omezeným po 1. lednu 2014 – nové možnosti
98 Doručování a okamžik doručení písemnosti prostřednictvím datové schránky a prostřednictvím elektronických nástrojů v režimu zákona o veřejných zakázkách
102 Úskalí institutu spolupracujícího obviněného
105 Na tajné frontě mezi zaměstnavateli a zaměstnanci
109 Odpovědnost za škodu způsobenou stavební činností
112 Založení a změny v nadaci ve světle nového občanského zákoníku
114 Společenská smlouva po rekonstrukci aneb důležitost přechodných ustanovení zákona o obchodních korporacích
117 Ústavní soud, náhrada nákladů řízení aneb nic není zadarmo

- 120 Možná překvapivě k závaznosti rozhodnutí ústavního soudu
123 Zjednodušená přeshraniční fúze sloučením
127 Lékaři a švarcsystém
128 Úhrada nájemného při změně vlastnictví předmětu nájmu
132 Některé právní aspekty smluv na vývoj a implementaci SW – smluvní typ, předmět smlouvy, součinnost objednatele
137 Rodinný závod – další z novinek v novém občanském zákoníku

judikatura

- 138 Z aktuální judikatury Nejvyššího soudu

lifestyle

- 148 Už víte, kde chcete bydlet?
150 Trendy v obkladech a dlažbách velí návrat k přírodě
154 Luxusní doplňky ...nejen pro muže
156 Veletrh Mipim: mezinárodní vrchol jarní realitní sezóny
158 Vila Na Výsluní – bydlení 21. století
160 Novinky ve mzdách
161 UniCredit Bank stále na špičce v nabídce bankovních služeb pro advokáty, notáře a další svobodná povolání
162 G&G VÍNA s. r. o.
164 Francouzská Michelin šéfkuchařka Reine Sammut v AvantGarde restaurant

Zdroje legislativního procesu

Sněmovní tisky 721 a 921. Naprosto odlišné a možná přece mají něco společného. Tisk 721 – Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Tisk 921 – Návrh poslance Davida Ratha na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Tisk 721 – ČTU toho má moc, a tak si zřejmě někdo řekl, že by nebylo špatné, zbavit se agendy rozhodování sporů mezi poskytovateli telekomunikačních služeb a příjemci těchto služeb. Ideálním příjemcem jsou pak soudy, takže Ministerstvo průmyslu a obchodu protlačilo návrh příslušné novely zákona do parlamentu.

Tisk 921 – MUDr. David Rath toho má asi také moc a poté, co mu vnučen dlouhodobý studijní pobyt, připravil i on příslušné novely právních předpisů.

Oběma návrhům novel, byť jejich motivacemi byly zřejmě konkrétní problémy zúčastněných, nelze upřít logiku a smysluplnost a obě zároveň potvrzují základní pravidlo českého přístupu k právu (byl bych rád, pokud bych mohl říci veřejnosti, a nikoliv odborné veřejnosti, ale nevím) a sice, že účel světí prostředky. V každém případě oba návrhy stojí za to si prostudovat a sledovat jejich další osud.

Osobně bych přál více štěstí tisku 921, protože, byť jsou v něm obsažena ustanovení, která jsou nerealizovatelná (za stávajících technických podmínek a za stávajících finančních možností vězeňské služby a orgánů činných v trestním řízení), jde směrem k humanizaci výkonu vazby. To ale za situace, kdy si veřejnost žádá různý postup proti sprostým podezřelým, jak jsme denně přesvědčovani prostřednictvím médií, bude zcela jistě jedním z diskvalifikujících faktorů. Takže výsledek se dá předpokládat zcela jasný, bohužel ke škodě věci.

Pokud jde o tisk 721 – zde lze naopak předpokládat úspěch. Sice je stávající úprava akceptovatelná a vzhledem ke speciální problematice pochopitelná, ekonomická a umožňující svým způsobem i přezkoumání rozhodnutí ČTU, Ministerstvo průmyslu a obchodu proti Ministerstvu spravedlnosti asi přece jen hraje vyšší kartou. Takže sice budou pro účastníky náklady vyšší, řízení delší, vzhledem k počtu věcí (cca 150 tis. věcí ročně) zpomalíme další věci na soudech – není asi o čem uvažovat. Vezmeme to zkrátka zkratkou, i když to bude delší a horší cesta, nebo jinak také, budeme šetřit, ať to stojí, co to stojí.

Trochu mi to připomíná vyprávění Jiřího Voskovce, který říkal, že když odlétali před válkou z České republiky do USA, viděli, jak od křídla letadla, ve kterém seděli, vlaje nit, což měl Jan Werich okomentovat slovy „obávám se, aby únavou materiálu nezpůsobila pád stroje“. Domnívám se tedy, že i my bychom se, s přihlédnutím k bezmezně kreativě zúčastněných v legislativním procesu, měli obávat, aby některé legislativní iniciativy nezpůsobily pád našeho stroje. Pokud tedy je ještě ve vzduchu, to je pochopitelně další věc. Upozorňovat pak na to, že méně je někdy více, by za situace, kdy veřejnost aktivitu poslanců hodnotí jen podle vykazovatelné činnosti a aktivní nadšení je pro veřejnost vždy více než skepse, již bylo zcela zbytečným. ●

Mgr. Jaroslav Vaško

ODBOBNÝ KONGRES
**PRÁVNÍ
PROSTOR
2013**

22. – 23. DUBNA 2013
HOTEL JEZERKA
SEČ-ÚSTUPKY

 CODEXIS® A **Právní rádce**

POŘÁDAJÍ TŘETÍ ROČNÍK ODBORNÉHO KONGRESU

ZÁŠTITU NAD ODBORNÝM KONGRESEM PŘEVZAL
MINISTR SPRÁVEDLNOSTI JUDR. PAVEL BLAŽEK, PH.D.
A MINISTR PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ING. KAMIL JANKOVSKÝ

PŘEDNÁŠEJÍCÍ:

JUDR. TOMÁŠ LICHOVNÍK
PROF. JUDR. HANA MARKOVÁ, CSC.
JUDR. KAREL HAVLÍČEK
JUDR. TOMÁŠ SOKOL
JUDR. LIBOR VÁVRA
MGR. FRANTIŠEK KORBEL, PH.D.
PROF. DR. JUDR. KAREL ELIÁŠ
JUDR. PHDR. VRATISLAV KOŠŤÁL
MGR. JAN SIXTA
MGR. ROBERT PERGL
JUDR. PETR BEZOUŠKA, PH.D.
JUDR. PETR TÉGL, PH.D.
JUDR. DAVID RAUS, PH.D.
JUDR. JAKUB HANDRLICA, PH.D.
JUDR. DANIELA ŠUSTROVÁ
PROF. JUDR. IVO TELEC, CSC.
JUDR. FILIP MELZER, PH.D., LL.M.
JUDR. JAROMÍR JIRSA
JUDR. DANIELA KOVÁŘOVÁ
JUDR. ROMAN FIALA
JUDR. LENKA BRADÁČOVÁ, PH.D.
JUDR. JAN SVÁČEK

TÉMATA KONGRESU:

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK A JEHO DOPAD NA:

- ZÁVAZKOVÉ VZTAHY
- OBČANSKÉ SOUDNÍ ŘÍZENÍ
- OBLAST DANÍ
- OBLAST SPRÁVNÍHO PRÁVA
- OBLAST RODINNÉHO PRÁVA
- OBLAST TRESTNÍHO PRÁVA
- A DALŠÍ...

AKTUÁLNÍ OTÁZKY ČESKÉ JUSTICE

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

DALŠÍ OČEKÁVANÉ ZMĚNY A NOVINKY V PRÁVNÍM ŘÁDU

Registrace a informace
o kongresu na www.pravniprostor.cz

Organizátoři:

Právní rádce

Hlavní odborní partneři:

Hlavní partner:

Partner:

Mediální partneři:

Moderní řízení

SOUDECE

Brož
&
Sokol
&
Novák

Advokátní kancelář

Attorneys
Rechtsanwälte

Sokolská 60, 120 00 Praha 2,
Tel: 224 941 946, Fax: 224 941 940,
E-mail: advokati@akbsn.eu,

www.akbsn.eu

Pobočky:

- Praha: Ječná 39a, 120 00 Praha 2, tel.: 221 995 216-218, vyřizuje pohledávky DP hl.m. Prahy
- Přerov: nám. T.G.Masaryka 11, 750 02 Přerov, e-mail: akprerov@akbsn.eu
- Litoměřice: Mírové nám. 30, 412 01 Litoměřice, e-mail: aklitomerice@akbsn.eu
- SR: Špitálska 10. P.O.Box 22, 8514 99 Bratislava, Slovenská republika

Naše kancelář poskytuje právní služby ve všech oblastech práva, zejména v oblasti práva obchodního, občanského – procesního i hmotného, správního, rodinného, pracovního a trestního. Zabýváme se i rozhodčím řízením. S nárůstem klientely a rozšířením poskytovaných služeb jsme zřídili další pobočku v Praze a pobočky v Přerově, v Litoměřicích a ve Slovenské republice. Právní služby poskytujeme v jazyce českém, anglickém, francouzském, německém, polském, ruském a ukrajinském. Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák je členem mezinárodního sdružení International Jurists a může prostřednictvím tohoto sdružení zajistit poskytování právní služby po celém světě.

**Advokátní kancelář
byla vyhodnocena jako
„Právníká firma roku“
v oblasti trestního práva
za rok 2010, 2011 a 2012.**

Vzpomínka na presumpci nevinoty

Oslovil mne jakýsi skoták. Prý abych se zeptal svého klienta, jak se mu žije s vědomím odpovědnosti za škodu, kterou způsobil svou trestnou činností. Skoták byl nedočkavý a ptal se čtrnáct dní po zahájení trestního stíhání. Doba už je taková. Dřív si skotáci hleděli dobytka, dnes se jim inspirují. Chtěl jsem zostra odpovědět. Něco jako, milý skotáku, jak můžeš předpokládat, že můj klient je vinen, když mu ledva nadělili? Kauza je navíc dost složitá, klient i další dva, co jsou v tom s ním, tvrdí, že to je nesmysl, žádnou škodu nejen nepůsobili, ale ani nevznikla, protože znalec to špatně spočítal. Jsme tu, skotáku, civilizovaná země, pročez máme, kromě jiného, i presumpci nevinoty. Hovořit o někom jako o vinném, dokud to pravomocně neřekne soud, se zve neslušnost. Hrubá. Ale mlčel jsem. Jak mám vyčítat skotákovi neslušnost, když jiní, které za skotáky nepovažují, teď klidně činí závěry o cizí vině, ačkoliv o ní soud také nerozhodl? A dokonce to píšou do novin a říkají to nahlas do mikrofonů a kamer.

Rozumím tomu, že se někomu lednová amnestie nelíbí a spekuluje, jak to do budoucna prezidentovi zatrhne. Nesouhlasil bych s tím, ale je to svaté právo kohokoliv o něco takového usilovat. To, že ale někdo může vážně tvrdit, že díky amnestii uniklo potrestání mnoho pachatelů, čímž houfy poškozených přišly o náhradu škody, mi ale hlava nebere. Abych mohl o někom říct, že je pachatel, tedy spáchal trestný čin, a pak nějakým trikem uloženému trestu unikl, musí být přeci odsouzen. Pravomocně odsouzen. Cokoliv jiného, tedy zejména rovnítko mezi podezřelým a usvědčeným, je flagrantní porušení Ústavy, přesněji článku 40 Listiny základních práv a svobod. Lehkost, s jakou nemá část spoluobčanů udělala z několika stovek lidí odsouzených jen tak, na ulici nebo doma u televize, je poněkud zarážející. A to i v národě, který, ještě ne tak dávno, vcelku ochotně sepiso-

val a podepisoval petice, v nichž žadonil o nějakou tu šibeničku pro obžalované. Nevím ostatně, jestli by u vědomí, co malý český člověk dokáže, když se dostatečně politicky rozpumpí, nemělo být trestné mluvit o vině dřív, než to řekne soud.

Nicméně, alespoň podle zákona, tu presumpce nevinoty pořád je. A původně snad dokonce pro všechny. Ale na některé se viditelně nedostalo. Alespoň v očích a myslích těch, kteří mluví o uniklých pachatelích. Možná přeháním anebo mne už profese totálně zdeformovala, ale princip presumpce nevinoty řadím mezi největší vynálezy lidstva. Taky byl krvavě zaplacen. Nechtěl bych, jak se říká, „házet vidlema přes zed“ ty, co špatně skončili jen proto, že buď nedokázali prokázat svoji nevinu anebo s nimi byli jejich spoluobčané, jisti si svou spravedlností, hotoví dřív, než soud stihl říct „nevinen“. Lyně se tuším tenhle druh spravedlnosti jmenuje. Presumpce nevinoty není jen právní konstrukt, je to také anebo především, věc duševní hygieny. Případů, kdy byl někdo pro publikum vinen, ač fakticky nevinný, bylo v dějinách tolik, že snad nemá ani smysl o tom mluvit. A taky je to ochrana nás všech. Ani ten největší a nejhlásitější moralista si nemůže být jist, že ho zítra taky z něčeho neobviní. Což si koryfeje morálních soudů zjevně nepřipouští. Nejspíš slepě věří ve vlastní dokonalost a bezchybnost. Ta jim ale, když dojde na lámání chleba, může být platná jak mrtvému zimník. Ono totiž, když se lidi začnou třískat po hlavách morálkou, spolehlivě to končí špatně a obvykle to odnesou nevinní. Takže stojí za to zamyslet se, co momentální relativizování principu nevinoty do soudního rozhodnutí může přinést. Vydeme-li z aktuálníhoustru, tak přátelé z party, co si myslí, že spravedlnost bydlí v nich doma, se cítí oprávněni někomu presumpci prostě zrušit. Aby se pak o takovém arcilotrovi mohlo říkat cokoliv a nadávat mu do pachatelů od šibenice omylem utřezných. Takže jednak nám tu pěkně v poklidu vzniká partička těch, co se cítí povolání rozhodovat ad hoc, kdo je lotr, a kdo ne. Takový rovnější mezi rovnými. To už známe. Ovšem, jak už jsem naznačil, zpochybnění principu, že o vině nelze mluvit dřív, než rozhodne soud, se může

ošklivě nevyplatit komukoliv. Určitě nejsem krvelačný a zlomyslný jen tak průměrně. Ale docela bych si přál vidět, jak si takový popíráč presumpce z party samá spravedlnost, vyslechne obvinění z trestného činu. Nebo jeho příbuzný či někdo, na kom mu záleží. Hned potom se z nevin nebo televize dozví, ne z čeho je podezřelý, ale rovnou jaký že spáchal zločin, koho zmrzačil či rovnou zhubil a jakou udělal škodu. A nemusí to být ausgerechnet vyloupená banka. Docela stačí dopravní nehoda a pak hádka, kdo komu měl dát přednost nebo kdo jel komu na jeho straně silnice. Nárek sprostého podezřelého, aby se na něj koukalo, jako by nic neprovedl, bude odmítnut s tím, že po amnestii to přeci taky šlo, tak co. A kdyby se vás pak náhodou ptal, kdeže je ta presumpce nevinoty, co tu ještě tuhle byla, a byla taková pěkná, odpovězte mu prosím, že jí „voli vypili“. Nejspíš nepochopí, ale to nevádí. Nechápal toho víc a podstatnějšího. ●

JUDr. Tomáš Sokol,
advokát

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák

Nový občanský zákoník bez nového soudního řádu?

Beatles zpívají v jedné písni o dívce, která se chce stát televizní hvězdou. Oznamuje to svému příteli a říká: „A ty bys mohl taky něco dělat... Mohl bys mi třeba řídit auto!“ Chlapec je zřejmě nezkušený, zamilovaný a nepříliš orientovaný. Nadšeně souhlasí a říká, že začne hned. Dívka odpovídá: „Já ještě žádné auto nemám, mám už ale řidiče a to je dobrý začátek!“

Dívka má řidiče a nemá auto. Autem se nesveze, ač představě budoucí jízdy v limuzině dodává nakažlivé nadšení Lennonův brilantně jednoduchý klavírní riff z toniky, dominanty a subdominanty. My máme nový občanský zákoník, ale nemáme nový občanský soudní řád. Ani s novým kodexem se nebudeme soudit snáze. Právě naopak. Povídá se, že někteří soudci raději odejdou do předčasného důchodu.

Píseň Drive my car je z roku 1964. Dosavadní občanský zákoník je ze stejného roku a občanský soudní řád je o rok starší. Klíčové normy civilního práva mívají delší život než výtvary pop music. V Německu, Francii anebo Rakousku přežívají své autory o generace. Šedesátá léta československé komunistické legislativy bohužel neměla stejnou úroveň jako šedesátá léta britského popu. Občanský zákoník a občanský soudní řád se přežily. Nový občanský zákoník byl přijat a brzy nabude účinnosti. Jeho kvalitu prověří čas. Co ale vidím jako problém, je to, že spolu s ním nebyl přijat moderní procesní předpis. Na tom nic nemění skutečnost, že se připravuje další, v pořadí již jedno sto čtyřicátá druhá novelizace občanského soudního řádu z roku 1963. A aby nebyly věci příliš jednoduché, kromě již existujícího speciálního správního řádu soudního vzniká další samostatný zákon o někte-

řích zvláštních řízeních soudních. Procesní normy obsahují i další předpisy, například insolvenční zákon, který kromě odchylek pro jednotlivé fáze insolvenčního řízení a různé způsoby řešení úpadku upravuje incidenční spory, zná jiné typy předběžných opatření než obecný procesní předpis, upravuje příslušnost insolvenčních soudů a podobně. Orientace v tom, u kterého soudu má být podána žaloba, aby nedošlo k promlčení, jaké náleži-

tosti má mít podání, aby nebylo odmítnuto, do kdy je třeba tvrdit rozhodné skutečnosti a navrhopat důkazy, aby k nim soud přihlížel v tom kterém typu řízení a nevydal rozsudek pro zmeškání anebo pro presumované uznání nebo nezamítl žalobu pro neunesení důkazní nebo břemene, vyžaduje stále vyšší kvalifikaci.

V běžném životě je nejvíce stresujícím faktorem úmrtí blízké osoby. V právním světě je to

zrození nového kodexu. Platí to bez ohledu na to, o jak kvalitní normu jde. Mnoho lidí vyděsí, když jim podle nového občanského zákoníku například zmizí v katastru nemovitostí zápis vlastnického práva k domu a místo toho se zde objeví právo stavby. Nové pojmy, nové instituty a nově upravené právní vztahy budou teprve hledat svou cestu soudní praxi. Starou judikaturu nebude možno použít, soudy budou rozhodovat různě a proces sjednocování soudní praxe potrvá léta. Smutné je, že legitimní stres z přijetí nového civilního kodexu prohloubí stres z jeho aplikace cestou zastaralého soudního řádu a nepřehledně roztržitěné úpravy soudního procesu. To již legitimní není. Hmotněprávní úprava má nová východiska a je komplexní. Téhož nelze dosáhnout u základní procesní normy cestou její jedno sto čtyřicáté druhé záplaty.

Polistopadové novelizace občanského soudního řádu naštěstí vytěsnily ze sporného řízení zásadu materiální pravdy, která předstírala, že soudci rozhodují podle skutečného stavu věci a jsou bytostmi, které vše vědí, aniž potřebují provádět důkazy zákonem stanoveným způsobem. Tato konstrukce nebyla samoučelná. V době komunismu umožňovala vyjasnit skutečný stav věci mimo proces soudního řízení, na půdě stranického sekretariátu. Lze zmínit rozhodování civilních (netrestních) soudů ve věcech propadnutí majetku emigrantů ve prospěch státu anebo soudní praxi ve věcech výpovědí z pracovního poměru z důvodu nesouhlasu zaměstnanců se vstupem vojsk Varšavské smlouvy na naše území. Polistopadový příklon k formálnímu pojetí pravdy, kdy soudy rozhodují nikoli podle (údajně) „skutečného“, ale podle (reálně) prokazaného stavu věci, je žádoucí. Záplaty občanského soudního řádu ale neupravily formální proces komplexně a nezohlednily všechny souvislosti. Na jedné straně posílily prvky koncentrace řízení, za-

vedly přísná pravidla a propadné lhůty pro skutková tvrzení a důkazní návrhy a umožnily vydávat rozsudky pro zmeškání nebo předpokládané uznání nároku, když účastník řízení nepostupuje kvalifikovaně. Na druhé straně neobnovily advokátní proces, takže je soudní řízení předvídatelné jen pro kvalifikovaně zastoupené účastníky řízení a ostatním účastníkům omezuje přístup ke spravedlnosti. Občanský soudní řád byl novelizován v letech 1963 až 1989 jen pětkrát ale v letech 1990 až 2012 stotřicetšestkrát. Předlistopadové novelizace civilního řádu probíhaly v průměru jednou za pět let, neboť jen udržovaly nastavený směr. Polistopadové novelizace probíhaly každý druhý měsíc, což svědčí o zcela nekonceptním přístupu. Připomíná to snahu vytvořit z kočky psa pravidelnými kosmeticko-chirurgickými zákroky. Výsledkem je bohužel podivný kočkopes.

Advokátní proces jako součást formálního pojetí soudního řízení zavedl na našem území civilní řád soudní z roku 1895. Podle něj musely být strany povinně zastoupeny advokáty před (sborovými) soudy první instance a před všemi soudy vyšší instance s výjimkou prvoinstančního řízení ve věcech manželských a některých jednotlivých úkonů například v řízení před dožádaným soudem. Advokátní proces zrušili až komunisté po únoru 1948. Do občanského soudního řádu z roku 1963, který platí dodnes, se už nedostal. Tehdy nešlo o to, vytvořit reálné předpoklady pro fair proces a rovnost zbraní, když spory mohly vznikat mezi občany a socialistickými organizacemi nebo mezi občany a státem. Polistopadové částečné obnovení formálního procesu, bez obnovení advokátního procesu, vytváří mezi účastníky řízení informační asymetrii a zvyšuje kvalifikovaně zastoupené účastníky řízení oproti těm, kteří kvalifikovaně zastoupeni nejsou.

Jedině komplexní úprava formálního procesu, jejíž nedílnou součástí je advokátní proces, může omezit počet soudních sporů, zprůchodnit justici a pomoci snáze aplikovat nový občanský zákoník. Vyžaduje to ale zcela nový soudní řád, jehož lepší předlohou je civilní řád soudní z roku 1895 než dosud platný komunistický občanský soudní řád z roku 1963. Moderní prvky lze do nového předpisu doplnit na základě analýzy současné rakouské, a případně i německé a francouzské právní úpravy. Prosazení myšlenky, že „normální je se nesoudit“, ale když k tomu dojde, advokáti řeší spory v soudních síních, stejně jako lékaři operují slepá střeva na operačních sálech, odpovídá myšlence, že abnormality řeší profesionálové. Přístup ke kvalifikovanému zastoupení v řízení před soudy musí upravit v odůvodněných případech i právo chudých, což je standardní řešení oproti revolučním myšlenkám toho typu, že nemajetným mají poskytovat právní služby neziskové organizace, napojené na státní rozpočet.

Hmotné právo se realizuje prostřednictvím procesního práva. Nový občanský zákoník bez moderního soudního řádu zůstane řidičem bez auta. Budeme si moci tu novou nablýskanou limuzínu prohlížet, ale nesvezeme se. ●

JUDr. Michal Žižlavský,
advokát, člen představenstva ČAK
a člen Legislativní rady vlády
Žižlavský a partneři, advokátní kancelář s.r.o.

ŽIŽLAVSKÝ & PARTNEŘI
| advokátní kancelář | insolvenční správci |

Nový občanský zákoník

Není tomu tak dávno, kdy jsme si kládli otázku, zda nový občanský zákoník schválit, či neschválit, přičemž řady právníků i neprávníků argumentovaly pro, nebo proti tomuto kroku s nižší či vyšší mírou přesvědčivosti, spojenou s obdobnou mírou tolerance vůči názorům odlišným. Otázka v mezidobí již byla zodpovězena, ale závěrečné kolo tohoto klání ještě není ukončeno, neboť jsme nadále udržováni politiky v napětí, zda účinnost občanského zákoníku přece jen nebude odložena, přičemž rozložení sil lze stručně shrnout takto: Pravicovní ministři jsou proti odkladu, ovšem to neplatí pro všechny pravicové ministry v rámci koaličních stran, naopak levice je pro odklad, protože má stejné v úmyslu celý občanský zákoník přepracovat k obrazu svému a s ohledem na své očekávané a vysněné drtivé volební vítězství po generální prezidentské zkoušce stejně předpokládá, že bude vhodné nově upravit řadu ustanovení tak, aby bylo dosaženo jisté právní kontinuity s právní úpravou po roce 1948. Smyslem těchto řádek ovšem není polemika nad postoji politiků této země, nýbrž snaha dospět k odpovědi na otázku položenou výše. Pro ty, kteří

už nemají chuť se vracet zpět, což neznamená nic jiného než výše, jen připomínám, že otázka zněla, zda účinnost občanského zákoníku odložit, anebo ne, přičemž neprávníkům (neleze vyloučit, že epravo čtou i neprávníci, kteří se domnívají, že v názvu je tisková chyba, kde vypadlo písmenko n) na vysvětlenou – klidně chápejte účinnost jako platnost, ačkoliv my právníci samozřejmě víme, že v tom je zatraceně velký rozdíl (ne všichni pak chápeme, jaký), přičemž v tomto konkrétním případě řešíme, zda bude nový zákoník platit od 1. ledna příštího roku, anebo někdy později. Termín později je sice srozumitelný, ale natolik neurčitý, že vyvolává v některých z nás paniku, v jiných mírné chvění a existují mezi námi i jedinci, kteří jsou zcela v klidu, neřku-li tací, kteří ani netuší, že nějaký občanský zákoník existuje již nyní, a tak je stupeň jejich rozechvění logicky nulový, pokud jde o právní úpravu novou. Vycházejíce z letité moudrosti, že věci se někdy jeví horší, než pak ve skutečnosti jsou, si proto zkusme představit, jaké následky by vůbec byly spojeny s odkladem účinnosti občanského zákoníku. Mám na mysli nový, nikoliv ten starý, který ještě platí a je také účinný, takže není co odkládat, maximálně by bylo nutné ho ponechat v účinnosti déle, než jsme předpokládali, jinak řečeno bude platit, dokud nebude platit ten nový. A nyní již ke konkrétním návrhům řešení:

1. Odložme účinnost např. na 2. 1. 2014. Budou důsledky katastrofické? Dlouho jsem nad touto variantou přemýšlel a musím se přiznat, že mě nic nenapadlo. Což mě až tak nepřekvapilo, nicméně v tomto případě jsem přesvědčen, že by tato varianta mohla být rozumným kompromisem pro zastánce i odpůrce odkladu. Vlk se nažere, koza zůstane celá a všichni budou mít pocit z dobře vykonané práce, resp. zde z rozumného kompromisu. Je sice divné, že dosavadní zákon by platil jen jeden den v roce, ale zvykli bychom si, ostatně jsme zažili už větší skopičiny. Tuto variantu tak mohou jistě bez obav nazvat variantou superkompromisní.

2. Odložme účinnost na pozdější dobu, třeba na 5. 1. 2014. Vzniká nám sice problém, že by tak nový občanský zákoník platil od neděle, což není příliš vhodné s ohledem na to, že by občané, jimž zákon má především sloužit a současně oni jemu, neměli dost času na seznámení s jeho obsahem uprostřed víkendů, navíc bez možnosti stručného kvalifikovaného výtahu v denním tisku, který v neděli až na výjimky nevychází (bleskové komentáře nejsou vždy nejfundovanější), ale celkově lze tuto variantu považovat za zdařilý kompromis a takto ji nazvat variantou kompromisní.

3. Na rozdíl od předchozích odkladů, které asi nelze považovat za příliš radikální, zvažme odklad na dobu vzdálenější, např. o 6 měsíců. Tato doba poskytne občanům víc času na pochopení toho, oč v textu zákoníku běží, ministru financí možnost uzákonit daňové změny, zejména zavedení jednotného inkasního místa, jimž argumentuje při snaze účinnost odložit, ačkoliv mu většina právníků v této souvislosti nerozumí, a nám všem prodlouží období, do kterého už musíme skutečně celý text nejen přečíst, ale částečně i pochopit. Variantu lze považovat za měkkou a takto ji i nazývat.

4. Další možností je odklad na dobu neurčitou s tím, že počkáme, až se všichni dohodnou v budoucnosti spíše vzdálené, jaký termín účinnosti by byl nejhodnější. Netřeba zdůrazňovat, že půjde o variantu, kde není jisté vůbec nic, dokonce ani to, zda si na ni někdo vzpomene, o obsahu lépe nespekulovat, takže ji považujeme za variantu velmi nejistou.

5. Poslední odkládací variantou budiž odložení účinnosti o jeden nebo více roků, které nám prodlouží samostudijní období, umožní vydání dosud chybějících prováděcích předpisů a změnu řady dalších, uklidní rozrušené soudce a vše se došije méně horkou jehlou, jejímž výsledkem bude méně zbrklé zavedení takto významného kodexu soukromého práva do života. Vlastně i do smrti.

– odložit, či neodložit?

6. Neodkládací varianta je naštěstí pouze jedna jediná, tzv. původní, v jejímž důsledku již 1. ledna roku 2014 všichni přestaneme mít způsobilost k právům a povinnostem stejně jako k právním úkonům, ovšem naproti tomu se staneme právními osobnostmi a získáme i svéprávnost, již se nebudeme moci vzdát ani zčásti a pokud tak přesto učiníme, nebude k tomu přihlédnuto, budeme si moci konečně změnit pohlavní orgány, aniž by hrozilo riziko, že nebudeme vědět, jakým dnem k této zřejmě bolestivé změně došlo díky vydávaným potvrzením zdravotnických zařízení, zůstaneme zletilí jako dosud, budeme nedotknutelní a v případě oddělení našich částí těla, které se již neobnoví, bude vyžadován náš písemný souhlas. Věřme v této souvislosti, že nám zůstane alespoň jedna končetina, nejlépe horní, k realizaci dané písemné formy. Uvedený výčet vymožeností, které získáme, ač někdy spojen s jistými ztrátami, samozřejmě není taxativní a zákoník obsahuje další ustanovení, jichž jsou celkem více než 3 000, nicméně neholdám zabíhat do zbytečných podrobností, a tak jen opakuji, že poslední variantou je tato, tedy původní a dosud odsouhlasená.

Výše uvedené varianty určitě nejsou jediné možné a lze si představit spousty jiných s dosazením lhůt delších či kratších, anebo dokonce kombinovat odložení s neodložením a naopak, což při kreativité právnických mozků jistě nebude neřešitelný úkol, avšak omne nimium vertitur in vitium, a tak se raději držme při zemi a pokusme se najít variantu, která je optimální. Ostatně cílem mého snažení není nic jiného než učinit přítrž neustálým spekulacím na téma „bude, nebo nebude ten zákoník platit“ a s tím spojeným praktickým obtížím pro většinu občanů země české, právníky zvláště.

Především bych rád zdůraznil, že jsem dosud nebyl svědkem pozitivní reakce ani od jednoho jediného právníka (-čky). Dosavadní reakce byly podobné: koulení očí směrem k nebesům, krčení ramen, povíslé koutky rtů

a verbální stížnosti typu „není to dotažené, je na to málo času, už mě to nebaví, nedá se to nastudovat, nic nebude platit, je tam zastaralá terminologie, vrací nás to do minulého století, je to nesourodé, příliš mnoho nových pojmů, jak to teď budou soudit soudci?“ apod. Mnoho právníků z těch dříve narozených, kteří zvládli přechod ze socialistického na kapitalistické právo, už nemá příliš chuť ani energii se učit něco nového, natolik odlišného od předchozí úpravy, a tak se zřejmě prodlouží fronty na předčasně důchody, které snad nový zákoník neruší, a tak by bylo poměrně snadné najít argumenty pro některou z variant pro odložení účinnosti zákoníku.

Na druhou stranu existuje ovšem dost argumentů opačných, které působí rovněž přesvědčivě. V první řadě je to délka procesu přípravy zákoníku (cca 12 let) a množství práce autorů tohoto veleřídla, za niž jim budiž vysloven dík a uznání. Můžeme samozřejmě polemizovat nad každým ustanovením, tím se ostatně živíme, můžeme se ohánět systematickou, archaizmy, terminologií a dalšími údajnými nedostatky ve snaze vyvolat další diskuzi a úpravy, avšak výsledkem těchto snah může být nakonec vyhlášení vaničky i s dítětem neboli pohřbení této normy navždy. Argumenty typu „mohlo to být lepší“ jsou líbivé, ale nyní se zdá, že je na ně poněkud pozdě a snaha něco vylepšit je sice chvályhodná, ale ne v momentě, kdy řešíme event. odklad účinnosti občanského zákoníku.

Takže se dostáváme na závěr a otázka nadále zní – odložit, či neodložit? Vzhledem ke skutečnosti, jak dlouho už jsme „v očekávání“, kolik finančních prostředků a času už bylo na přípravu vynaloženo a v neposlední řadě i s přihlédnutím k tomu, že se politici dokázali na obsahu zákoníku dohodnout bez dalších pozměňovacích návrhů, což považuji za malý zázrak, bych se já nakonec s těžkým srdcem přikláněl k původnímu datu účinnosti od 1. 1. 2014, protože si o sobě nedělám iluze. Daňové priznání podám vždy až na konci března,

vánoční dárky nakoupím nejspíše na Štědrý den ráno, pomlázku začnu shánět o velikonoční neděli a tyto řádky píšu v den redakční uzávěrky. Takže pochybuji, že by mně byl i malý odklad umožnil lepší seznámení se s novým občanským zákoníkem. A než zase sledovat, jak ostře se do sebe pouštějí zastánci a odpůrci zavedení normy do praxe, tak ať už je raději klid. Současně nepopírám, že chápu obavy soudců, naopak ale nechápu obavy některých advokátů, že nový zákoník nabourá judikaturu. O to ta naše profese bude přece zajímavější, vážení! Vždyť vymýšlet a tvořit je přece více povznášející než hledat a citovat, nemyslíte? A tak jen dodávám – čekání v cele smrti je horší než vlastní výkon trestu. Tak ať už to konečně začne, ono to nějak dopadne! Ostatně improvizace je naší národní chloubou. ●

JUDr. Josef Vejmelka,
advokát
Vejmelka & Wünsch, s. r. o.

 VEJMELKA & WUNSCH
ADVOKÁTI JATEKOVSKÁ LKAL. NECHTESVÁLE

České notářství si připomíná dvacetileté výročí své obnovy jako svobodného povolání

Notářství je instituce, která po mnoho staletí v našem právním systému působila jako prostředník mezi státem a občanem. Poskytováním nestranných právních porad a služeb pomáhala předcházet sporům a odlehčovala tak zátěži státu, který má zajišťovat občanům právo na spravedlnost prostřednictvím nezávislých soudů (soudnictví nemálo zatěžuje státní rozpočet), a také odlehčovala rodinné kase, neboť náklady účastníků na soudní spory a právní zastupování jsou mnohonásobně vyšší než náklady na služby notáře. Odměnu za tyto služby navíc reguluje stát.

V době, kdy se moci ujala dělnická třída, tedy po roce 1948, se ovšem v Československu pod základy notářství otřásla zem. Je totiž logickou pravdou, že služby notářů jsou poskytovány zásadně těm subjektům, které disponují nějakým majetkem, jměním. V očích komunistických politiků to znamenalo, že slouží buržoazii, nepřátelům proletariátu. Velkým úspěchem tehdejší generace notářů tedy bylo, že nebyla tato právnická profese zrušena. Sice došlo ke snaze jejího zpolitizování, mocenskému zneužití, nicméně si i státní notářství zachovalo základní

principy notářství, tedy kompetenci sepisování veřejných listin, nestrannost, numerus clausus, pevný tarif.

Po více než čtyřiceti letech od zestátnění notářství, po sametové revoluci, jsme začali intenzivně připravovat odstátnění notářství. Především velké úsilí některých, tehdy mladých, ale svými učiteli dobře připravených státních notářů, vytvořilo nejen politické podmínky, ale položilo pevné legislativní základy pro přijetí zákonů, které jak v Čechách, tak na Slovensku umožnily obnovení notářství jako svobodného povolání. A tak k 1. lednu 1993 se stalo to, co sice bylo z dnešního pohledu zákonitostí, ale moc dobře vím, že ne samozřejmostí. Všem těm, kteří vynaložili úsilí k dosažení tohoto úspěchu, se sluší v době připomenutí dvacetiletého jubilea poděkovat.

Pokládám si dnes otázku: podařilo se naplnit to, co se i v této moderní době od notářství očekává? Dovolím si tvrdit, že ano. Kombinace kvalitního legislativního myšlení a citlivé diplomacie naší notářské reprezentace vůči politikům, podporované kvalitním „týmem“ notářů, umožnila ve značné míře využít potenciálu, který notářství v našich podmínkách nabízí.

Nová doba však přináší i dříve neznámá úskalí a rizika. Tím je tržní ekonomika, snaha za každou cenu získat prospěch, peníze, moc. V dnešní době je toto kritériem úspěchu. Notářství však do žádné „podnikatelské“ kategorie nepatří. Je pojítkem mezi občanem a státem. Je to úřad, který stát světlí odpovědně, kompetentní osobě, za kterou ručí. Notáře omezil v rozsahu dalších činností, limitoval jej v příjmech a uložil mu mnoho povinností, které jej pevně spojují s výkonem tohoto povolání, aby se mu v plné míře věnoval a zůstal nezávislým. Tato specifikace se do běžných kategorií podnikání nevejdou. Jelikož si to ale ne každý uvědomuje, čelí notářství často snahám jiných profesí o získání jejich kompetencí motivovaných především vidinou většího zisku, avšak s oficiální argumentací zlepšení kvality služeb zvýšenou konkurencí, snadnější dostupností apod. Notářství je podrobováno srovnávacím analýzám s jinými „podnikatelskými subjekty“, u evropských úředníků budí údiv, že nemá všechny podnikatelské pa-

rametry, ale ani není státní institucí. Nerozumí tomu, že hlavními kritérii úspěšnosti není míra dosaženého zisku, ani není hlavním hnacím motorem konkurence, která by bičovala notáře k nekolegiálním praktikám, jak získat lukrativního klienta, a že cílem notáře je vytvořit takový právní dokument, který by zaručoval účastníkům pocit jistoty a bezpečí, aby se neobávali vzniku budoucího sporu. Výše odměny notáře nemůže být jeho hlavní motivací. Zapomíná se, že v životě člověka je totiž jistota vedle zdraví to nejdůležitější. A jistotu notářství nabízí.

Nikdy dříve nebylo zapotřebí tolik vysvětlovat a obhajovat principy notářství. Až v době globalizace silně ovlivňované ekonomikou spojenou s anglosaským právním systémem, který je ovšem vybudován na zcela jiných principech, tedy bez znalosti veřejných listin a tedy i bez notářů. Z toho mi vyplývá závěr, že aktuálním úkolem je dělat osvětu notářství v celosvětovém měřítku, tedy informovat veřejnost, ekonomy, politiky, o jeho užitečnosti, prospěšnosti.

První nárazy již notářství přečkalo. Dřívější jeho kritici už nejsou tak příkří. Paradoxně tomu nahrála současná ekonomická krize. Hledají se záchytné body, hledá se jistota ve vztazích právních, ekonomických, v rodině, ve společnosti. Pojem „jistota“ se stal pojmem žadáným, moderním, aktuálním. Ejhle, je tu něco, co (zatím) zcela nepodlehlo současné honbě za povrchními hodnotami – instituce notářství.

Proto si myslím, že by bylo v této rozkolísané době pro celou společnost citelnou ztrátou, kdyby i notářství ovládly tržní principy a jeho aktéři by měli před sebou jen vidinu zisku a zapomněli by na podstatu tohoto krásného povolání, poslání. Věřím, že si i nově nastupující notářská generace bude vážit toho, že se dosud podařilo tuto profesi podnikatelským tlakům ubránit a že ji budou dál před nimi účinně chránit.

Notářství je totiž noblesní, elegantní dáma, která jde s dobou, ale nepodléhá módním výstřelkům. ●

JUDr. Martin Foukal,
notář a prezident Notářské komory
České republiky

...už nepoužívám klávesnici, jenom diktuji...

PROFESIONÁLNÍ SOFTWARE PRO
PŘEVOD MLUVENÉHO SLOVA DO TEXTU

Novavoice

Advokátský proces?!

V poslední době probíhá na různých úrovních poměrně intenzivní diskuse nad tím, zda je, či není vhodné odsunout plánovanou účinnost nového občanského zákoníku (NOZ) a dalších nových soukromoprávních předpisů. Názory odborné i laické veřejnosti se různí a ta či ona strana se předhání v argumentaci pro, či proti. Na pořadu dne jsou televizní diskuse, které probírají tuto problematiku zleva i zprava, shora i zdola.

Nový občanský zákoník, stejně jako zákon o obchodních korporacích a zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním představují nepochybně největší legislativní změnu v soukromoprávní oblasti v posledních padesáti letech a nesou s sebou zvýšené nároky na práci celého justičního systému, zejména však nároky na rozhodování soudů.

Co však zaráží mě osobně je to, že v souvislosti s novou hmotně právní úpravou nebyl vypracován a schválen nový občanský soudní řád. Pokud jsou mé informace aktuální a pravdivé, pak se očekává pouze větší novela tohoto procesního předpisu. Obávám se ale, že jeho pouhá novela, byť většího rozsahu, může aplikaci nových občanskoprávních předpisů pořádně ztížit.

Jak známo, v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů,

pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány. Platný občanský soudní řád je ucelený, nicméně často novelizovaný a poměrně složitý právní předpis.

Jsem si naprosto jistý, že pro laika je téměř nemožné aplikovat procesní předpis v praxi. Stěží zřejmě může definovat rozdíly mezi přípravným jednáním a ústním řízením, povinnou koncentrací a koncentrací na návrh,

různými fikcemi, zejména fikcemi doručení, rozdíly mezi rozsahem odvolání a odvolacími důvody apod. Detailní znalost těchto předpisů je nezbytným předpokladem úspěchu v soudním řízení. Pokud k tomu všemu přistoupí ještě výše zmíněná, možno říci revoluční, změna soukromoprávní úpravy, kterou i odborníci budou dlouhá léta zpracovávat, je nepochybné, že se laik bez odborné právní pomoci neobejde.

Ponechání účastníka řízení bez odborné pomoci má ale mnohem širší dopady, než jen v samotném řízení před soudem. Dnes nemá nezastoupený účastník proti účastníkovi zastoupenému, proti velkým hráčům, jakými jsou banky a jiné finanční instituce, různým vymahačským společnostem apod., prakticky šanci uspět. Prohrává spor nikoliv proto, že je z hlediska hmotněprávního v nevýhodě, ale zejména ze zcela formálních důvodů. To samozřejmě posiluje v nezastoupených účastnících pocit bezmoci, nespravedlnosti, nefunkčnosti či špatné funkčnosti soudního systému, a tím i systému společnosti jako celku. A to je jev jistě nežádoucí.

V této souvislosti bych proto považoval za vhodné zahájit diskusi o možnosti rozšíření povinného zastoupení účastníků soudního řízení, a to zejména soudního řízení sporného, advokátem. Takovéto povinné zastoupení by bylo podle mého názoru na místě ve všech sporech, které se týkají nemovitostí, ve sporech, jejichž hodnota převyšuje částku např. půl milionu korun, ve statusových sporech obchodních korporací a v mnoha dalších.

Nelze také pominout to, že v případě povinného zastupování advokátem odpadají problémy s doručováním, neboť advokáti povinně disponují od 1. 6. 2012 datovými schránkami. Advokáti jsou také pojištěni pro případ, kdy při výkonu advokacie způsobí škodu. Proto by právní zastoupení advokátem jako odborníkem nepochybně bylo každému z účastníků ku prospěchu.

Institut povinného zastoupení advokátem v našem právním řádu již delší dobu existuje a zkušenosti s jeho používáním jsou veskrze pozitivní. Avšak i tam, kde u nás není zastoupení advokátem povinné, jsem se setkal s tím, že soudce v komplikovanějších řízeních doporučuje účastníkovi, který není zastoupen advokátem, aby vyhledal odbornou právní pomoc. Dodávám, že v kontinentální Evropě jde o institut běžný, hojně využívaný. Aby nedošlo k nadužívání či zneužívání, bylo by nepochybně vhodné omezit rozsah povinného zastoupení podle druhu a hodnoty sporu.

Samozřejmě očekávám, že v diskusi zazní i demagogická argumentace, podle níž je institut povinného zastoupení advokáta v řízení způsobem, jakým se advokáti snaží získat další klientelu. Věcným rozбором problematiky však zjistíme, že v dnešní době laický účastník řízení v podstatě není v soudním řízení schopen samostatně postupovat z důvodu složitosti procesních předpisů, což, jak již bylo řečeno, mnohdy vede ke zbytečnému neúspěchu ve sporu samotném.

V souvislosti s očekávanou občanskoprávní úpravou Česká advokátní komora odpovědně přistoupila ke zvyšování odborné úrovně advokátů a již delší dobu provádí pravidelná školení pro advokáty. Cílem je to, aby všichni advokáti byli náležitě připraveni na účinnost nové právní úpravy a aby tak byli schopni poskytovat fundovanou právní pomoc široké klientské veřejnosti.

Představenstvo České advokátní komory se dosud problematikou povinného zastoupení účastníků nezabývalo a žádnou iniciativu v tomto směru zatím nevyvíjí. Práva klientů a problematika jejich postavení v soudním řízení po nabytí účinnosti nové úpravy však tlak na změnu právní úpravy institutu povinného zastoupení advokátem v soudním řízení určitě vyvolají. ●

.....
JUDr. Martin Vychopeň,
advokát a předseda České advokátní komory
AK Camrda, Premus, Vychopeň, Vachoušek,
Zeman a partneři

VELKÉ BYTY

ZA MALÉ CENY

PRODÁNO
70%
BYTŮ

ATRAKTIVNÍ A PROSTORNÉ BYTY

- v centru města

UNIKÁTNÍ SOUKROMÝ PARK

- plný zeleně s dětskými hřišti

RECEPCE A OSTRAHA

- pro Vaše pohodlí a bezpečí

CENY OD 55.000 Kč/m²

- včetně parkování, sklepa a terasy

DALŠÍ INFORMACE NALEZNETE NA:

www.centralparkpraha.com

PARK PRAHA

Kdo je připraven, není ohrožen

V České republice zřejmě v současné době nenajdeme advokátku či advokáta, kteří by se nezamýšleli nad zlomovým datem 1. ledna 2014. Pokud mám možnost s příslušníky advokátní obce diskutovat, pomalu již utichají nesmiřitelné komentáře přívrženců i odpůrců nové právní úpravy v občanském zákoníku. Přívrženci nové a někdy i vpravdě revoluční právní úpravy pilně studují dlouhé měsíce, což budou oprávněně chtít zanedlouho proměnit ve svou konkurenční výhodu. Odpůrci již rezignovali a pomalu se i oni trousí do prodejen nakladatelství odborné literatury, aby si zakoupili minimálně úplné znění nového občanského zákoníku, a to včetně nezbytných převodových tabulek. V nedávné době zřejmě padla i poslední naděje těch, kteří doufali, že účinnost nové právní úpravy bude posunuta alespoň o rok. Takže jsme na tom všichni stejně, alespoň pokud se týká vědomí, že se se situací musíme vyrovnat, novou úpravu vstřebat a naučit se ji používat v praxi. Pro příslušníky advokátního stavu je leden 2014 velkou výzvou, především však příležitostí, kterou je třeba využít. Zejména lidem, pro které je setkání s advokátem příležitostí mnohdy nemilou, je nová právní úprava příležitostí, jak klientům svou připravenost nabídnout. I z pozice advokátky v menší advokátní kanceláři v krajském městě už nyní jasně cítím, že klienti se živě zajímají o úpravu otázek podle nové právní úpravy. Lze tedy očekávat, že právě na oblastech, kde je v posledních letech patrný úbytek klientely, se lze dobrou znalostí dobře prosadit. Dobrá služba ve formě dobré rady poskytnutá advokátem, je také nejlepší reprezentací nejen jednotlivého advokáta, ale i advokátního stavu jako celku. A za takovou radu klient rád zaplatí. Nejsem totiž příznivcem trendu, který se v poslední době prosazuje – že radit může každý, také často „zadarmo“. Pod záminkou bohubilých slibů by mnozí rádi nejen radili, ale i poskytovali komplexní právní služby mimo rámec advokacie, takřka na zelené louce jako jinou obchodní aktivitu. A to celé samozřejmě bez existence přísných, svazujících a ome-

zujících zákonů a stanovských předpisů, bez pořádné odpovědnosti za poskytnutou službu a bez toho, že by také měli podléhat přísnému dohledu České advokátní komory a její kárné pravomoci! Věřme, že advokacie bude připravena lépe, než ostatní, řekneme „právní podnikatelé“. K tomu stačí jen důsledně se vzdělávání věnovat, jak na úrovni centrální, kde je připravována rozmanitá škála seminářů a vzdělávacích akcí v Praze a na pobočce v Brně, ale také v různých regionech, kde regionální představitelé České advokátní komory pořádají od loňska aktuální vzdělávací akce věnované nejen novému občanskému zákoníku, ale změnám na ně navazujícím.

Jak jsem již naznačila, výzvu spojenou s 1. lednem 2014 lze pojmout jako propagaci znalostí svých i propagaci advokátního stavu jako takového. Pokud advokáti budou umět ostatním v nových vztazích poradit, dobře se orientovat a přesvědčit klienty, že právě advokát je zárukou solidního a noblesního jednání, dobrých znalostí a profesionálního přístupu, jistě jsme udělali mnoho na nikdy nekončící cestě v boji za nezávislost advokacie. ●

JUDr. Lenka Vidovičová,
advokátka, členka představenstva ČAK
Advokátní kancelář JUDr. Lenky Vidovičové

Komentář k aktuálnímu právnímu problému – občanský zákoník a advokáti

Nový občanský zákoník, který má vstoupit v účinnost dne 1. 1. 2014, je mimořádně významným předpisem, který je nutno si osvojit nejpozději do konce roku 2013.

Prvními v řadě s aplikací nového občanského zákoníku budou nepochybně advokáti. Je zejména na advokátech, aby správnou argumentací uměli naplnit ta ustanovení zákona, která jsou hypotézou jednotlivých ustanovení. Pokud advokáti budou správně aplikovat zákon s použitím dostatečných tvrzení (a to jak pro jednání s klienty tak i před soudy), budou nepochybně soudy v další linii zákon též vykládat. Nový občanský zákoník dává jednak dostatečný prostor pro používání správné argumentace k naplnění jednotlivých ustanovení, a vedle toho dává i všem, kteří zákon respektují, relativní jistotu pro předvídatelnost práva. Ustanovení § 13 nového občanského zákoníku je v současné době chaosu judikatury dost dobrým prostředkem pro naplnění očekávání soudního rozhodnutí v podobných případech.

Nový občanský zákoník posiluje dispozitivnost při jednání mezi smluvními stranami, je komplexní při šíři úpravy občanskoprávních vztahů v nejširším slova smyslu, posiluje rovnost stran. Také používá termíny, které při správné aplikaci pomohou všem, kteří jsou dbalí svých práv, aby požívali ochrany zákona. To vše však bude naplněno tehdy, když právě první linie výkladu nového občanského zákoníku, to jsou zejména advokáti, si osvojí všechna ustanovení tak, aby zejména ve prospěch svých klientů nový občanský zákoník používali. ●

JUDr. Jaroslav Svejkský,
advokát, člen Kontrolní rady ČAK,
člen Legislativní rady vlády ČR,
člen Rekodifikační komise
Právník roku 2012 v oboru Občanské právo
AK Svejkský, Kabelková a spol.

AK SVEJKOVSKÝ, KABELKOVÁ & SPOL.
KOVKOVATNÍ KANCELAR

Inkaso pohledávek

Software pro automatizované soudní
i mimosoudní vymáhání pohledávek

Inkaso pohledávek[®]

- Hromadné podávání návrhů na elektronický platební rozkaz
- Hromadné generování tiskových výstupů
- Insolvenční rejstřík
- Datové schránky
- Elektronické bankovníctví
- Propracovaný reporting

ASPI
PRŮVODCE
NOZ
ZOK

Nyní i v aplikaci
iASPI pro iPad

Získejte náskok

Kompletní průvodce novým soukromým právem
Nepostradatelná pomůcka pro zvládnutí změn právních norem

www.wk-rekodifikace.cz

ASPI

Wolters Kluwer

Tvoříme krásu...

K advokátním zkouškám

Mezi advokáty, advokátními koncipienty i v orgánech České advokátní komory se v období od minulého sněmu stále více diskutuje o změnách ve výchově a vzdělávání advokátních koncipientů. Završením výchovy koncipientů je nutné chápat absolvování advokátní zkoušky. Advokátní koncipient by se měl po celou dobu své koncipientské praxe pod vedením svého školitele, advokáta, připravovat ke složení advokátní zkoušky a k následnému výkonu advokacie, když po úspěšném absolvování advokátní zkoušky dochází ze zákona po uplynutí šesti měsíců k vyškrtnutí koncipienta ze seznamu koncipientů vedeného Komorou.

Je logické, že se zvyšujícím se počtem studentů právnických fakult dochází ke zvyšujícímu se počtu absolventů magisterského studia v oboru právo a stoupá rovněž počet advokátních koncipientů. K počátku letošního roku bylo do seznamu advokátních koncipientů zapísáno 3 496 koncipientů.

Z důvodů organizačních a technických při zajišťování advokátních zkoušek, o jejichž absolvování mají zájem vedle koncipientů i uchazeči z ostatních právnických povolání – zjm. asistenti soudců, přistoupila komora k navýšení počtu termínů zkoušek, když z dosavadních čtyř termínů je v tomto roce vyhlášeno termínů šest, a to jak pro absolvování písemné, tak i ústní části zkoušky.

Novelou zkušební advokátního řádu, kterou provedlo Ministerstvo spravedlnosti ČR vyhláškou č. 487/2012 Sb, došlo k nové úpravě při neúspěšném absolvování advokátní zkoušky, kdy nyní již lze vykonat opravnou zkoušku pouze z jednoho oboru, pokud uchazeč nesložil zkoušku právě jenom z jednoho oboru práva. Toto opatření jistě přispěje k pečlivější přípravě uchazečů o vykonání zkoušky, neboť se někdy stávalo, že uchazeč se řádně připravil nastudováním materie ze třech oborů a počítal s tím, že opravnou zkoušku ze zbývajících dvou oborů práva uskuteční na druhý pokus, což se často dařilo.

Úspěšnost uchazečů o vykonání advokátních zkoušek se pohybuje dosud okolo 70 %, když lze předpokládat, že tato úspěšnost se s přijetím této nové úpravy může ještě snížit.

Vedle ověřování znalostí z oboru práva je nutné při advokátních zkouškách více klást důraz na ověřování praktických návyků pro budoucí úspěšný výkon advokacie, zkoušku chápat jako praktickou zkoušku, kdy si zkušební senát ověřuje schopnosti uchazeče o vykonání zkoušky řešit konkrétní právní problémy a případy, co by svému klientovi doporučil a proč. Advokátní zkouška by neměla být další „státnicí“, tedy

zkouškou ověřující pouze znalost zkušeného právního odvětví. Lze zaznamenat i určitý posun ke kladení většího důrazu na znalosti advokátního práva a etického kodexu, ověření si znalostí stavovských předpisů. Tedy trend, který je nutné stále více prosazovat pro předcházení budoucím kárným proviněním advokátů, neboť k porušení povinností dochází velmi často z důvodu neznalosti stavovských předpisů. ●

JUDr. František Smejkal,
advokát, člen představenstva ČAK
Advokátní kancelář JUDr. Františka Smejkala

Nemusí být vždy aktuálním tématem v advokacii některá z otázek hmotného či procesního práva, ale i otázky týkající se advokacie samotné

Nedávno jsem si vzpomněl na rok 1971, kdy v rámci přednášek na právnické fakultě v Brně profesor římského práva doktor Jiří Cvetler (1902-1992) prohlásil, že svět je čím dál menší, a to v návaznosti na to, kde všude zanechalo římské právo stopy, a to ve vztahu ke komunikačním možnostem tehdejších sedmdesátých let. Netušil tehdy pan profesor, stejně jako my studenti, jaké komunikační schopnosti a možnosti budeme mít dnes. Rovněž tak tehdy v sedmdesátých letech v politicky rozděleném světě se netušilo, co bude zapotřebí vykonat o 35 let později v souvislosti s komunikací a z objektivní nutnosti. Tento rozdíl a vývoj se týká i advokacie. Tato se v tehdejších letech vykonávala vždy v každém státě zvlášť. Vytvířela se dle míry demokracie v tom kterém státě. Nastala však nová komunikační doba znamenající volný pohyb zboží, kapitálu, osob, a tím z hlediska advokacie potřeba poskytovat právní služby i v zahraničí. A zde bylo třeba hledat možnosti, a to jednak komunikační a jednak jednotící, jak sjednotit všechny předpisy týkající se výkonu advokacie v jednotlivých státech. Není to pouze otázka přizpůsobit se západním advokacím v Evropě a jejich výkonu našeho povolání, ale jde o to, že i advokacie východních států má svoje zkušenosti do jednotícího procesu. Má totiž bohaté zkušenosti s ingerencí výkonné moci do výkonu advokacie v předchozím politickém uspořádání, což se i v současné době jeví aktuální. Zde je právě výhodou, že současné telekomunikační možnosti dávají možnost si rychle sdělovat zkušenosti, jehož výsledkem samozřejmě je obecné poznání a snaha o sjednocení. V současné době pak zaznamenáváme pokusy omezit advokacii z hlediska samosprávy, kterým je třeba zabránit a v tomto směru je třeba nových komunikací využívat, neboť omezení samosprávného výkonu advokacie není lékem na řešení současné ekonomické krize, která ve svém důsledku je pouze výsledkem krize mravní. V tomto směru je třeba

ba hledat objektivní nutnost sjednotit v rámci evropských možná i světových advokacii vše, co se sjednotit dá, neboť toto zvýší postavení advokacie ve společnosti, posiluje vztahy mezi jednotlivými advokátními komorami, nakonec i mezi jednotlivými advokáty, ale především tyto skutečnosti ochraňují naše klienty.

Moderní komunikační prostředky nechtě jsou nám pak v této činnosti pomocníkem a nikoliv nepřítelem. ●

JUDr. Petr Poledník,
advokát, místopředseda ČAK
Advokátní kancelář JUDr. Petra Poledníka

Amnestie a umírněnost

Předpokládám, že většina advokátů a koncipientů dne 1. 1. 2013 od 13:00 hodin sledovala Novoroční projev prezidenta republiky Václava Klause. Myslím, že zájem o něj byl o to větší, neboť se jednalo o poslední s vědomím, kdy do budoucna nastoupí do prezidentské funkce jiná osobnost s řadou odlišných názorů a projektů. Tak se také stalo.

Ale zpět k projevu Václava Klause. Samozřejmě, že všichni posluchači byli více či méně překvapeni, zaskočení nebo až konsternováni vyhlášením amnestie prezidenta republiky v daném rozsahu.

Následně vzvednutá vlna vzdoru proti amnestii měla nejprve podporu v osobách z politiky. Následovala pochopitelně kritika i z řad právnické obce. Zde musím podtrhnout celkovou reakci advokátního stavu, který se projevoval správně umírněně. Pouze zanedbatelný počet kolegů využil příležitosti dané v čl. II amnestie o zastavení trestního stíhání k prezentaci svých názorů a práce. Ve veřejných vystoupeních mi scházela klidná a důkladná rozbor amnestie. Bohužel většina informací se nesla v jednotlivých kauzách a nikoliv v důkladném rozboru jednotlivých rozhodnutí.

Rozumím tomu, že vyjmenovávat jednotlivé velké hospodářské kauzy a na nich demonstrovat špatnost amnestie je nejsnadnější postup. U kauz spadajících pod čl. II amnestie je třeba ale vidět několik aspektů:

- osmi a víceleté trestní stíhání není rozhodně výsledek, který by mohl orgány činné v trestním řízení uspokojovat;
- nelze přehlédnout, že řada těchto kauz již prošla rozsudky soudů I. stupně a v rámci přezkumu v odvolacím řízení či při rozhodování o mimořádných opravných prostředcích byla tato rozhodnutí rušena a věci vráceny I. instanci;
- v některých kauzách došlo i ke zprošťování obžalovaných.

Z těchto procesních situací mi vyplývá závěr, že obžalovaní byli vystaveni dlouhodobému stavu právní nejistoty, když nelze pominout, že se jednalo o osoby de iure nevinné.

Ve vazbě na délku trestního řízení vstupuje do rozhodování soudů dle § 39 odst. 3 trestního zákoníku jeden významný aspekt. Při stanovení druhu trestu a jeho výměry soud mimo jiné přihlédne k době, která uplynula od spáchání trestného činu a k délce trestního řízení, trvalo-li nepřiměřeně dlouhou dobu. Při posuzování přiměřenosti délky trestního řízení soud přihlédne ke složitosti věci apod., případně k jednání pachatele, kterým přispěl k průtahům v trestním řízení.

Jestliže tedy procesní situace v těchto „velkých“ kauzách po osmi a více letech nedospěla ani do stádia, kdy by soudy již mohly hodnotit tato kritéria, pak něco nebylo v pořádku.

Jestliže prezident Václav Klaus za shora popsané situace využil svého práva zakotveného v čl. 63 odst. 1 písm. j) Ústavy a udělil amnestii, učinil tak správný krok.

Při kritice amnestie jsem neslyšel uznání faktu, že jí udělil až po 10 letech výkonu svého mandátu.

Myslím, že tímto rozhodnutím nedošlo k žádné škodě. Pokud jde o někdy zdůrazňované ukončení adhezního řízení o náhradu škody, tak nic nebránilo podání potřebných žalob, pokud advokáti poškozených ohlíželi příslušné lhůty. Není vyloučeno, že v některých z těchto kauz bude možnost podání civilních žalob lepším řešením než čekat na konec trestního řízení a být soudem stejně odkázán na řízení občanskoprávní.

Závěrem chci zdůraznit, že oceňuji umírněnost a tím profesionalitu většiny advokátů, že se ne nechali vtáhnout do mediálního víru.

Dnešní stručná zpráva z Ústavního soudu, že odmítl návrh na zrušení čl. II amnestie prezidenta republiky Václava Klause, mě pouze ubezpečila, že jsem snad uvažoval správným směrem. ●

JUDr. Jiří Polanský,
advokát

Advokátní kancelář JUDr. Jiřího Polanského

Maršálek & Žila, advokátní kancelář

Stará cesta 676, 755 01 Vsetín

Tel.: + 420 571 410 895

E-mail: sekretariat@marsalekzila.cz

www.marsalekzila.cz

NAŠE SLUŽBY

Sporná agenda se zaměřením na
vymáhání pohledávek

Insolvenční řízení

Rozhodčí řízení a soudní spory

Nemovitosti

Smluvní agenda

Obchodní právo a korporátní
právo

Veřejné zakázky

Přeměny společností

Pracovní právo

Stavební právo

MARŠÁLEK & ŽILA
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ • ATTORNEYS • ADVOKATEN

Advokátní kancelář **Maršálek & Žila** je zaměřena na stabilní (paušální) zastupování podnikatelských subjektů. Klientům kanceláře se snažíme zabezpečit komfortní právní servis spočívající v aktivním jednání s jejich partnery, přípravou provozní dokumentace včetně nastavení systému dodavatelsko-odběratelských vztahů s cílem minimalizovat vznik sporů vyplývajících z nedostatečné kvality smluvní dokumentace, když tento systém řízení smluvních vztahů lze považovat za hlavní přínos stabilní spolupráce s našimi klienty. Samozřejmostí je aktivní jednání s dlužníky klienta a plné zabezpečení vymáhání pohledávek v nalézacím a exekučním řízení, včetně zastoupení v řízení insolvenčním.

Mediace aneb umění se dohodnout

Začátky své advokátní praxe jsem trávil v advokátní poradně v Českých Budějovicích. Setkal jsem se tam s řadou výborných právníků a především báječných lidí. Od nich jsem převzal celou řadu zásad, kterými se dosud ve své profesi advokáta řídím. Mezi ně, mimo jiné, patří i pravidlo: „Nikdy se nezastupuj sám a nikdy nezastupuj příbuzné.“ Převzal jsem tyto principy jaksi automaticky, ale když jsem se nad nimi později zamyslel, pochopil jsem jejich význam.

V těchto situacích se totiž mísí rozum s citovým vztahem k věci. A právě tento stav neumožňuje člověku „být nad věcí“, tedy posuzovat problém střízlivě a racionálně. Jediným řešením je pak obrátit se na někoho nezávislého, který je odborníkem pro řešení nastalé situace. Tato osoba mi nejenom pomůže opustit pomyslné zákopy vybudované mým citovým vztahem k problému, ale zároveň mi umožní najít celou řadu jeho řešení, a v neposlední řadě výběr toho nejsprávnějšího východiska.

A to je podstatou mediace, která je definována jako postup při řešení konfliktu za účasti mediátora či několika mediátorů, kteří podporují komunikaci mezi osobami na konfliktu zúčastněnými tak, aby jim pomohli dosáhnout smírného řešení tohoto konfliktu.

Mediace není ničím novým. Zejména v USA a v Kanadě se tento způsob řešení konfliktů uplatňuje již delší dobu. Postupně přešel i do

Evropy, kde byl upraven jako možný princip řešení sporů i orgány evropské unie. Jednalo se o Směrnici Evropského parlamentu a Rady číslo 2008/52 / ES. Naše republika implementovala tuto směrnici zákonem číslo 202/2012 Sb. o mediaci, který nabyl účinnosti dne 1. září loňského roku.

Tento zákon kromě výše uvedené definice mediace nově zavádí institut mediátora a stanoví

požadavky na jeho činnost. Charakterizuje ho jako nezávislý subjekt – fyzickou osobu. Jeho povinností je pokusit se o vyřešení konfliktu mezi stranami za použití různých mediačních metod, pochopitelně, pokud o to budou strany stát. Ty se nemusí obávat žádné indiskrece ze strany mediátora. Je vázán povinností mlčenlivosti, které může být zbaven pouze v zákonem stanovených a velmi omezených případech, zejména když tak učiní všichni účastníci mediace.

Na mediátora jsou kladeny vysoké odborné požadavky. Měl by být v jedné osobě psychologem, pedagogem a zejména právníkem. Mediátor musí složit zkoušku, kterou organizuje u advokátů Česká advokátní komora a v ostatních případech Ministerstvo spravedlnosti. Po vykonání zkoušky a splnění dalších předpokladů, je uchazeč zapsán do seznamu mediátorů, který vede Ministerstvo spravedlnosti. Jen taková osoba je oprávněna užívat označení „zapsaný mediátor“.

Mediaci bude možno provádět prakticky ve všech oblastech života. Pravděpodobně nejžádanější bude účast mediátorů při řešení rodinných sporů, vypořádání majetku manželů, řešení sporů, pokud jde o výchovu a výživu nezletilých dětí, v sousedských sporech, ale není vyloučena mediace ani při řešení jiných majetkových vztahů, v obchodních věcech, v pracovníprávních sporech apod. Zákon rozlišuje „běžnou mediaci“ a „rodinnou mediaci“. Na „rodinné mediátory“ budou kladeny zvlášť vysoké požadavky, což si vynucuje povaha vztahů, které budou pomáhat řešit. To se promítne ve způsobu jejich výběru a při jejich zkouškách.

Zákon upravuje „mediaci povinnou“ a „mediaci dobrovolnou“. Tam, kde budou splněny zákonné podmínky, může soud v průběhu civilního řízení účastníkům uložit, aby se obrátili na mediátora, a za tím účelem může své řízení na dobu tří měsíců přerušit. Z toho je patrné, že zákonodárce má snahu i v průběhu soudního řešení preferovat dohodu mezi účastníky.

Je však otázkou, zda toto řešení není polovičaté. Pokud soudce tohoto institutu použije, musí velmi dobře vědět, proč tak činí. To však nemusí být známo mediátorovi, na kterého se účastníci obrátí. Je tedy otázkou, zda není efektivnější kanadský způsob takové úpravy, která umožňuje soudci převést konkrétní věc ze „sporného rejstříku“ do „mediačního rejstříku“ a jako mediátor se pokusit konflikt vyřešit.

Při dobrovolné mediaci je na aktivitě účastníků, aby vyhledali mediátora. Toho najdou na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti, kde je zveřejněn seznam mediátorů. Při prvním jednání s mediátorem uzavřou smlouvu o provedení mediace, která upraví jednak podmínky mediace, jednak odměnu mediátora. Bude na každém z mediátorů, jakým způsobem se pokusí dosáhnout výsledku, kterým má být mediační dohoda. Ta musí být vyhotovena písemně a podepsána všemi stranami konfliktu a mediátorem. V této souvislosti je však nutno připomenout, že za obsah této dohody odpovídají pouze strany konfliktu, nikoliv mediátor. Není soudně vykonatelná, ale v případě potřeby ji mohou účastníci nechat schválit soudem. Ten je povinen tak učinit do 30 dnů, pokud neodporuje zákonu.

Mediace tedy ve své podstatě není ničím jiným, než uměním se dohodnout. K tomu vám jistě může přispět mediátor. Ve své dlouholeté praxi jsem byl častokrát nucen hledat řešení, které je výhodné nejen pro mého klienta, ale i pro protivníka. Tyto zkušenosti má zcela jistě většina

z mých kolegů. Proto nikdo nepochybí, když si za svého mediátora vybere toho, kdo zároveň působí i jako advokát. Ten však nebude svou činnost vykonávat jako váš zástupce, nýbrž jako nezávislý prostředník při řešení vašeho konfliktu. ●

JUDr. Vladimír Papež,
advokát, místopředseda ČAK
Advokátní kancelář JUDr. Vladimíra Papeže

Kam směřuje česká advokacie?

Česká advokacie před dvěma lety oslavila 20 let své nezávislosti. Při příležitosti oslav 20. výročí se mi dostalo zvláštní cti, že jsem jako zástupce jedné z tzv. velkých kanceláří, mohl přednést příspěvek na téma řešení konfliktu zájmů ve velkých advokátních kancelářích. Více méně automaticky jsem ke své prezentaci využil power-point s projektořem. Zpětně musím uznat, že ve slavnostní atmosféře Španělského sálu Pražského hradu mohlo použití počítačové technologie působit poněkud netradičně. Zejména, když všichni ostatní řečníci zvolili tradiční formu řečnického projevu. Přesto mě poněkud překvapilo, když zástupce Rady evropských advokátních komor (CCBE – Conseil des barreaux européens) ve svém závěrečném projevu prohlásil, že advokacie zjevně prochází revolučními změnami, když už i advokáti ke svým prezentacím používají power-point!

Advokacie skutečně prochází obdobím velkých změn. Zejména česká advokacie, která má jakožto stále ještě velmi mladá dáma pořád co dohánět. Česká advokacie je totiž skutečně mladá. Nejenom díky pouhým dvaceti letům své nezávislosti. Rostoucí počet advokátů v posledních letech vedl k výraznému omlazení advokacie. Téměř polovina advokátů je dnes ve věku do 40 let. Moje školou povinné děti se mi sice za zády smějí, když si o sobě ve svých 40 letech myslím, že jsem mladý, ale přinejmenším se dá tvrdit, že téměř polovina dnešních advokátů vystudovala a začala vykonávat advokacii až po revoluci.

Pronikání informačních technologií do každodenního života advokátů však zdaleka není jedinou změnou. Troufám si dokonce tvrdit, že to ani není ta největší změna. Zejména pro mladší generaci advokátů jsou počítače od začátku samozřejmostí. Povinné zavádění datových schránek tak pro nás znamenalo jen další, jakkoli nepřijemné navýšení rozpočtu na IT, které stejně jako v případě implementace veškerých předchozích zázračných IT řešení,

nevedlo k žádným slibovaným úsporám. Naopak se dá říci, že rozvoji informačních technologií se celá řada kolegů rychle přizpůsobila a právo informačních technologií se stalo jedním z nejrychleji se rozvíjejících odvětví, ve kterém mnozí advokáti úspěšně poskytují právní služby. Zejména pro řadu mladších kolegů se jedná o velmi lukrativní specializaci, když ještě jako začínající právníci či studenti často získali cenné zkušenosti a kontakty

při poskytování prvních právních rad svým vrstevníkům, ze kterých se později stali čeští Sergejové Brinové (pozn. zakladatel Google) či Markové Zuckerbergové (pozn. zakladatel Facebooku).

Zároveň se také po vzoru celé řady zahraničních jurisdikcí přirozeně vyvíjí a modernizuje způsob výkonu české advokacie. Oproti tradičnímu způsobu advokacie z počátku devadesátých let, kdy většina advokátů vykonávala advokacii samostatně, došlo v posledním desetiletí k výraznému přesunu ke společnému výkonu advokacie, ať již v rámci sdružení či společností. V devadesátých letech bylo v České republice pouze několik tzv. velkých advokátních kanceláří, ve kterých pracovalo více než 10 právníků. V současné době působí v České republice téměř 650 advokátních firem (sdružení, veřejných obchodních společností a společností s ručením omezeným), ve kterých společně vykonává advokacii přibližně 1500 advokátů společníků. Další stovky advokátů pak s těmito kancelářemi spolupracují na základě trvalé substituční spolupráce. Největší kanceláře sdružují či trvale spolupracují s více než 100 advokáty. Tento trend je pochopitelný. Jednak musí advokáti investovat čím dál tím větší prostředky do provozu advokátních kanceláří, ale především jsou ke společnému výkonu advokacie nuceni rostoucí náročností svých klientů. Z vlastní zkušenosti mohou hovořit zejména o práci pro korporátní klientelu, kde je tento posun asi nejpatrnější. Většina korporátních klientů vyžaduje poskytování komplexních právních služeb, což s ohledem na vývoj a rozsah legislativy a judikatury objektivně nemůže ve všech právních

odvětvích zvládnout jeden advokát. V rámci většiny velkých advokátních kanceláří dochází ke specializaci na jednotlivé právní, či dokonce průmyslové oblasti, přičemž odborníci na jednotlivé oblasti pak spolu vzájemně spolupracují v prolínajících se oborech. Rostoucí náročnost korporátních klientů jde ruku v ruce s rostoucí rolí a silnějším postavením interních právníků. Interní právníci se specializují na konkrétní právní problematiku a vedoucí právních oddělení hrají mnohem důležitější roli v rámci manažerské struktury obchodních korporací. Interní právní oddělení, které je často zadavatelem právních služeb, je velmi náročným klientem nejen po odborné stránce. Interní právníci, z nichž řada přišla z velkých advokátních kanceláří, mají také velké zkušenosti s řízením externích právních služeb a sledováním jejich efektivity.

Vedle rostoucí náročnosti korporátních klientů jsme také svědky nových trendů v oblasti poskytování právních služeb pro spotřebitele. Vznikají nové typy právních služeb, kdy advokáti na jedné straně poskytují právní služby spotřebitelům přímo ve velkých obchodních centrech, kde jim radí zejména v oblasti spotřebitelských úvěrů. Vedle toho jsme svědky také prvních „kolektivních žalob“. Posledním příkladem je hromadné uplatňování nároků v souvislosti s bankovními poplatky, kdy se klienti spojují ke společnému postupu. Ať již se jedná o poskytování poradenství spotřebitelům nebo zastupování spotřebitelů v rámci kolektivních, je zřejmé, že tento způsob výkonu advokacie vyžaduje velké nároky na organizační a materiální zabezpečení advokátní kanceláře.

Kam tedy kráčí česká advokacie? Česká advokacie, stejně jako ostatní obory lidské činnosti prochází přirozenou modernizací. Advokáti reagují na poptávku klientů a hledají nové příležitosti, jak se prosadit v náročné konkurenci.

V současné době čeká na advokáty další nová příležitost v podobě nového občanského zákoníku. Jedná se nepochybně o největší změnu v občanském právu za posledních dvacet let. Nezasťírám, že tato změna bude velmi náročná. Advokáti se na tuto změnu budou muset velmi dobře připravit. Většina advokátů si však je této skutečnosti velmi dobře vědoma, o čemž svědčí jak zájem o novou literaturu, tak zájem o odborná školení. Věřím, že nové příležitosti, které NOZ advokátům přinese, advokáti v plné míře využijí. ●

.....
Mgr. Robert Němec LL.M.,
partner, advokát, rozhodce a člen kontrolní
rady ČAK
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Poznámka na okraj k novému občanskému zákoníku a jeho kritice

Po určitém napětí způsobeném opětovným voláním části politiků i části odborné veřejnosti po odložení účinnosti nového občanského zákoníku (NOZ) se zdá, že se situace zklidnila, když vláda nepodlehla narůstající panice a odložení účinnosti, alespoň prozatím, nepodpořila. NOZ tak snad vstoupí v účinnost tak, jak je to již prakticky jeden rok v plánu, tedy 1. 1. 2014.

Otázka zní – je to dobře? Odpověď může vypadat složitě a můžeme donekonečna probírat všechna pro a proti, těžkosti a úskalí, která nová úprava celého českého civilního práva přinese. Z mého pohledu je však odpověď v zásadě jednoduchá. Ano, je to dobře. A můžu dodat – konečně!

Po více jak 20 letech čekání se totiž snad odstihneme od marxisticko-leninského paskvilu držícího pohromadě jen díky obrovskému množství nesoudržných záplat a budeme mít relativně kvalitní a moderní úpravu, která bude rozsahem a pojetím obdobná úpravám v moderních demokraciích, úpravu – a to je nejpodstatnější – postavenou na filosofických základech stavících do popředí svobodu jednotlivce a svobodu jeho vůle a rozhodování před neustálou ingerencí a patronizující kuratelou státní moci, která je poměrně velké části nejen našeho politického spektra stále tak blízká.

NOZ samozřejmě není ideální a má dost much a nedostatků. Ty ale nejsou fundamentálního charakteru a zachování současného stavu by zcela jistě bylo významně horší variantou. V této souvislosti nelze než nepodotknout, že nikdo není schopen napsat perfektní normu, která by se nesetkala s kritikou. U tak komplexního kodexu, jakým NOZ bezpochyby je, by bylo velice naivní se domnívat, že nebu-

de mít žádné nedostatky. Navíc novelizace a drobné úpravy a doplňování obdobných kodexů v zahraničí jsou poměrně běžnou praxí, a to nejen z důvodu potřeby reagovat na neustálý vývoj.

Je zřejmé, že odložení účinnosti NOZ by se rovnalo jeho faktické popravě. Ať již totiž bude povolební uspořádání po příštích volbách do Poslanecké sněmovny PČR jakékoli, s největší pravděpodobností by se účinnost NOZ odsunu-

la na neurčito a celá reforma našeho soukromého práva by se tiše poslala k ledu a současný zcela nevyhovující stav by byl nadále, zřejmě k potěšení mnohých, konzervován.

V této souvislosti je třeba zásadně odmítnout argumenty oněch příznivců současného stavu o tom, že jsme si na dosavadní úpravu již zvykli a chabé pokusy tvrdit, že nejkřiklavější nedostatky, chybějící části a interpretační problémy již odstranila a napravila judikatura. Takové argumenty totiž svědčí nejen o zásadní neznalosti věci, ale především o, v našem prostředí již bohužel tradiční, neznalosti úprav soukromého práva nejen v tradičních demokraciích, ale i v postkomunistických zemích (nejen) v našem sousedství. Navíc judikatura u nás nejen, že většinu zásadních nedostatků neodstranila, ale je zcela roztráštěná, nejednotná, častokrát si odporující a svým rozsahem zásadně nedostatečná.

Rovněž argumenty odpůrců NOZ typu, že se bude jednat o obrovský zásah do současného stavu věci, který způsobí obrovské problémy, a se kterým se všichni budeme „srovnávat“ dlouhá léta, je třeba odmítnout, a to i když jsou svým způsobem pravdivé. Ano, NOZ a související ZOK, ZMPS (a další předpisy, které – bohužel – dosud připraveny nejsou) budou znamenat zásadní změnu. Ano, vstup NOZ a dalších souvisejících předpisů v účinnost jistě způsobí nemalé problémy. Budme ale realisté a budme upřímní. K obdobným změnám dochází a v nedávné době k nim došlo nejen v několika postkomunistických zemích s historií podobnou naší (jako např. Rumunsko, kde zcela nový občanský zákoník je účinný od roku 2011, Maďarsko, kde nový občanský zákoník vstoupí v účinnost 1. 1. 2014), ale i v zavedených demokraciích (Quebec – 1991, zásadní revize holandského občanského zákoníku – 1992). V žádné

ze zemí, která podobnou změnu podstoupila, k nějaké zásadní revoluci či k nějakému kolapsu nedošlo. Naopak daná změna většinou znamenala upevnění základních principů a práv, posílení právního vědomí a ochrany a vymáhání práva.

Co je však v této souvislosti zarážející a mělo by vést k hlubšímu zamyšlení je skutečnost, že poměrně hlasitý odpor k NOZ přichází z řad odborné veřejnosti, včetně advokátů. Odpor politiků lze chápat jako součást politického boje, vyjadřování vlastních politických názorů či, u odpůrců ze strany dnešní opozice, standardního blanketního odsuzování všeho, co v parlamentu prosadila současná vládní koalice. Odpor odborné veřejnosti by však měl být postaven na zcela jiných základech, tedy na věcné a argumentačně silné diskusi. Bohužel se ukazuje, že tomu tak ve velké většině není a výtky pramení často z neznalosti (nejen NOZ). Přestože byl odborné veřejnosti dán relativně dostatečný časový prostor na seznámení se s novou úpravou, je zřejmé, že tento čas prozatím zdaleka nebyl plně využit. O tomto ostatně svědčí i množství a obsah přípravných seminářů a přednášek, které, dle mého názoru, neodpovídají povaze, rozsahu a důležitosti celé věci.

Je samozřejmě otázkou do jaké míry je dané způsobeno nedostatkem času kolegů, nedostatkem příležitosti či nutnosti již nyní své klienty seznamovat s novou úpravou či poměrně velkou finanční náročností seminářů a doprovodných publikací k NOZ, což pro některé z kolegů samozřejmě může být silně odrazujícím faktorem. Nicméně na daném příkladu se ukazuje hlouběji zakořeněný problém, se kterým se naše advokacie potýká, a tím je otázka vzdělávání a sebevzdělávání. Na jedné straně zde totiž stojí obecná a ze strany ČAK dosud významně akcentovaná „povinnost“ advokáta

znát veškeré právní předpisy a obrovské množství předpisů produkovaných jak naším parlamentem a státní správou, tak Evropskou unií a na straně druhé je zde diskutabilní systém právního vzdělání, jakož i vzdělávání advokátních koncipientů a vlastně neexistující systém dalšího vzdělávání advokátů.

ČAK jako regulátor advokátního stavu jen stěží ovlivní (a nemělo by to být ani jejím cílem) potřebnou reformu univerzitního vzdělání právnického směru. Nicméně ČAK může a měl by ovlivňovat systém vzdělávání advokátních koncipientů a případně být i motorem dalšího vzdělávání advokátů. V tomto ohledu však dosavadní snahy ČAK bohužel nepřinesly pozitivního výsledku.

NOZ je svým rozsahem unikátním předpisem a právě příprava na jeho implementaci a problémy s ní spojené ukazují, že je potřeba minimálně obnovit a znovu zahájit vážnou a zásadní diskusi o tom, jaký vzdělávací systém naše advokacie má, jak jej případně změnit a především zlepšit a rovněž, zda a jakým způsobem zavést systém dalšího vzdělávání advokátů – povinného či dobrovolného – a v jakém rozsahu, specializacích apod. Součástí této diskuse by samozřejmě měly být otázky role ČAK, a to jak ve vztahu k zavedení změn, tak zajištění, organizace a financování či, alespoň, spolufinancování celého systému dalšího vzdělávání.

Mgr. Tomáš Matějovský,
partner, advokát
CMS Cameron McKenna v.o.s.

C/M/S
Law. Tax

Opuštění nemovitosti dle nového občanského zákoníku

Podle nového občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. (NOZ) je možné opustit nemovitou věc. Následkem je, že po deseti letech nabude k této nemovitosti vlastnictví stát. Jak k opuštění věci dojde, ale není v tomto zákoně výslovně uvedeno.

Aktuální úprava

V současnosti je opuštění věci řešeno v ustanovení §135 občanského zákoníku. Toto ustanovení naznačuje, že by se mohlo vztahovat jak na movité věci, tak i nemovitosti s ohledem na to, že pojem věc není v tomto ustanovení blíže konkretizován. Za této situace se katastrální úřady zpravidla opírají o nálezy Ústavního soudu zejména z restitučních věcí, ve kterých se uvádí, že podle stávající právní úpravy nemovitosti opustit nelze. I přesto je skutečností, že nemovitosti s vlastníkem neznámým minimálně 20 let reálně existují. V katastru nemovitostí jsou v současnosti v mnoha případech jako vlastníci označeny osoby, které zemřely, ale jejich dědictví nebylo doposud projednáno nebo osoby, u kterých chybí dostatek identifikačních údajů. Poměrně běžný je stav, kdy jako vlastník nemovitosti je uveden „neznámý vlastník“, který má k tomuto účelu vlastní číslo listu vlastnictví 11000.

Daná problematika byla do konce roku 2012 z části řešena v zákoně 95/1999 Sb. Ustanovení §15 řešilo případy zemědělské půdy, která měla neznámého vlastníka. Toto ustanovení stanovilo fikci, že vlastníkem pozemku s neznámým vlastníkem je stát. K vlastnímu nabytí vlastnic-

kého práva státu ale zakotvilo toto ustanovení formalizovaný postup, který musel Pozemkový fond splnit.

Ani do zániku Pozemkového fondu ke konci minulého roku se ale státu nepodařilo nabýt všechny pozemky, které nevladnil žádný známý vlastník. Z existence tohoto ustanovení vyplývá, že i přesto, že pozemek dle judikatury

není možné opustit, právní řád předpokládá, že opuštěné pozemky, tj. pozemky neznámého vlastníka, skutečně existují.

Za současného nejasného právního stavu katastrální úřady, stejně jako obce s nemovitostmi fakticky opuštěných vlastníků spíše vyčkávají na novou právní úpravu.

Nový zákoník

NOZ danou problematiku řeší v §1045, kde jednoduše stanoví, že opuštěná nemovitá věc připadá do vlastnictví státu. §1050, odst. 2 dále stanoví vyvratitelnou právní domněnku, že vlastník opustí nemovitost, nevykonává-li vlastnické právo k nemovité věci po dobu deseti let. Konečně v § 3067 stanoví jako počátek lhůty okamžik nabytí účinnosti občanského zákoníku.

Důvodová zpráva k novému občanskému zákoníku je na rozdíl od popisu opuštění movitých věcí poměrně kusá. Stanoví pouze, že novému vlastníku nemovitostí, tedy zjevně státu, musí být umožněno, aby se domohl uvedení stavu zápisu do souladu s nově vzniklým právním poměrem. Kromě toho důvodová zpráva uvádí, že v zájmu ústavní konformity musí být stanoveno, že desetiletá doba počne běžet až ode dne účinnosti tohoto zákona.

Opuštění nemovitosti

Zásadní otázkou nicméně bude, jak se opuštění projevuje navenek.

Podle §1012 NOZ má vlastník právo se svým vlastnictvím v mezích právního řádu libovolně nakládat a jiné osoby z toho vyloučit. Toto pojetí je jednoznačně širší než stávající definice vlastnictví uvedená v §123 OZ. Je zjevné, že pojem libovolného nakládání musí zahrnovat i libovolné nenakládání, z čehož lze dovodit, že nový občanský zákoník vlastníkovu umožňuje vlastníkovu věc také neužívat. To je posi-

leno ustanovením § 1009, které jednoznačně stanoví, že držba nezaniká, pokud vlastník nevykonává držbu. Z textu nového občanského zákoníku tak nelze bez dalšího dovodit, že by k opuštění nemovitosti došlo jejím prostým neužíváním, neplacením daně z nemovitosti apod.

Částečnou konkretizaci najdeme v návrhu nového katastrálního zákona, který aktuálně projednává poslanecká sněmovna. Ustanovení §65 tohoto zákona totiž upravuje postup, jakým je třeba v případě opuštěných nemovitostí postupovat tak, aby byl prostřednictvím obcí, Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, anebo prostřednictvím zahájení dědického řízení nalezen skutečný vlastník. Nepodaří-li se žádným z těchto způsobů skutečného vlastníka nalézt, dojde k nabytí vlastnictví státem. Důvodová zpráva sama odkazuje na situaci, kdy je třeba řešit problémy s neúplnými zápisy o vlastnicích převzatých z pozemkové knihy, které z tohoto důvodu není možno identifikovat.

Závěr

Po schválení nového katastrálního zákona tak patrně dojde k situaci, že ustanovení §1045 se bude vztahovat zejména na nemovitosti, které jsou dlouhodobě fakticky opuštěné, tedy ty nemovitosti, jejichž vlastníci v současnosti není z různých důvodů znám. Lze odhadnout, že k případům nového opuštění bude docházet velmi zřídka ve zcela specifických situacích. Dle mého názoru opuštění nemovitostí bude velmi omezeně možné v případě člověka (rozu-

měj fyzické osoby), kdy bude přicházet v úvahu řešení zejména prostřednictvím dědického práva. Lze předpokládat, že ustanovení §1045 pomůže s ohledem na přechodná ustanovení vyřešit většinu právních vztahů k nemovitostem s aktuálně neznámým vlastníkem za 10 let od účinnosti NOZ. ●

Mgr. Štěpán Holub,
advokát
Holubová – advokáti s.r.o.

holubova.cz

Právo svědčí bdělým

Žijeme v době právních turbulencí. Valí se na nás téměř 4000 nových paragrafů, upravujících ty nezákladnější otázky našeho právního řádu, se kterými se setkáváme v každodenním životě.

Valí se na nás nová filosofie práva a valí se na nás i chyby, které nová úprava obsahuje. Příští rok se turbulence promění v právní smršť.

Postupně se smiřujeme s faktem, že budeme mít nový občanský zákoník a zákon o obchodních korporacích. Vláda nedávno zamítla návrh na odložení jejich účinnosti, takže oba zákony by měly působit od 1. 1. 2014, nicméně snahy o jejich odklad přetrvávají. Víme, že oba zákony přinesou zcela zásadní převrat v dosavadní koncepci. Nevíme, jak přesně se promítne do ostatních předpisů. Víme jen tolik, že zatím občanský zákoník zrušuje 238 předpisů, ale nevíme jistě, čím je nahradí a kdy budou nové zákony schváleny. Víme, že nová úprava obsahuje plno nejasných ustanovení, nevíme však, jak je budou soudy vykládat.

Jedna dobrá zpráva pro nás právníky: Naši klienti nás budou potřebovat, a to v mnohem větší míře, než jste je potřebovali dodnes. Ne jen proto, že se v nových zákonech nebudou orientovat, ale proto, že nová filozofie zákona bude vyžadovat mnohem aktivnější ochranu práv.

Ale za ten příval nové práce platíme velkou daň. Budeme to právě my, kdo bude hromosvodem mezi smršťmi zákonů a frustrovanými klienty. Nejen, že se musíme s novými zákony podrobně seznámit, ale přes veškeré poctivé studium se dostaneme zpátky do devadesátých let. Znovu budeme muset klientům říkat: „Toto ustanovení zákona je nejasné, má dva možné výklady. V právní komunitě převládá tento, ale zatím neexistuje soudní rozhodnutí, které by potvrdilo jeho správnost.“ Není příjemná situace, zvláště když to říkáte klientovi z vyspělých jurisdikcí, kde je právo už stovky let stabilní. Jsme rádi, že máme v kanceláři Petra Čecha, který je od počátku velkým kritikem rekodifikace a mezi prvními tak vnímá tak její chyby i nedostatky. Petr je i autorem četných odborných statí, časem i komentářů, a tím, kdo o rekodifikaci přednáší, a pomáhá tak vytvářet interpretaci.

Nová úprava bude mnohem liberálnější, než ta stávající, bude nám dávat větší volnost. To

je pozitivní – svoboda je dobrá věc. Zároveň ale vyžaduje obrovskou zodpovědnost jedince. Jsme stále zvyklí na trochu protekcionářskou roli práva, které je psané tak, aby nás ochránilo před námi samotnými, aby chránilo ty, kteří si vystačí v podnikání bez právníka, řídí se pravidly selského rozumu a smlouvy sepisují sami. Zákon nás dnes chrání třeba tím, že znemožňuje vzdání se práv předem, prohlašuje ho za neplatné, že existuje řada omezení ohledně výše úroků. Nebo tak, že mnohé úkony musí mít písemnou formu. Takový požadavek plní výstražnou funkci. Ten, kdo úkon činí, si lépe uvědomí, že dělá něco zásadnějšího, co je třeba zvážit. S takovou ochranou je ale konec, většina těchto omezení od roku 2014 padá jako oběť na oltář svobody.

Rubem této svobody budou vyšší nároky na bdělost a aktivní přístup k ochraně práv. Kdo si nebude hlídat svá práva, může být velmi překvapen. Pár praktických příkladů:

- Mlčení bude častěji znamenat souhlas. Když se například na něčem ústně dohodnete při jednání, druhá strana Vám to pak v dobré víře písemně potvrdí a (nepodstatně) se odchýlí od původní dohody, budete muset odchylku bezodkladně odmítnout. Jinak budete navždy vázáni zkrleslým obsahem potvrzení.
- Totéž platí, když pošlete protistraně návrh smlouvy a dostanete souhlasnou odpověď, ale s výhradami. Podle dnešní úpravy platí takový úkon za novou nabídku, kterou bud

přijmete, nebo ne. Podle nové úpravy bude smlouva uzavřena již doručení takového přijetí s modifikací, tj. ve znění příjemcových dodatků či odchylek, pokud je původní navrhovatel bez zbytečného odkladu (anebo předem ve své nabídce) neodmítne. Nabízející tak budou muset podrobněji studovat jednání příjemců a sledovat, zda z nich neplynou modifikace, s nimiž by nesouhlasili. Pokud nezareagují včas, bude smlouva uzavřena s tím obsahem, jaký doplnil příjemce, tedy třeba i pro původního navrhovatele nechtěným.

- Právní jednání bude více bezformální. Ústně bude možné uzavřít např. i dohodu o smluvní pokutě, prominutí dluhu, převzetí dluhu, omezení nároku na náhradu škody nebo postoupení pohledávky či smlouvy. Účastníci tak budou muset více vážit slova, resp. své projevy na internetu. Když Vám zavolá mobilní operátor a nabídne Vám výhodný tarif a k němu vysoké pokuty při opožděné platbě účtu, nesmíte tuto podmínku pustit druhým uchem ven. Telefonicky uděleným souhlasem s podmínkami Vám totiž vznikne platný závazek.
- Budou menší požadavky na určitost právního jednání. Řada smluv, které by dnes byly neplatné, aby byla chráněna vůle stran, budou napříště platné. Oproti dnešní úpravě bude smlouva uzavřena i tehdy, když se strany nedohodly na všech podmínkách. Pokud si tedy strany vzájemně zašlou své VOP, které se liší, smlouva bude uzavřena i v těch bodech, kde se nedohodly – tam se totiž místo nich uplatní subsidiární úprava zákona. Soudy také v mnoha případech získají možnost obsah smlouvy doplnit, nejen vyložit. Návrhy stran přitom nebudou vázány; rozhodnou dle vlastní představy o tom, jaký smluvní obsah je za daných okolností spravedlivý.
- Podnikatel bude moci existujícím klientům jednostranně změnit obchodní podmínky.
- Převodem nemovitosti zatížené zástavním právem na nového nabyvatele zásadně přejde (celý) dluh zajištěný takovým zástavním právem. Kdo to neví, může být velmi překvapen.

Nepochybně klesne počet smluv uzavřených neplatně. Snazší cesta k platné smlouvě ale má i stinné stránky. Přibude závazků ukvapených, neuvážených a nejspíš i (zčásti) nechtěných. Svět nového občanského zákoníku tak bude především pro připravené a bdělé.

Závěrem pár slov o filosofii nové úpravy. Tady musíme rozlišit mezi obchodním a občanským právem.

Hlavním cílem rekodifikace občanského zákoníku je přetřhnout kontinuitu se socialistickým právem a navázat na tradici předválečné úpravy. Nový kodex se tedy vrací do doby první republiky a používá stejné instituce i jazyk. V obchodním právu je tomu jinak. Obchodní zákoník nepochází z doby totality, přesto je jeho úprava poměrně rigidní. Vychází totiž z německé úpravy, která má tendenci společnosti standardizovat, zvláště ty akciové. Tak, aby si byly co nejpodobnější, aby akcie v sobě zahrnovala vždycky stejná práva.

Autoři zákona o obchodních korporacích jasně deklarovali snahu oslabit vliv německého práva a přiblížit nás konceptům anglosaským. Společnost už tedy nebude standardizovaná tak jako nyní u nás nebo v Německu.

- Kdo chce koupit akcii, musí vědět, že není akcie jako akcie. Než koupím byt i kmenovou akcii, musím si přečíst stanovy a zjistit, zda společnost nevydala ještě i akcie jiného druhu, se kterými jsou spojena hlasovací práva třeba stokrát vyšší než s mými. Nemluvě o dalších druzích akcií.
- Podobné překvapení můžeme zažít při koupi podílu v s.r.o. S podílem v této společnosti bude moci být spojena jakákoliv povinnost. Může to být povinnost vykonávat pro společnost práci, ale může to být třeba i potenciální příplatková povinnost v libovolné výši. Když si koupíte podíl v s.r.o. a nepřečtete si společenskou smlouvu, můžete se divit, že Vás společnost vyzve připlatit určitou částku a bude se splacení domáhat soudně. To je něco, na co u nás nejsme zvyklí, a kdo nebude opatrný, může se dostat do velmi nepříjemné situace.

- Anglosaský vliv v korporátním právu se projevuje také v důrazu na smluvní volnost a v odlišném způsobu ochrany společnosti. Zatímco dnes je společnost chráněna případnou neplatností smluv, které by ji poškozovaly, nově bude méně neplatností smluv se společností a více odpovědností členů orgánů za porušení péče.
- Mění se i systém ochrany věřitelů. S.r.o. vystačí se základním kapitálem ve výši jediné koruny, proti tomu ale zákon staví potenciálně ničím neomezené ručení členů orgánů, ale též tzv. vlivných a ovládajících osob v případě insolvence společnosti.

Výsledkem tedy je, že máme návrat k první republice v občanském právu a posun do anglosaského světa v korporátním právu. Otázka je, jak to české subjekty ponese a zda jsou na to připravené. České prostředí se dnes nepodobá prvorepublikovému, kdy byl svět jednodušší, lidé slušnější a zvyklí se smluvní svobodou nakládat. A už vůbec se nepodobá světu anglosaskému, kde jsou podnikatelé mnohem ostražitější a zvyklí systematicky využívat odbornou právní pomoc. Ze své praxe vím, že čeští klienti jsou zvyklí vyhledat právníka, až když je průšvih, zatímco klienti ze světa common law pracují s právníky preventivně.

Tím chci říci, že nová právní úprava má mnoho dobrých stránek, ale je úplně jiná a vyžádá si nový přístup k organizaci právní ochrany uživatelů, zvláště podnikatelů. České prostředí je eticky stále jen málo kultivované a bude (zejména v prvních letech účinnosti kodexu) nepochybně testovat připravenost podnikatelů i spotřebitelů na nové pořádky. Tyto právní útoky bude třeba odrazet aktivněji, než bylo zvykem dříve. Právo samo ochranu neposkytne. Přeji Vám, abyste byli těmi bdělými a připravenými, protože zásada, podle níž právo svědčí bdělým, bude teď platit dvojnásob. ●

.....
JUDr. Vladimíra Glatzová,
partner, advokátka, členka představenstva ČAK
Glatzová & Co.

GLATZOVÁ & Co.
 Advokátní kancelář - Law Firm

Právník roku 2012:

Mezi oceněnými jsou Ivana Štenglová, Bohumil Havel nebo Eliška Wagnerová.

Skleněnou plastikou se sv. Yvem a titul Právník roku 2012 převzalo v pražském TOP Hotelu pod taktovkou moderátora Karla Šípa jedenáct právníků z různých oblastí práva. Do Právnické síně slávy byla uvedena za dlouhého potlesku celého sálu jedna z nejvýznamnějších představitelk obchodního práva u nás – Ivana Štenglová.

Tradiční a oblíbené setkání právníků napříč obory, to je každoročně gala-večer Právník roku. V pátek 25. ledna sledovaly zaplněné kongresové prostory pražského TOP Hotelu předání ocenění jedenácti osobnostem českého práva. Právníci roku 2012 neskrývali svou radost, kterou umocnil moderátor galavečera, Karel Šíp. S každým oceněným si krátce popovídal a nutno podotknout, že tak docházelo k nejtípnějším momentům večera. Vítězové celostátní soutěže tak ukázali, že mají nejenom perfektní odbornou erudici, ale také smysl pro humor.

Galavečer se po předání cen přesunul do zbývajících salonků hotelu, kde čekal na hosty bohatý raut. S desátou večerní právníky roztančila kapela Jam & Bazar, která zahrála největší hity sedmdesátých let, například písně Abby, Boney M nebo Bee Gees. Ve vedlejší sále v tu chvíli probíhal koncert Kamila Střihavky. Právník roku 2012 potvrdil svou pozici jedné z nejoblíbenějších celojustičních akcí, přes patnáct set hostů i letos odcházelo, k radosti organizátorů, spokojeno.

Vítězové

Laureátka Právnícké síně slávy, doc. JUDr. Ivana Štenglová plastiku Sv. Yva chápe jako ocenění obchodního soudnictví. „Obchodní soudnictví je sice prakticky od svého vzniku kritizováno jak z hlediska rozhodovacích lhůt, tak z hlediska kvality rozhodnutí (a leckdy nepochybně právem), zdá se ale, že si odborná veřejnost začíná uvědomovat i jeho nemalý přínos pro upevňování jistoty v obchodních vztazích. Netroufnu si, samozřejmě, mluvit za celou obchodní justici, za sebe bych ale ráda za udělené ocenění poděkovala a vyjádřila naději, že budu moci být obchodnímu právu i nadále

prospěšná, ať již jako vysokoškolský učitel nebo tím, že se pokusím zmapovat současnou obchodní judikaturu z hlediska její využitelnosti po přestavbě soukromého práva,“ řekla. Státní zástupce Mgr. Vladimír Jan prý o nominaci v kategorii trestního práva neměl nejmenší tušení. „Chvilí mi proto trvalo, než jsem si uvědomil, jaké jsem získal ocenění, raději jsem se i zeptal, zda se nejedná o omyl a čím jsem si to zasloužil. Velice si udělené ceny vážím a chápu ji jako ocenění práce státního zástupce v první linii, pouze si říkám, že takové ocenění by si jistě zasloužila i řada mých kolegů, se kterými bych se rád o toto ocenění podělil, stejně jako i s mnoha kolegy z řad Policie ČR, bez jejichž práce by byly dosažené výsledky nemyslitelné,“ dodal JUDr. Antonín Havlík, Ph. D., vítěz v kategorii pracovního práva poznamenal, že „Právníci nemají privilegium těšit se pohledem na honosné stavby dokládající smysluplnost jejich práce. Tak je tomu v případě architektů, stavitelů mostů a jiných „pomníků“. Nám zbývá pouze vděčnost našich klientů a ocenění odborné veřejnosti. Řekl jsem nepatřičně „pouze“ – je to však velmi mnoho, obvykle daleko více, než pohled na železo a cement. Ve chvílích jako dnes si to uvědomuji zvláště silně.“

Porota

Stejně jako v loňském roce byl předsedou odborné poroty, která vítěze z nominací vybrala, Martin Vychopeň, předseda České advokátní komory. V porotě usedla Lenka Bradáčová, prezidentka Unie státních zástupců ČR, Jiří Prošek, prezident Exekutorské komory ČR nebo Tomáš Lichovnik, prezident Soudcovské unie ČR. Své zástupce v odborné porotě měly také Notářská komora ČR, Unie podnikových právníků ČR a Ministerstvo spravedlnosti ČR. V porotě již tradičně zasedl i předseda představenstva společnosti EPRAVO.CZ Miroslav Chochoła. Nad letošním ročníkem soutěže převzal už podruhé záštitu předseda vlády ČR RNDr. Petr Nečas. Stejně jako v předchozích letech převzala záštitu i Ministerstvo spravedlnosti ČR. ●

Rozhovory s vítězi a jejich krátké pracovní představení jsou uveřejněné na www.epravo.cz.

právník roku 2012

Oficiální výsledková listina – Právník roku 2012

Občanské právo (hmotné, procesní)

JUDr. Jaroslav Svejkovský,

advokát – zakládající partner advokátní kancelář Svejkovský, Kabelková a spol.

Trestní právo (hmotné, procesní)

Mgr. Vladimír Jan,

státní zástupce, Krajské státní zastupitelství Ústí nad Labem

Obchodní právo

doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph. D.,

spolupracující advokát, advokátní kancelář PRK Partners, vědecký pracovník Ústavu státu a práva AV ČR

Pracovní právo

JUDr. Antonín Havlík, Ph. D.,

právník – expert pro oblast pracovního práva, Česká pojišťovna, a. s.

Právo duševního vlastnictví

Ing., prom. práv. Karel Čada, Ph. D.,

právník – specialista, advokátní kancelář Čermák a spol.

Právo informačních technologií

JUDr. Martin Maisner, Ph. D.,

advokát – zakládající partner, advokátní kancelář ROWAN LEGAL

Insolvenční právo

JUDr. Zdeněk Krčmář,

soudce, předseda senátu Nejvyššího soudu ČR

Občanská a lidská práva a právo ústavní

JUDr. Eliška Wagnerová, Ph. D.,

bývalá soudkyně, místopředsdkyně Ústavního soudu ČR, nyní senátorka Senátu Parlamentu ČR

PRO BONO

Mgr. Jaroslav Baier,

advokátní koncipient, advokátní kancelář Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka

Talent roku

1.místo

JUDr. Jakub Morávek,

advokátní koncipient, advokátní kancelář FELIX A SPOL., interní doktorand PF UK

2. místo

Mgr. Adam Brychta,

advokátní koncipient, advokátní kancelář JUDr. Jiří Matzner, Ph. D.

3. místo

Mgr. Ivan Houfek, Ph. D.,

advokát, advokátní kancelář WEIL, GOTSHAL & MANGES

Právnícká síň slávy

doc. JUDr. Ivana Štenglová,

do konce roku 2012 soudkyně, předsdkyně senátu Nejvyššího soudu ČR, nyní vysokoškolská pedagožka

Ceny sv. Yva za rok 2012 získali:

JUDr. Jaroslav Svejkovský
Občanské právo (hmotné, procesní)

Mgr. Vladimír Jan
Trestní právo (hmotné, procesní)

doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph. D.
Obchodní právo

JUDr. Antonín Havlík, Ph. D.
Pracovní právo

Ing., prom. práv. Karel Čada, Ph. D.
Právo duševního vlastnictví

JUDr. Martin Maisner, Ph. D.
Právo informačních technologií

JUDr. Eliška Wagnerová, Ph. D.
Občanská a lidská práva a právo ústavní

Mgr. Jaroslav Baier
PRO BONO

JUDr. Zdeněk Krčmář
Insolvenční právo

JUDr. Jakub Morávek
Talent roku

doc. JUDr. Ivana Štenglová
Právnícká síň slávy

2012
právník roku

DAVID UHLÍŘ

Dobré jméno advokacie a důvěra veřejnosti v advokáty, to vnímá jako stěžejní témata České advokátní komory JUDr. David Uhlíř. Advokát, insolvenční správce se zvláštním povolením, člen představenstva a zkušební komise České advokátní komory také tvrdí, že by komora měla co nejméně obtěžovat advokáty a co nejvíce jim vyjít vstříc při jejich potřebách. David Uhlíř externě vyučuje občanské právo hmotné na Právnické fakultě Univerzity Karlovy a zkouší adepty advokacie z občanského, rodinného a pracovního práva.

„Pro začínajícího advokáta je téměř nemožné začít si sám advokátní praxi.“

Jste nejenom advokátem, ale také insolvenčním správcem, místopředsedou České advokátní komory a akademikem. Jaká byla cesta k současnému „stavu“?

„Zběhl jsem na práva z technického oboru. Dělal jsem architekturu a právo bylo přirozené řešení, když se zjistilo, že moje výkresy nejsou k světu (smích). Po vzoru rodičů i prarodičů jsem šel na práva. Ze začátku jsem nevěděl, co budu dělat. Po ukončení fakulty jsem měl velké štěstí a dostal se do advokacie. Byla to taková šťastná shoda okolností.“

Něco jiného je být „pouze“ advokát a být advokát zainteresovaný do stavu. Vždy jste se zajímal o chod komory?

„Pustil jsem se do komory asi před osmi lety, kdy jsem se rozhodl, že budu kandidovat na trůn tehdejšímu vedení. Měl jsem pocit, že to provozuje moc jako úřad a málo jako instituci pro advokáty. Pak jsem zjistil, že to vedení nedělá tak děsně, jak to z venku vypadá. Ono se to špatně vysvětluje. Navenek vypadá činnost aparátu komory jinak, než tomu je. Zvenku je vidět jen to, co člověka obtěžuje. Přínos je vidět málokdy. Tak, jako tomu je s fungováním mnohých institucí.“

A podařilo se Vám naplnit to, s čím jste tehdy kandidoval?

„Ledacos se mi povedlo. To, co mi tehdy vadilo, tedy pocit, že komora utrácí zbytečně peníze, se změnilo. Komora dnes utrácí efektivněji než dřív. A zjistil jsem, že jisté náklady jsou nezbytné.“

Udržujete si stále advokátní praxi. Pomáhá Vám to udržet si vhled z obou stran?

„Práce v komoře je zadarmo, takže praxi mít musím (smích). Věnuji se jí tak z devadesáti procent. Deset procent je učení na fakultě a činnost pro komoru.“

Jak se Vaše kancelář profiluje?

„Je to kancelář s širokým zaměřením, jak to bývá u kanceláří, kde je do deseti advokátů. Na pražské poměry je to spíš podprůměrně velká kancelář. Děláme jak civilní, tak trestní právo a insolvenční. Já osobně se specializuji na civilní a obchodní právo.“

Možná právě to Vám pomáhá správně pochopit potřeby „menších“ advokátů, kterých je ve stavu převážná většina...

„Devadesát procent advokátů pracuje v kancelářích do deseti lidí...“

Jak vnímáte aktuální počet advokátů? Projevuje se nějak?

„Pro začínajícího advokáta je velmi obtížné začít si sám advokátní praxi. Je to v podstatě skoro nemožné bez opření se o velkého klienta nebo vstoupení do rozjeté kanceláře. Nedokážu si představit, že člověk, kterému je dvacet osm a složil advokátní zkoušky, si pronajme místnost a začne samostatně provozovat advokacii. Možná je to jednodušší mimo Prahu, ale nedokážu si představit, že by se z toho mohl uživit. Je rozdíl v tom, že v roce 1989 bylo v Praze asi dvě stě advokátů. Znalí jsme se navzájem, jednou za čas se potkali u soudu. Logicky to vedlo k tomu, že se k sobě advokáti chovali daleko kolegiálněji než dnes. Pokud někdo udělal podraz, během týdne se to o něm dozvěděli všichni kolegové ve městě.“

A počet advokátů ve vztahu ke klientům? Je pro ně vysoký počet přínosem?

„V advokacii a v právu by se mělo rozšířit to, co existuje standardně například v medicíně. Že si člověk hledá „second opinion“, prodiskutuje věc, zejména komplikovanou, i s jiným advokátem a získá druhý pohled. Já osobně se vůbec nebráním tomu, když se jde můj klient zeptat

někoho jiného, zda dělám práci dobře nebo špatně. Samozřejmě ne za zády. Možnost pro klienta získat jiný názor je užitečná.“

Jaká témata ve stavu vnímáte aktuálně jako nejzásadnější pro kanceláře vašeho typu?

„Stavem hýbe otázka advokátního tarifu, odměňování trestních obhajob. To je dlouhodobá záležitost. Osobně považuji za tristní z hlediska insolvenčního správce způsob, kterým jsou odměňována oddlužení, malá insolvenční řízení. Odměna tam nestačí na krytí nákladů. Při „oddlužení“ je to práce pro bono. 750 korun měsíčně nekryje náklady na kancelář ani sekretářku, která to vyřizuje. Oddlužení jsou dotovaná z velkých konkurzů. Navenek je pohled na lidi, kteří se dostanou do oddlužení také žalostný. Polovina z nich je obět vlastního nerozumu a druhá polovina lichvářů.“

Máte na tento problém „recept“?

„Je to sociální problém. Je snaha řešit to úpravou poskytování úvěrů. Není to ani tak problém advokacie. Oddlužení by šla podstatně zjednodušit, je to neuvěřitelná záplava práce i pro insolvenční soudy. Musí se zabývat dva-

ceti banálními věcmi na jednu důležitou. Ani soudcům, ani administrativě nezbyvá síla na to dělat dostatečně pečlivě důležité věci, kde jde o miliony.“

Věnujete se soukromému právu. Čekají ho, snad, velké změny. Připravujete se?

„Někteří starší kolegové oznamují odchod (smích). Ne tedy u nás v kanceláři, kde jsem nejstarší já. Zbylí kolegové se musí intenzivně učit, stejně jako soudci a obchodní sféra. Já osobně jsem byl velký nepřítel nového občanského zákoníku, vědom si toho, že to bude tak rozsáhlá změna, že bude trvat desítky let, než to odborná veřejnost přijme a zpracuje. Příštích dvacet let budou soudy soudit podle starého i nového občanského i obchodního zákoníku.“

Zvládne advokátní stav rekonstrukci?

„Nic jiného mu nezbyde. Od roku 1989 jsme se naučili, že právo jsou tekuté písky a situace se mění každý měsíc. Lidé se naučili žít s tím, že je právo velmi proměnlivá disciplína.“

Mluvili jsme o tématech důležitých pro advokáta. Jaká jsou stěžejní pro komoru?

„Dobré jméno advokacie a důvěra veřejnosti

v advokáty. Jako alarmující vidím ztrátu důvěry v advokátní úschovy. Ztráta důvěry je ztráta práce.“

Druhým tématem je?

„Advokátní komora by měla co nejméně obtěžovat advokáty a co nejvíce jim vyjit vstříc při jejich potřebách. Advokáti si neuvědomují, že komora má vliv na přípravu právních předpisů a jejich projednávání v Parlamentu. Ze strany komory je velká snaha o to, aby nově přijímaná legislativa advokátům neškodila. Ta práce je skrytá a nenápadná.“

Práce v komoře Vás dlouhodobě naplňuje, takže máte ještě dost sil na to pracovat s výše zmíněnými tématy...

„To je hezký předpoklad (smích). Mám teorii, že každé kolektivní rozhodování vypadá navenek hrozně, chaoticky a neuvěřitelně. Ale individuální rozhodnutí vypadá navenek rozumem jenom pro to, že nevidíte do hlavy.“

V tomto ohledu nemáme dát na první pohled...

„Advokacie je velmi otevřená. Všechny zápisy z představenstva se publikují a jsou hojně čteny.“

Podarilo se tedy komoře dostatečně se otevřít členům svého stavu?

„Mám dobrý pocit z toho, že se advokátní komora nejenom otevřela, ale že se dokáže také zastat advokátů, kteří se nezaslouženě dostali do problémů.“

Jaký trend pozorujete v připravenosti, erudovanosti budoucích advokátů? Jste členem zkušební komise.

„Množství vědomostí, které se dnes vyžadují od advokátních koncipientů je daleko větší než před dvaceti lety. Objem je daleko rozsáhlejší. Legislativa není pevná, zvládnout materii požadovanou ke zkouškám je obtížnější. Advokátní koncipienti, zvláště pokud jsou z velkých a specializovaných advokátních kanceláří, mají daleko menší nebo užší praxi. Dříve bylo standardní, že advokáti dělali široké spektrum. Pokud dnes koncipient zůstane v jedné kanceláři, může tři roky psát návrhy na elektronické platební rozkazy. To je hendikep. Je velký rozdíl v tom, jakého vzdělání se dostane koncipientovi, který je sám u jednoho advokáta a který je ve skupině patnácti koncipientů. To je využívání levné pracovní síly.“

A jak to vidí koncipienti?

„I oni touží dělat pestrou práci. Je zábavnější jít k soudu než sedět a psát donekonečna smlouvy o převodu obchodního podílu.“

Jaký jste zkoušející?

„Průměrně benevolentní a velmi trpím, když to adept neumí a mám radost, když to umí. Současně je mi všech děsně líto. Ví, že advokátní zkoušky jsou těžké a jejich složení do budoucna vůbec nic neznamená.“

Troufl byste si dnes na advokátní zkoušky?

„Troufl, ale děsně nerad (smích). Na relativně stará kolena jsem musel dělat zkoušky insolvenčního správce a zvláštní zkoušky insolvenčního správce. Zjistil jsem, že rok se vytrvale učit na jednu zkoušku je náročné.“

Náročnější než se rok věnovat náročnému případu?

„Je to dost podobné. U soudu i u zkoušky jste strana, která je tázána. Musíte se trefit do toho, co je správný argument nebo teoretický pohled.“

Jak si nejlépe odpočínáte od práva?

„Chtěl bych odpovědět, že při mariáši v restauraci na hřišti u nás na chalupě. Ale i tam jsem přepádná sousedy a odpovídám na jejich otázky (smích). Nejlip při pěší turistice nebo na kole.“

Děkujeme za rozhovor. ●

autor: Jaroslav Kramer

DÁŇA, PERGL & PARTNEŘI

Advokátní kancelář

Máte právo na úspěch

Naše specializace:

- veřejné zakázky
- nemovitostní a stavební právo
- zdravotnické právo
- koncese a PPP
- právo informačních technologií
- trestní odpovědnost
právnických osob

Ocenění AK DPP:

Právníká firma roku 2011 v kategoriích veřejné zakázky
a nemovitostní a developerské projekty zařazena mezi velmi
doporučované právníkové firmy

Právníká firma roku 2010 v kategorii Veřejné zakázky

Právníká firma roku 2009 v kategorii Duševní vlastnictví / IT

Právníká firma roku 2008 v kategorii Veřejné zakázky

Advokátní kancelář Dáňa, Pergl & Partneři

Na Ořechovce 580/4, 162 00 Praha 6

Tel.: +420 224 232 611

E-mail: akdpp@akdpp.cz

www.akdpp.cz

www.apogeo.cz

**100 %
jen za 100 %**

APOGEO

audit | tax | valuation | finance

*Platíte jen
za perfektní práci*

*Jako náš klient platíte jen
za práci odvedenou kvalitně a včas!*

*Poradenská skupina
APOGEO poskytuje širokou škálu
služeb v oblasti auditu, daní, účetního
a mzdového poradenství, outsourcingu
mezd a personální agendy, znaleckých služeb
a management consultingu.*

Profil advokátní kanceláře Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.

Lev ve světě práva

Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o. byla založena v roce 1990 jako volné sdružení advokátů. Od svého založení si tato kancelář vybudovala pevné místo na českém trhu. Advokátní kancelář má pracoviště v Praze a Hradci Králové, přičemž na poskytování právních služeb a provozu advokátní kanceláře se podílí v současné době okolo 55 pracovníků. Z tohoto počtu odborný tým advokátní kanceláře tvoří spolu se 7 partnery dalších 27 advokátů a advokátních koncipientů. Profesionální tým advokátní kanceláře tvoří významní odborníci, kteří pravidelně publikují v odborných časopisech a působí jako zkušení a aktivní členové v orgánech předních institucí a věnují se přednáškově činnosti, zvláště pro odbornou veřejnost.

Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o., je tradiční česká kancelář poskytující kvalitní, prakticky orientovanou právní službu významným klientům v soukromé i veřejné sféře. Během dvou desetiletí své existence shromáždila know-how, které je svým rozsahem i kvalitou v českém prostředí unikátní. Mezi klienty kanceláře se řadí významné instituce jak z hlediska regionálního, tak z hlediska celorepublikového významu jako jsou ministerstva, bankovní instituce, společnosti, které provozují televizní vysílání apod.

HARTMANN
JELÍNEK
FRÁŇA
a partneři

Advokátní kancelář se specializuje především na trestní, mediální, sportovní, ústavní právo, obchodní právo – fúze/akvizice, transformace a reorganizace, zdravotní právo, dále na soudní agendu včetně arbitráží. Nedílnou součástí kanceláře je rovněž insolvenční tým, vedený insolvenčním správcem. V oblasti ústavního práva, zejména zastupování před Ústavním soudem, zpracování a podání ústavních stížností má kancelář velké procento úspěšnosti. Kancelář rovněž zaznamenala úspěchy v obhajobách v rozsáhlých trestních věcech s celorepublikovými přesahy. V roce 2012 se kancelář stala jednou z velmi doporučovaných kanceláří v oblasti trestního práva. Právní služby jsou nabízeny především na území České republiky, zemích EU a v případě potřeby lze zajistit poskytnutí právní služby i jinde v zahraničí. K tomu slouží aktivní členství kanceláře v nadnárodním sdružení ABL (Alliance of Business Lawyers). Aby kancelář byla schopna zaručit pro své klienty co nejkvalitnější právní servis, spolupracuje s dalšími ex-

terními odborníky, zejména se specializovanými advokáty, auditory, daňovými poradci, soudními znalci, tlumočníky a notáři. Zároveň je kancelář členem Czech Service International (CSI), aliancí předních českých soukromých společností v oblasti služeb. Toto členství pomáhá zprostředkovat klientům služby v oblasti: fúzí/akvizic, pojištění, marketingu a daňové oblasti. Tímto kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o. vytváří síť komplexních služeb pro svoje klienty. Advokátní kancelář je zároveň, prostřednictvím svých zástupců, aktivním členem několika významných institucí a jejich odborných sekcí. Rádi bychom Vás upozornili alespoň na některé z nich. JUDr. Pavel Fráňa, Ph.D. je rozhodcem u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, JUDr. Jiří

Hartmann je členem kárné komise České advokátní komory, JUDr. Milan Jelínek je členem komise České advokátní komory pro výchovu a vzdělávání a zároveň je regionálním zástupcem Východočeského kraje ČAK. Zároveň je JUDr. Milan Jelínek členem Arbitrážní komise Českomoravského fotbalového svazu.

Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o., je špičková česká kancelář poskytující kvalitní, prakticky orientovanou právní službu významným klientům v soukromé i veřejné sféře, v České republice i v zahraničí. Zároveň je advokátní kancelář uznávána a oceňována odbornou veřejností, známa mezi laickou veřejností a kladně vnímána advokátním stavem.

Náš team

JUDr. Jiří Hartmann, advokát

JUDr. Jiří Hartmann je absolventem Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, kde v roce 1987 získal titul doktora práv. Absolvoval stáž ve Velké Británii, Spojených státech amerických a v Austrálii. Od počátku své kariéry se věnuje advokacii a jeho praxe se zaměřuje na obchodní právo, fúze a akvizice, finanční a bankovní právo, investiční právo a likvidace. JUDr. Jiří Hartmann je zakládajícím členem sdružení advokátů založeného v roce 1990, které v krátké době po svém vzniku zaujalo rozsahem poskytovaných právních služeb významné místo v České republice a v současné době odborností, růstem počtu advokátů a dalších právních odborníků patří dnes na trhu advokátních služeb na přední místo na českém i zahraničním trhu. K dnešnímu dni tak má za sebou více než 25 let advokátní praxe. JUDr. Jiří Hartmann je dále členem Odvolací kárné komise České advokátní komory, Sekce pro advokátní tarif České advokátní komory, prezidentem CZECH SERVICE INTERNATIONAL a dále působí v řadě představenstev a dozorčích rad akciových společností.

JUDr. Milan Jelínek, advokát

JUDr. Milan Jelínek absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a svou profesní kariéru zahájil jako justiční čekatel u Krajského soudu v Hradci Králové v listopadu r. 1974. V prosinci r. 1975 se stal advokátním koncipientem a bez přerušení působí v advokacii jako advokát do současné doby. Zaměřoval se především na obhajobu v trestním řízení a na občanské právo a specializoval se na práva k nehmotným statkům, především ochranným známkám, průmyslovému designu apod. Po roce 1990 se jeho specializace rozšířila i o právo obchodní a autorské. Je aktivním členem České advokátní komory, pracoval a pracuje v jejích poradních orgánech, především v trestní sekci, komisi výchovy a je členem výboru regionálních zástupců a regionálním představitelem České advokátní komory pro Východočeský region. Je rozhodcem a působí jako člen arbitrážní Fotbalové asociace ČR. Ovládá aktivně anglický jazyk, pasivně ruský jazyk.

JUDr. Pavel Fráňa, advokát

JUDr. Pavel Fráňa je absolventem Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze a je jedním z partnerů Advokátní kanceláře Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o. V této advokátní kanceláři působí již od roku 1996 a ve své praxi se zaměřuje na obchodní právo, finanční právo, právo cenných papírů, mediální právo a mezinárodní právo. V průběhu své praxe mimo jiné poskytoval právní služby při akvizici a reorganizaci dvou největších privátních televizí v České republice, zastupoval řadu významných klientů ve sporech u soudů obecných, rozhodčích i u Mezinárodního rozhodčího soudu Mezinárodní obchodní komory ve Francii (International Chamber of Commerce – ICC). Od roku 2004 je JUDr. Pavel Fráňa aktivním rozhodcem Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR. Získal ocenění „Best Lawyer of the Year 2009“ v oblasti procesního práva, rozhodčího řízení a mediace. Hovoří plynně anglicky a italsky.

Mgr. Jan Maršál, advokát

Mgr. Jan Maršál absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Svou profesní kariéru zahájil jako advokátní koncipient Advokátní kanceláře Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři. Po složení advokátních zkoušek byl v roce 2000 zapsán do seznamu advokátů. Doposud v uvedené advokátní kanceláři působí jako advokát-partner. V rámci své advokátní praxe se Mgr. Jan Maršál specializuje především na oblast obchodního práva, občanského práva a autor-ského práva. V rámci uvedených oblastí jsou jeho další právní specializací cenné papíry, mediální a reklamní právo, a také právo informačních technologií.

Mgr. Ludmila Kutějová, advokát

Mgr. Ludmila Kutějová absolvovala Právnickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci. Svou profesní kariéru zahájila v roce 1998 v Olomouci. V Advokátní kanceláři Hartmann,

Jelínek, Fráňa a partneři s.r.o. působí od roku 1999, a to od roku 2005 jako advokát-partner. Po složení advokátních zkoušek v roce 2001, byla zapsána do seznamu advokátů. V rámci své advokátní praxe se Mgr. Ludmila Kutějová specializuje především na oblast obchodního práva se zaměřením na vnitrostátní i přeshraniční fúze, akvizice a mediální právo. Mluví česky a anglicky. Mgr. Ludmila Kutějová se ve volných chvílích věnuje sportu, od lyžování po golf.

Mgr. Martin Valo, advokát

Mgr. Martin Valo je absolventem Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Svou profesní kariéru v advokacii započal jako koncipient v Advokátní kanceláři Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o. a v roce 2001 se stal advokátem a posléze i partnerem kanceláře. Ve své praxi se zaměřuje především na obchodní právo a právo obchodních společností, závazkové právo, právní úpravu cenných papírů a kapitálového trhu, včetně investičních společností a investičních fondů, bankovní právo, právo elektronických komunikací, vymáhání pohledávek a insolvenční, sporovou agendu – soudní a rozhodčí řízení, občanské právo a úpravu právních vztahů k nemovitostem. Právní služby poskytoval řadě významných klientů a jako právní poradce se podílel již od jeho zrodu na jedinečném projektu elektronického měření sledovanosti televize v České republice metodou peolemetrů. Mgr. Martin Valo přednášel na Vysoké škole finanční a správní v Praze (právní úpravu derivátů cenných papírů) a jako lektor odborných seminářů nakladatelství Verlag Dashöfer v oblasti obchodního smluvního práva. Právní služby poskytuje také v anglickém a slovenském jazyce.

JUDr. Jan Malý, advokát

JUDr. Jan Malý je absolventem Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, kde získal magisterský titul v roce 2000 a titul doktora práv v roce 2003. Od samého počátku své kariéry se věnuje advokacii, přičemž se jeho praxe zaměřovala a zaměřuje především na oblast trestního práva a obchodně-závazkových vztahů. V roce 2010 zároveň úspěšně složil před Ministerstvem spravedlnosti ČR zkoušku insolvenčních správců a téhož roku založil v rámci Advokátní kanceláře Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři s.r.o. specializovaný insolvenční tým složený z odborníků na insolvenční právo. Od roku 2013 se stal JUDr. Jan Malý partnerem advokátní kanceláře. ●

HARTMANN
JELÍNEK
FRÁŇA
a partneři

**Advokátní kancelář
Hartmann, Jelínek,
Fráňa a partneři, s.r.o.**

ADRESA: Sokolovská 5/49
Praha 8 – Karlín
186 00
URL: www.hjf.cz
E-MAIL: recepcpha@hjfcz
TELEFON: +420 225 000 400

MALÁ KANCELÁŘ S VELKOU VIZÍ

Služby v pracovněprávní oblasti

Klientům Randl Partners poskytujeme **kompletní zázemí v oblasti pracovního práva a HR managementu**. Oceňují nejen právní poradenství nejvyšší odborné úrovně, řadu vydávaných publikací a pořádaných seminářů, ale zejména náš lidský přístup k jejich problémům.

Členství v prestižní pracovněprávní alianci Ius Laboris nám dodává potřebný mezinárodní přesah a praxi.

„Tým specializovaný výhradně na pracovní právo, s velice širokým obchodním přehledem a porozuměním pro výzvy, kterým čelíme. Rychlý, efektivní a aktivní.“

Chambers Europe 2012

Služby v obchodněprávní oblasti

Obchodněprávní tým Randl Partners poskytuje **excelentní poradenství v oblasti práva obchodních společností a závazkového práva** a v souvisejících oblastech, jako je např. soutěžní právo, právo duševního vlastnictví, administrativní právo, právo nemovitostí či telekomunikační právo.

Naši klienti mohou vždy očekávat **vysoce individuální přístup** k jejich záležitostem.

Dlouholetá praxe a hluboké znalosti obchodního práva, zajištěné specializací všech členů týmu na obchodní právo a s ním související oblasti, jsou zárukou profesionality veškerých našich služeb.

v oboru Pracovní právo

City Tower
Hvězdova 1716/2b
140 78 Praha 4
Česká republika

Tel.: +420 222 755 311

Fax: +420 239 017 574

Email: office@randls.com

Web: www.randls.com

Advokátní kancelář DVOŘÁK & SPOL. se spojuje se slovenskou NH Hager –Niederhuber Advokáti. Vzniká tak silná česko-slovenská právní firma.

Dvě přední advokátní kanceláře, česká DVOŘÁK & SPOL. a slovenská NH Hager-Niederhuber Advokáti, se spojují a vytvoří od 1. března 2013 silnou regionální kancelář Dvořák Hager & Partners, která se velikostí a významem zařadí mezi vedoucí advokátní kanceláře v Česku a na Slovensku. Vedoucími partnery budou Stanislav Dvořák a Bernard Hager.

Jedná se o vůbec první významnou fúzi mezi etablovanými právními firmami působícími na českém a slovenském trhu. Spojením vznikne silná regionální právní firma, která bude na obou trzích působit pod značkou Dvořák Hager & Partners. V kancelářích v Praze a Bratislavě bude pracovat tým více než tří desítek právníků. Svým klientům poskytnou právní služby, včetně podpory při přeshraničních projektech, na nejvyšší odborné úrovni a současně za přijatelnou cenu. Největším advokátním kancelářím v Česku a na Slovensku tak přibude nová, silná konkurence. Stanislav Dvořák, vedoucí partner pražské kance-

láře Dvořák Hager & Partners: „Tento strategický krok vychází z poptávky našich klientů po rozšíření našich služeb a regionální právní podpoře. S kolegy ze Slovenska již dlouhodobě spolupracujeme, realizovali jsme společně řadu úspěšných projektů a sdílíme stejný přístup a hodnoty, pokud jde o službu klientům a kvalitu práce. Společně dokážeme pro naše klienty pracovat efektivněji a poskytnout jim více jistoty a nové možnosti.“

Dvořák Hager & Partners nabídne svým klientům komplexní právní služby v oblastech práva souvisejících s podnikáním v České republice a na Slovensku. Klíčové oblasti praxe, v nichž má nejrozsáhlejší expertizu a reference, jsou:

- poradenství při transakcích
- korporátní právo a restrukturalizace
- pracovní právo
- energetika, životní prostředí a výstavba.

Bernhard Hager, slovenský a rakouský advokát, resp. vedoucí partner bratislavské kanceláře Dvořák Hager & Partners, k tomu dodává: „Spojení nám umožní poskytovat naše služby

v rámci přeshraničních projektů a oslovit další partnery a potenciální klienty. Současně se budeme dále profilovat v oborech, v nichž jsme lídrem na slovenském trhu, např. v oblasti práva životního prostředí a obnovitelné energetiky. S kolegy z Česka máme společný cíl – poskytnout kvalitní a cenově přijatelný právní servis klientům, kteří hledají obchodní příležitosti v česko-slovenském prostoru.“

Právníci z obou firem přinášejí zkušenosti z mezinárodního prostředí a současně jsou ve svých oborech uznávanými odborníky na daných trzích. Ocenění, která získali, zahrnují např. doporučení v mezinárodních žebříčcích Legal500, IFLR a Chambers & Partners a rovněž opakovaná doporučení pro klíčové oblasti praxe v soutěži Právníká firma roku (právo obchodních společností, fúze a akvizice, pracovní právo). ●

dvořák || hager & partners
advokátní kancelář

Russian Desk **BBH**

BBH, advokátní kancelář, v.o.s. s účinností od 1. února 2013 zřizuje poradenskou skupinu právníků zaměřenou na poskytování komplexních právních služeb a právního servisu pro ruský mluvící klienty, podnikající v České republice a Slovenské republice.

Ruská poradenská skupina advokátní kanceláře BBH má za cíl zajistit stávajícím a novým klientům ve spolupráci s týmem právníků BBH Legal LLC v Moskvě komplexní právní poradenství a právní servis v ruském jazyce, a to ve všech oblastech práva.

Právní poradenství na profesionální úrovni bude zajišťovat tým vysoce kvalifikovaných

právníků advokátní kanceláře BBH v čele s Mgr. Jiřím Štěrba, partnerem BBH a generálním ředitelem moskevské pobočky kanceláře BBH, a Mgr. Tomášem Peškem, partnerem BBH. Dalšími členy týmu jsou advokátky Mgr. Jana Švanda Ilvičková a JUDr. Uljana Kurivčaková, obě ruské rodilé mluvčí.

Velkou výhodou pro stávající a nové klienty advokátní kanceláře BBH je bezesporu i přítomnost vlastní kanceláře BBH přímo v Rusku. Ta spojením znalostí tamního prostředí a dlouholetou praxí v oboru je schopna poskytnout komplexní právní poradenství ve všech odvětvích ruského práva.

Partner advokátní kanceláře BBH a generální ředitel moskevské pobočky BBH Legal

LLC, Jiří Štěrba k zřízení tzv. „Russian Desk BBH“ uvedl: „Tento krok je logickým vyústěním toho, že při poskytování právních služeb v Rusku zaznamenáváme velký zájem ruských klientů o poskytování právního servisu při jejich podnikání na území České a Slovenské republiky.“ ●

bbh

Církevní restituce pohledem odborníků

Advokátní kancelář TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI a EPRAVO.CZ uspořádaly odborné diskuzní setkání na téma „Církevní restituce – vracení tzv. původního majetku registrovaných církví a náboženských společností v aplikační praxi“.

Zástupci církví, povinných osob i právníci se sešli, aby prodiskutovali zejména aplikační praxi zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Setkání moderoval partner advokátní kanceláře TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI, **JUDr. Petr Toman**. „Setkání pořádáme, protože se dlouhodobě věnujeme otázkám zemědělského majetku. Zastupujeme také Lesy ČR, tedy jednu z dvou největších povinných osob,“ uvedl.

Prvním vystupujícím byl Mgr. **Marek Benda**, poslanec a předseda poslaneckého klubu ODS a zpravodaj zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Jeho tématem bylo legislativní pojetí majetkového vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi – varianty a řešení. Nastínil historii majetkového vyrovnání, jakým způsobem došlo k přijetí zákona, očekávání a možné problémy. Při psaní zákona podle něj byla snaha co nejvíce se podobat restitucím dle zákona o půdě. „Ty se nakonec ukázaly jako vysoce funkční zákon, který je poměrně hluboce prosouzený. Termíny, lhůty jsou vyjasněny,“ řekl. Závěrem nastínil několik potenciálně problematických otázek, které byly projednávány v souvislosti s přijetím zákona.

Druhým řečníkem byl **Mons. ThLic. Tomáš Holub, Th.D.**, katolický kněz, generální sekretář České biskupské konference, kapitulní

děkan Královské kolegiální kapituly sv. Petra a Pavla na Vyšehradě. Věnoval se efektům obnovení užívání církevního majetku. Monsignore zmínil několik základních věcí, které jsou pro římskokatolickou církev v souvislosti s přijetím zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi důležité.

Více v krátkém rozhovoru:

„První věcí je, že se tímto naplňuje možnost postavení církve v rámci liberálně demokratické společnosti tak, jak to říká Listina základních práv a svobod. Druhá rovina je vznik možnosti rozdělení aktivit církve na ty, které jsou interní, tím pádem mají být plně financovány ze strany církve a kde se církev uchází o zakázky státu. Jde o oblast sociální, adventivní, kulturní. Tím pádem se v této věci stává rovnocenným partnerem neziskových a nestátních organizací.“

Co je pro vás dále stěžejní?

„Že je to skutečně restituční tečka. Že bylo jasně řečeno, že nebudou vzneseny žádné další nároky ze strany církve. Církev se také stává rovnocennými partnery v otázkách majetkových. Nejistoty, zejména v oblasti nutnosti uzavírání smluv o smlouvách budoucích nebudou relevantní. Poslední věc je otázka toho, že církev vždy vycházela z principu, kdy majetek nebyl držen centrálně, ale jednotlivými oprávněnými osobami. Je tomu tak z důvodu lepší pastorační využitelnosti i vyšší bezpečnosti majetku v dlouhodobém horizontu.“

Jakou roli v této problematice hrají právníci?

„Jsou to ti, kteří smlouvy připravili. Budou ji také pomáhat realizovat. Pro nás je podstatné, aby to byli kvalifikovaní lidé, kteří rozumí problematice jak z hlediska jejich východisek, tak technikálí.“

Tato konference slouží nejenom jako platforma k odborné diskuzi, ale i k vyšší informovanosti. Vyzná se podle Vás právnícká obec v této problematice?

„Církevní subjekty spolupracují s různými právníky. Tak, jak byl zákon relativně neočekávaně přijat, tak teprve nyní dochází k tomu, že právníci začínají studovat věci s návazností na kanonické právo. To je oblast, kterou ne každý právník v Česku studoval. (smích) Je to oblast, která rozšíří vzdělanost české právní obce.“

Jaká dílčí témata nás nyní ještě ohledně restitucí čekají?

„Diskuze o požadavcích, které budou z nějakých důvodů vnímány ze strany státu jako sporné. Tato oblast bude v nějakém procentu součástí celkového naplňování zákona. Ten má, jak jistě právníci ví, řadu možností výkladu. Tato věc církve zajímá nejenom teoreticky, ale i prakticky.“

Dalším přednášejícím byl **JUDr. Jaroslav Novák, Ph.D.**, partner advokátní kanceláře TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI s tématem „Nakládání s původním majetkem církve“

a náboženských společností po přijetí zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Věnoval se jednotlivým případům aplikace § 13 zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, tedy omezení nakládání s majetkem, který byl předmětem majetkové křivdy na straně církví a náboženských společností v období do jeho vydání oprávněným osobám. JUDr. Novák zdůraznil základní interpretační kritéria, kterými by se měl výklad zákona o majetkovém vyrovnání řídit.

Ing. Karel Večeře, předseda Českého úřadu zeměměřického a katastrálního měl jako závěrečné téma „Role katastrálních úřadů v procesu majetkového vyrovnání s církvemi.“ Popsal, jaké podklady jeho úřad má k dispozici a uvedl, jaké výstupy může tzv. oprávněným osobám poskytnout. Zaměřil se také na problematiku podkladů a vyjádřil přesvědčení, že naplnění dílce zákona při náležitě pozornosti osob zúčastněných na procesu aplikace zákona o majetkovém vyrovnání je dosažitelné.

Jak a zda se podařilo naplnit cíle konference jsme se zeptali **JUDr. Petra Tomana**, partnera advokátní kanceláře TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI:

S jakými cíli jste k pořádání tohoto diskusního setkání přistoupili?

„Naše advokátní kancelář se dlouhodobě věnuje problematice zemědělského práva a v posledních letech také ve zvýšené míře restitučním majetku dle zákona o půdě. V souvislosti se zastupováním Lesů ČR, coby jednoho ze dvou nejvýznamnějších držitelů tzv. původního majetku církví a náboženských společností jsme se v uplynulém roce usilovně zabývali také restitucemi dle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Cílem odborného diskusního setkání bylo upozornit na některé otázky spojené zejména s praktickou aplikací zákona o majetkovém vyrovnání, upozornit na možné důsledky přijatého zákona a iniciovat debatu o právně komfortním řešení nově nastalých situací.“

Podařilo se cíle diskusního setkání naplnit?

„Diskusního setkání se zúčastnili zástupci povinných i oprávněných osob, další osoby zúčastněné na procesu vydávání původního majetku církví a náboženských společností a také odborníci z řad advokátů. Jednotlivé řečnické příspěvky vyvolaly diskusi k jednotlivým tématům a nastolily další otázky, před jejichž řešením budou jednotliví účastníci procesu vydávání původního majetku církví a náboženských společností postaveni. V tomto ohledu diskusní setkání naplnilo svůj účel a předznamenalo některé praktické situace, které budou v budoucnu nepochybně muset být řešeny aplikační praxí.“

Jaké hlavní otázky k aplikaci zákona o majetkovém vyrovnání z obsahu vystoupení jednotlivých účastníků diskusního setkání vypluly?

„Většina odborných témat, která byla zmíněna, narážela na praktickou aplikaci zákona o majetkovém vyrovnání. Významnou skupinu výkladových nejednoznačností spatřujeme v aplikaci těch ustanovení zákona o majetkovém vyrovnání, kterými je omezen dosavadní vlastník v nakládání s nemovitostmi ve vlastnictví státu, u nichž připadá v úvahu jejich vydání dle předmětného zákona. Potvrdil se náš předpoklad, že řada otázek nemůže být spolehlivě vyřešena bez součinnosti oprávněných a povinných osob.“

Info:

Restituce jsou předpokladem pro financování církví nezávisle na státu, který doposud platí veškeré mzdy duchovních. Na chod církví

a platy duchovních vydal stát ročně téměř 1,5 miliardy korun. Církev a náboženské společnosti podle zákona č. 428/2012 Sb. dostanou svůj někdejší majetek v hodnotě cca 75 miliard Kč a finanční odškodnění v souhrnné výši 59 miliard Kč. Zároveň bude 17 let probíhat přechodné období, během kterého se bude snižovat církvím příspěvek od státu. V roce 2030 by měly být církve zcela soběstačné. Premiér Petr Nečas už jménem vlády ČR podepsal se zástupci 16 církví smlouvy o vypořádání. Za nároky, které nebudou vypořádány formou naturální restituce, mají podle nich církve získat náhradu 59 miliard Kč, částka bude ovšem ve výsledku vyšší vlivem inflace. Část mohou dostat církve formou státních dluhopisů. Největší díl, 47,2 miliardy Kč, připadá na Římskokatolickou církev. ●

Ověřte si, že máte tu pravou...

Dokážete vy a vaši kolegové s jistotou rozpoznat, zda elektronické doklady, které dostáváte, mají veškeré povinné náležitosti? Můžete se spolehnout, že je budou úřady a auditoři akceptovat i ve vzdálenější budoucnosti jako nezpochybnitelné? Využijte naši ověřovací služby SecuStamp pokrývající 150 certifikačních autorit, včetně celé EU! Archivujte pouze zcela korektní doklady! www.602.cz

software602

lidé

Jiří Horník

Advokátní kancelář Kocián Šolc Balašík rozšířila řady partnerů i advokátů

Novým společníkem advokátní kanceláře Kocián Šolc Balašík (KŠB) se 1. ledna 2013 stal **Jiří Horník**. Zaměřuje se na právo nemovitostí a projektové financování a je jedním z mála tuzemských expertů na otázky leteckého a vesmírného práva. Počet společníků KŠB se tak začátkem nového roku zvýšil na devět.

Nový společník KŠB se bude věnovat zejména nemovitostem a letectví, ale stranou jeho pozornosti nezůstane ani „exotické“ vesmírné právo, a to s ohledem na dynamicky se rozvíjející oblast výzkumu vesmíru a rovněž soukromých kosmických aktivit. „Vážím si toho, že mám možnost se více podílet na budování respektovaného postavení, které naše kancelář má,“ uvedl Jiří Horník.

Zuzana Čísařová

Jiří Horník vystudoval Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně (1998). Své znalosti si následně rozšířil rigorózním řízením na Právnické fakultě Karlovy univerzity v Praze (JUDr., 2000) a především pak na McGill University v kanadském Montrealu, kde v roce 2001 obdržel titul Master of Laws (LL.M.).

V advokátní kanceláři Kocián Šolc Balašík působí Jiří Horník od roku 2001. V roce 2004 absolvoval stáž u Evropské komise (Ředitelství dopravy a energetiky). Vedle České advokátní komory je i členem Internatio-

Martin Krčmář

nal Bar Association, New York State Bar Association, kde působí jako spolupředseda české odnože její mezinárodní sekce, European Air Law Association, kde je člen výkonného výboru, a České společnosti pro dopravní právo, v níž zastává funkci vedoucího sekce letecké dopravy. Jiří Horník se podílel na mnoha důležitých nemovitostních transakcích a poskytuje poradenství významným českým i zahraničním developerům. Kromě toho má bohaté zkušenosti s poskytováním právních služeb v oblasti letectví, zejména v souvislosti s provozem leteckých společností, akvizicí a pronájmem letadel a poskytováním služeb řízení letového provozu. Navíc se zaměřuje i na veřejné zakázky a veřejné podpory či projektové financování včetně PPP projektů.

Řady advokátů Kocián Šolc Balašík dále rozšířili **Zuzana Čísařová** a **Martin Krčmář**. Zuzana Čísařová se zaměřuje na právo duševního vlastnictví, média a reklamu, pracovní právo, soudní spory a rozhodčí řízení. Martin Krčmář se specializuje mimo jiné na právo hospodářské soutěže, nekalé soutěže a na veřejné podpory. ●

Dominika Barnetová

Advokátní kancelář KŠD LEGAL posílili noví právníci

Dvě zkušené právničky, Dominika Barnetová a Silvia Mancelová, rozšířily tým advokátní kanceláře KŠD LEGAL. Věnovat se budou například oblasti trestního práva a M&A.

Dominika Barnetová vystudovala právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, přičemž v průběhu studia absolvovala studijní pobyt na univerzitě Nancy 2 ve Francii. Po ukončení studií působila nejprve v jedné z největších advokátních kanceláří v Ostravě, kde se věnovala především sporné agendě v oblasti občanského a obchodního práva a právu trestnímu. Následně Dominika působila v menší advokátní kanceláři v Praze se zaměřením především na právo obchodní.

Dominika Barnetová se jako advokátka v rámci svého působení v advokátní kanceláři KŠD LEGAL bude specializovat na oblast trestního práva. Současně se bude věno-

Silvia Mancelová

vat i civilní sporné agendě a právu rodinnému. Dominika hovoří francouzsky a anglicky.

Silvia Mancelová po ukončení studia na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze pokračovala v dvouletém postgraduálním studiu obchodního práva na School of Law University of Southampton ve Velké Británii, kde si zvýšila kvalifikaci v oblasti corporate governance, řešení mezinárodních obchodních sporů, práva mezinárodního obchodu a námořní přepravy.

Před svým příchodem do KŠD LEGAL působila v přední české advokátní kanceláři, s praxí v oblasti práva obchodních společností, a to včetně M&A transakcí, přeměn obchodních společností, emisí firemních dluhopisů, kde klientům poskytovala komplexní poradenství a zajištění jednotlivých emisí. Dále se také věnovala zastupování klientů v soudních řízeních, a to zejména v sporné agendě.

V rámci KŠD LEGAL se Silvia jako advokátní koncipientka bude zabývat zejména problematikou práva obchodních společností, a to včetně M&A transakcí. Silvia hovoří anglicky. ●

Martin Látal

Tři posily pro advokátní kancelář MT Legal

Martin Látal vystudoval Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. V brněnské kanceláři společnosti MT Legal se bude věnovat tematice koncesí a dále rozvíjet své zkušenosti z oblasti veřejných zakázek získané v předešlých dvou letech, kdy působil jako referent na Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Martin hovoří anglicky a mezi jeho zájmy patří volejbal, snowboarding a historická literatura.

Lukáš Tomeček

Lukáš Tomeček je absolventem Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Během svého působení na České správě sociálního zabezpečení získal zkušenosti v oblasti veřejných zakázek a této problematice se bude nadále věnovat i v advokátní kanceláři MT Legal v Praze. Lukáš hovoří anglicky a mezi jeho zájmy patří cyklistika, turistika a četba.

Martin Blažek

Martin Blažek je absolventem Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Cenné zkušenosti z oblasti veřejných zakázek a koncesí získal v České správě sociálního zabezpečení. Ve společnosti MT Legal se bude těmto oblastem nadále věnovat. Mezi jeho zájmy patří japonské bojové umění kendó, četba a filmy. ●

Jiří Stržínek

Salans jmenovala dva nové vedoucí realitního týmu v Praze

Mezinárodní advokátní kancelář Salans jmenovala Jiřího Stržíňka a Michala Hinka jako dva nové vedoucí svého nemovitostního týmu v České republice.

Kancelář Salans byla nedávno vyhlášena Advokátní kanceláří roku 2012 v oblasti nemovitostí v České republice na prestižních CIJ Awards. Salans má největší a nejlepší realitní tým mezi všemi mezinárodními advokátními kanceláři působícími v Praze. Salans je rovněž přední advokátní kancelář jak v ČR tak i na trzích ve střední a východní Evropě.

Jiří Stržínek nastoupil do kanceláře Salans v roce 2004 po svém pětiletém působení v pražské kanceláři Weil, Gotshal & Manges. V roce 2010 byl jmenován partnerem a nyní vede spolu s Marcellem Clarkem tým pro realitní financování v rámci Globální nemovitostní sku-

piny kanceláře Salans. Stržínek je absolventem Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze a hovoří plynně česky a anglicky.

Michal Hink nastoupil v Salans v roce 2004 poté, co pracoval po dobu pěti let v kanceláři Weil, Gotshal & Manges v Praze. V roce 2010 byl jmenován counselem. Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a hovoří plynně česky a anglicky.

Evan Lazar, jeden ze dvou předsedů Globální nemovitostní skupiny Salans, jmenování komentoval: „Jsme rádi, že Jiří a Michal spolu budou vést realitní tým v naší pražské kanceláři Salans. Jejich jmenování představuje důležitý krok vpřed v rozšiřování působení a kapacity našeho realitního týmu na českém trhu, na kterém se za posledních 12 měsíců uskutečnilo mnoho významných transakcí.“

Jiří Stržínek a Michal Hink u příležitosti jejich jmenování uvedli: „Oba se těšíme z této výsady a současně i výzvy vést náš realitní tým v Praze, jenž je uznávaným lídrem v oblasti práva nemovitostí na českém trhu a tvoří nedílnou součást jednoho z největších realitních týmů mezi advokátními kancelářemi v Evropě.“ ●

Michal Hink

Advokát Zdeněk Tomíček posílil tým PwC Legal

Advokát **Zdeněk Tomíček** rozšířil od února tým mezinárodní advokátní kanceláře PwC Legal. Před příchodem do PwC Legal působil řadu let v pražské a londýnské pobočce mezinárodní advokátní kanceláře DLA Piper. Zdeněk Tomíček se v rámci svého působení v PwC Legal bude z industriálních odvětví zaměřovat především na far-

maceutický průmysl, zdravotnictví a veřejný sektor. Právní specializace pak bude zahrnovat korporátní agendu, zaměstnanost, veřejné zakázky, soudní a arbitrážní spory, jakož i příslušné sektorové regulace.

Zdeněk Tomíček poskytoval řadě klientů pracovní právní poradenství. Současně strukturoval a řídil procesy zadávání veřejných zakázek a asistoval řadě klientů při zadávacích řízeních. Má rozsáhlé zkušenosti se zastupováním v soudních a rozhodčích sporech, jakožto i mezinárodních arbitrážích. ●

Zdeněk Tomíček

Aleš Linhart

Nový partner TaylorWessing e|n|w|c Advokáti

Aleš Linhart se stal novým partnerem pražské pobočky mezinárodní advokátní kanceláře TaylorWessing e|n|w|c Advokáti. Ve své nové funkci se zaměří především na oblast sporů, rozhodčího řízení, farmaceutického práva, nemovitostí a stavebnictví.

Aleš Linhart má bohaté zkušenosti s poradenstvím v oblasti obchodní činnosti klientů, developmentu a také strojírenství nebo farmacie. Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a dále pak občanské

a obchodní právo na Univerzitě v bavorském Řeznu. Před nástupem do TaylorWessing e|n|w|c Advokáti působil jako partner v kanceláři Linhart & Finta.

Partner TaylorWessing e|n|w|c Advokáti Erwin Hanslik vysvětluje: „Růst úzce souvisí s naší strategií, kterou jsme si určili v minulém roce a podle které se chystáme expandovat i na další zahraniční trhy.“

Aleš Linhart se bude v TaylorWessing e|n|w|c Advokáti specializovat na problematiku agendy složitých sporů a rozhodčích řízení, nemovitostních projektů a výstavby, farmaceutického práva a lékáren. Aleš je členem České advokátní komory, hovoří plynule anglicky a německy. Ve volném čase se věnuje zejména sportu, cestování, literatuře a práci s malými sportovci. ●

Petr Machek

Tým bpv Braun Partners, mezinárodní advokátní kanceláře, posílili dva noví advokáti

Tým advokátní kanceláře bpv Braun Partners Praha se rozšířil o dva nové advokáty – Petra Machka a Roberta Porubského, oba mají za sebou již několikaleté zkušenosti z mezinárodních kanceláří. Petr Machek posílil tým zabývající se insolvenční a reorganizací společností a Robert Porubský se stal členem týmu pro vedení sporů a rozhodčích řízení.

Mgr. Ing. Petr Machek vystudoval právo na Karlově univerzitě v Praze a ekonomii na Vysoké škole ekonomické v Praze a rovněž studoval na Friedrich-Alexander-University v Erlangen-Norimberku. Specializuje se

především na insolvenční právo, korporační a obchodní právo a pojišťovací právo. Hovoří plynule německy a anglicky.

Mgr. Robert Porubský, LL.M. je absolventem Karlovy univerzity v Praze a Ruprecht-Karl-University v Heidelbergu, se specializací na mezinárodní rozhodčí řízení. Ve své právní praxi se zabývá zejména rozhodčími řízeními a vedením sporů, energetickým právem a právem nemovitostí. Hovoří plynule německy a anglicky. ●

Robert Porubský

Advokátní kancelář Havel, Holásek & Partners přivítala novou senior advokátku

Dišold Porkert, ruská senior advokátka, posílila tým největší česko-slovenské advokátní kanceláře Havel, Holásek & Partners. Dišold se specializuje na obchodní právo, akvizice a prodeje společností, právní audity a právní due diligence, právo nemovitostí, právo duševního vlastnictví a informačních technologií. Před nástupem do advokátní kanceláře Havel, Holásek & Partners pracovala ve finanční skupině PPF/Home Credit, kde poskytovala komplexní právní poradenství.

V advokátní kanceláři Havel, Holásek & Partners se Dišold zaměří mimo jiné na poradenství jak rusky mluvící

cím klientům tak i českým podnikatelským subjektům vstupujícím na ruský trh nebo již působícím na tomto trhu. Dále se zaměřuje nejen na obchodní právo a právo obchodních společností, akvizice a prodeje společností, právní audity a právní due diligence, ale také na právo nemovitostí. V oblasti akvizic a prodeje se specializuje zejména na odvětví bankovníctví a finančních služeb, energetiku či hotelovou činnost. Zabývá se také právem informačních technologií, kde se specializuje zejména na smlouvy na dodávky SW a IT služeb, implementační smlouvy a v oblasti práva duševního vlastnictví na smlouvy související s výrobou audiovizuálních děl.

Dišold dokončila studium na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze v roce 2001, hovoří česky, rusky a anglicky. Je členkou České advokátní komory. ●

Dišold Porkert

Tereza Kadlecová

Do Randl Partners přichází specialistka na pracovní právo JUDr. Tereza Kadlecová

Advokátní kancelář Randl Partners se rozšířila o dalšího experta na pracovní právo, JUDr. Terezu Kadlecovou.

Tereza Kadlecová přichází z advokátní kanceláře Weinhald Legal, kde pracovala od roku 2006 a vedla pracovní právní agendu této kanceláře. Je členkou České advokátní komory, členkou pracovní skupiny Americké obchodní komory v ČR a zakládajícím členem CzELA (Czech Employment Lawyers Association), sdružení advokátů specializujících se na oblast pracovního práva.

„Terezu znám už dlouho a bylo mi s ní vždycky potěšením spolupracovat. Jsem moc ráda, že je to zrovna ona, která podpoří náš tým, a to nejen v našem pracovní právním poradenství, ale i v dalších činnostech, jako je legislativa a publikační a přednášková činnost, kterým se dlouhodo-

bě věnujeme,“ komentuje rozšíření pracovní právního oddělení jeho vedoucí a partnerka kanceláře Nataša Randlová. Tereza Kadlecová vystudovala právo na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, kde následně složila i státní rigorózní zkoušku a pokračuje zde i v rámci doktorandského studia. Pracovnímu právu se věnuje prakticky od počátku své praxe a má tak bezmála 8 let zkušeností v poskytování právního poradenství českým i zahraničním klientům v širokém spektru záležitostí podle českého práva i práva EU.

Tereza Kadlecová zastupovala řadu významných českých společností i nadnárodních korporací mj. v oblasti těžebního průmyslu, strojírenství, IT, potravinářství, stavebnictví, bankovního sektoru; mezi její klienty patří i významné poradenské společnosti. Tereza Kadlecová je pro oblast pracovního práva konzistentně doporučována prestižními publikacemi hodnotícími úroveň poskytovatelů právních služeb jako je Chambers Europe, a to mj. pro svoje komunikační schopnosti a praktický přístup k řešení problémů. Kromě rodné češtiny ovládá Tereza Kadlecová angličtinu a němčinu, volný čas tráví zejména sportem (vytrvalostní běh, tenis, MTB, spinning) a hudbou. ●

Tomáš Osička

Tomáš Osička novým partnerem advokátní kanceláře **Švehlík & Mikuláš**

Tomáš Osička se k prvnímu dni roku 2013 stal partnerem advokátní kanceláře Švehlík & Mikuláš, kde stanul v čele nového týmu pro oblast bankovníctví a financí. Zavedením poskytování právních služeb v této oblasti rozšiřuje advokátní kancelář Švehlík & Mikuláš portfolio své činnosti, do kterého již nyní patří mimo jiné obchodní právo, fúze a akvizice, transakční a všeobecné poradenství, korporátní restrukturalizace a správa pohledávek. Nový partner kanceláře pro tuto oblast s sebou přináší přes dvanáct let zkušeností z působení v České spořitelně, a.s., a v advokacii, kde poskytoval právní poradenství také řadě dalších předních tuzemských i mezinárodních bank. Poslední rok ze své šestileté praxe v České spořitelně Tomáš Osička řídil tamní odbor správy úvěrových a zástavních smluv. Před nynějším nástupem do nového působiště byl Tomáš Osička pět let advokátem pražské pobočky advokátní kanceláře Kinstellar. K mezinárodním bankovním institucím, které služeb nového partnera advokátní kanceláře Švehlík & Mikuláš využívaly, patří například The Royal Bank of Scotland, JP Morgan či Citibank.

„Oblasti bankovníctví a financí se věnuji převážnou část své profesní kariéry, mám mnohaleté zkušenosti s akvizičním financováním, projektovým financováním, financováním obchodů či financováním nemovitostí. Advokátní kancelář Švehlík & Mikuláš je jednou z nejdynamičtějších se rozvíjejících tuzemských kanceláří a možnost vést zde novou bankovní a finanční praxi je pro mne velkou výzvou a příležitostí,“ říká Tomáš Osička a doplňuje: „Věřím, že svými zkušenostmi přispěji k dalšímu úspěšnému rozvoji kanceláře.“

Advokátní kancelář Švehlík & Mikuláš vznikla v dubnu roku 2012 spojením dvou renomovaných pražských advokátních firem vedených advokáty Markem Švehlíkem a Zdeňkem Mikulášem, kteří mají mnohaletou praxi z předních advokátních kanceláří Rödl & Partner a White & Case. „Od počátku fungování naší advokátní kanceláře si klademe za cíl poskytování komplexních právních služeb tak, abychom byli schopni pružně reagovat na poptávku korporátní klientely v co nejširším rozsahu od transakčního či restrukturalizačního poradenství až po každodenní právní poradenství. Zavedení bankovní a finanční praxe bylo proto pouze otázkou času, její spojení s osobou Tomáše Osičky pak logickým krokem, který koresponduje s naší filozofií poskytovat nejen komplexní, ale také vysoce kvalitní a efektivní právní služby,“ popisuje zakládající společník advokátní kanceláře Zdeněk Mikuláš. ●

Robert Klenka

Advokátní kancelář BBH rozšířila řady partnerů o Roberta Klenku

Robert Klenka je v postavení společníka BBH Praha s hlavním zaměřením na civilní sporná řízení. Jeho specializací, v níž získal řadu zkušeností, je zastupování klientů ve významných obchodních sporech

vedených před obecnými soudy, v rámci rozhodčích a insolvenčních řízení. Robert působí v BBH, advokátní kancelář, v.o.s. od roku 2000. V roce 2001 úspěšně zakončil studia Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. V roce 2004 se stal senior právníkem a v roce 2013 společníkem firmy. Hovoří plynule anglicky. Je rozhodcem Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky. Je také členem řady profesních organizací sdružujících právníky působící v oblasti rozhodčího řízení. ●

archimedes
language academy

Neučte se jako před 100 lety

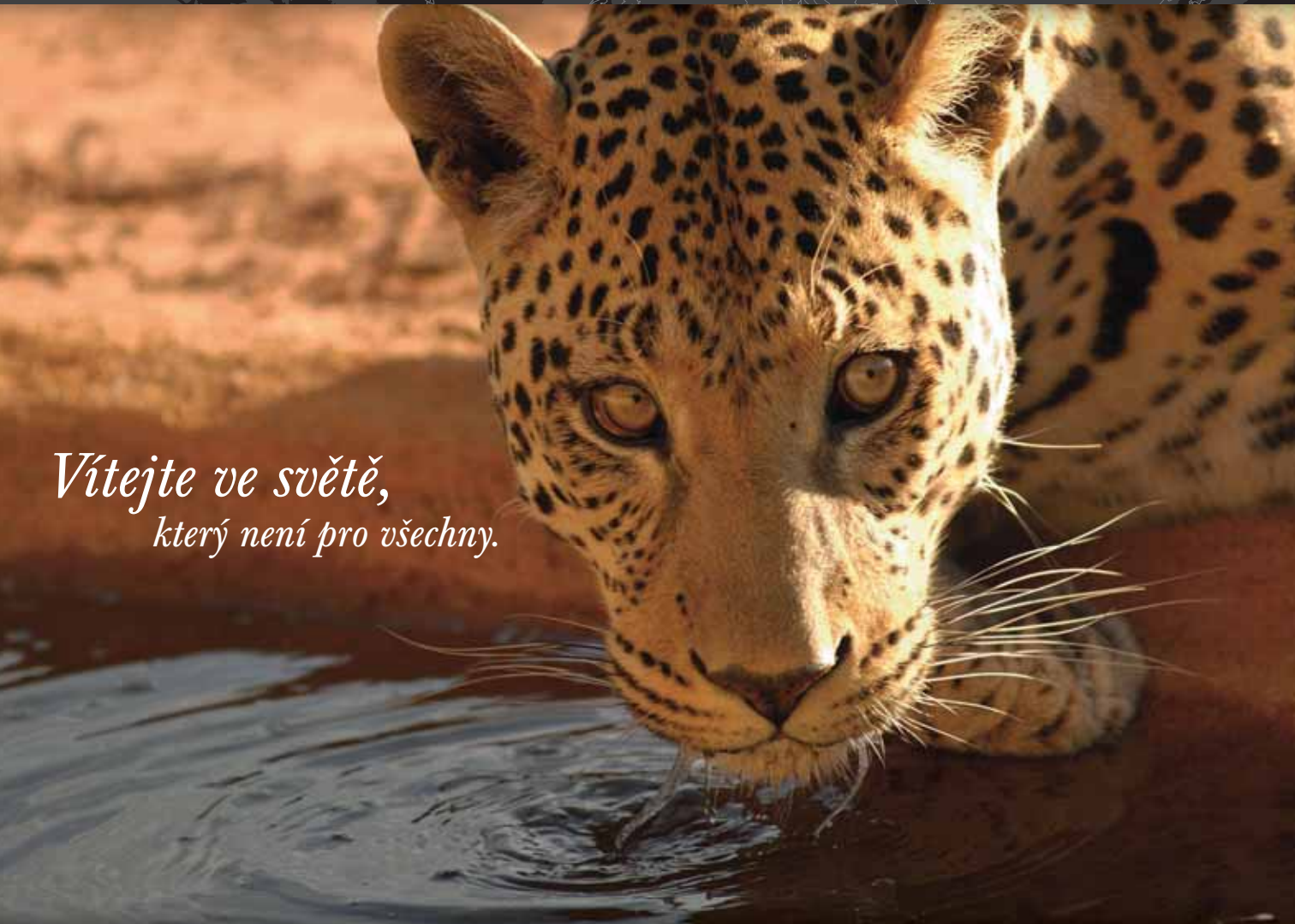
Výuka jazyků s iPadem

- individuální hodiny
- zábavné workshopy
- telefonáty v cizím jazyce
- aplikace ALApp v iPadu

angličtina, obchodní angličtina,
specifická angličtina dle studentova zájmu
francouzština, čeština pro cizince

www.ala.cz

*Vítejte ve světě,
který není pro všechny.*

www.privileq.cz

PRIVILEQ
Luxusní cestování

Postup k odstranění pochybností vers. vytýkáací řízení

S účinností nového daňového řádu dne 1. 1. 2011 bylo dosavadní vytýkáací řízení nahrazeno postupem k odstranění pochybností. Převažující praxe správce daně vychází z přesvědčení, že vyjma názvu se až tak mnoho nezměnilo. Ke konci minulého roku však Nejvyšší správní soud vydal dva rozsudky, které toto východisko výrazně zpochybňují. Článek se zabývá možnými přímými a nepřímými dopady těchto rozsudků na právní praxi.

Daňový řád, který nabyt účinnosti dne 1. 1. 2011 a nahradil tak zákon o správě daní a poplatků z roku 1992, přinesl do daňového procesu celou řadu změn. Některé právní instituty byly upřesněny v duchu tehdejší judikatury Nejvyššího správního soudu, jejíž závěry tak byly implementovány přímo do textu zákona, proti některým tehdejšími judikatorním závěrům se zákonodárce naopak vymezil. Další změny pak byly vnímány jako změny rázu spíše technického a kosmetického.

Mezi takové změny bylo mnohdy řazeno i přejmenování vytýkáacího řízení, které bylo v daňovém řádu nahrazeno „postupem k odstranění pochybností.“ Text zákonné úpravy obsažené dnes v ust. § 89 a násl. daňového řádu skutečně naznačoval, že zákonodárce upravil terminologii a zároveň reflektoval některé závěry judikatury Nejvyššího správního soudu. I současná daňová literatura často vychází z předpokladu, že postup k odstranění pochybností není ničím jiným než převléknutým vytýkáací řízením, z čehož je usuzováno, že dřívější judikatura Nejvyššího správního soudu je aplikovatelná

i v prostředí změněné zákonné úpravy.[1] Tento pohled však není zcela nesporný, což dokládají dvě rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z konce loňského roku.[2]

Vytýkáací řízení dle zákona o správě daní a poplatků

Připomeňme alespoň ve stručnosti, že vytýkáací řízení bylo v zákoně o správě daní a poplatků upraveno v ust. § 43. Dle tohoto ustanovení byl správce daně oprávněn vyzvat daňový subjekt ke sdělení skutečností rozhodných pro stanovení základu daně, měl-li konkrétní pochybnosti o správnosti údajů obsažených v daňovém přiznání. Daňový subjekt byl v takovém případě povinen na výzvu správce daně reagovat a rozhodné skutečnosti sdělit. Vytýkáací řízení bylo považováno za integrální součást vyměřovacího řízení, tj. vydání výzvy dle § 43 ZSDP přicházelo v úvahu pouze před tím, než byla vyměřena daň. Jednalo se tedy o institut, který správci daně umožňoval relativně rychle[3] ověřit skutečnosti uvedené v daňovém přiznání, a to ještě před tím, než podle tohoto přiznání vyměří daň.

Aplikace tohoto institutu byla spojena s celou řadou závažných a pravidelně se opakujících

obtíží, které souvisely mj. s výrazně kusou zákonnou úpravou, která správce daně mnohdy vedla k pokušení obhajovat svůj (nesprávný) procesní postup tím, že jej zákon o správě daní a poplatků umožňuje.[4] Nejčastěji se problémy vyskytovaly v situacích, kdy daňový subjekt uplatňoval právo na vrácení nadměrného odpočtu DPH, neboť zahájení vytýkácího řízení oddálilo vyměření daně a tím i vyplacení nárokované části, a to mnohdy o měsíce až léta. Vytýkácí řízení se tak v některých případech stávalo zastřenou daňovou kontrolou.

Detailní analýza četné judikatury Nejvyššího správního soudu není předmětem tohoto článku.[5] S jistou dávkou zjednodušení lze shrnout, že byla založena na těchto tezích:

- výzvu k odstranění pochybností není možné vydat kdykoli (namátkově, na zkoušku).[6] Nýbrž pouze v případech, má-li správce daně konkrétní pochybnosti o správnosti údajů tvrzených daňovým subjektem,[7]
- výzva k prokázání skutečností musí být natolik konkrétní, aby z ní daňový subjekt mohl s dostatečným způsobem jistoty zjistit, jaké konkrétní skutečnosti má prokázat, v žádném případě není postačující odkázat na určitý řádek daňového přiznání s tím, že daňový subjekt má doložit veškerá svá tvrzení,[8]
- v rámci jednoho vytýkácího řízení je správce daně oprávněn vydat více výzev, neboť skutečnosti, které se z reakce daňového subjektu správce daně zjistí, mohou založit další pochybnosti správce daně; vydáním opakované výzvy dále správce daně může za určitých okolností zhojit nedostatky výzvy předchozí,[9] resp. nelze „v zásadě považovat za nezákonný takový postup správce daně, kdy vydá první, široce pojatou výzvu k odstranění pochybností a následně pak výzvu specifikovanou...“[10]
- vytýkácí řízení musí být zahájeno výhradně před vyměření daně, k prověřování správnosti daně již vyměřené slouží daňová kontrola; lhůta pro zahájení vytýkácího řízení je lhůtou pořádkovou a s jejím uplynutím tak není spojena ztráta oprávnění vytýkácí řízení zahájit,[11]
- výzva k prokázání skutečností není samostatným rozhodnutím, proti němuž je možno bránit se žalobou podle § 65 s.ř.s.[12] vzhledem k tomu, že jediným možným vyústěním vytýkácího řízení je rozhodnutí o vyměření daně, nepřipadá v úvahu ani zásahová žaloba, případným průtahům se daňový subjekt může bránit žalobou proti nečinnosti.[13]

Postup k odstranění pochybností v judikatuře Nejvyššího správního soudu

Zřejmě prvním rozhodnutím Nejvyššího správního soudu, které se vztahuje přímo k postupu k odstranění pochybností, je rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 Ans 10/2012. Meritorně s váží k otázce soudní ochrany prostřednictvím žaloby proti nečinnosti, jeho závěry tuto otázku nicméně dalekosáhle přesahují, což dokládá mj. i skutečnost, že rozhodnutí bylo v podstatě okamžitě po jeho vydání publikováno ve sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.

Žalobce se žalobou proti nečinnosti domáhal soudní ochrany proti postupu správce daně, který na sdělení, že daňový subjekt nemá návrhy na doplnění dokazování, nereagoval vyměření daně na základě shromážděných důkazů, nýbrž zahájením daňové kontroly. Takový postup však daňový subjekt považoval za protiprávní, když vyjadřoval přesvědčení, že veškeré potřebné dostupné doklady již byly shromážděny a je možné přistoupit k vydání rozhodnutí. Daňový subjekt byl dále přesvědčen o tom, že přechod na daňovou kontrolu je dle daňového řádu možný výhradně na návrh daňového subjektu, který podán nebyl.

Jednalo se tedy o obvyklý případ, kdy správce daně neustále nutí daňový subjekt prokazovat nové a nové skutečnosti, ačkoli je zřejmé, že daňový subjekt žádné další důkazní prostředky již nemá k dispozici. Krajský soud podanou žalobu zamítl, když dospěl k závěru, že postup správce daně byl správný, neboť z provedeného dokazování vyplynuly skutečnosti, které u správce mohou vzbuzovat další pochybnosti.

Nejvyšší správní soud, který rozhodoval o kasační stížnosti žalobce, rozsudek krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Vyjádřil přitom názor, že žaloba proti nečinnosti v tomto konkrétním případě vůbec nepřichází v úvahu, neboť oproti vytýkácímu řízení již postup k odstranění pochybností nemusí nutně vyústit ve vydání konečného rozhodnutí. V takovém případě pak dle Nejvyššího správního soudu není na správních soudech, aby správci daně ukládaly, jak má postup k odstranění pochybností ukončit.

Tento posun nicméně daňovým subjektům otevírá jinou možnost soudní ochrany, a to prostřednictvím zásahové žaloby tak, jako tomu doposud bylo u daňové kontroly. Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, že postup k odstranění pochybností představuje „samostatný procesně uzavřený institut navazující na předchozí právní úpravu, v níž měl toto místo ob-

dobný právní institut, a to vytýkáci řízení.“ Nejvyšší správní soud pokračuje srovnáním obou institutů „Možným rozdílem oproti předešlé právní úpravě je zcela zjevně snaha o důsledné stanovení na sebe těsně navazujících kroků, které je povinen správce daně činit, pokud k prověření daňové povinnosti tento nástroj sám zvolil. Na sebe navazující kroky musí být přitom činěny ve stmelené časové posloupnosti tak, aby byl smysl a cíl postupu naplněn. Tím je bezesporu rychlé odstranění pochybností, které ještě brání správci daně v tom, aby mohl přistoupit k vyměření daně (zde vydání rozhodnutí o nadměrném odpočtu na dani z přidané hodnoty). Ačkoli zákon opět konkrétní lhůtu pro ukončení tohoto postupu nestanoví, nová právní úprava a vytvořená správní zvyklost však nutí správce daně k uzavření tohoto postupu bez jakýchkoli průtahů.“ Obecné úvahy Nejvyššího správního soudu o účelu postupu k odstranění pochybností pak ústí v konstatování, že postup k odstranění pochybností „má sloužit k odstranění jednotlivých dílčích pochybností již konkrétně vyjádřených a nemá sloužit k obsáhlému a časové i personálně náročnému dokazování.“

Pokud jde o námitku stěžovatele, že přechod na daňovou kontrolu je možný pouze na návrh daňového subjektu, uvedl Nejvyšší správní soud, že tento názor není správný, a že je na správci daně, aby posoudil, zda má dostatek podkladů nutných pro vyměření daně. Nejvyšší správní soud tedy kasační stížnosti vyhověl a rozsudek krajského soudu zrušil, nicméně je zřejmé, že v dalším řízení žalobce nemůže být úspěšný, neboť žaloba proti nečinnosti dle Nejvyššího správního soudu není tím správným prostředkem ochrany práv daňového subjektu.

K obdobným závěrům dospěl později i druhý senát Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku 2 Ans 15/2012-22 ze dne 19. 12. 2012 na výše citované závěry prvního senátu odkázal. Druhý senát rozhodoval o věci, která se již dostala do fáze daňové kontroly podle ust. § 90 odst. 3 daňového řádu a daňový subjekt se s odkazem na nezákonnost postupu správce daně žalobou proti nečinnosti domáhal ukončení daňové kontroly a neprodláženého vyměření daně. Nejvyšší správní soud se v tomto rozsudku ztotožnil se závěrem krajského soudu, že v řízení o žalobě proti nečinnosti není možné přezkoumávat zákonnost postupu správce daně při daňové kontrole. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud kasační stížnost žalobce zamítl.

Širší souvislosti

Z hlediska tohoto článku jsou nejdůležitější právě obecné dopady obou výše zmínovaných rozsudků Nejvyššího správního soudu. Tyto

důsledky mohou být dle autora tohoto článku značné a přesahují samotné přehodnocení procesní obrany daňového subjektu v případě protiprávně vedeného postupu k odstranění pochybností. Za své bere dosavadní silně restriktivní přístup Nejvyššího správního soudu, který daňové subjekty odkazoval na řízení proti platebnímu výměru, zatímco obrana proti negativním dopadům spočívajícím v oddálení vyměření daně a zásahům do informačního sebeurčení byla prakticky nemožná. Stávající přístup se naopak, zdá se, blíží postoji, který Nejvyšší správní soud zaujal k přehmatům správce daně při daňové kontrole.[14]

Za nejzásadnější však považujeme zejména tu část odůvodnění, v níž Nejvyšší správní soud konstatuje, že cílem právní úpravy je důsledné stanovení na sebe těsně navazujících kroků a že postup k odstranění pochybností „má sloužit k odstranění jednotlivých, dílčích pochybností již konkrétně vyjádřených a nemá sloužit k obsáhlému a časově i personálně náročnému dokazování.“ Tyto dvě obecné teze totiž podle našeho názoru zásadním způsobem mění dosavadní náhled Nejvyššího správního soudu, resp. odlišují postup k odstranění pochybností od původního vytýkacího řízení. Použitelnost výše shrnutých judikatorních závěrů vztahujících se k vytýkacímu řízení, nebo přinejmenším většiny z nich, je tak sporná.

Správce daně je nadále povinen postupovat striktně podle § 89 a násl. daňového řádu, tj. činit právě ty úkony, které mu jsou předepsány, a nikoli úkony jiné; neplatí tedy, že veškerou pravomoc svěřenou správci daně daňovým řádem je správce daně oprávněn bez omezení vykonávat i v rámci postupu k odstranění pochybností.

Jeho průběh je totiž jednoznačně předepsán, a to jako sled předem definovaných kroků činných, slovy Nejvyššího správního soudu, ve stmelené časové posloupnosti. Tato posloupnost je zahájena

- výzvou k odstranění pochybností vydanou správcem daně, pokračuje
- reakcí daňového subjektu, která může být spojená s důkazním návrhem, následuje
- provedení navržených důkazů,
- vyhodnocení výsledků,
- návrh daňového subjektu a je uzavřena
- rozhodnutím správce daně.

Výzva správce daně, kterou je postup k odstranění pochybností odstartován, musí být natolik konkrétní, aby umožnila reakci daňového subjektu. Dosavadní závěry Nejvyššího správního soudu, že odkaz na číslo řádku daňového příznání je nedostatečně konkrétní, nelze interpretovat v tom smyslu (jak někdy správci daně činí), že tentýž obsah vyjádřený jinými slovy

(např. že jsou pochybnosti o tom, zda daňový subjekt přijal plnění, za něž nárokoval odpočet) již zákonný je. Námítky, že správce daně nemá v této procesní fázi dostatek informací, aby mohl specifikovat přesně ta plnění, o jejichž uskutečnění má pochybnosti, je lichá, neboť, jak uvádí Nejvyšší správní soud, postup k odstranění pochybností „má sloužit k odstranění jednotlivých dílčích pochybností již konkrétně vyjádřených.“ Jinými slovy řečeno, postup k odstranění pochybností není procesním nástrojem, na jehož základě správce daně si obstará informace nutné k tomu, aby pochybnosti získal. Je třeba si totiž uvědomit, že účinností daňového řádu správce daně získal masivní kompetence v oblasti tzv. vyhledávací činnosti, kterou si může potřebné informace opatřit.[15]

Pokud tedy správce daně před vyměření daně nemá konkrétní pochybnosti, o něž by bylo možné vydání výzvy podle § 89 DR opřít, a má jen blíže nespecifikované šmrání v žaludku, že něco není v pořádku, pak není oprávněn takovou výzvu vůbec vydat. Postup k odstranění pochybností neslouží ke snížení subjektivní nejistoty pracovníka správce daně, nýbrž k rozptýlení zcela konkrétních, již existujících pochybností.

Pokud i v takové situaci správce daně postup k odstranění pochybností zahájí, postupuje nezákonně; následkem může být vznik poměrně obtížně předvídatelných obtíží, které by ovšem neměly být přičítány k tíži daňového subjektu. Jen pro úplnost dodejme, že tyto závěry jsou zcela konformní s judikaturou SDEU.[16] Zadrženi nadměrného odpočtu, které je s průtahy v postupu k odstranění pochybností spojeno, může být za určitých okolností považováno za porušení neutrality společného systému DPH. Za nepřiměřeně dlouhou shledal SDEU lhůtu 180 dnů.[17]

Dále lze dospět k závěru, že v rámci postupu k odstranění pochybností nemá místo žádná další výzva k prokázání skutečnosti, byť by se jednalo o výzvu tzv. konkretizační. Neztotožňujeme se tedy s názorem, že v rámci postupu k odstranění pochybností mohou být vydávány správcem daně výzvy na základě ust. § 92 odst. 4 daňového řádu,[18] dle něhož platí, že „pokud to vyžaduje průběh řízení, může správce daně vyzvat daňový subjekt k prokázání skutečnosti potřebných pro správné stanovení daně, a to za předpokladu, že potřebné informace nelze získat z vlastní úřední evidence.“

Ve světle rozsudků Nejvyššího správního soudu 1 Ans 10/2012 a 2 Ans 15/2012 již totiž nemůže obstát závěr, který Nejvyšší správní soud formuloval v rozsudku 8 Afs 75/2005 (cit. shora). V něm Nejvyšší správní soud srovnává znění zákona o správě daní a poplatků s úpravou prvorepublikovou, když uvádí: „Zde lze pro

srovnání poukázat i na výslovnou starší úpravu § 312 odst. 1 zákona č. 76/1927 Sb. z. a n., o příjmech daních, která počítala s pluralitou výzev, byť upřednostnila výzvu jedinou: „Vzniknou-li pochybnosti o správnosti nebo úplnosti údajů v příznání, v dokladech nebo ve vysvětlivkách, jest vyměřovací úřad povinen před vyměření daně vyzvat poplatníka písemně nebo ústně (protokolárně), aby své údaje doplnil, opravil, vysvětlil a případné pochybnosti vyvrátil. Pochybnosti budtež poplatníku oznámeny, pokud možno, jednou výtkou.“

Ačkoli současná úprava o takové možnosti nehovoří, nezakazuje ji, a výkladem lze dospět k závěru totožnému, a to zejména s ohledem na vyjádřenou zásadu úzké spolupráce správce daně s daňovým subjektem a na povinnost správce daně dbát toho, aby skutečnosti rozhodné pro správné stanovení daňové povinnosti byly zjištěny co nejdříve (§ 2 odst. 9, § 31 odst. 2 d. ř.).“

Pomineme-li problematiku implicitní akceptaci užití zásady co není zakázáno je dovoleno, je třeba si povšimnout, že citovaná pasáž odůvodnění Nejvyššího správního soudu se ocitá v konfliktu se současným závěrem, dle něhož „možným rozdílem oproti předešlé právní úpravě je zcela zjevná snaha o důsledné stanovení na sebe těsně navazujících kroků, které je povinen správce daně činit, pokud k prověření daňové povinnosti tento nástroj sám zvolil. Na sebe navazující kroky musí být při tom činěny ve stmelené časové posloupnosti tak, aby byl smysl a cíl postupu naplněn.“

Proto jsme přesvědčeni, že další výzvy, byť by se jednalo o výzvy konkretizační a byť by byly vydány na základě ust. § 92 odst. 4 daňového řádu, nemají v rámci postupu k odstranění pochybností místo, a jsou-li vydány, pak jsou nezákonnými akty. Předmět postupu k odstranění pochybností a jeho rozsah jsou jednou vždy vymezeny konkrétní výzvou k odstranění pochybností vydanou podle § 89 daňového řádu a další postup musí směřovat k odstranění vyjádření pochybností a nikoli odhalování či vytváření pochybností dalších.

Vedle toho Nejvyšší správní soud otevřel možnost daňovým subjektům bránit se proti nezákonnému postupu správce daně v rámci postupu k odstranění pochybností. Zásahovou žalobou je možné bránit se tehdy, je-li postup k odstranění pochybností nezákonně zahájen (typicky nekonkrétní výzvou), nebo kdy je v jeho rámci nezákonně postupováno (například řetězením výzev).

Problematickým aspektem se i nadále jeví přechod z postupu k odstranění pochybností do režimu daňové kontroly. Je pravdou, že tento nástroj usnadňuje dosažení prvotního cíle,

jímž zřejmě má být udržení rychlosti postupu k odstranění pochybností za cenu převrácení složitých případů do režimu daňové kontroly. Nelze však přehlížet, že taková daňová kontrola předchází vyměření daně, čímž může docházet k neoprávněnému zadržování nároku na vrácení nadměrného odpočtu. Takový postup by proto měl být volen jen v řádně odůvodněných případech, přičemž je třeba zajistit efektivní prostředky ochrany proti možné svévoli správce daně.

Naposledy uvedené platí tím spíše poté, co Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že přechod do režimu daňové kontroly není vázán na návrh daňového subjektu. Tento závěr Nejvyššího správního soudu je poněkud diskutabilní. Ustanovení § 90 odst. 2 a 3 totiž na sebe funkčně navazují, když rozsah daňové kontroly má odpovídat zjištěným důvodům pro pokračování dokazování, přičemž tyto důvody jsou zjištěny ze stanoviska daňového subjektu k výsledku postupu k odstranění pochybností.[19] Pokud daňový subjekt žádné důkazní návrhy nemá a správci daně navrhuje pouze změnu v hodnocení důkazních prostředků již provedených či namítá nesprávné právní posouzení, lze jen těžko hledat důvody pro pokračování dokazování.

Zdůraznit je třeba skutečnost, že daňová kontrola zahájená podle § 90 odst. 3 DŘ musí svým rozsahem respektovat průběh postupu k odstranění pochybností, resp. důvody, pro které správce daně shledal nutnost pokračovat v dokazování.

Závěry

Je samozřejmě otázkou, zda se další rozhodovací praxe bude skutečně vyvíjet naznačeným směrem, nebo zda zůstane pouze u změny v soudní ochraně proti nezákonnému postupu správce daně. Obě analyzovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu nicméně přesvědčivě dokládají, že mezi vytýkácí řízení a postup k odstranění pochybností zkrátka není možné dávat rovnítko a že starší judikatura nemůže být aplikována mechanicky, nýbrž spíše s citem a pochopením širších souvislostí. Důležité je především uvědomit si význam pojmu konkrétní pochybnosti, kdy nejde o řešení psychického stavu konkrétního pracovníka správce daně (neboť pochybovat je lidské), nýbrž o objektivní výsledek hodnocení konkrétních skutečností. Správně, tj. konkrétně a přesně vymezená pochybnost, je pak klíčem ke zdárnému průběhu celého postupu. V tomto směru

se nic nezměnilo. Posílení soudní ochrany proti nesprávnému postupu správce daně nicméně situaci přesto mění, neboť drobná nezákonnost nemající vliv na správnost konečného rozhodnutí v dosavadním pojetí, se velmi snadno může stát fundamentálním pochybením zpočybňujícím proces jako celek.

Takový posun je třeba hodnotit kladně, neboť nejenže posiluje ochranu subjektivních práv, ale může prospívat i preventivně a napomáhat tak zákonnosti v objektivním slova smyslu. Vždyť konečkonců platí, že procesní pravidla jsou tu od toho, aby podle nich bylo postupováno a nikoli, aby byla obcházena, a to dokonce ze strany veřejné moci. ●

JUDr. Ondřej Moravec, Ph.D.

Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.

Poznámky

- [1] Srov. Burda, Z.: Vytýkácí řízení a postup k odstranění pochybností, *Daně a právo v praxi*, roč. 2012, č. 9, s. 53.
- [2] Prvním z těchto rozhodnutí je rozsudek 1 Ans 10/2012-52 ze dne 10. 10. 2012, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu roč. 2012, sv. 1, č. 2729.
- [3] Nutno zdůraznit, že slůvko relativně zde sehrává roli vskutku podstatnou.
- [4] Oproti daňové kontrole, kde Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, že správce daně je povinen vykonávat svěřenou pravomoc výhradně zákonem stanoveným postupem a jako nositel veřejné moci se tak nemůže odvolávat na zásadu co není zákonem zakázáno, je povoleno.
- [5] Odkázat lze na výše citovanou práci Burdovu, příp. též Burda, Z.: Nad judikaturou týkající se vytýkácího řízení, *Daně a právo v praxi*, roč. 2010, č. 10, s. 56.
- [6] Oproti tomu daňová kontrola může být i namátková. K problematice srov. Moravec, O.: Právo na informační sebeurčení jako mez kontrolního oprávnění správce daně in: Šimíček, V. (ed.): *Právo na soukromí*, Masarykova univerzita, Brno, 2011, s. 144 a násl.

- [7] Srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu 9 Afs 110/2007-102 ze dne 8. 7. 2008.
- [8] Usnesení rozšířeného senátu 9 Afs 110/2007-102, cit. shora.
- [9] Srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu 8 Afs 75/2005-130 ze dne 27. 7. 2007. Nutno ovšem poznamenat, že například rozsudkem 9 Afs 110/2007-113 bezprostředně navazujícím na usnesení rozšířeného senátu 9 Afs 110/2007 Nejvyšší správní soud konstatuje, že vadná výzva zpochybňuje výsledky celého vytýkácího řízení, neboť „kde není začátek, nemůže následovat ani zákonný průběh.“
- [10] Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu 9 Afs 47/2007-172 ze dne 14. 3. 2009.
- [11] Srov. usnesení rozšířeného senátu 5 Afs 92/2008-147 ze dne 27. 7. 2010.
- [12] Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu 7 Afs 155/2004-90 ze dne 20. 1. 2006
- [13] Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu 9 Afs 5/2010-81 ze dne 16. 11. 2010.
- [14] Nezákonná daňová kontrola může být nezákonným zásahem (rozsudek 2 Afs 144/2007, na čemž se nic nemění ani účinnosti daňového řádu), dle Nejvyššího správního soudu (rozsudek 2 Ans 15/2012, cit. shora)

- se postup k odstranění pochybností přiblížil daňové kontrole tím, že jeho výsledkem nemusí nutně být rozhodnutí o vyměření daně.
- [15] Naopak, využívání vyhledávací činnosti v již probíhajícím postupu k odstranění pochybností může být problematické.
- [16] Srov. např. rozsudek SDEU ve věci Alicja Sosnowska, C-25/07, ze dne 10. 7. 2008.
- [17] Tamtéž.
- [18] Odlišný názor zastává Fučíková, srov. Fučíková, J.: *Problematika postupu k odstranění pochybností v podmínkách daňového řádu*, *Daně a právo v praxi*, roč. 2012, č. 10, s. 22.
- [19] Např. Žiškova uvádí, že daňovou kontrolu správce daně dle citovaného ustanovení zahájí, „je-li podán návrh na pokračování v dokazování.“ Srov. Žiškova, M. in Baxa, B. a kol.: *Daňový řád – komentář*, I. díl, Wolters Kluwer, Praha, s. 496.
- [*] Autor je advokátem Advokátní kanceláře Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o. a externím spolupracovníkem Katedry ústavního práva a politologie Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

Stoprocentně vlastněné pobočky
s jednotným managementem,
know-how a firemní kulturou

1 firma pro region střední
a východní Evropy

Praktická a ekonomicky
efektivní řešení zohledňující
regionální synergie

120 právníků
a daňových poradců

Detailní znalost právního,
ekonomického, podnikatelského
i kulturního prostředí a jazyků
jednotlivých zemí a regionální vize

8 zemí

Špičková kvalita
právních služeb

www.peterkapartners.com

Ochrana spotřebitele a nový režim pro směnárny

Koncem loňského roku byl do Poslanecké sněmovny předložen návrh zcela nového zákona o směnářské činnosti[1] (dále též „NZSČ“) a návrh zákona měnícího související zákony.[2]

Po pěti letech by tak mělo dojít k další zásadní změně režimu směnářské činnosti.[3] Ministerstvo financí (dále jen „MF“) dospělo, dle našeho názoru, ke správnému závěru, že nejnvhodnější bude připravit zcela nový zákon, který vyčlení úpravu směnářské činnosti ze stávajícího Devizového zákona[4]. Devizový zákon bude potom upravovat pouze informační povinnosti pro účely statistiky České národní banky (dále jen „ČNB“) a režim nouzového devizového hospodářství. Navrhovaný zákon upraví komplexně problematiku směnářské činnosti, tedy jak získávání povolení k činnosti směnárníka, tak pravidla provozování směnářské činnosti (nově i pro banky a družstevní záložny), byt některé otázky, budou řešeny v zákoně o oběhu bankovek a mincí a zákoně o finančním arbitroví.

Ke stávající právní úpravě směnářské činnosti

Stávající právní úprava provádění směnářské činnosti je obsažena v Devizovém zákoně. Poslední významná změna v této oblasti byla provedena v roce 2008 v souvislosti s přijetím Zákona o praní špinavých peněz,[5] kdy směnářská činnost byla vyňata z působnosti živnostenského zákona a její komplexní úprava

tak byla přesunuta do Devizového zákona. Od roku 2008 je k výkonu směnářské činnosti nutná registrace ČNB a ČNB také vykonává dohled nad provozováním směnářské činnosti. Následně byla provedena kompletní pře-registrace všech poskytovatelů směnářské činnosti, kteří dosud provozovali tuto činnost na základě koncese, tím došlo k dramatickému poklesu těchto poskytovatelů z původních více než 2500 na dnešních přibližně 950 poskytovatelů.[6]

Stávající právní úprava je v zásadě souladná s evropskou úpravou obsaženou ve Směrnici AML[7], když upravuje podmínky udělování povolení ke směnářské činnosti a dále způsob informování klientů. Přesto stále neobsahuje dostatečně efektivní nástroje pro ochranu klientů směnářen, které navíc tvoří z velké části cizinci (zahraniční turisté), které často dále znevýhodňuje jazyková bariéra. Proto MF přistoupilo k vytvoření zcela nového zákona.

Směnářská činnost

Návrh zákona obsahuje definici dvou klíčových pojmů, a to definici směnářského obchodu a směnářské činnosti. Cílem rozlišení směnářské činnosti jako specifické činnosti a směnářského obchodu jako konkrétní transakce má dle předkladatele umožnit jednodušší rozlišení mezi vymezením podmínek pro získání oprávnění ke směnářské činnosti a vymezením jednotlivých povinností v rámci konkrétní směnářské transakce.

Dle § 2 odst. 1 NZSČ je směnářským obchodem obchod spočívající ve směně bankovek, mincí nebo šeků znějících na určitou měnu za bankovky, mince nebo šeky znějící na jinou měnu. Návrh tak opouští od použití pojmů „nákup“ a „prodej“, které svádějí spíše k představě, že klient místo směny uzavírá se směnářnou „kupní smlouvu“ a lépe tak odráží definici ze Směrnice o platebních službách[8], která vylučuje hotovostní směnu z harmonizovaného režimu platebních služeb. Důvodová zpráva potom potvrzuje, že směnářský obchod se týká výhradně hotovostní směny. Tzn. v souladu se Směrnicí o platebních službách, tak již nebude možný současný stav, kdy je tolerováno, aby např. platba ve směnárně byla provedena bezhotovostně s využitím platební karty.[9] Po nabytí účinnosti NZSČ tak bude nezbytné, aby poskytovatel směnářské činnosti v případě, že bude chtít nabízet možnost provedení směny, kde předmět směny bude klient poskytovat prostřednictvím platebního prostředku (např. platební karty) tedy bezhotovostně[10], bude muset získat současně oprávnění k poskytování platebních služeb

podle ZoPS např. jako poskytovatel platebních služeb malého rozsahu nebo platební instituce.[11]

Směnářskou činností je potom dle § 2 odst. 2 NZSČ soustavná činnost provozovaná vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku, která spočívá v provádění směnářských obchodů. Současně se navrhuje již neregulovat „nabízení směnářské činnosti“, vzhledem k tomu, že taková regulace sebou přináší řadu praktických obtíží. Poskytovat směnářskou činnost budou moci banky a zahraniční banky oprávněné poskytovat své služby na území ČR, spořitelni a úvěrní družstva, ČNB a směnárnicki s povolením vydaným ČNB podle NZSČ. Všichni provozovatelé směnářské činnosti budou povinni dodržovat pravidla pro poskytování směnářské činnosti.

Změna v podmínkách pro udělení povolení k činnosti směnárníka

Nově bude osoba oprávněná poskytovat směnářskou činnost na základě povolení ČNB označena dle § 4 NZSČ jako „směnárník“. V samotných podmínkách pro získání povolení k činnosti směnárníka nedojde k dramatickým změnám oproti současnosti. Výraznější změnou bude dotčena samotná procesní úprava řízení o žádosti před ČNB. V licenčních podmínkách dochází k některým zpřísněním a zprávněním. Především se staví najisto, že směnárníkem může být pouze osoba, která má sídlo, podnik nebo organizační složku podniku na území ČR, což souvisí jednak s tím, že směnářská činnost v zásadě národní úpravou[12] a dále s povinností provozovat směnářskou činnost v prostoru provozovny (viz též níže).

Dále se namísto podmínky bezúhonnosti žadatele o povolení, jeho vedoucí osoby a skutečného majitele žadatele stanoví na finančním trhu standardní podmínka důvěryhodnosti těchto osob, která také lépe odpovídá požadavku čl. 36 odst. 2 Směrnice AML. Posuzování důvěryhodnosti ze strany ČNB bude zřejmě prováděno standardně jako v jiných sektorech finančního trhu.[13]

K dalšímu zpřísnění dojde v případě vedoucích osob, které budou skutečně řídit provozování směnářské činnosti směnárníka. [14] Nově se navrhuje minimálně středoškolské vzdělání s maturitou oproti stávající úpravě, dle které postačuje i středoškolské vzdělání bez maturity případně alespoň 6měsíční praxe ve směnářství. Předkladatel zřejmě následuje zpřísnění požadavku na vzdělání s maturitou, ke kterému se přistupuje i v ji-

ných sektorech finančního trhu.[15] V případě vymezení skutečného majitele návrh v zásadě přebírá definici ze Zákona o praní špinavých peněz, místo stávající právní úpravy, která na vymezení skutečného majitele pouze odkazuje. Přestože definice skutečného majitele v § 6 odst. 2 NZSČ je převzetím pouze definice skutečného majitele v případě podnikatele podle § 4 odst. 4 písm. a) Zákona o praní špinavých peněz, nemělo by činit problémy určit osobu skutečného majitele i v případě některých složitějších právních struktur jako jsou trusty apod., neboť by mělo postačovat souhrnné vymezení příjemce výnosů z činnosti žadatele dle § 6 odst. 4 písm. d) NZSČ.[16] Musíme současně přivítat definici právní domněnky důvěryhodnosti v případě skutečného majitele emitenta cenného papíru přijatého k obchodování na burze, neboť ověřovat takovou skutečnost, zejména vzhledem k možnosti snadného převodu takového cenného papíru, je téměř vyloučeno. Za stávající úpravy je nutno obdobnou domněnku poměrně obtížně dovozovat z výjimky podle § 13 odst. 1 písm. c) Zákona o praní špinavých peněz.

Zcela nově bude upraven proces samotného získání oprávnění k činnosti směnárníka. Opouští se poněkud problematický systém registrace a zavádí se standardní systém povolení vydávaného ve správním řízení. Nicméně v případě kladného rozhodnutí se nebude vyhotovovat písemné rozhodnutí, ale ČNB provede rovnou zápis do registru směnárníků. Zápisem do registru současně nabude rozhodnutí o povolení k činnosti právní moci a žadatel tak bude okamžitě oprávněn zahájit činnost směnárníka. O provedeném zápisu bude současně informován elektronicky. Návrh zákona neobsahuje žádnou zvláštní úpravu v případě, že ČNB posoudí, že podmínky pro udělení povolení splněny nebyly, v takovém případě se tedy bude postupovat standardně dle Správního řádu[17] včetně písemného vyhotovení rozhodnutí apod.

Žádost bude možno podat pouze elektronicky prostřednictvím zvláštní internetové aplikace ČNB pro sběr informačních povinností a registraci subjektů, zjevně se tedy počítá s využitím nového systému REGIS[18], který se v současné době používá pro registraci distributorů důchodového a doplňkového penzijního spoření.

Návrh předpokládá, že stávající osoby registrované ke směnářské činnosti podle § 3 Devizového zákona se budou považovat za směnárníka podle nového zákona. Není tedy stanovena žádná povinnost přelicencování či doplňování splnění nových požadavků. Otázkou však zůstává, jakým způsobem by ČNB přistoupila k oprávnění podle § 9 odst. 3 písm.

c) NZSČ odejmout povolení v případě, že směnárník nesplňuje podmínky stanovené pro udělení povolení k činnosti směnárníka. Formálně totiž, např. v případě požadavku na středoškolské vzdělání s maturitou u vedoucí osoby směnárníka může nastat k datu účinnosti nového zákona situace, kdy dle výše citovaného přechodného ustanovení se směnárníkem stane automaticky osoba registrovaná dle Devizového zákona, ale současně přestane splňovat některý požadavek pro udělení povolení dle nového NZSČ. Nejvhodnější by bylo vyřešit tuto otázku adekvátním přechodným ustanovením, např. zavedením výslovné povinnosti zajistit splnění podmínek dle nového zákona rovněž u osob registrovaných dle Devizového zákona nebo naopak postavit na jisto, že na tyto osoby se nové zpřísněné podmínky nevztahují.

Způsoby poskytování směnárnické činnosti

Na rozdíl od stávající úpravy se nově povinnosti při provozování směnárnické činnosti budou vztahovat na všechny provozovatele včetně bank, družstevních záložen atd. Za účelem zajištění ochrany spotřebitelů před tzv. pouličním vekslačtvím a pro efektivní kontrolu činnosti provozovatelů směnárnické činnosti ze strany ČNB se provozovateli směnárnické činnosti zakazuje vykonávat směnárnickou činnost mimo provozovnu. Provozovnou se rozumí prostor, v němž je směnárnická činnost vykonávána včetně např. směnárnického automatu. Ponechává se tedy povinnost provozovatele oznamovat ČNB informaci o umístění provozovny, nicméně se na rozdíl od stávající úpravy v § 3h Devizového zákona upouští od procesně poněkud komplikovaného systému evidence s možností žádost zamítat a ponechává se pouze standardní informační povinnost plněná elektronickou formou. Oznamování provozovny dle § 10 NZSČ by se týkalo rovněž bank a družstevních záložen což je novinka, proti které budou zřejmě tito provozovatelé brojit a je i dle našeho názoru skutečně na zvážení, zda neponechat stávající úpravu, která oznamování provozoven ukládá pouze směnárníkům. Ostatní provozovatelé směnárnické činnosti jsou v tomto ohledu regulováni jiným způsobem.

Klíčovou novinkou návrhu jsou striktní informační povinnosti provozovatele směnárnické činnosti vůči zájemci o uzavření směnárnického obchodu. Explicitně se tak stanoví obsah kurzovního listku, tzv. předmluvní informace, které musí být poskytnuty zájemci před provedením směnárnického obchodu a dále obsah dokladu o provedení směnárnického obchodu.

Přestože stávající právní úprava v Devizovém zákoně, Zákoně o ochraně spotřebitele,[19] Vyhláše o směnárnické činnosti včetně Úředního sdělení ČNB[20] obsahuje povinnosti při informování zákazníků o směnárnických kurzech, tak zejména v situaci, kdy zákazníci jsou cizinci, dochází ke zmatení zákazníků různým „mixem“ kurzů na kurzovním listku. Za stávající úpravy však tento způsob „mateření“ zákazníků zpravidla nedosahuje takové intenzity, kterou by bylo možno považovat za porušení právních předpisů a takové jednání směnárnen postihovat. Proto MF přistoupilo k zavedení striktní povinnosti provozovatele směnárnické činnosti informovat na kurzovním listku o jediném směnárnickém kurzu, tak, aby se maximálně předešlo klamání zákazníků a současně byla vyloučena možnost směnárnen lákat zákazníky na nabídku kurzů, které jsou však dostupné pouze za splnění určitých podmínek. Návrh nového zákona proto obsahuje taxativní výčet informací, které musí kurzovní listek obsahovat[21] včetně základních limitů podoby kurzovního listku.[22] Současně se v § 12 NZSČ stanoví výslovný zákaz provést směnárnický obchod za méně výhodných podmínek, než je uveden v kurzovním listku. Nabídka výhodnějšího kurzu, než je uveden na kurzovním listku, nebude vyloučena, musí však být zájemci transparentně sdělena včetně podmínek, které musí být splněny a současně taková nabídka nesmí být zaměnitelná s údaji na kurzovním listku.

Dále se v § 13 NZSČ stanoví taxativní výčet tzv. předmluvních informací, tedy informací které musí být zájemci sděleny s dostatečným předstihem před uzavřením směnárnického obchodu. Současně se stanoví, že tyto informace musí být zájemci sděleny v textové podobě, a to určitě, srozumitelně a alespoň v českém a anglickém jazyce. Navrhuje se tedy, aby zájemce před provedením směnárnického obchodu obdržel informace o provozovateli (obchodní firma a další identifikace provozovatele), směnárnickém obchodu (označení měn, objem směňované měny, objem vyplacené měny atd.) a dalších právech zájemce (informace o ČNB a finančním arbitrovi).

Ze zvažovaných variant rozsahu informací, které mají být poskytnuty zákazníkovi po provedení směnárnického obchodu, nakonec předkladatel zvolil variantu s povinností vydat povinně každému zákazníkovi doklad obsahově plně odpovídající dokladu podle § 16 odst. 1 Zákona o ochraně spotřebitele.

Provozovatel směnárnické činnosti bude současně povinen pořizovat dokumenty nebo jiné záznamy v rozsahu, který je nezbytný pro hodnověrné osvědčení řádného plnění jeho povinností dle zákona. Současně se navrhuje povin-

nost uchovávat tyto dokumenty a záznamy po dobu nejméně pěti let.

Rozsah informací, které budou zájemci o provedení směnárnického obchodu poskytnuty, bude upraven přímo zákonem, prováděcí vyhláška ČNB bude obsahovat pouze obsah a formu žádosti o povolení k činnosti směnárníka a způsob plnění informačních povinností vůči ČNB.

Výkonu dohledu nad provozovateli směnárnické činnosti bude i nadále svěřen ČNB. ČNB bude obdobně jako dle stávající úpravy oprávněna ukládat při zjištění porušení ze strany provozovatelů směnárnické činnosti opatření k nápravě nebo peněžité pokuty, a to dle závažnosti přestupku či správního deliktu do výše 1 mil. Kč nebo 5 mil. Kč. V případě směnárníků je samozřejmě možné i úplné odnětí povolení k činnosti směnárníka.[23]

Změny souvisejících zákonů

Provozovatel směnárnické činnosti musí zajistit, aby osoby, které u něj posuzují pravost a vracejí do oběhu přijaté bankovky a mince byly absolventy odborného kurzu o rozpoznávání bankovek a mincí podezřelých z padělání nebo pozměňování. Z hlediska zachování systematiky úpravy bude tato povinnost ponechána pouze v Zákoně o oběhu bankovek a mincí[24] a odstraní se tak duplicita s Devizovým zákonem, který tutéž povinnost upravuje v případě směnárnen také.[25] Současně by také mělo dojít k zavedení jisté modularity v odbornosti osob provádějících u směnárníka posuzování pravosti bankovek a mincí a jejich vracení do oběhu. Nově se navrhuje umožnit v případě, že směnárník bude provádět směnu pouze v zákonem omezeném rozsahu měn (česká koruna, euro, americký dolar, britská libra nebo japonský jen), aby odpovědné osoby absolvovaly pouze odborný kurz nižší úrovně, nad rámec tohoto omezení bude muset každá osoba posuzující pravost bankovek a mincí absolvovat odborný kurz vyšší úrovně.[26]

Významnou změnou, kterou nová úprava přináší, je rozšíření působnosti finančního arbitra rozhodovat spory mezi osobami provozujícími směnárnickou činnost a osobami, které mají zájem o provedení směnárnického obchodu, nebo s nimiž již směnárnický obchod proveden byl.[27] Klienti provozovatelů směnárnické činnosti, kteří se budou cítit poškozeni, se tak budou moci obrátit nejen na soud či ČNB jako orgán dohledu, ale i na finančního arbitra jako specifický orgán mimosoudního řešení sporů. Dochází tak k rozšíření možnosti spotřebitelů domoci se ochrany svých práv.

Závěr

Jak je výše uvedeno, po pěti letech dojde znovu k zásadní změně právní úpravy v činnosti provozovatelů směnárenské činnosti. Taková perioda významných změn není neobvyklá ani v jiných oblastech finančního trhu, nicméně takové změny vždy přináší zvýšené náklady pro adresáty nové regulace. Současně je však třeba chápat záměr nového zákona zajistit vyšší ochranu spotřebitelům v této

oblasti finančního trhu, která se dnes jeví stále nedostatečná.[28] Jak je výše uvedeno, navrhovaná úprava je poměrně kazuistická, což však vzhledem k jednoduchosti samotného provádění hotovostní směny je v zásadě pochopitelné, pokud z aktuálních poznatků ČNB a MF se stávající relativně obecnější úprava nejeví jako dostatečně efektivní. Pro to, aby nová úprava přinesla slibovaný přínos spotřebitelům, však bude nezbytné, aby ČNB a finanční arbitr byli schopni efektivně kont-

rolovat a vymáhat nová pravidla. Přitom však bude nezbytné zachovat rozumný prostor pro samotné provozovatele směnárenské činnosti. ●

Mgr. Zdeněk Husták, Ph.D., of Counsel
Mgr. Adam Nečas, of Counsel
BBH, advokátní kancelář, v. o. s.

Poznámky

- [1] Sněmovní tisk č. 845
- [2] Sněmovní tisk č. 846
- [3] Navrhovaná účinnost nového zákona je 1. 7. 2013
- [4] Zákon č. 219/1195 Sb., devizový zákon, ve znění pozdějších předpisů
- [5] Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, který transponoval směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES ze dne 26. října 2005 o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu (dále jen „Směrnice AML“).
- [6] Blíže Seznamy regulovaných a registrovaných subjektů finančního trhu na webu ČNB, k dispozici na https://apl.cnb.cz/apljerrsdad/JERRS.WEB07.INTRO_PAGE?p_lang=cz.
- [7] Srovnej čl. 36 odst. 1 a 2 Směrnice AML
- [8] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES ze dne 19. května 1998 o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/44/ES, která v čl. 3 písm. f) vymezuje „Směnárenské obchody, tzn. směnu hotovosti za hotovost, při níž peněžní prostředky nejsou uloženy na platebním účtu.“
- [9] Blíže např. Úřední sdělení ČNB ze dne 16. prosince 2009 k některým ustanovením devizového zákona a k vyhlášece o směnárenské činnosti, k dispozici na http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/legislativa/vestnik/2009/download/v_2009_21_22409560.pdf.
- [10] Srovnej § 3 odst. 2 ve spojení s § 2 odst. 1 písm. e) ZoPS.
- [11] Blíže srovnej § 37 ZoPS, resp. § 9 ZoPS.
- [12] Činnost směnárníka bude explicitně vyloučena z působnosti zákona č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb
- [13] K tomu srovnej Úřední sdělení ČNB ze dne 21. května 2010 k výkladu pojmů důvěryhodnost a odborná způsobilost, k dispozici http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/legislativa/vestnik/2010/download/v_2010_11_21210560.pdf.
- [14] Bude se zřejmě typicky jednat o pověřeného člena statutárního orgánu případně jinou odpovědnou osobu.
- [15] Blíže např. předpoklady pro výkon činnosti distributora důchodového a doplňkového penzijního spoření dle § 84 odst. 2 zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů nebo právě projednávaná novela zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích
- [16] Srovnej § 4 odst. 4 písm. a) bod 4 Zákona o praní špinavých peněz
- [17] Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- [18] Blíže na webu ČNB, k dispozici na https://oam.cnb.cz/regisextdad/REGISEXT.www_forms.uvod.
- [19] Zákon č. 634/1992 Sb. o ochraně spotřebitele
- [20] Úřední sdělení ČNB ze dne 23. března 2009 k vybraným povinnostem podle zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, určené devizovým místům, k dispozici http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/legislativa/vestnik/2009/download/v_2009_05_20609170.pdf.
- [21] a) označení, že se jedná o kurzovní lístek, b) obchodní firmu nebo název anebo jméno, popřípadě jména, a příjmení provozovatele a identifikační číslo osoby, c) názvy nebo jiná označení měn, mezi nimiž provozovatel směnu provádí, d) informace o směnných kurzech, jimiž je prováděn přepočítání mezi těmito měnami a které jsou pro zájemce o provedení směnárenského obchodu nejméně výhodné, a e) informace o úplatě za provedení směnárenského obchodu.
- [22] Údaje na kurzovním lístku budou muset být uvedeny v přiměřené velikosti určitým a srozumitelným způsobem a číselné údaje budou arabskými číslicemi.
- [23] Srovnej § 9 odst. 3 NZSČ.
- [24] Zákona č. 136/2006 Sb., o oběhu bankovek a mincí a o změně zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 254/2012 Sb.
- [25] Srovnej § 3e písm. e) Devizového zákona.
- [26] Srovnej § 33 odst. 3 písm. b) NZSČ.
- [27] V zákoně č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi.
- [28] Srovnej zejména kap. 1.2 závěrečné zprávy RIA k návrhu Zákona o směnárenské činnosti a návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o směnárenské činnosti (dostupné na webu Poslanecké sněmovny, k dispozici na <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=131386>).

Přihlašování pohledávek do insolvence

– doma i v zahraničí

K agendě některých advokátů, zastupujících podnikatelskou klientelu v rámci veškerého jejího podnikatelského života, často patří řešení otázek souvisejících s insolvenčním řízením.

V případě advokátů specializujících se na obchodní právo, popř. provozujících generální praxi, je pochopitelné, že jejich znalost českého insolvenčního procesu, jakož i insolvenčního procesu v jednotlivých členských zemích EU (vyjma Dánska)[1], včetně aktuálního stavu judikatury české i judikatury Evropského soudního dvora, nemusí být vždy nutně detailní. Vzhledem k této skutečnosti bych se v tomto drobném příspěvku, psaném z pohledu advokáta, který je zároveň praktikujícím insolvenčním správcem, rád zaměřil na nastínění některých častých chyb, kterých je možné se dopustit při přihlašování pohledávek v insolvenčním procesu. Dále bych se rád zmínil i o některých vybraných aspektech přihlašování pohledávek českých věřitelů do insolvenčních řízení v jiných členských zemích EU. Doufám, že tyto poznámky mohou být některým kolegům advokátům ku prospěchu, neboť je třeba přiznat, že některé chyby, se kterými se setkáváme a o kterých si vyměňujeme zkušenosti na platformě Asociace insolvenčních správců, jsou chybami elementárními, přičemž jejich důsledky mohou být pro věřitele naprosto fatální.

Právní úprava přihlašování pohledávek do českého insolvenčního řízení je obsažena především v ustanoveních první části, páté hlavy, druhého dílu insolvenčního zákona. Z po-

hledu právního zástupce insolvenčního věřitele je zásadní otázkou sledování lhůty k podání přihlášek, neboť možnost přihlašování pohledávek je časově omezena úsekem od zahájení insolvenčního řízení až do uplynutí lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku. Tato lhůta může dle uvážení insolvenčního soudu činit 30 dnů až 2 měsíce. V praxi soudy stanovují tuto lhůtu z utilitárních důvodů téměř výhradně v nejkratším možném zákonném rozsahu. Ačkoliv se povaha této lhůty může jevit přímo ze zákonného ustanovení jasnou, přece jen se objevily spory o tom, zda se jedná o lhůtu procesní, či hmotněprávní. Tyto spory byly zapříčiněny samotnou ambivalentní povahou

insolvenčního zákona, který obsahuje jak normy hmotněprávní, tak normy procesněprávní. Judikatura[2] však již tuto otázku vyřešila ve prospěch procesněprávní povahy této lhůty, tudíž postačí poslední den lhůty předat přihlášku pohledávky k poštovní přepravě. Je třeba si uvědomit, že zmeškání lhůty nelze prominout a následkem opožděného podání přihlášky je skutečnost, že se k této přihlášce nepříhlíží a takto uplatněná pohledávka se v insolvenčním řízení neuspokojuje, neboť insolvenční soud takovou přihlášku odmítne a právní mocí jeho rozhodnutí účast věřitele v insolvenčním řízení končí.

Povinnost tuzemských (avšak nikoli zahraničních) věřitelů podávat přihlášky pouze a výhradně na formuláři vydaném ministerstvem, je již notorietou. Nesplnění této povinnosti tuzemským věřitelem nebude však mít za následek ani odmítnutí, ani popření přihlášky, neboť se jedná o vadu, k jejímuž odstranění insolvenční správce věřitele vyzve. Při této příležitosti je vhodné připomenout otázku, která byla rovněž najisto postavena až judikaturou.[3] tj. otázku, u kterých vad insolvenční správce vyzve k jejich odstranění a u kterých vad je důsledkem popření přihlášky na přezkumném jednání. Dnes je již nesporné, že správce je povinen vyzvat toliko k odstranění vad samotné přihlášky (vady tvrzení), nikoliv k odstranění vad příloh přihlášky (vady důkazů). Právní zástupce věřitele, který nepřiloží k přihlášce označené důkazy, či tyto důkazy budou neúplné, vadné či neprůkazné, musí očekávat, že nebude žádným způsobem vyzván k jejich doplnění a dočká se popření pohledávky svého klienta ze strany insolvenčního správce. V případě, že se věřitel bude bránit v rámci incidenčního sporu (o určení popřené pohledávky) a teprve v rámci tohoto řízení doloží důkazy, může sice počítat s úspěchem ve sporu, avšak musí počítat i s tím, že mu může být soudem uložena povinnost nahradit insolvenčnímu správci náklady řízení, neboť toto řízení není zahájeno vinou insolvenčního správce.[4]

V této souvislosti ovšem vznikají i zajímavé situace. Řada insolvenčních správců (přičemž tento přístup preferují i někteří insolvenční soudci) vyzývá věřitele i na odstranění vad příloh přihlášky. Tento postup, který dle mého názoru není správný, však může vypadat jako vstřícný vůči věřiteli jen zdánlivě. Insolvenční správce totiž stanoví na odstranění vad příloh přihlášky závaznou lhůtu, po jejímž marném uplynutí přichází rozhodnutí insolvenčního soudu o tom, že se k přihlášce pohledávky nepřihlíží. Každý advokát ví, že je někdy obtížné v krátkém čase zajistit konkrétní důkazy pro jakékoliv řízení. Může tedy dojít k tomu, že se v krátké patnáctidenní lhůtě určené insolvenčním správcem nepodaří chybějící přílohy fyzicky opatřit. V takovém případě je tedy dopad na věřitele podstatně horší, než kdyby insolvenční správce pohledávku popřel, neboť proti popření je možné bránit se incidenční žalobou, kdy časový úsek pro předložení důkazů je podstatně delší.

Stejně jako u běžné žaloby, tak ani u přihlášky pohledávky není nutností předkládat listinné důkazní prostředky v originále. Nicméně v některých případech platí opak; a to bez ohledu na to, že zákon o tomto výslovně nehovoří. Jedná se o prokázání směnečných nároků (v insolvenčních řízeních z povahy věci poměrně častých), kdy je dle mého názoru zapotřebí předložit originál směnky, a dále se jedná o prokázání vykonatelnosti pohledávky, kdy je

zapotřebí předložit originál exekučního titulu. U směnečných nároků vyplývá tato skutečnost ze subsidiárně aplikovatelných ustanovení o. s. ř. ohledně směnečného platebního rozkazu, kdy předpokladem jeho vydání je předložení směnky v prvopisu. Nutnost aplikace tohoto právního předpisu plyne z ustanovení § 109 a § 173 insolvenčního zákona, které stanoví, že podání přihlášky má stejné účinky jako podání žaloby. Co se týče nutnosti předložení exekučního titulu v originále, pak toto vyplývá z pravidel dokládání skutečností pomocí veřejné listiny. V těchto otázkách věřitelé a jejich právní zástupci velice často chybují.

Dalším z úskalí přihlašování pohledávek (a vyplňování pohledávkového formuláře) je popis podmínky u přihlášek podmíněných pohledávek. Insolvenční zákon umožňuje přihlašování pohledávek vázaných na podmínku[5] (typicky se jedná o nenaplněné ručitelské závazky, aval, budoucí pohledávky vázané na vznik či zánik nejisté právní skutečnosti apod.). Právní teorie rozlišuje mimo jiné podmínky na odkládací a rozvazovací a tento přístup se uplatní i v insolvenčním řízení. V praxi se ukazuje, že správná formulace podmínky a její přesné vyjádření činí řadě věřitelů (popř. jejich právním zástupcům) značně potíže. Důsledkem nesprávně formulované podmínky může často být popření pravosti celé pohledávky insolvenčním správcem, neboť se nemusí bez dalšího jednat o vadu přihlášky, a v takovém případě není obvykle možné tento nedostatek zhojit ani v případném incidenčním sporu, kde je třeba zachovat totožnost přihlašované pohledávky a možnost uplatnění nových tvrzení je zásadně limitována. Další mimořádné následky popření pohledávky spočívají v tzv. majetkové sankci.[6] zvláštním specifiku insolvenčního zákona. Úspěšné popření pohledávky v rozsahu vyšším než její polovina totiž jednak přináší neuspokojení této pohledávky jako celku, a navíc přináší i riziko sankční platby do majetkové podstaty.

Dalším možným úskalím je formulace správného tvrzení a identifikace významných skutečností při přihlašování zajištěných pohledávek, kdy je třeba výslovně uplatnit zajištění, řádně a správně označit předmět a druh zajištění a dobu jeho vzniku. Formulářová přihláška dále nekoncepčně požaduje i uvedení hodnoty zajištění a dalších okolností. I v případě pochybení při přihlašování zajištěné pohledávky stíhají věřitele obdobné důsledky v podobě tzv. majetkové sankce při zajištěné pohledávce.[7] Nadto z praxe pamatují i kuriózní případy, kdy věřitel vylíčil existující zajištění své pohledávky, ale výslovně zajištění neuplatnil, tudíž bylo třeba vycházet z toho, že pohledávku (ač zajištěnou) uplatnil bez tohoto zajištění.

Závěrečnou poznámku k uplatňování pohledávek v tuzemských insolvenčních řízeních

věnuji technickému detailu formulářových přihlášek, které neposkytují dosti místa pro vylíčení komplikovanějších tvrzení. Jako insolvenční správce bych chtěl apelovat na věřitele a jejich právní zástupce, aby využívali možnosti vložení volného listu, ve kterém podrobněji vylíčí skutková tvrzení u komplikovanějších pohledávek, než jsou např. ty, které vycházejí z konkludentně uzavřené kupní smlouvy a jsou důkazně založeny na objednávce, faktuře a dodacím listu. Na takovém vloženém listě je možné vylíčit složitější skutková tvrzení a provést detailní odkaz na důkazní prostředky a v případě smluv na jejich konkrétní ustanovení, popř. je možno z důkazů i citovat. Tímto způsobem je možné usnadnit insolvenčnímu správci přezkoumání pohledávky, ale zejména je možno předejít nedorozuměním a případnému popření pohledávky, či incidenčnímu sporu. Jelikož přihláška pohledávky do insolvenčního řízení vyvolává stejné účinky jako podání žaloby, myslím, že je požadavek na obdobnou komplexnost ve tvrzeních a důkazních návrzích oprávněný.

Situace při uplatňování pohledávek tuzemských věřitelů za jejich zahraničními dlužníky je ještě zajímavější. Především je třeba rozlišovat dlužníky ze zemí EU (vyjma Dánska¹) a z ostatních zemí. Na poli EU je bez dalšího přímo aplikovatelné známé Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. května 2000, o insolvenčních řízeních, které je ze své povahy nadřazeno právu vnitrostátnímu, na čemž nic nemění ani zpřesňující úprava obsažená přímo v našem insolvenčním zákoně.[8] Uplatňování přihlášek věřitelů v insolvenčních řízeních zahájených v jiných členských státech se týká zejména ustanovení čl. 39 až 42 tohoto nařízení. Je zde zakotveno právo věřitele z jedné členské země[9] uplatnit pohledávku v insolvenčním řízení zahájeném v jiném členském státě, přičemž toto právo se vztahuje jak na hlavní, tak na sekundární i paritkulární zahraniční insolvenční řízení.

Komunitární předpis je založen na markantně méně formálním přístupu k přihlašování pohledávek, než jsme tomu zvyklí v naší justiční praxi. Je třeba říci, že náš soudní proces, včetně insolvenčního řízení, je extrémně formalizovaný ve srovnání s přístupem v jiných evropských zemích a lze předpokládat, že pokud toto bude v budoucnu důvodem poškození práv věřitelů z jiných členských zemí EU, dojde s největší pravděpodobností k nápravě jejich situace ze strany Evropského soudního dvora. Komunitární předpis po věřiteli požaduje toliko sdělení titulu pohledávky, okamžiku jejího vzniku, její výše a doložení kopií existujících dokladů (supporting documents/pieces justificatives/Belege).

Je vhodné uvést, že v praxi většiny členských zemí se nejedná nutně o důkazní prostředky

prokazující vznik pohledávky ve smyslu tuzemského chápání, ale spíše o doklady podporující či osvědčující tvrzení věřitele (často např. účetní doklady, které v tuzemské praxi nejsou dostatečné). Dalšími skutečnostmi, které se uplatňují jako vlastnosti přihlašované pohledávky, jsou případné přednostní uspokojení, zajištění věcnou zárukou^[10] (v našem kontextu spíše věcným právem), popř. výhrada vlastnictví. Tyto termíny užitě v českém překladu nařízení však není možné chápat ve smyslu tuzemského terminologického vymezení těchto pojmů, jakož ani jejich právní význam není možno chápat ve smyslu tuzemské právní úpravy, neboť je zřejmé, že insolvenční řízení zahájené v jiném členském státě se bude řídit právním řádem státu, kde bylo toto řízení zahájeno (pochopitelně za šetření práv podle zahraničních právních řádů, garantovaného nařízením např. v čl. 5, 6, 7 aj.).

Co se týče jazyka uplatnění přihlášky, ustanovení čl. 42 nařízení garantuje možnost užití mateřského úředního jazyka s tím, že přihláška musí být opatřena záhlavím s textem «Přihlášení pohledávky» v úředním jazyce státu, který dané insolvenční řízení zahájil. Za tímto účelem poskytuje nařízení praktický vzor přihlášky se záhlavím hned ve všech úředních jazycích členských států EU (vyjma dánštiny). Věřitel však může být insolvenčním správcem nebo insolvenčním soudem vyzván k předložení překladu do úředního jazyka státu, který řízení zahájil. V případě věřitelů ze zemí s málo rozšířenými jazyky, včetně České republiky, se však silně doporučuje podávat přihlášky rovnou v jazyce daného členského státu, nebo alespoň v nejrozšířenějších diplomatických jazycích, jakými jsou angličtina, francouzština či němčina, což by právním zástupcům nemělo činit žádné problémy.

K technice přihlašování pohledávek v členských státech EU je dále třeba zmínit skutečnost, že známí zahraniční věřitelé^[11] musí být informováni individuálními oznámeními o zahájení insolvenčního řízení v některém jiném členském státě, jakož i o tom, jakým způsobem a v jakých lhůtách je třeba přihlásit pohledávky. Nikdo z věřitelů však nemá jistotu, že bude z pohledu svého zahraničního dlužníka (resp. zahraničního insolvenčního správce) považován za «známého» věřitele, přičemž zamlčení věřitele může být ze strany dlužníka pochopitelně i účelové. Vzhledem k tomu je nutností, aby každý věřitel či jeho právní zástupce pověřený správou příslušné pohledávky sledoval případné zahájení insolvenčního řízení v daném členském státě. Praxe zveřejňování zahájení insolvenčního řízení v jednotlivých členských státech je různá a variuje od elektronické publikace na příslušných serverech, přes zveřejňování inzerátem ve státních či komerčních sdělovacích prostředcích, až po adresné doručování do vlastních rukou. Stejně tak variuje i praxe jednotlivých členských států ve věci individuálního informování známých věřitelů v jiných členských státech, kdy nemusí jít vždy o individuální doporučený dopis, ale může se jednat i o inzerát ve sdělovacích prostředcích či o vyhlášku.

Dalším proměnným faktorem je pak «podací místo» pro přihlášky věřitelů. Z naší praxe známe přihlašování pohledávek určených k rozvrhu u insolvenčního soudu a přihlašování pohledávek za majetkovou podstatou a jim rovných u insolvenčního správce. Chybné přihlášení prvně zmiňovaných má za následek zmeškání závazné lhůty pro jejich přihlášení. Praxe v jednotlivých členských státech je různá od duplicitního přihlašování pohledávek u soudu i u správce (Slovensko), přes přihlašování

u soudu (Česká republika, Rakousko), až po přihlašování u správců^[12] (Velká Británie, Německo). Pochybení při volbě podacího místa pak může mít za následek zánik práva na uspokojení, obdobně jako je tomu v tuzemské praxi.

Říká se, že vzhledem k přeshraničním přesahům insolvenčních procesů v rámci EU by insolvenční soudci a insolvenční správci měli důvěrně znát nejen nařízení, ale i zákklady insolvenčního práva jednotlivých členských zemí, což myslím platí i pro advokáty, kteří se chtějí věnovat zastupování v insolvenčních řízeních. A jaká je situace mimo EU? Tak zde bohužel trvá značné legislativní vakuum. ●

**Mgr. Adam Sigmund, advokát
a insolvenční správce se zvláštním povolením
Žižlavský a partneři, advokátní kancelář s.r.o.**

Poznámky

[1] Dánsko je jedinou zemí EU, která není vázána Nařízením Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. května 2000, o insolvenčních řízeních.

[2] Např. rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, 1 VSPH 689/2011-P38-9, ve kterém je řešena i problematika konce procesní lhůty připadající na den pracovního klidu nebo svátek.

[3] Např. rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, 1 VSPH 94/2008, „Postup podle § 188 IZ se uplatní pouze tehdy, jestliže vadný je sám procesní úkon, tj. přihláška pohledávky. Okolnost, že věřitel nepřipojí požadované přílohy, nemůže mít jiný následek, než že uplatněný nárok neprokáže (nesplní povinnost důkazní).“

[4] Např. rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, 703 VSPH 104/2011.

[5] Ustanovení § 173 insolvenčního zákona.

[6] Ustanovení § 178 insolvenčního zákona, v novelizovaném znění od 1. dubna 2011.

[7] Ustanovení § 179 insolvenčního zákona, v novelizovaném znění od 1. dubna 2011.

[8] Ustanovení § 426 a násl. insolvenčního zákona.

[9] Záměrně se v tomto příspěvku nezabývám otázkami určení domicilu insolvenčního věřitele, neboť se jedná o problematiku značně obsáhlou, dalece přesahující rozsah a zaměření tohoto příspěvku.

[10] Termín použitý v překladu Úředního věstníku Evropské unie, „(c) Evropská unie, <http://eur-lex.europa.eu/>“.

[11] Při určení okruhu známých věřitelů se většinou vychází z údajů dlužníka o jeho věřitelích (účetnictví) a z prvotních zjištění insolvenčního správce.

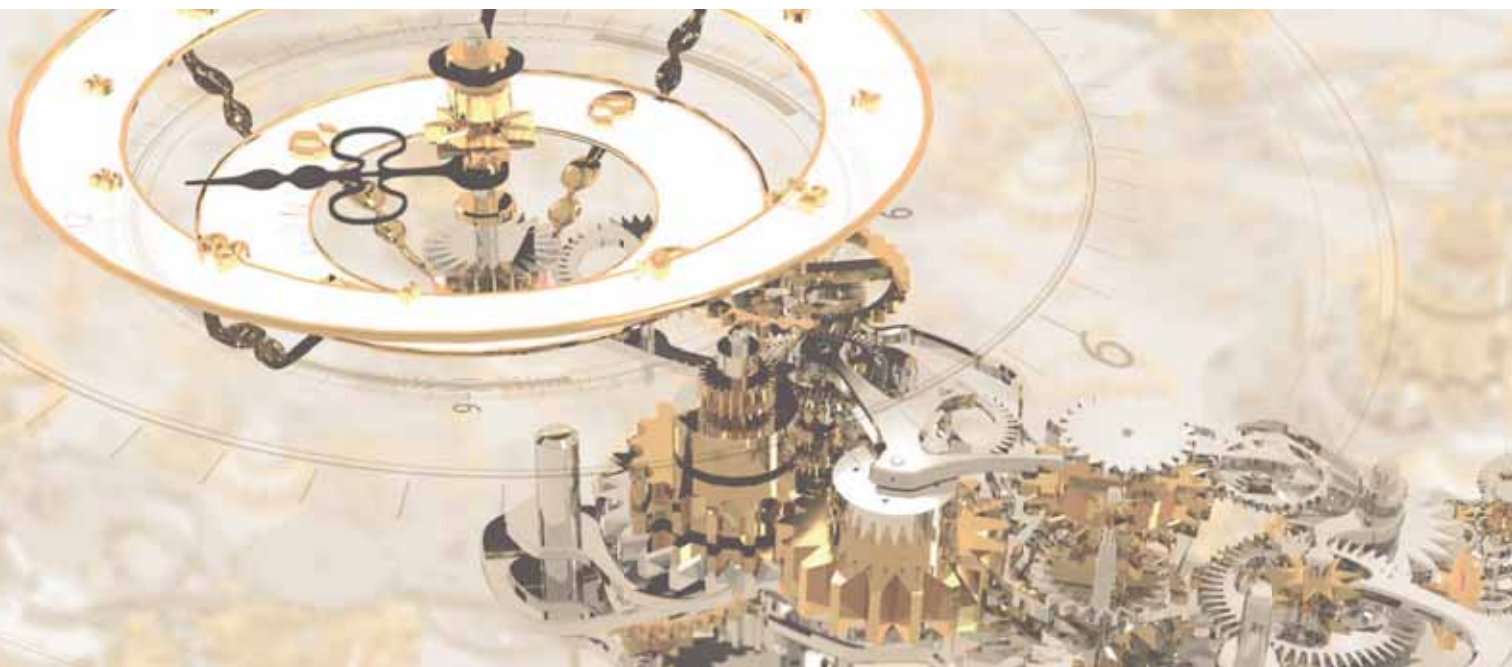
[12] Britská praxe zná širší paletu insolvenčních správců: Liquidator, Supervisor of a voluntary arrangement, Administrator, Official Receiver, Trustee, Judicial factor.

ŽIŽLAVSKÝ & PARTNEŘI
| advokátní kancelář | insolvenční správci |

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Zkušený partner pro řešení
insolvence a restrukturalizace
velkých a středních podniků

www.zizlavsky.cz

Obchodní podmínky po rekodifikaci

Od 1. 1. 2014 bude možná jednostranná změna. Nový občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb.) stejně jako současná právní úprava připouští, aby si strany část smlouvy určily odkazem na obchodní podmínky. Nová právní úprava však v této věci přináší dvě zajímavé novinky.

Podle současné právní úpravy je možné smlouvu změnit pouze dohodou stran této smlouvy. To samé platí i pro obchodní podmínky, na které strany určité smlouvy odkázaly a učinily z nich tak součástí této smlouvy. Podle nového občanského zákoníku je za vymezených podmínek možné, aby si strany sjednaly, že jedna z nich může v přiměřeném rozsahu obchodní podmínky jednostranně změnit (§ 1752).

Ujednání o jednostranné změně obchodních podmínek může obsahovat smlouva, která je uzavírána v běžném obchodním styku s větším počtem osob a která zavazuje dlouhodobě k opětovným plněním stejného druhu. Předpokladem je, že z povahy závazku již při jednání o uzavření smlouvy vyplývá rozumná potřeba změny obchodních podmínek. Součástí ujednání o jednostranné změně obchodních podmínek musí být způsob oznámení takové změny a dále právo takové změny odmítnout a smlouvu z tohoto důvodu vypovědět.

Druhou zajímavou novinkou přináší ustanovení upravující tzv. překvapivé klauzule (§ 1753).

Toto ustanovení směřuje k výrazné ochraně akceptanta (zpravidla slabší strany) smlouvy odkazující na obchodní podmínky. Nově tak budou neúčinná taková ustanovení obchodních podmínek, které druhá strana nemohla rozumně očekávat, pokud je výslovně nepřijala. Zda se jedná o překvapivou klauzuli se přitom posoudí vzhledem k jejímu obsahu i způsobu jejího vyjádření. Za povšimnutí stojí, že překvapivá klauzule nemusí být pro akceptanta žádným způsobem znevýhodňující.

Do doby, než se rozvine relevantní judikatura, ze které bude možné přesně určit, které klauzule obchodních podmínek jsou překvapivé a které ne, budou smluvní strany smluv obsahujících obchodní podmínky v právní nejistotě ohledně účinnosti některých jejich ustanovení. Řešením tohoto problému je, aby navrhovatelé důsledně trvali na výslovném přijímání potenciálně rizikových ustanovení obchodních pod-

mínek druhou smluvní stranou. Podle našeho názoru přitom nelze s ohledem na účel nové úpravy (chránit osoby, které uzavírají smlouvy, aniž by si je důkladně prostudovaly) splnit podmínku výslovného přijetí např. pouhým podpisem prohlášení, že se druhá smluvní strana s obchodními podmínkami seznámila. Řešením tak může být podepsání jednotlivých ustanovení smluvních podmínek, které navrhovatel považuje za (potenciálně) překvapivé nebo podpis zvláštního prohlášení, že tam vyjmenované klauzule výslovně akceptuje, druhou smluvní stranou. ●

Mgr. Kryštof Kobeda, advokátní koncipient
bnt attorneys-at-law s.r.o.
advokátní kancelář

bnt
attorneys-at-law

Weil

Weil, Gotshal & Manges s.r.o. advokátní kancelář

 <p>2012 právnícká firma roku</p>				
	a současně			
 <p>2012 právnícká firma roku</p>				
	Děkujeme našim klientům			
	Křižovnické nám. 193/2 110 00 Praha 1 tel.: 221 407 300, fax: 221 407 310			

Nabídková povinnost zaměstnavatele při výpovědi z organizačních důvodů dle aktuální judikatury Nejvyššího soudu

Účinností nového zákoníku práce byla od 1. 1. 2007 zrušena tzv. nabídková povinnost, tedy povinnost zaměstnavatele nabídnout zaměstnanci, jehož pracovní pozice byla zrušena v důsledku organizační změny, jinou vhodnou práci v místě sjednaném jako místo výkonu práce (příp. v místě bydliště). Pouze v případě, že takové vhodné místo nebylo k dispozici nebo jej zaměstnanec odmítl, mohl zaměstnavatel přistoupit k dání výpovědi.

Přestože institut nabídkové povinnosti nebyl do nového zákoníku práce převzat, stále bylo v praxi sporné, zda se skutečně jedná o nadbytečnost vzniklou v důsledku organizační změny, pokud zaměstnavatel má k dispozici volnou pozici s pracovní náplní spadající pod druh práce zaměstnance, jehož pracovní pozici zrušil. Tato otázka byla posuzována nejednotně rovněž v soudní praxi, přičemž v předchozích měsících se jí opakovaně zabýval i Nejvyšší soud, který také dne 10. 1. 2013 vydal k této otázce sjednocující stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia.

Judikatura Nejvyššího soudu

Prvním z předmětných judikátů je rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1506/2011 ze

dne 12. 6. 2012. V daném případě došlo k propuštění zaměstnankyně na základě organizační změny vedoucí ke zrušení jí zastávané pozice „vedoucí personalistiky a mezd“ s tím, že manažerská část náplně práce přešla na nadřízeného zaměstnance. Zbýlá část pracovní náplně byla rozdělena mezi ostatní stávající zaměstnance oddělení personalistiky a mezd – koordinátor. Na tuto pozici byl přijat nový zaměstnanec, aniž by pozice byla nejprve nabídnuta propouštěné zaměstnankyni. Zaměstnankyně se následně domáhala určení, že výpověď je neplatná s odůvodněním, že na nové pozici mohla vykonávat svou funkci dále za nižší mzdu, neboť by se rozsah její práce „pouze částečně zúžil.“

Nejvyšší soud však posoudil tuto výpověď jako platnou. V rámci svého odůvodnění uvedl, že pracovní náplň nové pozice se od činnosti zaměstnankyně na původní pozici odlišovala tím, že neobsahovala organizování práce na oddělení personalistiky ani řízení, hodnocení a školení zaměstnanců tohoto oddělení. Podstata organizační změny tak dle Nejvyššího soudu nespočívala v absolutním snížení počtu zaměstnanců oddělení, nýbrž ve změně jejich složení. Smyslem organizační změny byla úspora mzdových nákladů, tedy zefektivnění organizační struktury zrušením jednoho stupně řízení na úseku personalistiky a mezd. Vzhledem k tomu, že zákoník práce již neobsahuje nabídkovou povinnost, nebyl zaměstnavatel podle názoru soudu ani povinen zaměstnankyni nabídnout nově vzniklou pozici, kterou by mohla vykonávat.

Dalším významným rozsudkem zabývajícím se nabídkovou povinností je rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1520/2011 ze dne 26. 9. 2012. Soud zde posuzoval situaci, kdy byla v důsledku organizační změny zrušena pracovní pozice „systémový administrátor – senior“ a zaměstnanci byla dána výpověď, přestože měl zaměstnavatel v danou chvíli volná pracovní místa, která by náplň práce spadala pod druh práce vymezený v pracovní smlouvě dotčeného zaměstnance.

Přestože soud prvního stupně a odvolací soud daly za pravdu zaměstnanci a označily výpověď za neplatnou, Nejvyšší soud se s jejich názory neztotožnil. Dovedl totiž, že „žalobce konal pro žalovanou práci na pozici systémový administrátor – senior, která byla rozhodnutím žalované ze dne 14. 8. 2008 zrušena. Odpovídají-li tyto závěry skutečnosti, pak nemůže být – jak vyplývá z výše uvedeného – výpověď z pracovního poměru ze dne 29. 8. 2008 neplatným právním úkonem jen proto, že žalovaná měla v době výpovědi volná jiná pracovní místa, která by spadala pod druh práce vymezený pozicí systémový administrátor – senior“.

V rozsudku se Nejvyšší soud vyjádřil opět i k nabídkové povinnosti, kdy téměř shodně uvádí, že „zaměstnavatel může dát zaměstnanci výpověď z pracovního poměru podle ustanovení § 52 zák. práce, i když má možnost ho dále zaměstnávat v místě, které bylo sjednáno jako místo výkonu práce, a i kdyby mu mohl nadále přidělovat jinou práci, která by odpovídala sjednanému druhu práce a která by pro něho byla vhodná.“

Posledním a současně nejnovějším rozsudkem týkajícím se dané problematiky je rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 262/2012 ze dne 18. 12. 2012. Rozhodnutí se zabývá výpovědí podanou zaměstnankyni, jejíž pracovní pozice „manažer“ byla na základě organizační změny zrušena s tím, že byly vytvořeny dvě nové pozice, mezi které byla rozdělena dosavadní náplň práce „manažera“ a část náplně práce úplně odpadla. Zaměstnankyni byla poté nabídnuta změna pracovní smlouvy na jednu z nových pozic, tu však odmítla a následně jí byla dána výpověď.

V tomto případě tedy zaměstnavatel zaměstnankyni nabídl jinou pozici a Nejvyšší soud tak přímo otázku nesplnění nabídkové povinnosti neřešil. V odůvodnění předmětného rozsudku se nicméně vyjádřil k situaci, kdy odpadne část pracovní náplně zaměstnance (ačkoli dle našeho názoru skutkový stav daného případu plně takové situaci neodpovídal) následovně: „Jestliže při organizačních změnách u zaměstnavatele odpadne část pracovní náplně zaměstnance, který takto přestal být ve svém pracovním úvazku vytížen, a jestliže nedojde k dohodě o změně obsahu pracovního poměru (§ 40 odst. 1 zák. práce) a ani k dohodě o rozvázání pracovního poměru, může zaměstnavatel rozvázat tento pracovní poměr výpovědí“. Nejvyšší soud k tomu přímo uvádí, že tento obecně přijímaný názor byl již vyjádřen v jeho předchozí judikatuře a že na těchto názorech i nadále setrvává a nemá důvod k jejich změně. Z tohoto závěru bychom tak dovozovali, že pokud organizační změna spočívá pouze v odpadnutí části pracovní náplně zaměstnance bez dopadů na označení dané pozice (a tedy nikoli ve zřízení odlišné pozice), platí stále, že je zaměstnavatel povinen zaměstnanci novou pozici na částečný úvazek nabídnout. Ovšem s ohledem na ostatní citovaná rozhodnutí a sjednocující stanovisko uvedené níže si dovedeme představit i opačný výklad.

Sjednocující stanovisko Nejvyššího soudu

Dle tiskové zprávy ze dne 10. 1. 2013 přijalo občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu sjednocující stanovisko k otázce nabídkové povinnosti, které by mělo vyjít v dohledné

době ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek. Dle tiskové zprávy bylo toto stanovisko přijato v souvislosti s výše citovaným rozhodnutím 21 Cdo 1520/2011, jehož závěry potvrzuje.

Dle tohoto stanoviska platí, že „podle právní úpravy pracovněprávních vztahů účinné ode dne 1. 1. 2007 může zaměstnavatel dát zaměstnanci výpověď z pracovního poměru podle ustanovení § 52 zák. práce, i když má možnost ho dále zaměstnávat v místě, které bylo sjednáno jako místo výkonu práce, a i kdyby mu mohl nadále přidělovat jinou práci, která by odpovídala sjednanému druhu práce a která by pro něho byla vhodná.“

Závěr

Výše uvedené závěry Nejvyššího soudu jsou dle našeho názoru poměrně překvapivé, když dovozují existenci nadbytečnosti i v případech, kdy u zaměstnavatele i nadále (ačkoli nikoli v původním rozsahu) existuje potřeba práce dosud vykonávané na rušené pozici. To navíc platí i za situace, kdy je pro výkon této práce přijat nový zaměstnanec.

Každopádně tento přístup umožňuje zaměstnavatelům výrazně vyšší flexibilitu při provádění organizačních změn a naopak zaměstnancům méně možností k obraně proti tzv. fiktivním organizačním změnám.

Lze také předpokládat, že tato judikatura zasáhne významně do řady probíhajících soudních řízení o neplatnosti výpovědi z organizačních důvodů. ●

JUDr. Tereza Erényi, LL.M., advokátka
Mgr. Daniel Vejsada, advokátní koncipient
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Dosáhněte lehce svého cíle. S námi.

ERHARTOVÁ VÍTEK
advokátní kancelář law offices

Listinné akcie na majitele ve světle rekodifikace

Rekodifikace obchodního a občanského práva přináší významné změny v dosavadní úpravě akcií, a to zejména v jejich formě. Nová úprava si klade za cíl zamezení nekontrolovaného oběhu akcií i zamezení anonymity vlastníků, a proto nově u akcií na majitele (resp. na doručitele) počítá s jejich imobilizací či zaknihováním.

Postupu k dosažení souladu skutečného stavu s touto novou koncepcí se však již podrobně nevěnuje, tuto problematiku by měl upravit zákon o některých opatřeních ke zvýšení transparentnosti akciových společností a o změně dalších zákonů („ZZTAS“), který v současné době prochází legislativním procesem.

Zákonná úprava

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech („Zákon o obchodních korporacích“ či „ZOK“) má nabýt účinnosti k 1. 1. 2014. Výše uvedená změna týkající se akcií na majitele je reflektována v ustanovení § 263 odst. 2 ZOK, podle něž „Společnost může vydat akcie na majitele pouze jako zaknihovaný cenný papír nebo imobilizovaný cenný papír; to platí obdobně též pro změnu formy nebo podoby akcií.“ Nadále jsou tedy přípustné jak cenné papíry na řad, tak na do-

ručitele, pouze u listinných cenných papírů na doručitele je požadována jejich imobilizace či zaknihování. ZOK neupravuje v přechodných ustanoveních postup, jakým budou dosavadní listinné akcie na majitele, které výše uvedené požadavky nesplňují, upraveny do zákonem vyžadované podoby, předpokládá se totiž, že toto upraví ZZTAS, který by měl nabýt účinnosti v polovině letošního roku. Tím by měla být připravena půda pro novou koncepci akcií na majitele dříve, než samotný ZOK nabyde účinnosti.

Návrh ZZTAS byl odsouhlasen vládou téměř před rokem na zasedání konaném dne 30. května 2012 a tento měsíc jej ve třetím čtení konečně schválila poslanecká sněmovna (sněmovní tisk č. 715). Návrh připravilo Ministerstvo spravedlnosti, iniciátorem byl tehdejší ministr JUDr. Jiří Pospíšil. Účinnost ZZTAS je stanovena na třicátý den po vyhlášení.

Kromě povinnosti změny listinných akcií na majitele upravuje tento zákon i změny v souvisejících zákonech. Ustanovení shodné s § 263

ZOK bude vtěleno i do zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů („ObchZ“). Nově se tedy v § 155 odst. 2 ObchZ doplní věta „Společnost může vydat akcie na majitele pouze jako zaknihovanou akcii nebo v souladu se zvláštním zákonem jako imobilizovaný cenný papír; to platí obdobně též pro změnu formy nebo podoby akcií“, kvůli čemuž s účinností ZOK již v tomto ohledu nedojde k žádné faktické změně. Samotná povinnost akcie zaknihovat či imobilizovat tak vznikne ještě za účinnosti ObchZ.

Úprava postupu při transformaci akcií

Povinnost zaknihování akcií či jejich imobilizace znamená i nutnost zápisu v evidenci investičních nástrojů při převodu vlastnického práva. Akcionáři se budou prokazovat pouze výpisem, výpis se použije i v zákonem stanovených případech, např. jako důkaz. Ve všech níže uvedených případech zůstává povinnost předložit akcie k výměně nejpozději do 30. 6. 2014 nedotčena.

První možností je akcie v listinné podobě zaknihovat postupem podle § 112 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů („ZPKT“). V tomto případě forma akcie zůstává zachována, ovšem změní se její podoba a kvůli registraci u centrálního depozitáře bude umožněna identifikace jejího vlastníka. Vlastník zde odevzdává listinnou akcii a nadále bude mít akcie pouze podobu elektronickou. Nutno poznamenat, že v rámci Evropské unie tento způsob není příliš rozšířený.

Druhou možností je imobilizace akcií postupem dle návrhu nového ustanovení § 93a ZPKT. Toto ustanovení stanoví v odstavci 1: „Pokud emitent rozhodne o imobilizaci podle zákona upravujícího cenné papíry již vydaných cenných papírů, postupuje přiměřeně podle právních předpisů upravujících přeměnu listinných cenných papírů na zaknihované cenné papíry. Při uložení cenných papírů do hromadné úschovy může emitent též rozhodnout o nahrazení všech listinných cenných papírů, které mu byly vráceny nebo které byly prohlášeny za neplatné, hromadnou listinou nebo několika hromadnými listinami.“ V tomto případě zůstane zachována forma i podoba akcie, ovšem akcie bude odevzdána u banky, která pro ni zřídí samostatný účet umožňující sledovat nejen identitu majitele, ale také výplatu dividend.

Společnost může také z vlastní iniciativy před uplynutím lhůty změnit formu akcií na základě rozhodnutí valné hromady před 1. 1. 2014. K přijetí tohoto rozhodnutí je v souladu s § 186

odst. 3 ObchZ třeba souhlasu i alespoň tří čtvrtin přítomných akcionářů majících tyto akcie. Pro dosažení souladu s úpravou předjímanou ZOK stanoví ZZTAS v § 2 odst. 1 lhůtu, po níž budou listinné akcie na majitele, které nejsou imobilizovány, přeměněny na listinné akcie na jméno. K tomuto dojde automaticky k 1. 1. 2014, k účinnosti změny není tedy třeba zápis do obchodního rejstříku. Dle odst. 2 předmětného ustanovení je poté představenstvo společnosti nejpozději do 30. června 2014 povinno uvést stanovy do souladu s odst. 1 a podat návrh na zápis změny formy akcií.

Ustanovení § 3 ZZTAS určuje pro akcionáře povinnost předložit akcie k vyznačení změn popřípadě k výměně za nové akcie na jméno nejpozději do 30. června 2014. Společnost je povinna akcionáře vyzvat k předložení akcií, a to za dodržení následujících podmínek: (i) způsobem, který je určen pro svolání valné hromady, (ii) minimálně tři měsíce před uplynutím lhůty pro předložení akcií, tedy nejpozději do 30. března 2014, a (iii) zároveň jim oznámit též následky spojené s prodloužením. Podle důvodové zprávy se jedná o soukromoprávní motivaci pro akcionáře, aby nezanedbávali svou zákonnou povinnost. Toto řešení sleduje zájem na minimalizaci zásahu do vlastnických práv stávajících akcionářů. Za situace, kdy společnost akcionáře vyzve k předložení akcií na majitele k vyznačení nezbytných údajů či k výměně, ale oni tak nečiní, není dle § 3 ZZTAS daný akcionář, který je v prodloužení s předložením akcií, oprávněn po dobu prodloužení vykonávat oprávnění spjatá s těmito akciemi. Důsledkem stanoveným § 4 ZZTAS je i skutečnost, že „Rozhodne-li společnost o rozdělení zisku v době, kdy je akcionář v prodloužení s plněním povinnosti podle § 3 odst. 1, právo na dividendu k akciím, s nimiž je v prodloužení, mu nevznikne.“

V § 5 ZZTAS pak zákon řeší situaci, v níž akcie drží jiná osoba než akcionář. Na takovou osobu se povinnost předložit akcie přenáší, akcionář je však povinen ji bez zbytečného odkladu na výzvu upozornit. Pokud tato osoba akcie nepředloží, odpovídá akcionáři za vzniklou škodu.

Dopad na oblast veřejných zakázek

Zákonodárce s nově zaváděnou úpravou předpokládá vyšší transparentnost i při zadávání veřejných zakázek. Tím, že akcie na majitele budou zaknihovány nebo imobilizovány, bude jejich vlastník vždy identifikovatelný. Obdobné snahy promítl zákonodárce do novelizace zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, když jako povinnou součást nabídky určil seznam akci-

onářů, kteří vlastní více než 10% akcií. Původně prosazované požadavky, aby se veřejných zakázek mohly účastnit pouze společnosti, které emitovaly akcie na jméno, případně které doložily kompletní seznam akcionářů, nebyl pro většinu členů koalice akceptovatelný.

Aplikovatelnost na evropské společnosti

Na evropské společnosti se sídlem v České republice bude tato právní úprava rovněž aplikovatelná. Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001, o statutu evropské společnosti, v čl. 9 stanoví, že evropská společnost se řídí ve věcech nařízením neupravených (případně neupravených dostatečně) právními předpisy členského státu, které toto nařízení provádějí, případně které by se vztahovaly na akciovou společnost založenou podle práva daného členského státu. Zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti, ve znění pozdějších předpisů, neobsahuje zvláštní úpravu týkající se formy akcií, proto se bude v současnosti přijímaná úprava vztahovat i na evropské společnosti.

Závěr

Nová právní úprava si klade za cíl odkrytí anonymity vlastnických struktur u akciových společností, které současná úprava dostatečným způsobem neumožňuje. Vzhledem k tomu, že nabyvatel listinné akcie na majitele nabývá vlastnické právo pouhým předáním a nevztahuje se na něj povinnost registrace v žádném veřejně přístupném rejstříku, je často prakticky nemožné jej dohledat. Dle nové úpravy bude převod vlastnického práva k akciím na majitele vázán rovněž na změnu zápisu vlastníka u centrálního depozitáře v případě zaknihovaných akcií na majitele či banky v případě imobilizovaných akcií na majitele. Identifikace vlastníka pak bude moci být využita několika vymezenými subjekty, např. orgány činnými v trestním řízení, zadavateli veřejných zakázek a dalšími subjekty, o nichž to stanoví zvláštní zákony. Druhým efektem nové právní úpravy by mělo být též snížení rizika korupčního jednání, například při zadávání veřejných zakázek. ●

Mgr. Jan Pavelka, LL.M., advokát

Mgr. Ing. Iva Jahodová, advokátní koncipientka
Havel, Holásek & Partners s.r.o.,
advokátní kancelář

HAVEL HOLÁSEK PARTNERS
advokátní kancelář

Salans Award for Excellence

At Salans we see in every challenge an opportunity for success.

We like going beyond boundaries. That's why we've been named:

- Law Firm of the Year 2011: Central Europe by The Lawyer
- European Law Firm of the Year 2010 by The Lawyer
- Law Firm of the Year 2009, 2010 and 2011 for Real Estate by epravo.cz.

Our difference lies in how closely we get to know you.

We understand your business and deliver solutions which embrace your vision.

Thank you for your trust.

Salans – A different approach

Platněřská 4

Praha 1

110 00

T: +420 236 082 111

F: +420 236 082 999

prague@salans.com

www.salans.com

SALANS

A different approach

Janáčkovo nábřeží 51 / Praha 5 / 150 00

tel.: 251 119 311 / fax: 251 119 318 / email: sekretariat@ak-sladek.cz

SLÁDEK & PARTNERS, v.o.s.

advokátní kancelář

www.ak-sladek.cz

Jsme renomovaná advokátní kancelář střední velikosti se sídlem v Praze. V současné době s 25 zaměstanci. Zakladateli společnosti v roce 2003 byli a jejími dosavadními společníky jsou advokáti Mgr. et Mgr. Václav Sládek a Mgr. Iva Sládková

Poskytujeme právní služby ve všech oblastech práva, zejména v oblasti obchodního práva, občanského práva, správního práva, práva cenných papírů, konkursního práva, práva k nemovitostem, bytového a stavebního, práva duševního vlastnictví.

Samostatnou skupinu kanceláře tvoří specialisté na:

- exekuční právo a exekuční řízení
- nemovitostí
- veřejné zakázky

Velká část naší činnosti spočívá v zastupování klientů v řízení před soudy a orgány veřejné správy, a to ve všech stupních, u soudů pak včetně řízení před soudem Ústavním, jakož i zpracování příslušných podání nutných pro řízení před evropským soudem pro lidská práva ve Štrasburku.

SLÁDEK & PARTNERS, v.o.s.
advokátní kancelář

Smlouvy o smlouvě budoucí v současné a budoucí praxi

Jako jeden z hlavních důvodů pro přijetí nového občanského zákoníku je uváděna snaha o sjednocení právní úpravy v oblasti soukromého práva.

V souladu s touto snahou obsahuje nový civilní kodex jednotnou úpravu jednotlivých smluvních typů i s nimi souvisejících institutů. Jednou z takových smluv, resp. institutů, které jsou hojně využívány v podnikatelské (ale i nepodnikatelské) praxi a jejichž komplexní úpravu v novém občanském zákoníku (srov. zejména § 1785 až § 1788, systematicky zařazené mezi obecnými ustanoveními upravujícími smluvní právo) najdeme, je smlouva o smlouvě budoucí.

V současné době platí a i v blízké budoucnosti – přinejmenším do 1. 1. 2014 – bude pro smlouvu o smlouvě budoucí uzavíranou mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti, tj. podle obchodního zákoníku, platit, že

- ve smlouvě o smlouvě budoucí musí být alespoň obecně určen předmět plnění budoucí smlouvy a stanovena doba, kdy má být tato smlouva uzavřena;
- nesplní-li zavázaná strana závazek uzavřít budoucí smlouvu bez zbytečného odkladu poté, co k tomu byla vyzvána druhou stranou, může druhá strana požádat soud (případně třetí osobu ve smlouvě určenou), aby určil obsah budoucí smlouvy; náhradu škody může oprávněná strana požadovat pouze alternativně (tj. buď se může domáhat uzavření budoucí smlouvy, nebo žalovat na náhradu škody), ledaže zavázaná strana odmítla o uzavření budoucí smlouvy i jednat (v takovém případě lze oba nároky uplatnit společně); právo na určení obsahu budoucí smlouvy se, stejně jako nárok na náhradu škody, promlčí (již) uplynutím jednoho roku ode dne, kdy oprávněná strana druhou stranu vyzvala k uzavření budoucí smlouvy (s možností sjednat ve smlouvě

o smlouvě budoucí lhůtu delší, nepřekračující však zákonnou promlčecí dobu);

- závazek uzavřít budoucí smlouvu zaniká, jestliže oprávněná strana nevyzve zavázanou stranu ke splnění tohoto závazku v době ve smlouvě sjednané nebo jestliže okolnosti, z nichž strany zřejmě vycházely při vzniku závazku k uzavření budoucí smlouvy, se do té míry změnily, že nelze na zavázané straně rozumně požadovat, aby smlouvu uzavřela (*clausula rebus sic stantibus*), avšak s tím, že k zániku dojde jen tehdy, jestliže zavázaná strana tuto změnu okolností bez zbytečného odkladu oznámila druhé straně, a že – podle Nejvyššího soudu – je rozhodná pouze taková změna okolností, ke které došlo před uplynutím doby sjednané pro uzavření budoucí smlouvy (zákonná úprava je však dispozitivní).

Nynější občanskoprávní úprava, která se uplatní v tzv. nepodnikatelských vztazích, tj. občanský zákoník, stanoví oproti zákoníku obchodnímu poměrně stručně, že

- smlouva o smlouvě budoucí musí obsahovat dohodu účastníků o podstatných náležitostech budoucí smlouvy (tj. nestačí obecné určení jejího předmětu plnění), jakož i dobu, ve které má být budoucí smlouva uzavřena;
- nedojde-li v dohodnuté době k uzavření budoucí smlouvy, lze se do jednoho roku ode dne, kdy měla být budoucí smlouva uzavřena, domáhat u soudu, aby prohlášení vůle účastníka, který je v prodlení, bylo nahrazeno soudním rozhodnutím, čímž dojde k nahrazení vůle účastníka soudem; vedle toho se lze domáhat i náhrady škody, byla-li neuzavřením budoucí smlouvy způsobena;
- závazek uzavřít budoucí smlouvu zaniká, pokud okolnosti, ze kterých účastníci při vzniku závazku uzavřít budoucí smlouvu, tj. při uzavření smlouvy o smlouvě budoucí, vycházeli, se do té míry změnily, že nelze spravedlivě požadovat, aby smlouva budoucí byla uzavřena.

A jak se ke smlouvě o smlouvě budoucí staví nový občanský zákoník? Podle něj platí, že

- smlouvou o smlouvě budoucí se nejméně jedna strana zavazuje uzavřít po vyzvání v ujednané lhůtě, jinak (tj. není-li lhůta sjednaná) do jednoho roku, budoucí smlouvu, jejíž obsah je ujednan alespoň obecným

způsobem; lhůtu, ve které má zavázaná strana povinnost po výzvě druhé strany budoucí smlouvu uzavřít, zákoník specifikuje slovy „bez zbytečného odkladu“;

- nesplní-li zavázaná strana povinnost uzavřít budoucí smlouvu, může druhá strana požadovat, aby obsah budoucí smlouvy určil soud nebo osoba ve smlouvě určená;
- právo požadovat, aby soud určil na základě smlouvy o smlouvě budoucí obsah budoucí smlouvy, se promlčí za jeden rok od posledního dne lhůty, kdy měla být budoucí smlouva uzavřena (to platí i v případě, že bylo ujednáno, že určitou náležitost smlouvy určí třetí osoba nebo soud);
- povinnost uzavřít budoucí smlouvu zaniká, nevyzve-li oprávněná strana zavázanou stranu k uzavření smlouvy včas nebo změní-li se okolnosti, z nichž strany při vzniku závazku ze smlouvy o smlouvě budoucí vycházely, do té míry, že na zavázané straně nelze rozumně požadovat, aby budoucí smlouvu uzavřela; neoznámí takové změny okolností druhé straně bez zbytečného odkladu již nebude mít za následek to, že nedojde k zániku závazku zavázané strany, nýbrž se projeví v její povinnosti nahradit druhé straně škodu z toho vzniklou.

Jak vidno, vychází nová právní úprava v zásadě z obdobných principů jako stávající úprava obchodněprávní, avšak s některými odlišnostmi: ve smlouvě o smlouvě budoucí již nebude nutné sjednávat dobu pro uzavření budoucí smlouvy, rovněž se ruší požadavek písemné formy pro uzavření smlouvy; změny se týkají i klauzule „*rebus sic stantibus*“, podmínek pro vznik nároku na náhradu škody a počátku běhu promlčecí doby. Netřeba přitom dodávat, že na dotváření nového práva se budou v praktickém právním životě do značné míry podílet i soudy a bude tak zajímavé sledovat, zda a případně jaký závěr zaujme Nejvyšší soud například k možnosti převést smlouvu o smlouvě budoucí na třetí osobu: v této souvislosti lze upozornit na to, že nový občanský zákoník obsahuje, na rozdíl od toho stávajícího, institut v podobě postoupení smlouvy, který lze uplatnit tehdy, nevylučuje-li to povaha smlouvy (srov. § 1895 a násl.). ●

Mgr. Petr Dvořák, advokát
Vejmelka & Wunsch s. r. o.

 VEJMEJKA & WUNSCH

Limity povinnosti zaměstnavatele vytvořit zástupcům zaměstnanců podmínky pro řádný výkon jejich činnosti

Nejvyšší soud ČR vydal dne 28. ledna 2013 rozsudek sp. zn. 21 Cdo 974/2012, ve kterém se vyjádřil k povinnosti zaměstnavatele vytvořit na svůj náklad zástupcům zaměstnanců přiměřené podmínky pro jejich činnost stanovenou v § 277 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce (dále jen „zákoník práce“).

Shrnutí situace

V posuzovaném případě se odborová organizace (dále jen „žalobkyně“) domáhala, aby jí zaměstnavatel (dále jen „žalovaný“) poskytl na adrese, která je jejím sídlem, vytápěnou uzamykatelnou místnost vybavenou dvěma psacími stoly, deseti židlemi, dvěma uzamykatelnými skříňkami, věšákem, počítačem

se softwarem umožňujícím vedení spisové agendy, přístup k e-mailu a internetu, dále monitorem a tiskárnou k PC, telefonním přístrojem napojeným na pevnou linku, faxem a reprodukcčním (kopírovacím) zařízením, popř. namísto posledních dvou jmenovaných technických zařízení umožnit bezplatně přístup k nim ve své úřadovně a hradit náklady na vytápění, elektrickou energii, úklid

místnosti, nezbytné náklady na opravy výše uvedeného technického zařízení, náklady na spotřební materiál příslušný k tomuto technickému zařízení, především kancelářský papír, obálky, náplně do tiskárny a další spotřební materiál.

Žalobkyně přitom čítala pouze šest členů, z nichž tři byli bývalí zaměstnanci žalova-

ného, jeden jeho zaměstnancem nikdy nebyl a dva byli zaměstnanci, kterým byly dány výpovědi z pracovního poměru, ohledně nichž vedli soudní spory. Z provedeného dokazování v průběhu soudního řízení pak vyšlo najevo, že žalobkyně byla založena několika zaměstnanci především s cílem „vyříditi si účty“ s žalovaným jakožto svým zaměstnavatelem spíše, než s cílem hájit zájmy zaměstnanců. Zaměstnanci žalovaného, kteří nejsou členy žádné odborové organizace, dokonce podepsali prohlášení, že si nepřejí být zastupováni žalobkyní, neboť její zástupci nejsou podle názoru těchto zaměstnanců důvěryhodnými osobami, které by skutečně zastupovaly jejich zájmy.

Soud prvního stupně a odvolací soud

Soud prvního stupně žalobě vyhověl a uložil žalovanému, aby vyhověl požadavkům žalobkyně, s výjimkou faxu a kopírovacího zařízení, které soud prvního stupně nepovažoval s ohledem na nízký počet členů žalobkyně za nezbytný standard.

Městský soud v Praze, jako soud odvolací, však žalobu zamítl. Ve svém rozhodnutí se zaměřil na smysl ustanovení § 277 zákoníku práce a účel odborové organizace jako takové. Účelem § 277 zákoníku práce je, jak uvádí Městský soud v Praze, vytvořit základní podmínky pro činnost zástupců zaměstnanců, kteří u zaměstnavatele konají práci (převážně) v pracovním poměru. Účelem odborové organizace jako občanského sdružení pak podle Městského soudu je hájení práv a oprávněných zájmů zaměstnanců a jejich zastupování při kolektivním vyjednávání se zaměstnavatelem.

V projednávané věci však žalobkyně podle názoru odvolacího soudu nenaplnuje účel odborové organizace, a to právě z toho důvodu, že nemá žádné členy, kteří by pro zaměstnavatele vykonávali práci v místě, kde od zaměstnavatele poskytují prostředky pro svoji činnost. Prostředky požadované žalobkyní pro její činnost proto odvolací soud označil za nepřiměřené a odporující dobrým mravům.

Nejvyšší soud

Žalobkyně s rozhodnutím odvolacího soudu nesouhlasila a obrátila se na Nejvyšší soud ČR se svým dovoláním, kde argumentovala, že není možné činit rozdíly mezi odborovými organizacemi jen kvůli počtu jejich členů s poukazem, že mohou jednat i za zaměstnance, kteří nejsou odborově organizováni. Nízký počet svých členů pak vysvětlovala tím, že byla

diskriminována oproti ostatním odborovým organizacím působícím u téhož žalovaného. Právě to mělo mít za následek nezáměr ostatních zaměstnanců žalovaného stát se členem žalobkyně.

Nejvyšší soud ČR uvedl, že § 277 zákoníku práce nestanoví přesně, jakým způsobem má zaměstnavatel povinnost v něm uloženou splnit. Ponechává tak na soudu, aby v každém konkrétním případě učinil závěr, jaký rozsah povinnosti uložené zaměstnavateli je třeba považovat vůči konkrétní odborové organizaci za přiměřený.

Základním významným faktorem limitujícím rozsah poskytovaných prostor, vybavení a dalších podmínek pro činnost odborové organizace, který obsahuje již samotné ustanovení § 277 zákoníku práce, jsou provozní možnosti zaměstnavatele (jeho velikost, úroveň vybavení kancelářských prostor zaměstnavatele apod.). Soud však podle Nejvyššího soudu ČR může přihlídnout rovněž k reálným potřebám konkrétní odborové organizace, k počtu jejich členů, ke skutečnému účelu, za kterým byla založena, k formě a míře jejího působení u zaměstnavatele a její účasti v pracovních vztazích, její oblibě mezi zaměstnanci, kteří nejsou odborově organizováni, k míře její odkázanosti na vytvoření podmínek ze strany zaměstnavatele.

Množství skutečností, k nimž je potřeba při posuzování přiměřenosti podmínek vytvořených odborové organizací zaměstnavatelem pak podle názoru Nejvyššího soudu ČR znamená, že „přiměřenost“ vytvořených podmínek se může ve vztahu k jednotlivým odborovým organizacím lišit, aniž by bylo možné označit odlišný přístup k jednotlivým odborovým organizacím za znevýhodňující (diskriminační).

Nejvyšší soud ČR se dále věnoval výkladu termínu „působí u zaměstnavatele“ [1], neboť pouze odborová organizace, která u zaměstnavatele působí, může požívat oprávnění, které jí dávají pracovní právní předpisy. Podstatou působení u zaměstnavatele by přitom měla být podle Nejvyššího soudu ČR aktivní a zvenčí rozpoznatelná činnost odborové organizace, přičemž těžiště této činnosti by se mělo nacházet u zaměstnavatele. Jinak lze jen stěží rozumně uvažovat, že by odborová organizace mohla náležitě plnit svůj hlavní účel, kterým je obhajoba práv a oprávněných zájmů zaměstnanců a jejich zastupování při kolektivním vyjednávání.

S ohledem na to, že žádný ze členů žalobkyně již fakticky nevykonával pro žalovaného žádnou práci, pouze jediný z nich byl jeho zaměstnancem a žalobkyně ani nevykonáva-

la činnost, která by spočívala v zastupování práv a oprávněných zájmů zaměstnanců, jakož i s přihlídnutím k nedůvěře vyjádřené žalobkyní odborově neorganizovanými zaměstnanci žalovaného Nejvyšší soud ČR přisvědčil názoru odvolacího soudu, že požadavek žalobkyně je v rozporu s dobrými mravy a její dovolání zamítl.

Závěr

Zákoník práce sice ukládá zaměstnavateli povinnost vytvořit zástupcům zaměstnanců podmínky pro jejich činnost, neznámá to však, že by všechny odborové organizace založené zaměstnanci jednoho zaměstnavatele měly získat od zaměstnavatele stejnou podporu. Kromě provozních možností zaměstnavatele je totiž potřeba při určení rozsahu přiměřené podpory přihlídnout k mnoha skutečnostem, mezi které stojí za to vypíchnout především velikost odborové organizace, její činnost, kterou fakticky vykonává a její reálné potřeby.

To je důležité zejména pro zaměstnavatele, u nichž se skupina několika málo zaměstnanců rozhodne založit odborovou organizaci nikoli za účelem zastupování zájmů zaměstnanců, ale spíše za účelem ztrpčovat zaměstnavateli život, přitom však požaduje od zaměstnavatele stejnou podporu, jakou poskytuje odborové organizaci, která skutečně hájí práva a oprávněné zájmy jeho zaměstnanců. Jak totiž vyplývá z předmětného rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, takový požadavek je v rozporu s dobrými mravy a zaměstnavatel proto není povinen mu vyhovět. ●

Mgr. Tomáš Neuvirt
Randl Partners
advokátní kancelář, člen Ius Laboris

Randl Partners

Poznámky

[1] Srov. např. § 276 zákoníku práce, či § 286 zákoníku práce

Co skutečně změnila novela zákona o rozhodčím řízení

Na poslední novele zákona o rozhodčím řízení se v době její přípravy snažilo přizivit množství politických stran i politiků a díky tomu jsou jak důvody změn, tak změny samé trochu demonizované. Přestože výsledné znění skutečně v mnohém změnilo letitou praxi, je dobré si krátce zrekapitulovat rozsah těchto změn a tedy i to, na jaké případy změny reálně dopadnou.

Předně je potřeba přiznat, že před novelizací zákona č. 216/1994 Sb. o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů, ke kterým došlo novelou - zákonem č. 19/2012 Sb., se instituce rozhodčích řízení začala stále častěji vyvíjet poměrně těžko obhajitelnými směry, které nebyly tak úplně v souladu se smyslem rozhodčího řízení, které sice bylo vždy méně formální než řízení soudní a skýtalo výhodu rychlosti a efektivnosti, ale nemělo by kvůli tomu přestat být nestranné a v konečném důsledku i spravedlivé.

Nicméně zmíněná novela č. 19/2012 Sb., která vstoupila v platnost 1. dubna 2012, nepřevrací dosavadní pořádky zcela naruby a spíše právě jen koriguje zmíněné neudržitelné excesy, ke kterým rozhodčí praxe v českém podání dospěla.

Pojďme se tedy podívat, kde dosavadní praxe přetrvává a kde se naopak mění a koho se tedy změny dotknou a v jakém směru.

Vztahy mezi podnikateli navzájem

Změny novelou zavedené se týkají primárně vztahů mezi podnikateli a jejich zákazníky – spotřebiteli, naopak vztahy mezi podnikateli novelou zásadněji dotčeny nejsou. To je dobrá

zpráva v tom smyslu, že v případech, kde bylo mezi podnikateli doposud využíváno rozhodčích doložek, tyto nadále zůstávají v platnosti a dosavadní smlouvy tak až na výjimky nebudou třeba měnit (za předpokladu, že doložka plní alespoň velmi základní náležitosti podobně jako doposud). Pro tyto případy tak zůstávají zachovány možnosti rozhodčího řízení se všemi jeho výhodami, ale i riziky, které musejí podnikatelé při uzavírání smlouvy uvážit. Vychází se přitom z předpokladu, že podnikatelé jako profesionálové skutečně jsou schopni vyhod-

notit výhody, nevýhody i parametry rozhodčího řízení a kvalifikovaně se o nich rozhodnout.

Připomeňme, že mezi nejčastěji oceňované výhody rozhodčího řízení patří jeho efektivita jak z pohledu časového, tak zpravidla i finančního. Naopak mezi rizika, která musí strany uvážit, patřilo a patří to, že rozhodčí nález je ze své podstaty prakticky nepřezkoumatelný (alespoň ve věcné rovině) a pokud rozhodce či senát

spotřebiteli, kde docházelo ke zneužívání rozhodčích doložek na úkor spotřebitelů. Nejčastěji docházelo k excesům proto, že:

- 1) Spotřebitel doložku díky malé zkušenosti s interpretací smluvních textů a omezeným možnostem seznámení se s nimi vůbec nezaznamenal sjednání pravomoci rozhodčího soudu, nebo si neuvědomil jeho možné důsledky;
- 2) Spotřebitel díky malé zkušenosti připustil jurisdikci soudu/rozhodce, který byl pro něj buď místem, náklady či způsobem projednání věci nevhodný;
- 3) Docházelo bohužel některými podnikateli k účelovému vytváření specializovaných rozhodčích soudů/center, u kterých bylo jak díky jejich složení, tak díky jejich pravidlům možné s úspěchem pochybovat o jejich nestrannosti (např. případy exklusivního rozhodování sporů jediným rozhodcem pro danou stranu sporů).

S cílem napravit tento před novelou horšící se stav, novela pro smlouvy se spotřebiteli nyní zavádí tyto hlavní změny dosavadních postupů a pravidel:

- Rozhodčí doložku/smlouvu je nově nutno podepisovat na samostatné listině (tj. jiné, než je smlouva hlavní, ze které může spor vznikat);
- Rozhodčí doložka uzavíraná se spotřebitelem musí pro tyto případy stanovovat určité informace, včetně informací o tom, kdo konkrétně je rozhodcem (musí být ze seznamu vedeného ministerstvem), nebo že rozhoduje stálý rozhodčí soud (nyní jen jediný – Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky) a jaké jsou předpokládané náklady spojené s rozhodčím řízením;
- Nově je zavedena povinnost podat spotřebiteli vysvětlení (před samotným podpisem rozhodčí doložky) o tom, jaké všechny následky pro něj z rozhodčí smlouvy mohou nastat;
- Zpřísňují se kvalifikační předpoklady pro osoby rozhodců rozhodujících v sporech ze spotřebitelských smluv (Ministerstvo automaticky zapíše seznam jen rozhodce aktuálně jedině hostátel rozhodčího soudu, ostatní zájemci budou muset svou kvalifikaci prokázat podle nových pravidel);
- Omezení možností rozhodovat spory podle „zásad spravedlnosti“, pokud by to mělo vést k nerespektování zvláštních právních předpisů na ochranu spotřebitele;

- Částečné prolomení doposud bezvýhradného principu další nepřezkoumatelnosti rozhodčího nálezu obecnými soudy;
- Doplnění některých procesních výhod na straně spotřebitele (širší možnosti námitek, povinnosti odůvodňování nálezů, informační povinnosti, možnosti přezkoumání, povinnost rozhodce stranám oznámit před zahájením projednávání věci, zda již rozhodoval v posledních třech letech ve sporu, jehož účastníkem byla či je některá ze stran, apod.)

V tuto chvíli je těžké odhadnout, nakolik budou nová pravidla skutečně účinná při plnění sledovaných cílů. Z pohledu naší dosavadní praxe a zkušenosti se nicméně nabízí otázka, zda množství pravidel, která v některých případech nejsou zcela jasná (např. otázka přesnosti uvádění nákladů, které by měly být známy v době uzavírání doložky – tj. v době, kdy strany často ještě nemohou znát přesný předmět sporu, apod.) nebude mít autodestrukční efekt a nezpůsobí tak velkou míru nejistoty stran, pokud jde o platnost doložek, že tyto přestanou být pro strany zajímavé. Takový důsledek by jistě byl kontraproduktivní a doufejme, že praxe současnou nejistotu rychle překlene. ●

Mgr. Ing. Jindřich Jelínek, counsel
Glatzová & Co.

GLATZOVÁ & Co.
Advokátní kancelář - Law firm

nerozhodnou „správně“, je prakticky vyloučeno dosáhnout ve věcné rovině nápravy či korekce rozhodnutí. Nikoliv překvapivě byl právě tento aspekt často až zneužíván ve sporech s méně informovanými spotřebiteli.

Spory ze spotřebitelských vztahů

Jak již bylo uvedeno výše, bylo primárním cílem novely zajistit větší ochranu u vztahů se

Porušení výhrady vlastnictví

Jde pouze o civilní delikt nebo vyvstává i trestněprávní odpovědnost – jak na tyto případy nahlíží judikatura?

V právní praxi se často setkáváme s kupními smlouvami obsahujícími tzv. výhradu vlastnictví (§ 601 občanského zákoníku). Strany tímto ujednáním podmiňují převod vlastnického práva kupujícího k prodané věci úplným zaplacením kupní ceny.

Bohužel často je tato doložka sjednávána v případech, kdy je již od počátku zřejmé, že bude těžké, ne-li nemožné, tuto dodržet. Typicky je tomu tak v případech, kdy je zboží dodáváno obchodníkovi pouze za účelem jeho dalšího prodeje. Obchodník pak zboží mnohdy prodá dříve, než uhradí fakturu za jeho nákup dodavatelé a někdy ani tu nakonec nezaplatí. Rozličenému dodavatelé (prodávajícímu) pak často nezbyvá, než se svého nároku na zaplacení nebo vrácení prodané věci, případně určení vlastnického práva k věci, domáhat soudní cestou. Není výjimečné, že nespokojený dodavatel v těchto případech iniciuje i trestní šetření ve snaze domoci se náhrady škody v adhezním řízení. Orgány činné v trestním řízení se v takových případech většinou zabývají otázkou, zda porušením výhrady vlastnictví mohly být naplněny znaky skutkové podstaty trestného činu, zejména trestného činu zpronevěry.

Jak na tyto případy nahlíží soudní praxe?

Základním předpokladem je platné sjednání výhrady vlastnictví. Nestáčí v těchto případech pouhý odkaz např. na obchodní podmínky prodávajícího, které často tyto výhrady „skrytě“ obsahují. Je třeba, aby kupující byl s touto výhradou srozuměn a souhlasil s ní. Bez vědomí a souhlasu kupujícího nelze hovořit o platně sjednané výhradě vlastnictví. V této souvislosti lze poukázat například na usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 1. 2005, sp. zn. 17 Co 15/2004, který konstatoval, že: „Všeobecné obchodní podmínky (§ 273 ObčZ) se stávají součástí smlouvy, jsou-li oběma stranám známy.“ V obdobném duchu judikoval

i Vrchní soud v Praze, který ve svém rozhodnutí ze dne 24. 2. 1998, sp. zn. 5 Cmo 318/97, klade důraz na to, že „v pochybnostech musí ten, kdo se jich dovolává, prokázat, že byly ke smlouvě připojeny, anebo že byly druhé straně známy.“

Nejvyšší soud ČR se před koncem loňského roku zabýval případem, kdy posuzoval otázku, zda kupující byl oprávněn dále prodat zboží, k němuž mu dle sjednané výhrady vlastnictví práva nespovědilo dosud vlastnické právo z důvodu jeho nezaplacení. Ve svém rozsudku ze dne 28. 11. 2012, sp. zn. 32 Cdo 4470/2010, judikoval, že „...z výhrady vlastnického práva nevyplývá pro nabyvatele dokonce ani výslovný zákaz zboží dále prodat.“

V této souvislosti se uvedený soud zabýval i otázkou vzniku možné trestněprávní odpovědnosti kupujícího a dovedl, že „...pokud nabyvatel prodal zboží, které mu bylo za účelem jeho dalšího prodeje svěřeno na základě kupní smlouvy, byť v jejím rámci byla sjednána výhrada vlastnického práva, nejednal proti účelu svěřeni a nemohl se proto dopustit trestného činu zpronevěry.“

Jiné rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 5. 2011, č. j. 7 Tdo 561/2011-19 řešilo případ, kdy kupující věc, k níž nedisponoval vlastnickým právem z důvodu sjednané výhrady vlastnictví, dále prodal a ze získaných prostředků neuhradil kupní cenu prodávajícímu. Ani takové jednání soud však neshledal samo o sobě jako trestné a konstatoval, že: „Nezaplacení kupní ceny není dostatečným důvodem k posouzení jednání jako trestný čin zpronevěry, jestliže chybí naplnění znaku přisvojení si cizí věci. Samotné nesplnění uvedeného závazku z kupní smlouvy nezakládá trestní odpovědnost.“

Ke vzniku případné trestněprávní odpovědnosti při porušení sjednané výhrady vlastnictví je zapotřebí, kromě faktického svěřeni věci, též naplnění subjektivní stránky. K otázce zavinění u trestného činu zpronevěry se vyjádřil Nejvyšší soud ČR např. ve svém usnesení ze dne 20. 6. 2012, č. j. 3 Tdo 992/2011-37, kde uvedl, že: „K závěru o úmyslném zavinění u trestného činu zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku nepostačuje bez dalšího zjištění, že pachatel odebíral zboží od určitých osob, vůči nimž zachovával lepší platební morálku než vůči poškozené osobě, anebo že disponoval finančními prostředky použitelnými ke splnění svých existujících závazků. Takovou formu zavinění

však nelze dovést ani z pouhé skutečnosti, že pachatel působil v několika obchodních společnostech, z nichž se některé ocitly v likvidaci či v insolvenčním řízení, nebo byly převedeny na osobu s trestní minulostí, která neměla zájem uskutečňovat předmět jejich podnikání.“

V neposlední řadě u trestných činů, jež mají soukromoprávní základ (typicky u zpronevěry) je vždy třeba se zabývat tím, zda při porušení sjednané výhrady vlastnictví nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle předpisů práva občanského nebo obchodního. Trestní právo je považováno za krajní prostředek ochrany společenských vztahů. Na princip subsidiarity trestní represe a zásadu ultima ratio trestního práva opakovaně poukázal i Ústavní soud. Například v nálezu ze dne 23. 3. 2004, sp. zn. I. ÚS 4/04, judikoval, že: „Trestní právo a trestněprávní kvalifikaci určitého jednání, které má soukromoprávní základ, jako trestného činu je třeba považovat za ultima ratio, tedy za krajní právní prostředek, který má význam především celospolečenský, tj. z hlediska ochrany základních společenských hodnot. V zásadě však nemůže sloužit jako prostředek nahrazující ochranu práv a krávních zájmů jednotlivce v oblasti soukromoprávních vztahů, kde závisí především na individuální aktivitě jednotlivce, aby střežil svá práva, jimž má soudní moc poskytovat ochranu... ..je v právním státě nepřipustné, aby prostředky trestní represe sloužily k uspokojování subjektivních práv soukromoprávní povahy, nejsou-li vedle toho splněny všechny předpoklady vzniku trestněprávní odpovědnosti, resp. nejsou-li tyto předpoklady zcela nepochybnitelně zjištěny.“

Lze tedy shrnout, že podle judikatury porušení platně sjednané výhrady vlastnictví nezakládá bez dalšího vznik trestněprávní odpovědnosti. Spory by v těchto případech měly primárně řešit civilní soudy. ●

JUDr. Zuzana Smítková, Ph.D., advokátka
JUDr. Monika Hrmová, advokátní koncipientka
TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
advokátní kancelář, s.r.o.

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
www.iustitia.cz

Česko-slovenská
advokátní kancelář
s mezinárodním
dosahem

- I Havel, Holásek & Partners s kancelářemi v Praze, Brně, Ostravě a Bratislavě je s týmem více než 140 právníků, několika desítek studentů právnických fakult a celkem více než 270 spolupracovníků největší česko-slovenskou právníkovou firmou.
- I Kancelář je součástí tří z deseti nejprestižnějších mezinárodních právnických sítí: World Law Group, State Capital Group a First Law International, které sdružují celkově více než 200 předních světových právnických firem po celém světě. Při transakcích přesahujících hranice České a Slovenské republiky jako vedoucí nezávislá právníková firma spolupracuje s předními evropskými a mezinárodními právníkými firmami, avšak bez exkluzivního vztahu s kteroukoli z nich.
- I V případě potřeby jsme našim klientům schopni doporučit i jinou vhodnou advokátní kancelář v ČR, SR i v zahraničí – v uplynulém roce jsme takto referovali cca 60 případů; současně také děkujeme kolegům z jiných kanceláří za doporučení naší kanceláře, například při potřebě zajistit specializované poradenství v oblastech hospodářské soutěže nebo řešení mezinárodních sporů.
- I Českým, slovenským i zahraničním klientům poskytujeme komplexní právní služby ve většině právních oblastí. Kancelář má cca 1.000 klientů, z toho 80 společností uvedených v seznamu největších světových firem Fortune 500 a více než 30 společností z Czech Top 100. Kancelář od svého založení nepřetržitě roste a každoročně rozšiřuje portfolio o cca 100 nových klientů.
- I Kancelář je podle historických výsledků všech pěti ročníků oficiální soutěže Právníková firma roku podle celkového počtu nominací a titulů nejúspěšnější českou advokátní kancelář v rámci tohoto hodnocení.

Havel, Holásek & Partners s.r.o., Týn 1049/3, 110 00 Praha 1, Česká republika, tel.: +420 224 895 950, office@havelholasek.cz

www.havelholasek.cz

Největší právníková firma
v České republice

1. místo v počtu
realizovaných
fúzí a akvizic
v České republice
(2011)

1. místo v počtu
realizovaných
fúzí a akvizic
v České republice
(2011)

Klienty nejlépe hodnocená
právníková firma
v České republice

Právníková firma roku
v České republice

(2012)

WHO'SWHOLEGAL

1. místo mezi domácími
právníkými firmami

(2012)

PRACTICAL LAW COMPANY

Datové schránky: Je při podání prostřednictvím datové schránky nutný zaručený elektronický podpis? Kdy je datová zpráva doručena?

Informační systém datových schránek byl v České republice zaveden 1. 7. 2009 s cílem urychlit a usnadnit komunikaci zejména mezi orgány veřejné moci a právníky či fyzickými osobami navzájem.

Avšak i po více než třech letech se lze stále setkat s nepochopením tohoto institutu. Podání učiněné prostřednictvím datové schránky není třeba při komunikaci s orgány veřejné moci elektronicky podepisovat, nejedná-li se o podání činěné více osobami. V praxi však mnohé orgány veřejné moci elektronický podpis vyžadují. Připojení elektronického podpisu k datové zprávě je doporučováno také Českou advokátní komorou.

Problematický je též okamžik doručení datové zprávy orgánu veřejné moci. Podle aktuálního vývoje judikatury je datová zpráva doručena orgánu veřejné moci okamžikem dodání do datové schránky. Není tedy potřeba čekat na přihlášení oprávněné osoby do datové schránky. Pokud však s orgánem veřejné moci komunikují v rámci soukromoprávní sféry (tj. když orgán veřejné moci vystupuje jako subjekt soukromého práva), je datová zpráva orgánu veřejné moci doručena v okamžiku, kdy se do datové schránky přihlásí oprávněná osoba.

Právní úprava

Informační systém datových schránek upravuje zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úko-

nech a autorizované konverzi dokumentů (dále jen „ZEÚ“). Datová schránka je podle § 2 odst. 1 ZEÚ definována jako elektronické úložiště, které je určeno k doručování orgány veřejné moci, provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci a od 1. 1. 2010 též k dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob.

K největším výhodám používání datových schránek při komunikaci s orgány veřejné moci patří značná úspora času a nákladů, neboť zřízení datových schránek a odesílání datových zpráv není nijak zpoplatněno.[1]

Podání činěná elektronicky

Elektronicky činěná podání nejsou v českém právním řádu žádnou novinkou, učinit podání elektronicky prostřednictvím veřejné datové sítě (například emailem) lze dle zákona č. 99/1963 Sb. občanského soudního řádu (dále jen „OSŘ“) již od 1. 1. 2001. Takto učiněné podání je však dle § 42 odst. 3 OSŘ třeba písemně doplnit do tří dnů. Písemné doplnění není třeba, pokud bylo podání opatřeno zaručeným

elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb (dále jen „zaručený elektronický podpis“).

Podpis podání činěných prostřednictvím datových schránek

Datové schránky měly právě v tomto směru představovat značné usnadnění komunikace ve vztahu k orgánům veřejné moci. V § 18 odst. 2 ZEÚ je totiž uvedeno, že úkon učiněný oprávněnou osobou prostřednictvím datové schránky má stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, ledaže jiný právní předpis nebo vnitřní předpis požaduje společný úkon více osob. Toto ustanovení tedy zakládá dvojí právní fikci, a to fikci písemnosti a fikci podpisu dokumentu podaného orgánu veřejné moci prostřednictvím datové schránky. Také důvodová zpráva[2] k ZEÚ uvádí, že „Ke zprávám nebude nutné připojit zaručený elektronický podpis (přihlášení do informačního systému datových schránek jej v případě pro-

vádění úkonů vůči orgánům veřejné moci nahrazuje, ale pokud se na jeden dokument musí podle daného právního předpisu podepsat více osob, je naopak nutné datovou zprávu elektronicky podepsat, takže v informačním systému bude elektronický podpis (podporován).“

V rozporu s výše uvedeným je však aktuální praxe některých úřadů a soudů. Například na internetových stránkách Městského soudu v Praze[3] je uvedeno, že „Dle § 42 o.s.ř. je potřeba některá podání, u nichž to zákon vyžaduje (např. žaloby, odvolání, návrhy apod.), připojená v datové zprávě opatřit zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb.“ Takový požadavek však neodpovídá ani textu zákona ani judikatuře.

Příčinou výše uvedené chybné praxe orgánů veřejné moci může být také nedostatečná reakce zákonodárce na změny v souvislosti se zavedením datových schránek v procesních právních předpisech. Výše uvedené ustanovení § 42 OSŘ totiž existenci datových schránek vůbec nereflektuje, existence datových schránek není dále zohledněna v zákoně č. 500/2004 Sb., správním řádu, nebo v zákoně č. 150/2002, soudním řádu správním. Jinak je tomu však například v případě zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, který v § 71 stanoví, že podání lze učinit písemně, ústně do protokolu nebo datovou zprávou, která je podepsána uznávaným elektronickým podpisem, nebo která je odeslána prostřednictvím datové schránky. Ve vztahu k procesním předpisům, které existenci datových schránek doposud nereflektují, představuje ZEÚ zvláštní právní předpis. Proto je třeba aplikovat interpretační pravidlo lex specialis derogat legi generali a připojení zaručeného elektronického podpisu k datové zprávě nepožadovat.

Toto stanovisko potvrzuje aktuální judikatura Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku sp. zn. 8 As 89/2011 ze dne 17. 2. 2012. Nejvyšší správní soud se v tomto případě zabýval kasační stížností, v níž stěžovatel napadl postup Městského soudu v Praze. Ten totiž odmítl žalobu podanou stěžovatelem prostřednictvím datové schránky s tím, že stěžovatel nepodepsal podání elektronickým podpisem, ani je dodatečně nepotvrdil písemným podáním shodného obsahu. Nejvyšší správní soud se k danému problému vyjádřil tak, že jestliže bylo podání vůči orgánu veřejné moci učiněno prostřednictvím datové schránky osobou oprávněnou nebo k tomuto úkonu pověřenou, není nutné, aby bylo podání podepsáno zaručeným elektronickým podpisem.

Nelze přehlédnout, že navzdory výše uvedenému závěru Nejvyššího správního soudu se v praxi stále setkáváme s požadavkem na při-

pojení zaručeného elektronického podpisu. Proto Česká advokátní komora nadále doporučuje: „ZEÚ sice neukládá odesílateli povinnost opatřovat písemnosti zasláné datovou schránkou zaručeným elektronickým podpisem, pro účely předejítí výkladovým problémům ohledně náležitostí elektronického podání však doporučujeme opatřovat veškeré dokumenty obsahující vlastní podání zaručeným elektronickým podpisem rovněž tehdy, pokud je advokát hodlá zaslat prostřednictvím datové schránky.“[4]

Rozdíl v okamžiku doručení v soukromoprávní a veřejnoprávní sféře

Dle § 17 ZEÚ jsou dokumenty orgánů veřejné moci doručeny okamžikem přihlášení oprávněné osoby do datové schránky. Okamžik doručení podání vůči orgánu veřejné moci ZEÚ však výslovně neupravuje. Nejvyšší správní soud dospěl ve svém rozsudku 9 Afs 28/2010 ze dne 15. 7. 2010 k názoru, že „Podání prostřednictvím datové schránky vůči orgánu veřejné moci je učiněno okamžikem dodání datové zprávy do schránky orgánu veřejné moci... Nejvyšší správní soud považuje při absenci explicitní zákonné úpravy takový výklad za jediný možný především z důvodu, že není přijatelné, aby orgán veřejné moci vlastním postupem (zejména svým pasivním přístupem či nečinností – nepřihlášením oprávněné osoby do datové schránky) určil okamžik, kdy mu bude podání účastníka řízení předáno, tedy kdy z procesněprávního hlediska vyvolá účastníkem zamýšlené důsledky.“[5]

V této souvislosti je však třeba upozornit na rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) R146/2012/VZ-16687/2012/310/PMo ze dne 5. 9. 2012, ve kterém ÚOHS vyjádřil názor, že výše uvedené rozhodnutí Nejvyššího správního soudu týkající se doby doručení podání orgánu veřejné moci se aplikuje pouze na případy, kdy orgán veřejné moci vykonává veřejnoprávní činnost (například ve správním řízení) a nikoliv činnost soukromoprávní (například jako zadavatel veřejné zakázky).

Rozhodnutí ÚOHS vychází z Metodiky k doručování prostřednictvím datových schránek při provádění úkonů v zadávacím řízení z ledna 2012 zpracované Ministerstvem pro místní rozvoj. V této metodice je s odkazem na § 18a ZEÚ výslovně stanoveno, že úkon provedený dodavatelem zadavatel – orgánu veřejné moci prostřednictvím datové schránky je doručeno okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k této písemnosti.

Je tedy nutné si být vědom toho, že v soukromoprávní komunikaci s orgány veřejné moci tak vzniká riziko zmeškání lhůt – například pro

podání námitek v zadávacím řízení či jiných prekluzivních lhůt.

S ohledem na výše uvedené je tedy třeba zohlednit, že při komunikaci mezi osobami v soukromoprávní sféře je dokument poslaný prostřednictvím datové schránky doručen teprve v okamžiku, kdy se do datové schránky přihlásí oprávněná osoba. Avšak v případě podání prostřednictvím datové schránky vůči orgánu veřejné moci vykonávajícímu veřejnoprávní činnost je doručeno okamžikem dodání datové zprávy do schránky tohoto orgánu.

Závěrem

S ohledem na výše uvedené lze tedy shrnout, že podání činěná prostřednictvím datové schránky vůči orgánům veřejné moci oprávněnou osobou nebo osobou k tomu pověřenou není třeba opatřovat zaručeným elektronickým podpisem. Datová zpráva je totiž sama o sobě dostatečným identifikátorem svého odesílatele a požadavek připojení zaručeného elektronického podpisu v takovém případě je tak nejen zbytečný, ale je též v rozporu se zákonem. Zaručený elektronický podpis je však třeba připojit k dokumentům, které musí být opatřeny podpisy více osob.

Při posuzování okamžiku doručení podání orgánu veřejné moci je s ohledem na výše uvedené třeba rozlišovat, zda orgán veřejné moci vykonává v daném případě činnost soukromoprávní nebo veřejnoprávní. ●

Mgr. Zuzana Stuchlíková
Mgr. Kateřina Dvořáková
Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.

Poznámky

- [1] Doručování datových zpráv mezi fyzickými, podnikajícími fyzickými a právnickými osobami navzájem je naopak dle § 18a odst. 3 ZEÚ zpoplatněno.
- [2] Důvodová zpráva k zákonu č. 300/2008 Sb. dostupná na <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=445&CT1=0>.
- [3] Viz – k dispozici na <http://portal.justice.cz/Justice2/soud/soud.aspx?o=26&j=36&k=3235&d=310773>.
- [4] Viz – k dispozici na <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=8630>.
- [5] K tomuto názoru se Nejvyšší správní soud výslovně přihlásil i ve výše uvedeném rozsudku sp. zn. 8 As 89/2011 ze dne 17. 2. 2012.

Uznávám, že...

Nepřeceníme zřejmě právní povědomí věřitelů a dlužníků. Alespoň tedy těch pohybujících se v podnikatelských vodách, budeme-li předpokládat, že vědí, že uznání dluhu je věc dobrá pro věřitele a poněkud problematická pro dlužníka. Pojďme se tedy na to uznání dluhu blíže podívat. Pro zjednodušení zůstaňme mezi podnikateli.

Základním přínosem uznání dluhu pro věřitele je zásada, že uzná-li někdo písemně svůj určitý závazek, má se za to, že v uznaném rozsahu tento závazek v době uznání trvá. Platí to dokonce i v případě, že pohledávka je v době uznání promlčena. Má-li tedy věřitel k dispozici uznání dluhu (nepřehlédněte, že zákon vyžaduje písemnou formu), vyráží tím protistraně z ruky oblíbený trumf v podobě pasivního, ale někdy pohříchu efektivního postupu, který se dá shrnout slovy „nesjednal jsem, nepřevzal jsem, neznám, dokaž“. Právě to poslední „dokaž“ se totiž v takovém případě obrací proti dlužníkovi. Ohledně uznaného dluhu je na dlužníkovi, aby prokázal, že nesjednal, nepřevzal atd. Věřiteli se taková uznaná pohledávka relativně snáz vymáhá. S důkazy o neexistenci závazku musí totiž přijít dlužník.

Mezi podnikateli sice nemusí zaznít přímo formulka obsažená v názvu tohoto článku,

vůle uznat závazek však musí z písemného prohlášení jednoznačně vyplývat. Vždy bude zapotřebí přihlížet ke konkrétním okolnostem případu. Nejvyšší soud v minulosti například dospěl k závěru, že tzv. odsouhlasení salda pohledávek a závazků nepředstavuje bez dalšího uznání dluhu[1]. Neuspěl ani věřitel, který, příznějme, že vcelku logicky, argumentoval, že dlužník uznal svůj závazek už tím, že ho učinil předmětem započtení proti své pohledávce vůči věřiteli[2].

Zmínili jsme, že uznání dluhu musí být provedeno písemně. Obchodní zákoník však zná i některé situace, kdy se dluh má za uznaný, i když věřitel žádným dlužnickým písemným uznáním dluhu nedisponuje. Jak je to možné?

Za uznání zbytku nepromlčeného závazku se považuje i to, když dlužník svůj závazek plní částečně. Pokud tedy kupující kupní cenu částečně uhradí a nevznese přitom námitky ohledně nedodání zboží či kvality, množství či ceny dodaného zboží, uzná tím, že je věřiteli dlužen i zbývající část kupní ceny.[3] Jak významný je to nástroj pro věřitele netřeba asi zdůrazňovat. Podobné následky má i placení úroků, které se považuje za uznání jistiny, k níž se úroky vztahují.

Uznání závazku má pro věřitele kromě přechodu důkazního břemene ohledně existence

dluhu ještě jeden významný přínos: Uznáním dluhu, ať již v podobě písemného prohlášení, úhradou části závazku či úhradou úroků, začíná běžet nová čtyřletá promlčecí doba. To je jistě další z argumentů, proč si věřitel uznání dluhu v praxi často cení natolik, že je ochoten s případnou žalobou ještě nějakou dobu posečkat.

Uznávám, že to ani s uznáním dluhu nemusí být tedy úplně jednoduché. ●

Mgr. Václav Vlk, advokát/Associate Partner
Rödl & Partner, v.o.s.

Rödl & Partner

Poznámky

- [1] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 7. 2007, sp. zn. 32 Odo 1248/2005.
- [2] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 7. 2009, sp. zn. 23 Cdo 3549/2007
- [3] Městský soud v Brně v rozsudku ze dne 7. 3. 2000, sp. zn. 18 C 61/96

■ ■ ■ HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** patří mezi renomované kanceláře zaměřené na komplexní právní a poradenské služby pro soukromý i veřejný sektor. Kancelář je členem **mezinárodní sítě** právních kanceláří **International Alliance of Law Firms** zaměřených na komplexní poradenství v obchodním právu. Poskytujeme **multidisciplinární služby** v rámci úzké spolupráce s významnými mezinárodními auditory daňovými poradci zejména v rámci fúzí, akvizic, restrukturalizací, služeb projektového poradenství a řízení, veřejných zakázek a PPP projektů, projektů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zpracování analýz, metodik a legislativních prací.

V rámci 5. ročníku soutěže Právnícká firma roku byla advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** vyhlášena za rok 2012 **vítězem** kategorie **právo duševního vlastnictví** a doporučovanou kancelář pro **pracovní právo** a **veřejné zakázky**. Mezi **hlavní nabízené služby kanceláře** patří:

Veřejný sektor:

- Veřejné zakázky
- Veřejná podpora
- PPP projekty
- Projekty financované z EU fondů
- Výzkum, vývoj a inovace
- Plánování a financování sociálních služeb
- Analýzy, metodiky, studie proveditelnosti, legislativní podpora

Soukromý sektor:

- Obchodní právo
- Fúze, due diligence, reorganizace
- Ochrana duševního vlastnictví
- Pracovní právo
- Nemovitosti a stavební právo
- Retail / Ochrana spotřebitele
- Řešení tuzemských a mezinárodních sporů, činnost rozhodců, zastoupení v rozhodčím a soudním řízení

HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

Palác Anděl
Radlická 1c/3185
150 00 Praha 5

Tel: (+420) 296 325 235
Fax: (+420) 296 325 240
recepce@holec-advokati.cz

Několik poznámek k aktuálním změnám v exekučním řádu a k zavedení povinné předžalobní výzvy

Dnem 1. ledna 2013 nabyl účinnosti zákon

č. 396/2012 Sb., který

mimo jiné významně novelizuje zákon

č. 120/2001 Sb.,

exekuční řád, ve znění pozdějších předpisů.

V tomto stručném shrnutí přinášíme přehled těch změn, které jsou z pohledu věřitele (oprávněného) nejvýznamnější.

Ve většině případů výkon rozhodnutí provádí výlučně soudní exekutor. Soud nově nařizuje a provádí výkon rozhodnutí jen ve specifických případech, např. jedná-li se o rozhodnutí o výchově nezletilých dětí, je-li podán návrh na vyklizení bytu se zajištěním bytové náhrady, jde-li o rozhodnutí o vykázáni ze společného obydlí nebo v případě výkonu rozhodnutí orgánů Evropských společenství či cizozemských rozhodnutí.

Exekuční návrh se podává výlučně exekutorovi vždy spolu s připojeným (a) originálem nebo ověřenou kopií exekučního titulu opatřeného potvrzením o jeho vykonatelnosti, případně se (b) stejnopisem notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti. Exekuční soud nově vydá pouze pověření exekutora (proti kterému není přípustné odvolání), usnesení o nařízení exekuce se již nevydává. Exekutor následně vydá pouze tzv. vyrozměnění o zahájení exekučního řízení.

Ze zákona se povinně spojují exekuce, které probíhají u stejného exekutora mezi stejným

oprávněným proti stejnému povinnému (dlužníkovi). Na návrh povinného ovšem může soud za zákonem stanovených podmínek spojit i exekuční řízení, která se vedou proti témuž povinnému u různých exekutorů, resp. u stejného exekutora pro uspokojení pohledávek různých oprávněných.

Rozšiřuje se okruh možných způsobů provedení exekuce, a to mj. o správu nemovitosti a o pozastavení řídicího oprávnění (v posledně uvedeném případě, jen pokud pohledávka povinného pochází z nedoplatku výživného na nezletilé dítě). Nově je též možné exekučně postihnout pohledávky vázané nebo podmíněné na dosažení věku nebo jiný běh času (typicky např. pohledávky ze smlouvy o penzijním připojištění, o životním pojištění, ze smlouvy o důchodovém spoření).

Soudní exekutor může postihnout mzdu manžela povinného, jeho bankovní účty či jiné jeho peněžité pohledávky nebo majetková práva, a to pro takové závazky povinného, které patří do společného jmění manželů (povinného a jeho manžela).

Pohledávky, členské podíly v obchodních společnostech či družstvech může exekutor nově též dražit, bude-li tento způsob prodeje účelný. V případě dražby obchodního podílu budou mít ostatní společníci předkupní právo k draženému podílu.

Nově již není možné, aby exekutor sepisoval exekutorské zápisy obsahující svolení k přímé vykonatelnosti zápisu pro případ, že povinný subjekt (dlužník) svou povinnost z dohody (sepsané ve formě exekutorského zápisu) řádně a včas nesplní. Exekutorské zápisy obsahující svolení k přímé vykonatelnosti sepsané ještě před 1. 1. 2013 však budou exekučním titulem i po tomto datu.

Zákon č. 396/2012 Sb. též přináší významnou změnu zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. Nově totiž zavádí povinnost věřitele vyzvat dlužníka k zaplacení (či k jinému plnění) ve lhůtě nejméně sedmi dnů před podáním žaloby (výzva musí být dlužníkovi zaslána na adresu pro doručo-

vání nebo na poslední známou adresu). Jinak žalobce nemůže žádat po žalovaném dlužníku náhradu nákladů soudního řízení o vymození splnění povinnosti.

Výše jsme uvedli jen některé ze změn, které komentovaná novela do exekučního a občanského soudního řádu přináší. Doporučujeme proto Vaší pozornosti i další novelizovaná ustanovení, jakož i navazující významnou novelu občanského soudního řádu provedenou zákonem č. 404/2012 Sb., jež mj. zásadně mění institut dovolání (účinnost 1. 1. 2013). ●

Mgr. Ing. Ondřej Beneš, advokátní koncipient
JUDr. Michaela Šerá, advokát
HÁJEK ZRZAVECKÝ advokátní kancelář, s.r.o.

HÁJEK ZRZAVECKÝ

K prolomení (majetkové) samostatnosti právnických osob

Právní praxe s sebou přináší situace, kdy konstrukce právnické osoby fakticky slouží pouze jako určitá „prázdná skořápka“ bez dostatečných aktiv pro úhradu vlastních závazků.

Dle okolností se přitom může jevit jako účelné (a spravedlivé) „prolomit“ formální samostatnost právnické osoby a postihnout pro uspokojení věřitelů rovněž majetek jejich společníků (ev. jiných angažovaných osob). Cílem následujícího textu bude stručný nástin možného řešení předestřené situace dle stávající právní úpravy.

Uvedení do problematiky

Jako klíčový (někdy též jako principiální či dokonce výlučný) pojmový znak právnických osob je civilistikou setrvale traktována jejich

vlastní majetková odpovědnost^[1] (tj. oddělení majetku právnické osoby a osob, které se na ní právně účastní).

Sociálně ekonomický kontext (mj.) transoceánských plaveb v 15. a 16. století formoval majetkovou samostatnost právnických osob jako vysoce pragmatický nástroj pro kumulaci potřebného kapitálu na straně jedné a (lze soudit, že především) ochranný „štit“, poskytující angažovaným osobám protekci pro případ neúspěchu zamýšlené (obchodní) transakce (jinými slovy, věřitelům sloužil pro uspokojení závazků právnické osoby její vlastní majetek, zatímco kapitál společníků zůstává – jakožto majetek od právnické osoby oddělený – před věřiteli „ochráněn“).^[2]

Popsaný rys činil a činí z právnické osoby velmi užitečný nástroj pro realizaci vytčených cílů, zároveň nesporně funguje jako jistá motivace pro (nejen) obchodní aktivitu zúčastněných osob (zminěná majetková samostatnost představuje „záchrannou pojistku“ snižující riziko transakce). Rubem tohoto aspektu jsou zájmy věřitelů na jejich (pokud možno) úplném uspokojení a nepochybně také snahy transformovat původní „štit“ (pasivní, ochranný instrument) na nástroj aktivní („meč“), sloužící prosazování fraudulentních cílů.

Logicky se přitom nabízí otázka nastavení (či spíše „distribuce“) odpovědnosti mezi právnickou osobou a osobami „v pozadí“ (jež se na ní právně angažují), resp. konkrétněji, zda lze „prolomit“ samostatnost právnické osoby a činit odpovědnými (za závazky formálně spojené s právnickou osobou) přímo její společníky (či jiné zúčastněné fyzické osoby).

V nastíněných souvislostech se pak jeví jako vhodné hledat argumentační východiska pro následující okruhy:

- důvody pro „prolomení“ (majetkové) samostatnosti právnických osob, resp. obecněji důvody pro relativizaci jejich právní samostatnosti jakožto svébytných právních entit,
- způsob (právního) uchopení nastíněného problému – nutnost přijetí explicitní právní úpravy, modifikace stávající úpravy prostřednictvím doktríny a judikatury,
- identifikace subjektu odpovědného namísto právnické osoby, koncepce (subjektivní, objektivní) odpovědnosti tohoto subjektu.

Ambicí následujícího textu je snaha stručně předestřít možná východiska řešení problematiky „prolomení“ (majetkové) samostatnosti právnických osob.

Exkurs: prolomení (majetkové) samostatnosti právnických osob v SRN

Nadepsané problematice se v české odborné literatuře doposud nedostalo monografického zpracování, autorovi není známa ani přímá judikaturní reflexe. Pro seznámení s tématem lze proto odkázat v zásadě na příslušné pasáže obecněji (či jinak) zaměřených publikací[3] a několik časopiseckých příspěvků.[4] Oproti spíše sporadickému domácímu zpracování tématu skýtá německá civilistika (komercialistika) bohatou škálu informačních zdrojů. Považují proto za vhodné některé tamější závěry (za účelem nalezení vhodného argumentaria) alespoň stručně představit.

Také zde je primárním východiskem samostatnost právnické osoby jakožto svébytného (fyzickým osobám v zásadě rovnocenného) subjektu práva. Prolomení této samostatnosti (označované v literatuře jako tzv. „Durchgriff“) tak představuje pouze výjimku ze shora uvedené zásady. Doktrína pak tento jev definuje jako stav, kdy není zohledněna samostatnost právnické osoby vůči jejím členům, a to jak z pohledu vzájemného oddělení majetku, tak oddělení personálního „substrátu“ právnické osoby a právnické osoby samotné (dochází tak k jakési „sistaci“ právní úpravy regulující odpovědnost právnické osoby za její závazky).[5]

Pro pochopení specifického charakteru rozebíraného institutu a jeho poměrně značné flexibility je nezbytné připomenout, že se jedná o původně judikaturní koncept, který byl následně cízelován také doktrínou. Celá koncepce předestřené „prolomení“ je přitom ideově založena na obecnějších právních zásadách (ekvitního charakteru), nikoli však na výslovné právní úpravě (kterou nenalezneme v právním řádu SRN doposud).[6]

Literatura abstrahuje z rozhodovací praxe tehdejšího Říšského soudu závěry, že soudce je povinen náležitě zohlednit daný kontext (doslova „realitu života“ a „sílu skutečnosti“), přestože může tento kontext narážet na právní pojetí posuzovaného případu (tj. zde na jinak jednoznačně přijímanou samostatnost právnické osoby). Výslovně je pak zmiňováno tzv. „zneužití právní formy“ v souvislosti s požadavky (objektivní) dobré víry („Treu und Glauben“). Pozdější judikatura tendovala v návaznosti na zminěná obecnější hodnotová východiska také k extenzivní aplikaci konkrétního práva. Pojtkem mezi těmito trendy však zůstává (nepochybně ekvitní) premisa zákazu zneužití právní konstrukce právnické osoby.[7]

Ze soudobé komentářové literatury je přitom zřejmé poměrně střízlivé hodnocení právní úpravy v kontextu hodnot, které má právní reglementace současně prosazovat („stěžejí existuje princip či norma, kterou lze aplikovat bez výjimek či omezení“), jež umožňuje náležitě zohlednit fakticitu posuzované situace (a případně tak „prolomit firemní plášť“).[8]

Doktrinální pojetí traktovaného problému však není ani zde zcela jednotné, z dostupných zdrojů můžeme vysledovat jednak konstrukce navazující na subjektivní zneužití konstrukce právnické osoby pro fraudulentní cíle (předpokladem pro nastoupení „prolomení“ tak bylo vědomé zneužití právní formy). Objevují se také teorie, které vyžadují „pouze“ (objektivně hodnoceno) „nespravedlivé“ použití formátu právnické osoby (zavinění tak není nutnou

podmínkou). V neposlední řadě lze zmínit rovněž trend založený na vyvažování jednotlivých přítomných zájmů a smyslu a účelu dotčených právních norem (se zjištěním, zda jsou tyto schopny odůvodnit průnik do samostatnosti právnické osoby).[9]

Ilustrativní může být (nikoli vyčerpávající) výčet jednotlivých uvažovaných „skutkových podstat“, při kterých dochází k relativizaci samostatnosti právnické osoby (nicméně bez ambice na jejich hlubší systematizaci, na kterou do jisté míry rezignuje také literatura)[10]:

- obecný koncept „zneužití“ právní formy právnické osoby (kdy se jedná o „sběrnou“ kategorii),
- míšení majetku právnické osoby a společníka (jedná se o situace, kdy je např. ze zcela vadného uvedení účetnictví, popř. jiné evidence objektivně nejasné vlastnické určení majetku právnické osoby a jejího společníka),
- podkapitalizace právnické osoby, včetně případů „existenci společnosti zničujících zásahů“ (společník vyvede ze společnosti kapitál o takovém objemu, kdy se ze společnosti fakticky stává „bezpečná skořápka“; doktrína v této souvislosti poukazuje především na garanční charakter majetku společnosti, který by měl být ideálně vázán na uspokojení věřitelů).

Výsledkem uvedeného „průlomu“ je vznik majetkové odpovědnosti společníka (případně jiné osoby, která tak fakticky vystupuje) namísto právnické osoby.[11]

Prolomení (majetkové) samostatnosti právnických osob optikou českého práva

Přestože také v domácí právní praxi nesporně dochází ke shora uvedeným situacím (příčemž by bylo často vhodné postihnout za závazky právnické osoby jejího společníka), soudní praxe ani právní úprava koncept „průniku“ (jak jej pojímá např. německá praxe) doposud nenabídl.

Určitou reflexi faktického charakteru právnické osoby (jako „právního hávu“ fyzické osoby) lze nicméně v judikatuře vysledovat. Tak Krajský soud v Hradci Králové (sp. zn. 18 Co 30/2001, publikováno v Právních rozhledech č. 11/2001) rozhodl, že osobou blízkou ve smyslu § 116 OZ může být za určitých okolností také právnická osoba. Zmíněné rozhodnutí přitom ukazuje, že rozebíraný koncept (resp. představa o faktické úloze právnické oso-

by, sloužící v některých případech pouze jako nástroj a ochranná „clona“ pro zajištění neodpovědnosti jejich společníků) nemusí být zcela cizí ani českému právu.

Dle mého soudu se lze do značné míry inspirovat závěry německé praxe a konstruovat případný průlom do samostatnosti právnické osoby na následujících premisách:

- zásadou a primární premisou je majetková samostatnost právnické osoby; její průlom je tak možný pouze zcela výjimečně (opačný trend by nesporně snížil atraktivitu konceptu právnické osoby a právní jistotu jejich společníků, kteří zcela legitimně spoléhají na jistou míru ochrany ve formě zásadní absence jejich přímé odpovědnosti za závazky právnické osoby),
- flexibilita a mnohotvárnost traktované materie neumožňují vyčerpávající právní regulaci, za vhodnější proto považují modelovat konstrukci judikaturně (resp. doktrinálně),
- uplatnění ekvitenčních zásad – obdobně jako německý právní řád je i české právo kon-

cipováno na zásadách ochrany dobrých mravů (resp. ochraně hodnot ekvity obecně),

- extenzivní výklad (především) §§ 3 odst. 1 a 424 OZ, případně také §§ 415 a 420 OZ (domnívám se, že obecná formulace, resp. účel zmíněných ustanovení takovou aplikaci umožňuje),
- s ohledem na specifický charakter tohoto institutu se kloním spíše k subjektivní konstrukci případné odpovědnosti (objektivní odpovědnost poněkud odporuje jinak platné zásadě samostatnosti právnické osoby, nadto se lze domnívat, navážeme-li jednání postiženého společníka na „péči řádného hospodáře“, budou zájmy dotčených věřitelů ochráněny dostatečně),
- identifikace odpovědného subjektu by záležela (s ohledem na variabilitu možných situací) na konkrétních okolnostech (zásadně by se však mělo jednat o společníka, případně jinou osobu s rozhodujícím vlivem).

Závěr

S ohledem na shodná obecná východiska komparovaných právních řádů (ekvitenční principy, srovnatelnost případně aplikovatelných norem) lze po mém soudu akceptovat institut prolomení samostatnosti právnické osoby za výjimečných okolností také v rámci českého práva (byť nelze odhlédnout od skutečnosti, že analogie a extenzivní výklad stávající právní úpravy je německou doktrínou i praxí přijímána v podstatně širším měřítku, než je tomu v tuzemských podmínkách). ●

Mgr. Zbyněk Matula, advokátní koncipient externí doktorand na katedře občanského práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně
Zachveja & Blaško, advokátní kancelář, s.r.o.

Poznámky

- [1] Hurdík, J., Fiala, J., Hrušáková, M. Úvod do soukromého práva. Brno: Masarykova univerzita, 2006, s. 137.
- [2] Hurdík, J. Právnické osoby a jejich typologie. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, s. 71 a násl.
- [3] Srov. Hurdík, J. Právnické osoby a jejich typologie. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, s. 74 – 78.
- [4] Srov. Lokajíček, J. Doktrína Piercing the Corporate Veil neboli prolomení majetkové samostatnosti právnické osoby a její možnosti v českém obchodním právu. Právní rozhledy, 2011, č. 12, s. 425 a násl. Dále též Kühn, Z. Fikce samostatnosti právnických osob a její prolomení. Právní rozhledy, 2003, č. 11, s. 542 a násl. Glückselig, R. Průlom do právní autonomie obchodních společností. Právní rozhledy, 2002, č. 5, s. 219.
- [5] Viz Staudinger BGB. J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Die Datenbank, [citováno dne 20. prosince 2012], komentář k § 21 BGB. Dostupné z: <http://beck-online.beck.de>.
- [6] Přes zmíněnou absenci výslovné reglementace se judikaturní a doktrinální závěry nicméně opírají o (extenzivní, teleologickou) interpretaci § 242 BGB (povinnost jednat v souladu s dobou vírou), § 826 BGB (úmyslné jednání v rozporu s dobrými mravy), resp. regulaci koncernového práva.
- [7] Viz Staudinger BGB. J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Die Datenbank, [citováno dne 20. prosince 2012], komentář k § 21 BGB. Dostupné z: <http://beck-online.beck.de>.
- [8] Viz Staudinger BGB. J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Die Datenbank, [citováno dne 20. prosince 2012], komentář k § 21 BGB. Dostupné z: <http://beck-online.beck.de>.
- [9] Viz Staudinger BGB. J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Die Datenbank, [citováno dne 20. prosince 2012], komentář k § 21 BGB. Dostupné z: <http://beck-online.beck.de>.
- [10] K tomu srov. Bamberger, G. ROTH, H. Beck'scher Online-Kommentar. München: Verlag C. H. Beck, 2012 [citováno dne 20. prosince 2012], komentář k § 21 BGB. Dostupné z: <http://beck-online.beck.de>.
- [11] Typickým případem je prolomení majetkové samostatnosti u společnosti s ručením omezeným, která čítá pouze jediného společníka, zastávajícího zároveň funkci jednatele. Viz Staudinger BGB. J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Die Datenbank, [citováno dne 20. prosince 2012], komentář k § 21 BGB. Dostupné z: <http://beck-online.beck.de>.

fúze & akvizice
společenské právo
soutěžní právo & právo EU
energetika, telekomunikace
veřejné zakázky
nemovitosti & stavební právo
bankovníctví & finance
insolvence & restrukturalizace
pracovní právo
ip, it
řešení sporů

Schönherr je přední advokátní kancelář se zastoupením ve všech zemích střední a východní Evropy. Těžíme ze zkušeností a know-how 315 právníků ve 14 pobočkách mimo jiné i v Praze. Naší základní filozofií je kombinace vysoké profesní kvality a efektivního řešení právních problémů.

schönherr
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Schönherr s.r.o. | advokátní kancelář | Palladium | nám. Republiky 1079/1a | CZ-110 00 Praha 1 | | office.czechrepublic@schoenherr.eu

AUSTRIA | BULGARIA | CROATIA | CZECH REPUBLIC | EUROPEAN UNION | HUNGARY
MOLDOVA | POLAND | ROMANIA | SERBIA | SLOVAKIA | SLOVENIA | TURKEY | UKRAINE

www.schoenherr.eu

ŠVEHLÍK MIKULÁŠ

advokáti

Obchodní
právo

Fúze
a akvizice

Transakční
a všeobecné
poradenství

Korporátní
restrukturalizace,
správa
pohledávek

Bankovníctví,
finance,
leasing

Tým **28** profesionálů
16 právníků **5** základních
advokátních praxí

Mgr. Ing. Zdeněk Mikuláš
Advokát a partner kanceláře

Specializace na právo obchodních společností, závazkové právo, podnikové fúze, akvizice, korporátní a osobní restrukturalizace, transakce v oblasti blokových prodejů pohledávek. 12 let praxe v pobočce mezinárodní advokátní kanceláře White & Case.

Mgr. Ing. Marek Švehlík
Advokát a partner kanceláře

Specializace na právo obchodních společností se zaměřením na corporate governance a restrukturalizace podniků, civilní a trestní řízení, daňové právo a soutěžní právo. 12 let praxe v pobočce mezinárodní advokátní kanceláře Rödl & Partner.

Společnost s ručením omezeným po 1. lednu 2014 – nové možnosti

1. ledna 2014 nabyde účinnosti zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), který ve spojení s novým občanským zákoníkem zcela nahradí úpravu korporátního práva obsaženou ve stávajícím obchodním zákoníku.

Tato právní úprava usnadní založení společnosti s ručením omezeným, sníží administrativu při některých transakcích a zejména přinese výrazně vyšší míru svobody upravit si vnitřní poměry společnosti dle konkrétních potřeb.

Zákon o obchodních korporacích prakticky opouští institut základního kapitálu – minimální výše vkladu společníka bude pouze 1 Kč (nestanoví-li společenská smlouva vyšší částku). Ke zjednodušení dojde i ve vztahu k nepeněžitým vkladům, které nadále nebude nutné oceňovat znalcem jmenovaným pro tyto účely soudem, ale postačí posudek znalce vybraného zakladateli, případně po založení společnosti jednatelem. Dále bude zrušen zákaz tzv. řetězení, stejně jako omezení počtu společností s ručením omezeným, v nichž může jeden společník působit (dnes maximálně ve třech) i limit pro maximální počet společníků jedné společnosti s ručením omezeným (dnes nanejvýš padesát).

Ke zmírnění dojde ve vztahu k požadavkům na transakce mezi spřízněnými osobami, které jsou dnes upraveny v ustanovení § 196a

obchodního zákoníku či ve vztahu k finanční asistenci.

Novinkou bude možnost určit ve společenské smlouvě, že obchodní podíly, jejichž převoditelnost není omezena, budou představovány kmenovým listem jako zvláštním listinným cenným papírem na řad.

Snad nejzajímavější změnou v této oblasti, kterou zákon o obchodních korporacích přinese, je možnost vzniku více druhů obchodních podílů, tj. podílů, s nimiž jsou spojena různá práva a povinnosti. Z textu zákona přitom nevyplývá žádné omezení v tomto směru, výslovně je předvídan např. vznik podílu, se kterým bude spojeno právo na pevný zisk nebo naopak příplatková povinnost, logicky by mělo být umožněno spojit hlasovací práva pouze s některými obchodními podíly atp. Nově bude také možné, aby jeden společník vlastnil více podílů, a to i různého druhu, čímž je možná diferenciací obchodních podílů ještě dále prohloubena.

Významnější autonomii společníků přináší nová právní úprava i ve vztahu k ukončení účasti společníka ve společnosti a k úpravě příplatkové povinnosti. Mezi novinky patří i možnost tzv. kumulativního hlasování při volbách

členů orgánů a propracovanější úprava volby per rollam (tedy mimo valnou hromadu). Výrazných změn doznává i úprava smlouvy o výkonu funkce.

Zvýšená liberalizace právní úpravy společností s ručením omezeným tedy nabídne společníkům poměrně rozsáhlé nové možnosti. Je zřejmé, že oproti současnému stavu bude do budoucna mnohem významnějším dokumentem společenská smlouva, která bude nadále nabízet podstatně větší prostor pro specifické nastavení vnitřních poměrů společnosti. Přípravě společenské smlouvy by proto měla být věnována ještě větší pozornost než dosud a praxe formulářových či vzorových společenských smluv by měla být pomalu na ústupu. ●

**Mgr. Ondřej Nejedlý, advokátní koncipient
Švehlík & Mikuláš advokáti s. r. o.**

ŠVEHLÍK & MIKULÁŠ
advokáti

Doručování a okamžik doručení písemnosti prostřednictvím datové schránky a prostřednictvím elektronických nástrojů v režimu zákona o veřejných zakázkách

Doručování písemností prostřednictvím datové schránky a prostřednictvím elektronických nástrojů v režimu zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „zákon o veřejných zakázkách“ nebo jen „ZVZ“) představuje jednu z mnoha oblastí zákona o veřejných zakázkách, jež v praxi při zadávání veřejných zakázek budí rozpaky, zejména u zadavatelů.

Je tomu tak proto, že institut doručování písemností v režimu ZVZ postrádá speciální úpravu. Tento článek si klade za cíl upozornit na nejasnosti, které mohou při doručování písemností a určování okamžiku doručení písemnosti „elektronickou cestou“ v rámci zadávacích řízení veřejných zakázek nastat, a to z pohledu zadavatele, který nese za zákonnost průběhu zadávacího řízení odpovědnost.

Dříve, než bude možné přejít k popisu doručování písemností „elektronickou cestou“ v režimu ZVZ, považují autoři článku za důležité věnovat pozornost tomu, v jakém vzájemném postavení vůči sobě účastníci zadávacího řízení, tj. zadavatelé a dodavatelé vystupují, jakou povahu má samotné zadávací řízení, jakým způsobem lze obecně písemnosti v režimu ZVZ doručovat a jaká právní úprava bude při doručování písemností aplikována.

Postavení účastníků v zadávacím řízení

Ačkoliv lze zejména u veřejných zadavatelů vymezených v ustanovení § 2 odst. 2 ZVZ logicky vysledovat vazby k výkonu veřejné moci, v případě jejich vystupování v procesu zadávání veřejných zakázek mají i veřejní zadavatelé postavení dané na roveň dodavatelům a jejich jednání nemá vrchnostenskou povahu, jako je tomu v případě, realizují-li výkon veřejné moci. Zadávací řízení podle ZVZ pak představuje specifický kontraktační proces upravený v souvislosti s vynakládáním veřejných prostředků s cílem zabezpečit jejich hospodárné využívání a nepředstavuje výkon veřejné moci. ZVZ tedy pouze modifikuje proces kontraktace upravený jinak obecnými soukromoprávními předpisy (občanským, resp. obchodním zákoníkem) a v žádném případě nepřiznává zadavatelům nadřazené či jinak zvýhodněné postavení vůči dodavatelům. Nelze tedy než konstatovat, že vztahy vznikající při zadávání veřejných zakázek mezi zadavateli a dodavateli mají povahu soukromoprávní[1].

Aplikace obecného právního předpisu

Zákon o veřejných zakázkách se k doručování vyjadřuje v ustanovení § 148 odst. 2 ZVZ, když

uvádí, že písemnosti lze doručovat osobně, prostřednictvím osoby provádějící přepravu zásilek (kurýrní službou), prostřednictvím držitele poštovní licence podle zvláštního právního předpisu, elektronickými prostředky, prostřednictvím datové schránky nebo jiným způsobem. Zákon o veřejných zakázkách se tedy omezuje pouze na výčet způsobů, jakými lze písemnosti doručovat, vlastní úpravu doručování písemností v průběhu zadávacího řízení ale neobsahuje. Proto je nutné na doručování a určení okamžiku doručení aplikovat právní úpravu obsaženou v obecném právním předpise v občanském zákoníku.

Občanský zákoník v ustanovení § 45 odst. 1 říká, že „projev vůle působí vůči nepřítomné osobě od okamžiku, kdy jí dojde.“ Z toho lze dovodit, že projev vůle obsažený v písemnosti je vůči adresátu účinný okamžikem doručení této písemnosti. Výkladem pojmu „dojde“ (tedy „je doručen“) se zabýval Nejvyšší soud ve věci sp. zn. 28 Cdo 2622/2006, přičemž konstatoval:

„Účinnost adresných jednostranných hmotně právních úkonů v režimu občanského zákoníku předpokládá, že projev vůle dojde, resp. je doručen adresátovi, tj. že se dostane do sféry jeho dispozice. Slovní spojení „dostane do sféry jeho dispozice“ nelze vykládat ve smyslu procesně právních předpisů. Je jím třeba rozumět konkrétní možnost nepřítomné osoby seznámit se s jí adresovaným právním úkonem. Právní teorie i soudní praxe takovou možnost chápe nejen samotné převzetí písemného hmotně právního úkonu adresátem, ale i ty případy, jestliže doručením dopisu či telegramu, obsahujícího projev vůle, do bytu adresáta či do jeho poštovní schránky popřípadě i vhozením oznámení do poštovní schránky o uložení takové zásilky, nabyl adresát hmotně právního úkonu objektivní příležitost seznámit se s obsahem zásilky. Přítom není nezbytné, aby se adresát skutečně seznámil s obsahem hmotně

právního úkonu, dostačuje, že měl objektivně příležitost tak učinit.“ [2]

Z uvedeného rozhodnutí vyplývá, že proto, aby bylo možné písemnost považovat za doručenu, je stěžejní, zda se dostala do sféry dispozice adresáta a on tak získal objektivní možnost seznámit se s jejím obsahem, přičemž není rozhodné, zda se s jejím obsahem skutečně seznámil či nikoliv. Tento závěr lze aplikovat na většínu způsobů doručování písemností zmíněných v ustanovení § 148 odst. 2 ZVZ, přičemž v obecné rovině nepůsobí potíže určit okamžik, kdy se písemnost dostala do sféry dispozice adresáta, tj. kdy byla doručena[3].

Doručování prostřednictvím datových schránek

Mnoho nejasností provázelo (a nadále provází) doručování písemností v režimu ZVZ prostřednictvím datových schránek. Důvodem je především nejednoznačnost zákona č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „zákon o elektronických úkonech“), kterou se nepodařilo odstranit ani následnými novelizacemi.

Zákon o elektronických úkonech stanovil s účinností od 1. 7. 2009 v ustanovení § 17 odst. 1, že má-li fyzická osoba, podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba zpřístupněnu datovou schránku a umožňuje-li to zároveň povaha dokumentu, doručuje orgán veřejné moci takové osobě prostřednictvím datové schránky. Zákon o elektronických komunikacích přitom ale výslovně neřeší, zda tak musí subjekt, který zároveň vykonává veřejnou moc, postupovat (v případě naplnění obou výše zmíněných podmínek) při doručování všech dokumentů nebo zda má tuto povinnost pouze v případě, jedná-li se o výkon veřejné moci. Obdobně nebyla explicitně řešena otázka, zda může fyzická osoba, podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba doručovat subjektu, který je zároveň orgánem veřejné moci, do jeho datové schránky také dokumenty soukromoprávní povahy, tedy takové dokumenty, které nesouvisí s výkonem jeho veřejné moci. S ohledem na novelizaci zákona o elektronických úkonech provedenou zákonem č. 190/2009 Sb., která s účinností od 1. 1. 2010, resp. vzhledem k přechodným ustanovením této novely v plném rozsahu až od 1. 7. 2010, umožnila komunikovat prostřednictvím datových schránek i fyzickým osobám, podnikajícím fyzickým osobám a právnickým osobám mezi sebou navzájem, je možné dovozovat, že původní úprava se vztahovala pouze na doručování dokumentů souvisejících s výkonem veřejné moci. Teprve s nabytím účinnosti výše zmíněné novely byla umožněna „soukromoprávní“ komunikace prostřednictvím datových schránek, a to

i v případě, je-li jednou ze stran subjekt, kterému je jinak svěřen výkon veřejné moci.

Přes počáteční názorový nesoulad v náhledu na charakter komunikace prostřednictvím datových schránek v režimu ZVZ[4], orgány státní správy, jejichž působnosti se tato problematika dotýká (Ministerstvo pro místní rozvoj jako gestor oblasti veřejných zakázek, Ministerstvo vnitra jako gestor elektronizace veřejné správy a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže jako orgán dohledu v oblasti zadávání veřejných zakázek) v průběhu času došly k jednotnému závěru, že komunikace mezi zadavateli a dodavateli v průběhu zadávacího řízení má soukromoprávní charakter[5].

Vzhledem k soukromoprávnímu charakteru komunikace v režimu ZVZ a k rovnému postavení zadavatelů a dodavatelů je pak nutné dojít k závěru, že na doručování v režimu ZVZ musí být aplikován § 18a zákona o elektronických úkonech. Písemnost doručovaná dle zákona o veřejných zakázkách je pak v takovém případě adresátovi doručena v okamžiku, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k této písemnosti. V důsledku soukromoprávního charakteru komunikace mezi zadavateli a dodavateli dále není přijatelné použití fikce doručení § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech. Tu lze aplikovat pouze v případech, kdy se jedná o výkon veřejné moci a orgán veřejné moci vystupuje ve vrchnostenském postavení. Zákon o elektronických úkonech je vůči občanskému zákoníku v postavení lex specialis a úprava v tomto zákoně tak má přednost před obecnou úpravou[6]. Nepoužije se tak pravidlo o doručování obsažené v § 45 odst. 1 občanského zákoníku ve smyslu shora uvedené judikatury.

V této souvislosti a s ohledem na jednoznačnou prokazatelnost okamžiku dodání zprávy do datové schránky je s podivem, že zákonodárce váže pro soukromoprávní komunikaci okamžik doručení až na přihlášení se do datové schránky. Důsledkem toho vyvstávají v režimu ZVZ problémy s doručením písemnosti v zákonem stanovených lhůtách. Problémy s vykázaním doručení způsobuje především skutečnost, že uživatelé datových schránek nemají povinnost se do nich přihlašovat[7]. Včas dodaná zpráva do datové schránky adresáta proto může být doručena se zpožděním. Nejenže tím může dojít k nevídanému prodlužování zadávacího řízení, ale s ohledem na výše uvedené nemusí být některé úkony provedeny včas. V důsledku nečinnosti adresáta tak může marně uplynout zákonem stanovená lhůta pro doručení[8]. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) v minulosti například posuzoval případ, v němž zpoždění návrhu na přezkoumání úkonů zadavatele byl do datové schránky zada-

vatele dodán v pátek 25. 2. 2011 (v poslední den lhůty dle § 114 odst. 4 ZVZ). Osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k takové písemnosti, se však do datové schránky přihlásila až v pondělí 28. 2. 2011, a proto Úřadu nezbylo než konstatovat, že návrh byl zadavateli doručen dne 28. 2. 2011, tedy až po uplynutí zákonné lhůty[9].

Doručování prostřednictvím elektronických nástrojů

Elektronickými prostředky zákon o veřejných zakázkách rozumí síť a služby elektronických komunikací s výjimkou faxu. Elektronickým nástrojem je pak programové vybavení, případně jeho součásti, které jsou se sítí nebo službou elektronických komunikací spojeny a umožňují prostřednictvím této sítě nebo služby provádění úkonů v elektronické podobě[10]. Elektronickými prostředky je zadavatel, jak výše uvedeno, oprávněn komunikovat a doručovat písemnosti. Činí tak elektronickými úkony[11], jimiž se rozumí např. odesílání a přijímání datových zpráv, poskytování dokumentů dálkovým přístupem, nebo přijímání nabídek, prostřednictvím elektronických nástrojů.

Dle § 149 odst. 6 písm. b) ZVZ je zadavatel povinen zajistit, aby u elektronických nástrojů, jejichž prostřednictvím je realizována elektronická komunikace, zejména elektronický přenos a příjem nabídek, případně elektronický příjem žádostí o účast a návrhů v soutěžích o návrh, bylo zaručeno, aby mohl být přesně určen čas a datum doručení nabídek, žádostí o účast a předložení plánů a projektů.

Z uvedeného ustanovení ZVZ vyplývá, že při doručování prostřednictvím elektronických nástrojů je výslovně počítáno se zaznamenaním okamžiku provedení vybraných elektronických úkonů dodavatelem vůči zadavateli, přičemž tento okamžik je spojován s okamžikem doručení. Je-li tedy v těchto případech písemnost doručována dodavatelem zadavateli, lze okamžik doručení jednoznačně určit, neboť jím bude právě okamžik, kdy došlo k provedení elektronického úkonu dodavatelem. Otázkou však zůstává, jaký čas a datum lze považovat za okamžik doručení v případě písemností doručovaných prostřednictvím elektronických nástrojů zadavatelem dodavateli.

Vzhledem k neexistenci speciální úpravy doručování prostřednictvím elektronických nástrojů v režimu ZVZ se nabízí určit okamžik doručení písemnosti prostřednictvím elektronických nástrojů buď aplikací pravidel obecné soukromoprávní úpravy doručování, tedy podle § 45 občanského zákoníku, nebo aplikací pravidel doručování prostřednictvím datových schránek.

V případě výkladu doručování podle obecné soukromoprávní úpravy doručování, tedy podle § 45 občanského zákoníku v souladu s výkladem tohoto ustanovení Nejvyšším soudem, jenž je popsán výše, by okamžikem doručení písemnosti prostřednictvím elektronického nástroje dodavateli byl okamžik, kdy zadavatel provedl elektronický úkon, a písemnost se dostala do sféry dispozice dodavatele, pokud ten měl objektivní možnost se s obsahem písemnosti seznámit. Za tento okamžik by bylo možno považovat vložení příslušné písemnosti do elektronického nástroje, neboť k elektronickým nástrojům je možné prostřednictvím sítě internet, tj. elektronického prostředku, získat přístup, má-li adresát úkonu příslušné přihlašovací údaje. Objektivní příležitost seznámit se s obsahem písemnosti odeslané elektronickými prostředky je tak dána dispozicí adresáta s přihlašovacími údaji do elektronického nástroje a dostupností sítě internet. Tento závěr je však v rozporu s logickým výkladem úpravy zákona o veřejných zakázkách účinné od 1. 4. 2012.

Novelizací ZVZ k 1. 4. 2012 bylo totiž zadavateli v zjednodušeném podlimitním řízení, pokud si to v zadávacích podmínkách vyhradí, umožněno doručovat konkrétní písemnosti (např. oznámit rozhodnutí o vyloučení uchazeče ze zadávacího řízení nebo rozhodnutí o výběru nevhodnější nabídky uveřejněním na profilu zadavatele) uveřejněním na profilu zadavatele, jenž je elektronickým nástrojem[12]. Zadavatel tak má k dispozici

jednodušší způsob pro doručování písemnosti. V případě těchto konkrétních písemností je pak dle ZVZ okamžikem doručení písemnosti okamžik jejího uveřejnění na profilu, tedy okamžik, kdy zadavatel provedl elektronický úkon. Pokud by byl akceptován v předchozím odstavci představený závěr, že doručení prostřednictvím elektronického nástroje je učiněno vložení příslušné písemnosti do elektronického nástroje, nebyl by rozdíl mezi zjednodušenou formou doručování ve zjednodušeném podlimitním řízení a doručování prostřednictvím elektronických nástrojů obecně. Takový závěr se však jeví jako nepřijatelný. Upravuje-li zákon o veřejných zakázkách pro zjednodušené podlimitní řízení, coby řízení méně formální, jednodušší způsob doručování, byť vyhrazen pro některé konkrétní písemnosti, dospějeme logickým výkladem k závěru, že pro ostatní písemnosti a pro řízení více formalizovaná (otevřená, užší řízení podlimitní veřejné zakázky) musí být doručování písemností prostřednictvím elektronických nástrojů složitější. Proto také nelze okamžik doručení písemnosti v případě zjednodušeného podlimitního řízení a např. otevřeného řízení určovat stejným způsobem. S ohledem na uvedené je tak třeba zkoumat, zda by nebylo možné aplikovat pravidla pro doručování prostřednictvím datových schránek.

Aplikaci pravidel doručování prostřednictvím datových schránek dle autorů tohoto článku nic nebrání. Lze dokonce konstatovat, že doručování prostřednictvím datových schránek,

tj. elektronicky, je doručování prostřednictvím elektronických nástrojů pro svoji podobnost bližší než doručování listin. V souladu s výše uvedeným tak lze písemnost doručovanou prostřednictvím elektronických nástrojů považovat za doručenu k okamžiku, kdy se do elektronického nástroje přihlásí dodavatel.

Závěr

Na výše uvedených příkladech právní úpravy doručování písemností „elektronickou cestou“ v režimu ZVZ je zřejmé, že tento způsob doručování písemností bude při určování okamžiku doručení písemnosti činit i nadále výkladové problémy a nejasnosti.

Z toho důvodu je třeba si osvojit skutečnost, že je-li písemnost doručována prostřednictvím datové schránky, není okamžikem doručení písemnosti okamžik jejího dodání do datové schránky, ale okamžik, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k této písemnosti. Obdobně lze dle názoru autorů přistupovat i k doručování písemností prostřednictvím elektronických nástrojů. ●

Mgr. Jan Tejkal, advokát

Mgr. Petr Pernica, advokátní koncipient

Fiala, Tejkal a partneři, advokátní kancelář, s.r.o.

FIALA, TEJKAL A PARTNEŘI S.R.O.
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky

[1] Od těchto vztahů je pak nutno odlišit vztahy vznikající v souvislosti s řízením o přezkoumání úkonů zadavatele Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, neboť tento proces již není procesem kontraktním, ale jedním z typů správního řízení vedeného před správním orgánem a doručování se v těchto případech bude řídit správním řádem.

[2] Obdobně např. rozhodnutí sp. zn. 29 Odo 805/2006, 28 Cdo 72/2004 či 26 Cdo 864/2004.

[3] V případě osobního doručování či doručování prostřednictvím kurýrní služby je tento okamžik představován prokazatelným pokusem o doručení, případně odmítnutím přijetí písemnosti adresátem. Při doručování prostřednictvím držitele poštovní licence je za okamžik doručení považováno dodání poštovní zásilky podle podmínek držitele poštovní licence, tedy vhozením poštovní zásilky do domovní schránky, předáním adresátovi či jiné osobě oproti podpisu (tzv. na doručenkou), předáním pouze adresátovi (tzv. do vlastních rukou), odmítnutím převzetí poštovní zásilky adresátem či vhozením oznámení o uložení poštovní zásilky do poštovní schránky adresáta.

[4] Ministerstvo pro místní rozvoj ve starších

zněních své Metodiky k doručování prostřednictvím datových schránek při provádění úkonů v zadávacím řízení, nejenže doporučovalo, aby zadavatelé odesílali písemnosti datovou schránkou dodavateli ještě před účinností novely zákona o elektronických úkonech, kterou byla umožněna soukromoprávní komunikace datovými schránkami, ale též mělo za to, že je možné využít fikci doručení dle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech.

[5] Viz „Metodika k doručování prostřednictvím datových schránek při provádění úkonů v zadávacím řízení“ Ministerstva pro místní rozvoj ve znění z ledna 2012, Metodika Ministerstva vnitra s názvem „Datové schránky a činnost správních orgánů“ a rozhodnutí Úřadu ze dne 26. 8. 2011, č. j. ÚOHS-R116/2011/VZ-13445/2011/310JSI nebo ze dne 5. 12. 2011, č. j. ÚOHS-R227/2011/VZ-18668/2011/310JSI.

[6] Shodně např. Dvořák, D. Doručování podle zákona o veřejných zakázkách. 2010. Dostupné na http://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2010/files/dorucovani/Dvorak_David__1669_pdf

[7] Orgány veřejné moci s ohledem na jim uloženou povinnost využívat datové schránky

k přednostní komunikaci v rámci jejich veřejnoprávní agendy, se do datových schránek obvykle denně přihlašují. U subjektů, které nejsou orgány veřejné moci, tomu však může být (a často také je) jinak.

[8] Myslitelné je to dále např. u poskytování dodatečných informací na žádost dodavatele, když žádost musí být doručena zadavateli nejpozději 6 pracovních dnů před uplynutím lhůty pro podání nabídek, nebo u podání námitek proti zadávacím podmínkám, které musí být podány nejpozději do 5 dnů od skončení téže lhůty.

[9] Rozhodnutí Úřadu ze dne 10. 5. 2011, sp. zn. ÚOHS-S73/2011/JH1, které bylo potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 26. 8. 2011, sp. zn. ÚOHS-R116/2011/JSI.

[10] § 149 odst. 1 a 2 ZVZ.

[11] Dle § 2 písm. d) vyhlášky č. 9/2011, kterou se stanoví podrobnější podmínky týkající se elektronických nástrojů a úkonů učiněných elektronicky při zadávání veřejných zakázek a podrobnosti týkající se certifikátu shody, je elektronickým úkonem v zadávacím řízení úkon jednající osoby provedený prostřednictvím elektronického nástroje.

[12] § 17 písm. x) ZVZ.

Exekutorský úřad Přerov

**NEVÍTE SI RADY S DLUŽNÍKY?
OBRAŤTE SE NA NÁS!**

Komenského 38 | 750 02 Přerov

Tel.: 581 216 030 | Fax: 581 738 020

E-mail: urad@exekuce.cz

www.exekuce.cz

Úskalí institutu spolupracujícího obviněného

Novelou č. 41/2009 Sb. byl s účinností od 1. 1. 2010 zaveden do českého právního řádu, konkrétně do ustanovení § 178a zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (tr. řád), nový institut spolupracujícího obviněného.

Institut spolupracujícího obviněného spočívá v tom, že v trestním řízení o zločinu, pokud:

- obviněný oznámí státnímu zástupci skutečnosti, které jsou způsobilé významně přispět k objasnění zločinu spáchaného členy organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny, a zaváže se podat jak v přípravném řízení, tak i v řízení před soudem úplnou a pravdivou výpověď o těchto skutečnostech,
- dozná se k činu, pro který je stíhán, přičemž nejsou důvodné pochybnosti o tom, že jeho doznání bylo učiněno svobodně, vážně a určitě a
- prohlásí, že souhlasí s tím, aby byl označen jako spolupracující obviněný,

může ho státní zástupce v obžalobě označit za spolupracujícího, jestliže považuje takové označení za potřebné vzhledem k povaze trestného činu, k jehož objasnění se obviněný zavázal, a to i s přihlédnutím k trestnému činu uvedenému v doznání obviněného, k osobě obviněného a k okolnostem případu, zejména zda a jakým způsobem se obviněný podílel na spáchání trestného činu, k jehož objasnění se zavázal a jaké následky svým jednáním způsobil.

Stručně řečeno spolupracující obviněný by měl být ten obviněný, který významně přispěje k objasnění zvláště závažné organizované trestné činnosti.

Efektem označení obviněného jako spolupracujícího je, že k tomu přihlédne soud při stanovení druhu a výměry trestu, zejména od jeho potrestání může být upuštěno, pokud jsou splněny další přísné podmínky, nebo půjde o polehčující okolnost a bude ukládán trest odnětí svobody pod dolní hranicí zákonné trestní sazby. K tomu je třeba dodat, že spolupracující obviněný musí dodržet své závazky, a to jak v přípravném řízení, tak v řízení před soudem.

Z hlediska veřejného zájmu jde jistě o pozitivní právní institut, který má za cíl významně napomoci odhalování a prokazování závažné organizované trestné činnosti. Nicméně však pouze za předpokladu, že tento institut bude obviněnými skutečně využíván.

Rozhodnutí o využití institutu spolupracujícího obviněného na počátku činí dobrovolně obviněný. Buď si připraví svou obhajobu a bude se jí držet nebo se dozná a ukáže karty, ale bude doufat, že mu to bude k něčemu dobré. Zákon mu totiž nedává jistotu, že mu bude postavení spolupracujícího obviněného příznáno. Ale ani neumožňuje, že negativní rozhodnutí bude přezkoumáno nezávislým orgánem. Oproti této nejistotě stojí nabídky osob, jejichž trestnou činnost by měl obviněný rozkrýt a prokázat.

Podstatným limitujícím faktorem použitelnosti tohoto institutu je tak nejistota o přiznání postavení spolupracujícího obviněného. Předně obviněný nezná kompletní důkazní situaci a nemůže odpovědně vyhodnotit, zda jím sdělené informace budou natolik relevantní, že naplní požadavek zákona. Druhým rizikem je to, že tuto důkazní relevanci a další skutečnosti zejména k osobě obviněného vyhodnocuje a o přiznání tohoto výsadního postavení rozhoduje státní zástupce. Tedy osoba, která na obviněného podává obžalobu, a která je v řízení před soudem jednou ze stran a vlastně protistranou obviněného, nikoli tedy nezávislý soud.

Přitom zákon nestanoví, že by vyhodnocení a rozhodnutí státního zástupce o nepřiznání postavení spolupracujícího obviněného bylo přezkoumatelné či jakkoli dále řešitelné. Nepřiznáním postavení spolupracujícího obviněného v obžalobě končí tato možnost. Rozhodování soudu pak stojí na tom, zda je obviněný státním zástupcem v obžalobě označen jako spolupracující, což vyplývá z formulace ust.

§ 39 odst. 1, § 46 odst. 2 či § 58 odst. 4 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (tr. zákoník), kde zákon používá slovní spojení „pokud byl označen“ či „označeného jako“. Pokud obviněný takto označen není, hledí se na něj jako na „obyčejného“ obviněného s tím, že jím sdělené informace a jeho postoj mohou být posouzeny v rámci standardního posuzování při stanovení druhu a výměry trestu, jako polehčující okolnost dle ust. § 41 písm. m) tr. zákoníku nebo v rámci standardního posuzování možnosti mimořádného snížení trestu odnětí svobody dle ust. § 58 odst. 1 tr. zákoníku. Je otázkou, zda v porovnání se závažností toho, co obviněný splnil předtím, než mu státní zástupce postavení spolupracujícího obviněného nepřiznal, a co riskuje, je to dostačující.

Proto je legitimní otázka, zda nepřezkoumatelnost negativního rozhodnutí státního zástupce není v rozporu se zásadami spravedlivého procesu, a zda je z tohoto hlediska v pořádku, že tak závažný institut není pod pravomocí či ochranou nezávislé soudní moci. Nehledě k tomu, že v přípravném řízení státní zástupce již v podstatě namísto soudu posuzuje skutečnosti směřující ke stanovení druhu a výměry trestu (viz formulace ust. § 178a tr. řádu).

Nelze vyloučit, že se obviněný ke všemu přizná a sdělí mnoho informací i např. v dobré víře, že policejní orgán takovými informacemi nedisponuje, ale státní zástupce mu pak sdělí, že jeho informace nebyly natolik zásadní nebo že je měl z jiného zdroje anebo že si posoudil, že osoba obviněného nevyhovuje zákonu, a tudíž má smůlu. Přitom přiznání obviněného a informace již byly vyřčeny a jsou součástí spisu. Obviněný se tak v podstatě zcela vydává do rukou toho, kdo jej žaluje, aniž by měl záruku alespoň např. v podobě možnosti nezávislého posouzení negativního rozhodnutí státního zástupce. Proto takové právní zakotvení institutu spolupracujícího obviněného limituje jeho praktickou použitelnost. ●

JUDr. Filip Seifert, advokát
TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
advokátní kancelář, s.r.o.

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
www.iustitia.cz

pevné základy vysoké cíle

- Bankovníctví a finance
- Insolvence a finanční restrukturalizace
- Fúze a akvizice
- Korporátní právo
- Nemovitosti
- Soudní spory

dynamický vztah s klientem

osobní a aktivní přístup

efektivní řešení

DUNOVSKÁ & PARTNEŘI s.r.o.
Palác Archa, Na Poříčí 1046/24
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 774 000
Fax: +420 221 774 555

office@dunovska.cz
www.dunovska.cz

Advokát nebo advokátní koncipient se zaměřením na farmaceutické právo – Praha

HÁJEK ZRZAVECKÝ advokátní kancelář, s.r.o.

se zaměřením na obchodní právo přijme v souvislosti s rozšiřováním právního teamu **ADVOKÁTA** nebo **ADVOKÁTNÍHO KONCIPIENTA** se zaměřením na **FARMACEUTICKÉ PRÁVO**.

Od svého založení v roce 2008 se HZ zaměřuje na poskytování **komplexních právních služeb středním a velkým korporacím, a to českým i zahraničním**. Stěžejní oblastí činnosti HZ je **obchodní právo**, především pak **fúze a akvizice** (včetně fúzí přeshraničních), **korporační právo**, **restrukturalizace**, **corporate governance** a **obchodní závazkové právo**. HZ disponuje rovněž zkušenými odborníky z oblasti trestního práva (zejména ve věcech hospodářských trestných činů), pracovního práva, práva nemovitostí, veřejných zakázek nebo v zastupování v soudních či rozhodčích řízeních. Nad rámec obecné specializace na obchodní právo a související obory práva se HZ zaměřuje na další čtyři klíčové průmyslové oblasti, ve kterých si získala postavení uznávaného poskytovatele právních služeb. Jedná se o **potravinářské právo**, **farmaceutické právo**, **franchising & outsourcing** a **insolvenci**.

Požadujeme

- odpovídající odborné znalosti a praxi v tomto odvětví
- znalost anglického jazyka na velmi dobré úrovni
- samostatnost
- odpovědný přístup k práci

Nabízíme

- možnost rychlého kariéerního růstu v dynamicky se rozvíjející advokátní kanceláři se stabilní obchodní klientelou
- různorodou práci
- příjemné pracovní prostředí
- finanční ohodnocení odpovídající úrovni uchazeče a reflektující pracovní nasazení

Praha (Main Office)
Revoluční 3
CZ-110 00 Praha 1
tel. +420 227 629 700

Brno (Branch Office)
Karásek 1
CZ-621 00 Brno
tel. +420 517 070 460

info@hajekzrzavecky.cz
www.hajekzrzavecky.cz

V případě zájmu adresujte, prosím, svou nabídku spolu se strukturovaným životopisem Tereze Bellerové na email bellerova@hajekzrzavecky.cz.

Bližší informace o společnosti včetně referencí naleznete na webových stránkách www.hajekzrzavecky.cz.

Na tajné frontě mezi zaměstnavateli a zaměstnanci

Poněkud záhadný název článku si samozřejmě zasluhuje vysvětlení, které může pro někoho být i určitým překvapením.

Obecně vzato, vztah zaměstnavatelů a zaměstnanců se málokdy blíží onomu ideálnímu stavu, ve kterém zaměstnanci s radostí spěchají do práce za účelem vytváření hodnot, za které je laskavý zaměstnavatel pravidelně štědře odměňuje. Takový oboustranně vyvážený a harmonický vztah stav patrně neexistoval nikdy a nikde. Tím méně může existovat nyní, kdy počty nezaměstnaných dosahují rekordní výše, takže minimálně k oněm štědrým odměnám odpadá důvod („podívejte se, kolik lidí by Vaši práci rádo dělalo za polovinu ...“).

Neradostná situace na trhu práce tak posiluje sebevědomí zaměstnavatelů a umožňuje jim zvyšovat tlak na kontrolu kvality a efektivitu práce jejich zaměstnanců, na což mají konec-

konců i podle zákoníku práce plné právo. Jiná otázka už ovšem je, jaké k tomu použijí prostředky. Než si však na tuto zajímavou otázku odpovíme, je třeba se ještě zmínit o jednom specifickém důvodu zájmu zaměstnavatelů o činnost jejich zaměstnanců.

Prvního ledna 2013 uplynul jeden rok od účinnosti zákona číslo 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (dále jen „zákon“). Součástí naší legislativy se stal pod silným mezinárodním tlakem a stále se zdá, že v České republice předtím skutečně nikomu příliš nechyběl.

Určitý syndrom „nechtěného dítěte“ (možná i problém s výkladem dosti zvláštního obsahu) mají za následek, že podle dostupných informací je tento zákon v trestněprávní praxi zatím využíván zcela minimálně. Jestliže tedy měl, podle předpokladu zákonodárce, kultivovat zdejší podnikatelské prostředí hrozbou trestního postihu obchodních společností (a čím jiným?) pak tento úkol neplní. Protože se v podstatě zatím nikomu nic nestalo, podnikatelská veřejnost mu – až na výjimky – logicky přestala věnovat svoji pozornost.

Tím není řečeno, že současná „zdrženlivost“ orgánů činných v trestním řízení již bude kon-

stantní. Prověřování četných pochybných aktivit, o kterých nás média celkem pravidelně informují, patrně přece jen povede k postupnému zvýšení počtu těch právnických osob, které pro ně budou také trestně stíhány. Bude tak pouze kopírován proces, ke kterému po zavedení obdobných právních norem došlo i jinde ve světě.

Zákon je velmi specifickou vedlejší normou trestního práva, která zavedla do našeho práva tzv. „pravou“ trestní odpovědnost právnických osob. Právnické osoby podle něho mohou být uznány vinnými více než osmdesátí, v zákoně explicitně vyjmenovanými, trestnými činy. Jedná se o mimořádně nesourodý soubor trestných činů, který se zde ocitl pohromadě pouze díky tomu, že byl sestaven na podkladě desítek mezinárodních závazků České republiky.

V případě uznání viny může být právnickým osobám uložen trest zrušení právnické osoby, propadnutí majetku, peněžitý trest, propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty, zákaz činnosti, zákaz plnění veřejných zakázek, účasti v koncesním řízení nebo ve veřejné soutěži, zákaz přijímání dotací a subvencí a uveřejnění rozsudku. Z režimu zákona jsou vyloučeny pouze orgány výkoné a soudní moci České republiky a územní samosprávné celky při výkonu veřejné moci.

Princip „přičítání“ znamená, že právnické osobě může být jakoby přiřazen trestný čin spáchaný takovou fyzickou osobou, která je ve vztahu k této právnické osobě v zákonem definované formální pozici a která současně jednala jménem právnické osoby, v jejím zájmu, anebo v rámci její činnosti.

Zde se konečně opět dostáváme k zaměstnancům. Takovými fyzickými osobami totiž mohou být i zaměstnanci právnické osoby při plnění jejich pracovních úkolů. Musí zde být splněna podmínka, že k jejich přičitatelnému protiprávnímu jednání došlo na podkladě rozhodnutí, schválení nebo pokynu orgánů právnické osoby, členů těchto orgánů, nebo jejich řídicích a kontrolních zaměstnanců, anebo proto, že tyto subjekty neprovedly taková opatření, která měly provést podle jiného právního předpisu, nebo která po nich lze spravedlivě požadovat – zejména neprovedly povinnou nebo potřebnou kontrolu nad činností zaměstnanců nebo jiných osob, jimž jsou nadřizeny, anebo neučinily nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení následků spáchaného trestného činu.

Zákon tím nastolil situaci, ve které se zaměstnanci z hlediska zaměstnavatelů stali (velmi početným) vnitřním rizikovým faktorem, kterému je proto třeba věnovat pozornost ve větší míře a z jiných hledisek, než tomu bylo doposud. Nová situace, vytvářející hrozbu ze zaměstnan-

ců, by tak na straně všímavých zaměstnavatelů měla vyvolat zvýšený zájem o jejich všestranný monitoring, jako o možný prostředek prevence vnitřních trestněprávních rizik.

Bráno z čistě technického hlediska je možnost takového sledování silně podporována nabídkou monitorovacích zařízení všeho druhu, která s ohledem na své parametry, miniaturizaci a kamuflážní design prakticky dovolují sledování kohokoliv, kdekoliv a kdykoliv. Tuto techniku volně nabízejí i renomované e-shopy, přičemž šíře nabídky a cenová dostupnost získání takových zařízení nebyly nikdy lepší než dnes. Obdobná situace je také ohledně nabídky sledovacího software a pojem „špionážní“ je v těchto souvislostech přesný.

Přístup zaměstnavatelů k takto lákavé aplikaci monitorovacích opatření je ovšem velmi diferencovaný a může snadno vést až ke konfliktu jak se zaměstnanci, tak i se zákonem. Zaměstnanci se sice reálně nemohou bránit „techniky“, ale mohou se velmi účinně bránit právně, protože přímočaře uvažující zaměstnavatel zde může snadno narazit na oblast ochrany osobnosti, soukromí a osobních údajů zaměstnanců (a to zvláště osobních údajů „citlivých“ – tj. týkajících se například jejich národnostního, rasového nebo etnického původu, politických postojů, trestněprávní bezúhonnosti, sexuální orientace, náboženského přesvědčení, apod.).

Situace je přitom na obou stranách pomyslné fronty charakterizována velmi nízkou mírou osvěty a schopnosti se správně orientovat v těch oborech práva, které ji řeší – jedná se zde současně o pracovní právo, občanské právo, správní právo, trestní právo a dokonce i právo ústavní. Situace je o to složitější, že různé pojmy mohou být různě vykládány a hranice tohoto výkladu mohou být pohyblivé. V těchto souvislostech také vyvstává řada nových praktických otázek, což je podbarveno mimořádně dynamickým vývojem techniky – a za ní bude příslušná legislativa vždy pouze zaostávat.

Z toho, co zde bylo uvedeno, proto vyplývají rizika, která na úseku ochrany osobních údajů zaměstnanců a jejich soukromí propojují několik právních oborů. Jejich aplikace a její možné průsečíky si proto určitě zaslouží zvýšenou pozornost a větší informovanost na straně zaměstnavatelů i na straně zaměstnanců. Lze proto určitě uvítat jakýkoliv zdroj informací, který se pokusí tuto situaci přehledným a komplexním způsobem zmapovat. ●

JUDr. Jan Vidrna, advokát
Advokátní kancelář Dáňa, Pergl & Partneři

Boutique hotel Jalta - Everything you need for business and pleasure

The boutique hotel Jalta on Prague's Wenceslas Square offers the ultimate in stylish accommodation. The refreshing combination of modern interior design, luxurious comfort amid the splendour of a sophisticated, architecturally and historically significant building dating from 1958 and world-class cuisine create together a glamorously boutique yet soothing environment.

The Conference Centre with a capacity up to 250 persons benefits from an **excellent location** and offers:

- **Natural daylight**
- **Air-conditioning**
- **Terraces overlooking**
- **Wenceslas Square**
- **Free WI-FI** (high-speed wireless internet)

Stunning interior-designed quest rooms and renowned ground floor COMO Restaurant & Café with summer terrace and Casino ensure that your **stay in the boutique hotel Jalta will be a memorable experience.**

Hotel Jalta, Václavské nám. 45, 110 00 Prague 1, Czech Republic
tel: +420 222 822 111, fax: +420 222 822 833, e-mail: booking@hoteljalta.com

www.hoteljalta.com

Když jde o jejich zdraví, chcete mít jistotu,
že jste udělali **maximum**.

Canadian Medical Care

Veleslavínská 30/1, Praha 6
V Parku 2308/8, Praha 4

Call centrum:

+420 235 360 133

Nonstop služba

Praktický lékař:

+420 724 300 301

Pediatric:

+420 724 300 306

Stomatologie:

+420 724 300 312

www.cmcpraha.cz

V Canadian Medical Care najdete především lékaře, kteří jsou špičkami ve svých oborech. A to je podstatné. Bezkonkurenční rozsah specializací, moderní vybavení, minimální čekání, individuální přístup, příjemné prostředí či nonstop lékařskou službu pak považujeme za samozřejmý standard, o kterém není třeba příliš mluvit.

Hledáte respektovanou finanční instituci?

- Půjčku Provident se 130letou tradicí využívají více než dva miliony zákazníků v šesti zemích světa - u nás, na Slovensku, v Polsku, Maďarsku, Rumunsku a Mexiku.
- Mateřská společnost je úspěšně obchodována na londýnské burze.
- Podle průzkumu neziskové organizace Člověk v tísni je Provident druhou nejméně rizikovou nebankovní společností, od které si lze půjčit peníze.

PROVIDENT

Malé věci dělají velký rozdíl

www.provident.cz

Odpovědnost za škodu způsobenou stavební činností

Stavební činnost v rámci výstavby nových objektů či rozsáhlých rekonstrukcí stávajících objektů, zejména pak v husté městské zástavbě, je v zásadě vždy spojena s rizikem způsobení škod třetím subjektům.

Z tohoto důvodu je tedy důležité, aby jak stavebník, resp. příslušný zhotovitel – stavební podnikatel, tak i subjekty, kterým potenciálně způsobení škody hrozí, zejména pak vlastníci a uživatelé sousedních objektů, znali zákonné podmínky pro vznik odpovědnosti za škodu a z ní vyplývající práva a povinnosti.[1]

Skutkové podstaty odpovědnosti za škodu

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“), vymezuje v ustanovení § 420 skutkovou podstatu obecné odpovědnosti za škodu, jež tvoří jeden z pilířů soukromého práva. Dle citovaného ustanovení každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti (§ 420 odst. 1 OZ), přičemž se odpovědnosti zproští, pokud prokáže, že škodu nezavinil (§ 420 odst. 3 OZ). Předpoklady pro vznik obecné odpovědnosti za škodu dle § 420 OZ jsou tedy (i) porušení právní povinnosti, (ii) vznik škody, (iii) příčinná souvislost mezi porušením právní povinnosti a vznikem škody a (iv) zavinění (zavinění ve formě nevědomé nedbalosti je presumováno). Ustanovení § 420 OZ upravující odpovědnost za škodu se užije vždy, neobsahuje-li OZ či jiný právní předpis zvláštní úpravu. Pokud je možné aplikovat § 420 OZ a současně i zvláštní právní úpravu, záleží na poškozeném, podle kterého ustanovení se bude náhrady škody domáhat.[2]

Ve vztahu k provádění stavební činnosti je dále relevantní ustanovení o objektivní odpovědnosti za škodu způsobenou provozní činností, jejíž úprava je zakotvena v § 420a OZ. Podle tohoto ustanovení každý odpovídá za škodu, kterou způsobí jinému provozní činností (§ 420a odst. 1 OZ). Zákon dále taxativně vymezuje, ve kterých případech je škoda způsobena provozní činností (§ 420a odst. 2 písm. a) až c) OZ), a to, je-li způsobena (i) činností, která má provozní povahu, nebo věcí použitou při činnosti, (ii) fyzikálními, chemickými, popřípadě biologickými vlivy provozu na okolí nebo (iii) oprávněným prováděním nebo zajištěním prací, jimiž je způsobena jinému škoda na nemovitosti nebo je mu podstatně ztíženo nebo znemožněno užívání nemovitosti. Odpovědnosti za škodu dle § 420a OZ se ten, kdo ji způsobil, zproští, jen prokáže-li, že škoda byla způsobena neodvratitelnou událostí nemající původ v provozu anebo vlastním jednáním poškozeného (§ 420a odst. 3 OZ). Předpoklady pro vznik odpovědnosti za škodu způsobenou provozní činností dle § 420a OZ jsou tedy (i) existence škodní události vyvolané provozní činností, (ii) vznik škody a (iii) příčinná souvislost mezi škodní událostí a vznikem škody. Z toho tedy vyplývá, že vznik odpovědnosti za škodu dle § 420a OZ není vázán na porušení povinnosti a zavinění.

Pokud jde o vymezení provozní činnosti, legislativní úprava dává široký prostor soudcovské úvaze, co všechno lze zahrnout pod pojem provozní činnosti ve smyslu citovaného ustanovení. Provozní činností ve smyslu § 420a OZ se rozumí soustavně prováděná organizovaná cílevědomá činnost, byť je provozována i nepodnikatelským způsobem.[3] Z uvedeného tedy jasně vyplývá, že stavební činnost lze podřadit pod pojem provozní činnosti ve smyslu § 420a OZ.

Stavební činnost, resp. činnosti se stavební činností spojené a související, jako např. průjezd těžkých stavebních a nákladních strojů,[4] mohou být za určitých okolností považovány za provoz zvlášť nebezpečný ve smyslu § 432 OZ, který upravuje objektivní odpovědnost za škodu způsobenou zvlášť nebezpečným provozem. Podle tohoto ustanovení za škodu vyvolanou povahou provozu zvlášť nebezpečného odpovídá provozovatel stejně jako provozovatel dopravního prostředku (§ 427 a násl. OZ). Provozovatel se své odpovědnosti nemůže zprostit, jestliže škoda byla způsobena okolnostmi, které mají původ v provozu. Jinak se odpovědnosti zproští, jen jestliže prokáže, že škodě nemohlo být zabráněno ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze požadovat (§ 428 OZ). Předpoklady pro vznik odpovědnosti za škodu způsobenou provozem zvlášť nebezpečným dle § 432 jsou tedy (i) existence škodné události vyvolané povahou

zvlášť nebezpečného provozu, (ii) vznik škody a (iii) příčinná souvislost mezi škodnou událostí a vznikem škody. Z toho tedy vyplývá, že vznik odpovědnosti za škodu dle § 432 OZ, obdobně jako u odpovědnosti dle § 420a OZ není vázán na porušení povinnosti a zavinění. Odpovědnost podle § 432 OZ je pak speciální vůči odpovědnosti podle § 420a OZ. Pokud není způsobená škoda důsledkem nebezpečnosti provozu, přichází v úvahu posouzení odpovědnosti podle § 420a, popř. § 420 OZ.

Odpovědné subjekty – škůdci

Kromě stavebníka jako vlastníka nemovitosti, již se stavební činnost týká, a osoby oprávněné k provedení stavby (stavebních úprav) dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) se stavební činnosti zejména v případech výstavby větších objektů či rozsáhlejších rekonstrukcí účastní typicky také generální zhotovitel a jeho subdodavatelé. Tím může vzniknout poměrně složitý systém vztahů smluvních (na základě smlouvy o dílo mezi stavebníkem a generálním zhotovitelem, který pak uzavírá další smlouvy s jednotlivými dodavateli příslušných částí díla) i mimosmluvních práv z odpovědnosti za škodu. Při mnohosti subjektů účastnících se stavební činnosti pak nutně vzniká otázka, který nebo které subjekty budou v případě vzniku škody za tuto škodu odpovědní a podle kterého ustanovení, tedy pro kterém nebo pro kterých subjektech a na základě jakého ustanovení bude poškozený oprávněn náhradu škody požadovat.

Stavebník jako vlastník nemovitosti a držitel stavebního povolení vlastní stavební činnost

provádět nemusí a v případech složitějších stavebních záměrů se tak ani v praxi neděje. Stavebník nejčastěji na základě smlouvy o dílo pověřil provedením stavební činnosti (díla) generálního zhotovitele (stavebního podnikatele). Tím se ale stavebník případně odpovědnosti za škodu ne v každém případě zproští. Nejvyšší soud ČR ve své judikatuře dovedl, že za škodu vzniklou v důsledku porušení povinností uložených ve stavebním povolení odpovídá podle § 420 OZ stavebník bez ohledu na to, zda stavební práce prováděl sám nebo prostřednictvím svého smluvního partnera (zhotovitele díla). Dále pak dovedl, že není zákonný důvod vylučovat odpovědnost jednoho subjektu jen proto, že za tutéž škodu odpovídá též subjekt jiný.[5] Jinými slovy není důvod vylučovat odpovědnost stavebníka dle § 420 OZ jen proto, že za tutéž škodu odpovídá také zhotovitel díla dle § 420a OZ. Subjekt, který si vykonání něčeho formou provozní činnosti ve smyslu § 420a OZ objednal, tedy stavebník, ale sám takovou provozní činnost nevykonává, pak nebude ve vztahu k poškozenému odpovídat podle § 420a,[6] jak ale naznačeno výše, jeho odpovědnost dle § 420 OZ není vyloučena.

Z hlediska odpovědnosti za škodu podle § 420a OZ není podstatné, zda škodu způsobil osobně provozovatel (generální zhotovitel), popř. jeho zaměstnanec, nebo osoba, kterou při své činnosti použil (subdodavatel).[7] To ovšem nevylučuje odpovědnost toho (subdodavatele), kdo konkrétní škodu vyvolal.[8] Jak již výše uvedeno u odpovědnosti stavebníka, Nejvyšší soud ČR judikoval, že nelze vylučovat odpovědnost jednoho subjektu jen proto, že za tutéž škodu odpovídá či může odpovídat též jiný subjekt, a není tak vyloučena jejich společná a nerozdílná odpovědnost.[9]

Pokud jde o odpovědnost za škodu dle § 432 OZ, Nejvyšší soud ČR dovedl, že i stavebník může být (jako provozovatel) osobou odpovědnou za škodu vyvolanou povahou provozu zvlášť nebezpečného, jestliže jde o činnost spojenou s jím prováděnou stavbou, a to bez ohledu na to, zda konkrétní stavební práce zajišťoval sám nebo prostřednictvím svého smluvního partnera, jemuž zadal provedení díla. [10]

Škoda a subjekty oprávněné požadovat náhradu škody – poškození

Škodu můžeme nejobecněji charakterizovat jako majetkovou újmu vyjádřitelnou v penězích. Stavební činností může vznikat mnoho typů škod. Typicky může jít např. o poškození sousední nemovitosti (praskliny, sesuvy apod.) či škody na movitém majetku nacházejícím se v nemovitosti. Může však jít i o škody vzniklé z důvodu poskytnutých slev na nájemném pro (částečnou) nezpůsobilost pronajatých prostor ke smlouvenému užívání, škody způsobené omezením podnikatelské činnosti[11] či škody způsobené častější údržbou klimatizace z důvodu vyšší prašnosti. Jak již naznačeno v úvodu, poškozenými mohou být typicky vlastníci sousedních nemovitostí nebo jejich uživatelé (např. nájemci). Poškození mají právo domáhat se po odpovědných subjektech-škůdcích náhrady škody dle shora uvedených zásad. ●

JUDr. Miroslav Dudek, advokát
Schönherr s.r.o.

schönherr
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky

- [1] Stranou tohoto příspěvku zůstávají další možnosti právní obrany proti imisím způsobeným stavební činností (např. hluk či prach), zejména pak tzv. sousedské žaloby dle § 127 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.
- [2] Srov. FIALA, J., KINDL, M., et al. Občanský zákoník. Komentář. I. díl, 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, str. 658.
- [3] Srov. ELIÁŠ, K., et al., Občanský zákoník. Velký akademický komentář. 1. Svazek, Praha: LINDE PRAHA, a.s., 2008, str. 810. ŠVESTKA, J., SPÁČIL, J., ŠKÁROVÁ, M., HULMÁK, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář, 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, str. 1219-1220.
- [4] Srov. např. NS 25 Cdo 972/2000 („Provozem zvláště nebezpečným ve vztahu k domu nacházejícímu se na pozemku sousedícím s komunikací mohou být i pravidelné

- a opakované průjezdy těžkých stavebních a nákladních mechanismů způsobující nadměrné zatížení pozemní komunikace, jejíž stavebnětechnický stav není takovému namáhání uzpůsoben“) či NS 25 Cdo 92/2009.
- [5] Srov. NS 25 Cdo 2102/2002 nebo NS 23 Cdo 4379/2008.
- [6] Srov. FIALA, J., KINDL, M., et al. Občanský zákoník. Komentář. I. díl, 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, str. 687.
- [7] Srov. NS 25 Cdo 1695/98.
- [8] Srov. ŠVESTKA, J., SPÁČIL, J., ŠKÁROVÁ, M., HULMÁK, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář, 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, str. 1219.
- [9] Srov. NS 25 Cdo 3095/2005, NS 25 Cdo 92/2009 nebo NS 23 Cdo 4073/2010.
- [10] Srov. NS 25 Cdo 3095/2005 nebo NS 25 Cdo 92/2009.

- [11] Srov. např. NS 25 Cdo 1905/2005 („I když podle zákona se uživatelům ani dalším osobám neodškodňují nepříznivé důsledky uzavírek pozemních komunikací pro opravu či rekonstrukce, je třeba odlišit uzavírku komunikace od znepřístupnění nemovitosti s komunikací souvisejících. Obsahují-li rozhodnutí o uzavírci či stavební povolení povinnost zajistit, aby při uzavírci nebyl přístup k takovým nemovitostem znemožněn, představuje okolnost, že adresát této povinnosti nedostal, porušení právní povinnosti ve smyslu § 420 odst. 1 ObčZ“) nebo NS 25 Cdo 3/2006 („Zkazilo-li se zboží proto, že podnikatel byl ve svém podnikání omezen (vyloučením přístupu zákazníkům do jeho provozovny) stavební činností, odpovídá za způsobenou škodu ten, kdo stavební práce prováděl.“).

BEROUN GOLF RESORT

... hřiště s léčebnými účinky

(Ondřej Hejma)

BEROUN GOLF RESORT

Beroun GC – člen ČGF

- 18jamkové mistrovské hřiště
- Driving range
- Putting a chipping green
- Klubová restaurace pouze pro členy Beroun GC a jejich hosty
- Veřejná restaurace
- Vyhlídková terasa
- Otevřená kuchyně, pizza pec
- Konferenční centrum
- Hotel
- Wellness centrum
- Venkovní bazén
- Pro-shop
- Dětský koutek
- Byty na prodej a pronájem
- 10 minut z Prahy

BEROUN GOLF RESORT

Na Veselou 909

266 01 BEROUN

www.golfberoun.cz

recepce@golfberoun.cz

+420 313 101 090, +420 606 506 326

Založení a změny v nadaci ve světle nového občanského zákoníku

V roce 2014 dochází k velké změně na poli soukromého práva, změnám se tedy nevyhne ani právní úprava nadací a nadačních fondů.

Nový OZ se vydává cestou samostatné úpravy jednotlivých typů účelových sdružení majetku, úpravu nadace a nadačního fondu najdete v jeho oddíle 3 pod názvem „Fundace“. Jedná se o společný pojem pro sdružení majetkového základu věnovaného společenskému účelu, které jsou svojí funkcí a významem stavěny jako protipól ke korporacím. Stávající zákon o nadacích a nadačních fondech č. 227/1997 Sb. bude zrušen, resp. zruší se veškerá jeho ustanovení vyjma třetí až sedmé části upravující doplnění a změny některých zákonů.

Účel nadace

Změnou projde i účel nadace, zatímco v původní úpravě byl účel nadace upraven tak, že byl specifikován jako obecně prospěšný, s uvedením jednotlivých příkladných výčtů, v budoucí úpravě se tento účel, spočívající v podpoře obecného blaha, rozšiřuje o účel dobročinný, spočívající v podpoře určitého okruhu osob. Stále se však budeme setkávat s úpravou, která stanovuje zákonný rámec účelu založení nadace, tímto zákonodárce posiluje koncept trvalé služby nadací společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu. Právě trvalý charakter tvoří hlavní odlišnost mezi nadací a nadačním fondem.

Jedna z nejvýraznějších změn spočívá v rozšířené možnosti nadace samostatně podnikat,

avšak se zachováním principu, že výtěžnost nadace se nadále považuje za vedlejší a nikdy se nemůže stát účelem hlavním. Podnikání nadace hraje v životě fundací podružnou roli a plní funkci sloužící k podpoře jejího účelu, která v souladu s judikaturou stále spočívá v poskytování příspěvků destinářům. Přesto však nová úprava umožňuje zakladateli podnikatelskou činnost nadace v zakládací listině zakázat.

S odkazem na výše uvedené je patrné, při užití argumentu a *minoris ad maius*, že bylo by bezúčelné bránit nadacím převzít kontrolu či vedení nad obchodními společnostmi, nesmí se však stát neomezeně ručícím společníkem, což při porovnání se stávající úpravou je dalším krokem k liberálnějšímu pojetí nadací.

Založení nadace

Zákonodárce také z důvodu potvrzení distinkce mezi korporacemi a fundacemi odlišně upravil i proces založení a vzniku jednotlivých typů právnických osob. Zakládacím dokumentem nadace tak nadále není zakladatelská listina, ale „Zakládací listina“, jak je uvedeno v důvodové zprávě: „Termín „zakládací listina“ se volí z té příčiny, že je třeba pojmově odlišit „zakladatelskou listinu“ jako obecný termín (§ 123) od jednostranného zakladatelského jednání, jímž se zakládají právě nadace.“ Nově je vyloučena možnost založení prostřednictvím písemné smlouvy. Ta je nahrazena shodným projevem vůle zřizovatelů, resp. skupina zakladatelů se považuje za zakladatele jediného. Zachován je však požadavek pořádit zakládací listinu ve formě notářského zápisu.

Za zjednodušení se může považovat také fakt, že statut nadace lze připojit k nadační listině. Jeho změny však nadále nepodléhají výlučně do pravomoci správní rady, ale k provedení změn je nutný předešlý souhlas dozorčí rady. Ze statutu si stále může každý pořizovat opisy, výpisy či kopie, nově však zákon zavádí možnost toto učinit i v sídle nadace (§314).

Zachována zůstala i možnost založení nadace závětí či obdobným způsobem. Téměř nezměněny zůstaly i podstatné náležitosti zakládací listiny („nadační listiny“), vyjma požadavku na údaj o nadačním kapitálu. Nově již není požadována informace o pravidle omezování nákladů nadace.

V případech založení nadace jako mortis causa je úprava víceméně shodná se současnou, resp. je nutné, aby v závěti byly uvedeny alespoň některé náležitosti, o dalších náležitostech, nejsou-li uvedeny v závěti, rozhoduje vykonavatel závěti. Jedinou změnou je však ustanovení § 313:

- (1) Neuvede-li nadační listina předmět vkladu, platí, že se vkladová povinnost plní v penězích.
- (2) Určila-li nadační listina, že se vkladová povinnost splní vnesením nepeněžitěho předmětu, a není-li to možné nebo nedosáhne-li hodnota vkladu při splnění vkladové povinnosti výše určené v nadační listině, má se za to, že vkladatel vyrovná rozdíl v penězích.

Tedy v případech, kdy zůstavitel nezminí předmět vkladu, nastupuje nevyvratitelná domněnka, že plnění se považuje za peněžitě. Mírně odlišná je situace, kdy plnění je sice určeno jako nepeněžitě, ale nedosahuje požadované hodnoty. V tomto případě má nastoupit vyvratitelná právní domněnka, že vzniklý schodek má být vyrovnán v penězích. V praxi to umožňuje zakladatelům v nadační listině zvolit i jiné pravidlo pro vyrovnání se s nastalou situací, např. může se tak stanovit, že rozdíl bude vyrovnán nepeněžitým plněním, nebo že pokles hodnoty nebude sanován.

Změny v nadaci

Nejvýraznější změna oproti stávající úpravě spočívá také ve flexibilitě nadační listiny. V současnosti se považovala nadační listina za relativně rigidní akt. Například však bude platit (§ 317 – § 320), že nadační listina je nezměnitelná pouze a jenom v ustanoveních, o kterých zakladatel v nadační listině výslovně prohlásí, že je považuje za nezměnitelné. Je to jistě krok kupředu oproti stávající úpravě, která se v praxi setkávala s mnoha problémy. Změna základních náležitostí nadace je proza-

ti možná jen ze závažných důvodů a pouze se zvláštním ohledem k zakladatelově vůli. Zákon však nepočítá se situací, kdy se podstatně změní okolnosti, které ne vždy souvisí se zakladatelovou vůlí anebo v ní mohly být zahrnuty, ale byly způsobeny nepředvídatelnými okolnostmi.

Dnes není zákonem výslovně jmenován žádný orgán nadace ani úřad veřejné zprávy, jenž by mohl tyto změny provést. V praxi se ustálila praxe, že při absenci výslovného určení orgánu oprávněného k těmto změnám, o otázkách nadační listiny a jejich změn rozhodoval soud. Ten však rozhodoval tak, aby změny byly pro nadaci přínosem a zároveň co nejvíce respektovaly vůli zřizovatele.

Budoucí úprava poskytuje nadaci mnohem širší škálu možností pro provedení změn. Zcela bezproblémová situace je v případech, že pro určité otázky si možnost změn vyhradil pro sebe v nadační listině zakladatel. Tuto pravomoc může zakladatel udělit i některému z orgánů nadace.

Zákonodárce se snažil vyrovnat i s případy, kdy neočekávaná okolnost natolik změnila situaci, že vyvolají rozumnou potřebu změny vnitřních poměrů nadace. V tomto případě může zakladatel nadační listinu změnit i přesto, že si tuto pravomoc v nadační listině nevyhradil. Je zde však stanoveno omezení souhlasu správní rady a ochrany práv třetích osob. Ta se projevuje v ustanovení § 318 odst. 2, který zavádí povinnost nadace tyto změny zveřejnit a posouvá jejich účinnost až po uplynutí 3měsíční lhůty od jejich zveřejnění. V tomto období může každý, jenž tvrdí, že jeho práva byla dotčena, navrhnout, aby soud tyto změny prohlásil za neplatné.

Nově je upravena i situace, kdy zakladatel není naživu, či zanikl. V této situaci je pravomoc změn dána do rukou soudu, který na návrh a po souhlasu správní rady změní nadační listinu, ovšem stále v mezích určených zakladatelem v nadační listině. Soud musí brát na zřetel stanovisko dozorčí rady a práv třetích osob, hodných ochrany. Co spadá pod pojem „hodných ochrany“ není zřejmé. Bude tedy na soudní praxi, aby si poradila s interpretací. Je tedy prolomena zásada nezměnitelnosti nadační vůle.

Dále se rozšiřují možnosti zakladatele a správní rady, tentokrát v oblasti účelu nadace. Jako v předchozím případě budou mít významnější vliv na tyto změny, a to zejména zakladatel, není-li ho, pak o těchto změnách rozhodne soud na návrh správní rady.

V této problematice je přístup zákonodárce poněkud obezřetnější, neboť jak podotýká: „účel

nadace je pro smysl její existence klíčový, nadace jeho naplňováním získává sociální renomé, a tento účel jsou vázání dárce svými dary, podporou destinátářů se vytváří řada obligací, a tím vším může změna účelu nadace otřást.“ S ohledem na výše zmíněné jsou proto v ustanoveních § 324 a § 325 stanovena omezení změn účelu nadace. A to v souladu s názorem, že se jedná o změnu nejzákladnějšího znaku nadace.

Prvním omezením je nutnost předchozího souhlasu soudu v případě změny účelu z veřejně prospěšného na dobročinný. Dále zde návrh předpokládá existenci zvlášť závažného důvodu a faktu, že nadační listina toto umožňuje.

Druhým omezením je povinnost nadace dodržet předchozí závazky při změně účelu nadace. Dary již poskytnuté ve prospěch předchozího účelu i jejich výnosy musí být použity ve prospěch původního účelu, jedinou výjimku tvoří případy, kdy dárce souhlasí s novým účelem. Stále tak v české právní úpravě převládá přesvědčení, že účel nadace by měl být měněn pouze ve výjimečných případech a co nejméně.

Celkově shrnuto zákonodárce vykročil správným směrem, když se snaží vypořádat se spoustou problémů, které přináší současná úprava. Nechal se inspirovat praxí tuzemskou i zahraniční a zahrnul do návrhu znění nového občanského zákoníku po dlouholeté snaze mnoha významných činitelů neziskového sektoru úpravu, která zahrnuje konkrétní řešení pro otázky změn v základních otázkách života nadace.

Nově však zavádí i několik ne zcela jasných institutů, jejichž interpretace není zcela jasná (například práva hodné ochrany) a mohou ztížit rozhodování soudů a prodloužit „vstřebávání“ nové úpravy. ●

Mgr. Dagmara Mišutková, advokátka
Mgr. Radek Valach, advokátní koncipient
MSB Legal, v.o.s.

Společenská smlouva po rekodifikaci aneb důležitost přechodných ustanovení zákona o obchodních korporacích

Tento příspěvek si neklade za cíl obsáhnout všechny změny, které přináší nový zákon o obchodních korporacích v souvislosti s nutnými či možnými změnami v zakladatelských dokumentech obchodních společností, poskytuje spíše přehled způsobu změn v právní úpravě těchto dokumentů a manuál pro statutární orgány společností, které jsou za obsah těchto dokumentů odpovědné.

Nová právní úprava obsažená především v zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále také „ZOK“) sice nabývá účinnosti až 1. 1. 2014, ale některé změny v právu obchodních společností provedené tímto novým zákonem jsou tak zásadní, že je nutné jejich postupně zapracování, nebo alespoň příprava na jejich příchod již nyní. Statutární orgány společnosti by se měly se všemi změnami seznámit dříve, než přijdou a promyslet si kroky, jakými je implementují do základních dokumentů společnosti jako je společenská smlouva či stanovy, a jakými bude nutné změnit některá jednání společnosti i navenek.

Přechodná ustanovení ZOK

V souvislosti s tím, že nový zákon o obchodních korporacích řeší mnohé právní otázky odlišně od stávajícího obchodního zákoníku, je nutné nastavit nějaký způsob, jakým budou upraveny aktuální právní vztahy v době po rekodifikaci. Zcela zásadními ustanoveními pro všechny subjekty práva a tedy i pro obchodní společnosti a jejich statutární orgány jsou nyní v zákoně o obchodních korporacích přechodná ustanovení, která upravují vztah nové právní úpravy a té předcházející. Smyslem přechodných ustanovení je eliminovat negativní dopady nové právní úpravy na vztahy, které vznikly ještě dle právní úpravy původní, a to především pokud tyto dvě úpravy řeší některé skutečnosti odlišně, a zabezpečit dostatečnou míru právní jistoty pro účastníky právních vztahů. U obchodních společností, které vznikly dle dosavadních právních předpisů, pomáhají přechodná ustanovení řešit konflikt, který účinností nové úpravy vzniká, a dávají tak společnostem odpověď na to, které otázky mohou zůstat řešeny v režimu starého zákona, a které je nutné upravit a přizpůsobit zákonu novému.

Vztah ke kogentním normám ZOK

Z pohledu přechodných ustanovení zákona o obchodních korporacích existuje několik způsobů řešení možných konfliktů staré a nové právní úpravy, které tato ustanovení zakotvují pro obchodní společnosti a jejich společenské smlouvy a stanovy. Ustanovení § 777 odst. 1 ZOK se věnuje těm ujednáním ve společenských smlouvách, která jsou zcela v rozporu s kogentními ujednáními nového zákona, a rozpor řeší tak, že tato ujednání automaticky zrušuje ke dni nabytí účinnosti nového zákona o obchodních korporacích, tedy k 1. 1. 2014. Tento postup je zcela logický, neboť není možné, aby byly společenské smlouvy v rozporu s platným právním řádem a jeho kogentními normami.

Základní princip tohoto ustanovení tedy spočívá v tom, že účinností zákona o obchodních korporacích pozbyvají platnosti všechna ustanovení, která odporují kogentním ustanovením ZOK. V této souvislosti bude ovšem dosti problematická otázka kogentnosti některých norem ZOK, neboť jediným způsobem, jak dospět k závěru, zda se jedná o normu kogentní nebo dispozitivní je v podstatě pouze výklad norem v souladu s ustanovením § 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále také „NOZ“), který nabývá účinnosti taktéž 1. 1. 2014.

§ 777

(1) Ujednání společenských smluv, která jsou v rozporu s donucujícími ustanoveními tohoto zákona, se zrušují dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.[1]

Lhůta pro přizpůsobení

S tímto režimem souvisí také ustanovení § 777 odst. 2, které dává obchodním společnostem, respektive osobám jednajícím za společnost, lhůtu 6 měsíců od nabytí účinnosti zákona o obchodních korporacích, aby přizpůsobily společenské smlouvy nebo stanovy nové právní úpravě dle nově účinného ZOK. Nesplnění této povinnosti může být ve výsledku sankcionováno až zrušením obchodní společnosti s likvidací. Jednatelé a členové představenstva tak zodpovídají za to, že obsah těchto listin bude nejpozději do 30. 6. 2014 v souladu s nově platným právním řádem. Dle tohoto ustanovení nebude pouze nutné přizpůsobit společenskou smlouvu a stanovy novému zákonu, ale doplnit také nové nutné náležitosti u „starých“ obchodních společností.

Takové nesplnění povinnosti může tedy spočívat například i v pouhém opomenutí nově nutně uváděných údajů ve společenských smlouvách nebo stanovách. Příkladem takového ustanovení je třeba § 250 odst. 2 písm. e) ZOK, který zavádí jako povinný údaj ve stanovách počet hlasů spojených s jednou akcií a celkový

počet hlasů ve společnosti, jelikož bude nově možné vydávat zvláštní druhy akcií se zvýšeným počtem hlasů. Od statutárních orgánů se tak vyžaduje důslednost v úpravách jejich společenských smluv nebo stanov, a to v dosti krátké době. Při kontrole těchto nově nutných náležitostí společenské smlouvy ale nelze vycházet pouze ze ZOK, je nutné podrobněji projít také úpravu NOZ, který například v ustanovení § 123 NOZ obecně upravuje minimální náležitosti zakladatelského jednání, čímž je myšlena i společenská smlouva.

Důsledná úprava základních dokumentů společnosti je i v zájmu samotné společnosti, společníků a akcionářů, neboť nově nebude také možné využít některé zákonné možnosti, které umožňoval přímo obchodní zákoník, bez jejich výslovné úpravy ve stanovách. Příkladem toho je ustanovení § 285 ZOK, které upravuje možnost vydávání zatímních listů a to tak, že tyto bude nově možné emitovat pouze, pokud to stanoví výslovně umožňují. Bez výslovného zakotvení možnosti vydávání zatímních listů ve společenské smlouvě, tak nebude možné po 1. 1. 2014 zatímní listy emitovat. Nová právní úprava v podobě ZOK a NOZ dává ale společností také rozšíření některých možností. Nový zákon již výslovně nemluví o zástupcích zaměstnanců v dozorčí radě, což je dle aktuální právní úpravy povinné. Pokud tak společnost změnila znění stanov a upraví tak, že valná hromada obsazuje celou dozorčí radu, již nebude nutné místa v dozorčí radě obsazovat zástupci zaměstnanců a jejich mandát skončí jejich odvoláním ze strany valné hromady po provedení této změny.

§ 777

(2) Obchodní korporace přizpůsobí do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona listiny podle odstavce 1 úpravě tohoto zákona a doručí je do sbírky listin. Neučiní-li tak, rejstříkový soud je k tomu vyzve a stanoví ve vyzvě dodatečnou přiměřenou lhůtu ke splnění této povinnosti; uplyne-li dodatečná lhůta darně, soud na návrh rejstříkového soudu nebo osoby, která na tom osvědčí právní zájem, zruší obchodní korporaci a nařídí její likvidaci.[1]

Vztah dispozitivních norem dle § 777 odst. 4 ZOK

Ustanovení § 777 odst. 4 ZOK upravuje vztah dispozitivní úpravy původního právního předpisu, tedy obchodního zákoníku, a nového zákona o obchodních korporacích. Společnost, která vznikla za působnosti původního obchodního zákoníku, a vztahovala se na ni dispozitivní ustanovení původního zákona a jejich společenská smlouva neupravovala danou skutečnost odlišně od zákona, se bude i nadále po nabytí účinnosti zákona o obchodních korporacích řídit těmito dispozitivními ustanoveními původního předpisu, pokud nebudou v přímém

rozporu s kogentními normami ZOK. Ve výsledku to znamená, že na tyto společnosti se nebudou vztahovat dispozitivní ustanovení nového zákona o obchodních korporacích a i nadále se budou řídit dispozitivními ustanoveními původního předpisu. Tato otázka již byla lehce nastíněna i v příkladech výše.

V praxi se toto ustanovení použije například při převodu obchodního podílu, neboť dle dispozitivního ustanovení původního obchodního zákoníku může společnost ve společenské smlouvě určit, že je obchodní podíl převoditelný na jinou osobu odlišnou od společníka, ale pokud společenská smlouva přímo nepodmíní tento převod souhlasem valné hromady, není tento souhlas pro převod vyžadovaný. Dle nové právní úpravy naopak není-li ve společenské smlouvě výslovně uveden opak, může společník převést obchodní podíl na jinou osobu pouze se souhlasem valné hromady. Jak se tedy má zachovat společník již existující společnosti po 1. 1. 2014, pokud chce převést svůj obchodní podíl na třetí osobu a ve společenské smlouvě není souhlas valné hromady s tímto převodem nijak řešen? Dle přechodného ustanovení v § 777 odst. 4 se bude nadále řídit dispozitivním ustanovením původního obchodního zákoníku, které, pokud to společenská smlouva výslovně neuvede, souhlas valné hromady pro převod obchodního podílu na třetí osobu odlišnou od společníka nevyžaduje.

§ 777

(4) Má se za to, že obsahem společenských smluv obchodních korporací, které vznikly před účinností tohoto zákona, jsou i dosavadní ustanovení obchodního zákoníku, která upravovala práva a povinnosti společníků, pokud nejsou v rozporu s donucujícími ustanoveními tohoto zákona nebo se od nich společníci neodchylovali ve společenské smlouvě.[1]

Podřízení se ZOK jako celku

Přechodná ustanovení dávají v § 777 odst. 5 ZOK obchodním společnostem také možnost do dvou let od nabytí účinnosti zákona o obchodních korporacích podřídit se změnou společenské smlouvy tomuto zákonu jako celku. V tomto případě by se i společnosti, které vznikly před nabytím účinnosti tohoto zákona, řídily jak kogentními tak i dispozitivními ustanoveními zákona o obchodních korporacích bez výjimky a již by se na ně neaplikoval do té doby platný obchodní zákoník. Takovéto podřízení se novému zákonu mohou obchodní společnosti učinit už nyní, ale pouze s odkládací podmínkou od 1. 1. 2014, jelikož zákon o obchodních korporacích je již nyní součástí platného právního řádu. Podmínkou účinnosti takového podřízení se zákonu o obchodních korporacích změnou společenské smlouvy je v tomto případě zápis

tohoto údaje do obchodního rejstříku. Nový zákon tak dává obchodním společnostem časově omezenou možnost vybrat si, zda chtějí zůstat podřízeny dispozitivním normám obchodního zákoníku, tedy původním pravidlům, nebo se zcela a bez výjimky podřídit pravidlům novým.

§ 777

(5) Obchodní korporace uvedené v odstavci 4 se mohou nejpozději do dvou let ode dne účinnosti tohoto zákona změnou svých společenských smluv podřídit tomuto zákonu jako celku. Údaj o tom zapíše obchodní korporace do obchodního rejstříku. Změna společenské smlouvy nabývá v tomto případě účinnosti až zveřejněním zápisu o podřízení se tomuto zákonu jako celku v obchodním rejstříku.[1]

Shrnutí

Nová právní úprava, kterou s sebou přináší nový zákon o obchodních korporacích a nový občanský zákoník podstatným způsobem zasáhne do života obchodních společností a i přes to, že jsou nové právní předpisy postaveny z převážné většiny na dispozitivních ustanoveních, není ze strany obchodních společností rozumné opomíjet důležitost této změny v právním řádu. Obchodní společnosti, respektive osoby jednající za společnost, by se měly již pomalu začít se všemi změnami seznamovat a zvolit pro svou společnost ten nejvhodnější způsob harmonizace svých společenských smluv a stanov s novou právní úpravou a co nejeфекtivněji využít možností, které jim výše popsaná přechodná ustanovení nabízejí. ●

Mgr. Pavla Šimoníková, advokátní koncipientka
Advokátní kancelář Zrústek, Lúdl a partneři v.o.s.

[1] Ustanovení § 777 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, v platném znění

PPS
advokáti

Hradec Králové | Praha | Vysoké Mýto | Rychnov nad Kněžnou | Kolín

- Obchodní závazkové vztahy, e-commerce, obchodní právo mezinárodní
- Zakládání a přeměny obchodních společností, koncernové právo, fúze a akvizice, Due Diligence
- Právo ochrany obchodní firmy, hospodářská soutěž, ochrana proti nekalé soutěži
- Právo veřejných zakázek, koncesí a veřejných podpor
- Živnostenské právo
- Mediální právo, reklama
- Likvidace a restrukturalizace, insolvenční právo
- Autorské právo, ochranné známky, ochrana osobnosti a osobních údajů
- Občanskoprávní závazkové vztahy
- Převody a správa nemovitostí, bytová problematika a developerské projekty
- Rodinné právo
- Právo ve zdravotnictví
- Stavební právo, právo životního prostředí a odpadového hospodářství
- Municipální právo, právo veřejné správy
- Evropské právo
- Právo správního a daňového řízení
- Trestní právo, přestupkové právo
- Vymáhání pohledávek
- Přednášková činnost a školení
- Činnost rozhodců

Advokátní kancelář Perthen, Perthenová, Švadlena a partneři s.r.o.

www.ppsadvokati.cz | pps@ppsadvokati.cz

Jsme členy mezinárodní asociace AEA
(The European Association of Attorneys)

www.aeuropea.com

Ústavní soud, náhrada nákladů řízení aneb nic není zadarmo

V poslední době se Ústavní soud opakovaně zabýval otázkou náhrady nákladů civilního soudního řízení, neboť v judikatuře obecných soudů panují v jejím řešení značné rozpory.

Debatu v podstatě rozpoutaly žaloby podnikatelů specializujících se na skupování či vymáhání bagatelních pohledávek a rozhodování o přiznávání náhrady nákladů řízení. Tito podnikatelé nesouhlasili s tím, že jim při rozhodování o náhradě nákladů řízení často nejsou přiznávány vůbec žádné náklady spojené se zastoupením advokátem, ač ve věci samé mají plný úspěch. To rozpoutalo nejen

vášnivou diskusi v odborné veřejnosti, ale také úpravu vyhlášky č. 484/2000 Sb., což se již týká všech účastníků řízení, nejen zmíněných „velkožalobců“.

Věci se týkalo i několik rozhodnutí Ústavního soudu. Podle některých rozhodnutí Ústavního soudu je v pořádku, pokud kromě soudního poplatku není úspěšnému žalobci přiznána jakákoli další náhrada nákladů, byť byl zastoupen advokátem či notářem. Jednomu z nich, zejména základním úvahám obsaženým v nálezu, se autoři dále věnují.

Dne 25. července 2012 vydal Ústavní soud nálezh sp. zn. I.ÚS 988/12, kterým zamítl ústavní stížnost stěžovatelky společnosti GRATO spol. s r.o. proti výroku II. rozsudku Okresního soudu v Ostravě. Její žalobě bylo sice vyhověno, avšak vedlejšímu účastníkovi byla okresním soudem uložena povinnost zaplatit na náhradě nákladů řízení pouze soudní poplatek (300 Kč), nikoliv už odměna za zastoupení advokátem.

Ústavní soud se tedy vrací k problému náhrady nákladů civilního soudního řízení u případů tzv. formulářových žalob, což je téma, kterým

se v minulosti zabýval již několikrát. Samotný spor se týkal jízdného a přírážky za jízdu bez platného jízdního dokladu v systému městské hromadné dopravy ve městě Ostrava. Stěžovatelka získala pohledávku cesí od jiné společnosti, když předmětem její podnikatelské činnosti je právě nákup a následné vymáhání pohledávek. Stěžovatelka takto zakoupené pohledávky vymáhá prostřednictvím podávání návrhů na vydání elektronického platebního rozkazu. V soudních řízeních je přitom stěžovatelka zastupována advokátem.

Ústavní soud připomenul svůj již dříve prezentovaný právní názor, že lze přiznat jenom náhradu těch nákladů řízení, které byly potřebné k účelnému uplatňování nebo bránění práva, přičemž posouzení účelnosti nákladů ponechává úvaze obecných soudů.[1] Co je účelné vynaloženým nákladem, to je podle autorů pro posouzení rozhodující.

Obecný a i Ústavní soud za účelný náklad nepovažuje odměnu za zastoupení advokátem s tím, že žalobce si je schopen vymáhat pohledávku sám a především za své. Otázkou je, zda tato úvaha je, co do základu, správná.

Soudy často argumentují tím, že advokáti v těchto případech vykonávají nikoliv odbornou, nýbrž pouze administrativní, hromadnou a jednoduchou činnost, kterou by zvládl i někdo bez právnického vzdělání a proto je podle nich zastoupení advokátem zbytečné. Ústavní soud se v citovaném nálezu sp. zn. I.ÚS 988/12 s tímto argumentem obecných soudů v zásadě ztotožnil, když uvedl, že „Z okolností, které přesvědčivě popsal okresní soud v odůvodnění svého rozhodnutí (viz shora), jakož i ze samotného textu ústavní stížnosti je možno dovodit, že stěžovatelka se v řízení nenechala zastoupit proto, aby jí byla poskytována kvalifikovaná právní pomoc osobou práva znalou, ale jediné za účelem dosažení bezdůvodného zisku. Opětné zastupování stěžovatelky advokátem tedy neodpovídá účelu, který procesní právo v tomto institutu sleduje, a stěžovatelka se jím snaží získat výhodu, kterou procesní právo nepředpokládá. Takové počínání lze podřadit pod kategorii zneužití procesního práva. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka usiluje o dosažení bezdůvodného zisku prostřednictvím náhrady nákladů spojených se zastoupením advokátem, je možno takové jednání charakterizovat dokonce jako šikanózní, neboť je vedeno přímým úmyslem způsobit žalovanému újmu v podobě částky, kterou by musel zaplatit na náhradě nákladů spojených se zastoupením advokátem.“

Podle našeho názoru ale taková argumentace bohužel do jisté míry nerozlišuje mezi účelností nákladu a jeho přiměřenou výší. V tomto směru je zjednodušující a v důsledku nespravedlivá, což se autoři pokusí dále zdůvodnit. Skutková situace popsaná ve zmiňovaném nálezu I.ÚS 988/12 je ostatně pro vymáhání bagatelních pohledávek téměř modelová.

Není sporu o tom, že dlužník porušil svoji povinnost jízdu „na černo“. Za takové protiprávní jednání byl přiměřeným způsobem sankcionován (v daném konkrétním případě přírážkou k jízdnému). I zde není sporu, když i samotný Ústavní soud ČR dochází ve svém citovaném nálezu k závěru, že s ohledem na generální a speciální prevenci lze za přiměřenou považovat i přírážku k jízdnému ve výši 1000 Kč, a to ve vztahu k nezaplacenému jízdnému ve výši 8 Kč.

Dlužník následně porušil další svoji právní povinnost, a to povinnost dluh na jízdném a přírážce k jízdnému zaplatit. Pokud měla být pohledávka vymožena, nezbylo než podat žalobu. Zde se nabízí první úvaha, která ve zmiňovaném nálezu uvedena není. Je správné, aby osoba, která sice původně porušila svoji právní povinnost použít hromadný dopravní prostředek pouze se zaplaceným jízdným (nebo jinou povinností), ale následně dlužné jízdné a přírážku dobrovolně zaplatila, byla na tom majetkově téměř stejně (až na náklady rovnající se soudnímu poplatku), jako osoba, která rovněž porušila svoji právní

povinnost používat hromadný dopravní prostředek pouze se zaplaceným jízdním, byla při svém protiprávním jednání přistižena, avšak dlužné jízdné a přírážku dobrovolně nezaplatila. Takový výklad nedává příliš smysl a rozhodně nepůsobí preventivně. Z pohledu černého pasažera může vést k prosté úvaze, tak nezaplatím, nechám to na soud, když mě „nasoudí“, tak je to vlastně skoro za jedny peníze. Proč by to nezkusil a platbu si bez velkého rizika neodložil?

Druhá věc je pohled věřitele a je jedno, zda původního věřitele, kterému pohledávka vznikla, či některého dalšího věřitele v pořadí, který nakonec bagatelní pohledávku bude žalovat. Ano, je skutečně možné, že advokáti v těchto případech vykonávají nikoliv především odbornou, nýbrž zejména administrativní, hromadnou a jednoduchou činnost, kterou by možná zvládl i někdo bez právnického vzdělání. Ano, je i možné, že by si sám věřitel v takových případech zřídil samostatnou organizační složku zaměřenou na vymáhání bagatelních „jednoduchých“ pohledávek i v soudním řízení. Ve zmiňovaném nálezu a předcházejících rozhodnutích obecných soudů je ale dle názoru autorů především přehlédnuta staletými prověřená zkušenost, že nic není zadarmo. Je snad i obecně známou skutečností, že vypracování a odeslání elektronického platebního rozkazu (potažmo pořízení softwaru, který to usnadňuje), zpracování odpovědi týkající se soudního poplatku, zaplacení soudního poplatku, zaúčtování zaplacení, zjištění právní moci, zajištění vyznačení doložky právní moci, vedení spisu dlužníka atd., se neděje samo a ani zdarma. Na to vše věřitel vynakládá náklady, a pokud si nechce vybudovat samostatné vymáhací oddělení, tak si na to najme advokáta. Volba jednoho nebo druhého řešení by neměla být, byť nepřímou, rozhodovací praxí soudů vnucována. Nelze přeci věřiteli vyčítat, že si i na právně jednodušší a opakující se žaloby najme advokáta, aby to nemusel řešit ať právně či organizačně sám a zcela na své náklady. Ano, lze jistě souhlasit s tím, že tomu by měla odpovídat i výše přiznané náhrady nákladů za zastoupení advokátem posuzovaná i z pohledu účelnosti, ale s ohledem na výše uvedené to nikdy nemůže být nula, protože je jasné, že nějaká účelná činnost vynaložena byla. Jinak by se žaloba na soud nedostala a nebylo by o čem rozhodovat. Lze se v konkrétním případě dohadovat, zda účelně vynaložené náklady za zastoupení advokátem byly 1000 Kč, 1500 Kč..... Pokud má soud o účelnosti nákladů za právní zastoupení uplatňovaných ze strany účastníka ve výši dle vyhlášky č. 484/2000 Sb. v konkrétním případě pochybnosti, měl by ale podle našeho názoru vždy postupovat tak, že dotčeného účastníka nejprve vyzve, aby účelnost těchto nákladů doložil, a k jejich ponížení by mělo docházet až v okamžiku, kdy daný účastník tuto svoji povinnost nesplní. Otázka účelnosti vynaložených nákladů za právní zastoupení nelze

totiž dle našeho názoru posuzovat pouze „od stolu“ a bez toho, že by byla dotčenému účastníkovi poskytnuta možnost vyjádřit se a doložit, že jím požadované náklady na právní zastoupení účelně vynaloženy skutečně byly.

Sám Ústavní soud v minulosti ve svém nálezu sp. zn. II. ÚS 194/98, ze dne 20. 2. 2001 dospěl k závěru, že nepřiznání zákonem stanoveného práva na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení účastníku, který měl v řízení plný úspěch, představuje důvodný předpoklad pro podání ústavní stížnosti. Ústavní soud přitom výslovně stanovil, že v případě, kdy jsou náklady vynakládány v přímé souvislosti s řízením, tedy k uplatnění práv účastníka řízení, nelze takové náklady považovat za náklady neúčelné. V nálezech sp. zn. II. ÚS 2811/08, ze dne 11. 6. 2009, a sp. zn. I. ÚS 257/05, ze dne 20. 12. 2005 bylo Ústavním soudem, mimo jiné, stanoveno, že v případě, kdy obecný soud úspěšnému účastníku řízení náhradu nákladů ve výši stanovené v příslušné normě nepřizná, odepírá úspěšné straně právo zakotvené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Otázka by tak ohledně náhrady nákladů v typových bagatelních kauzách za zastoupení advokátem neměla znít, zda vůbec, ale kolik.

Závěr

Autoři si nemyslí, že by skrytým cílem rozhodovací praxe soudů bylo primárně odradit některé věřitele od žalování většího množství existujících bagatelních pohledávek, to by byl jistě špatný signál z pohledu plnění si právních povinností a dodržování právních norem obecně. Cílem je přiměřená ochrana dlužníků před tím, aby na ně byly přenášeny k jistině dluhu nepřiměřeně vysoké náklady řízení. U toho ale nelze zapomínat, jak je již zmíněno v nadpisu, že nic není zadarmo a i „jednoduchá a opakující se žaloba“ něco stojí. Nelze zapomínat ani na to, že to byli dlužníci, kteří nehradili své dluhy. Porušili svoji povinnost, proto jim je soudem ukládáno zaplacení dluhu a bylo by nelogické, aby veškeré náklady kromě soudního poplatku nesl úspěšný věřitel ze svého. Náklady v přiměřené výši by měl nést ten, kdo podání účelné žaloby zavinil, a to je v případě úspěchu žaloby obvykle dlužník. ●

JUDr. Ervín Perthen, advokát, partner
JUDr. Milan Chmelík, advokát
Advokátní kancelář Perthen, Perthenová,
Švadlena a partneři s.r.o.

Poznámky

[1] např. usnesení ÚS ze dne 27. 12. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2771/11

asociace insolvenčních správců

- seznam insolvenčních správců
- centrální evidence prodejů
- garance odbornosti
- důvěryhodnost
- profesionalita

MOŽNÁ PŘEKVAPIVĚ K ZÁVAZNOSTI ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÍHO SOUDU

Při posuzování závaznosti rozhodnutí Ústavního soudu ČR je nutno mít na paměti, že tato závaznost není uniformní či snad automaticky daná. Pohybuje se totiž na škále „100% závaznost“ až „téměř úplná nezávaznost“, a to v závislosti na typu rozhodnutí, procesní situaci a na tom, zda jde o ratio decidendi či obiter dictum.

Závaznost precedenční

Základní pravidlo ohledně závaznosti rozhodnutí Ústavního soudu vyplývá z čl. 89 odst. 2 Ústavy, podle kterého jsou vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu závazná pro všechny orgány i osoby. Tento článek vykládá Ústavní soud tak, že z něj obecným soudům vyplývá povinnost sledovat „ratio decidendi“, tj. vyloužené a aplikované nosné pravidlo (rozhodovací důvod), o němž se výrok nálezů Ústavního soudu opírá (viz např. nález III. ÚS 252/04 ze dne 25. 1. 2005).

To je ovšem „pouze“ základní pravidlo, vyjadřující tzv. závaznost precedenční. Tu lze vyjádřit též tak, že již učiněný výklad Ústavního soudu by měl být východiskem pro rozhodování následujících případů stejného druhu. Jinými slovy, obecné soudy musí respektovat ústavněprávní výklady Ústavního soudu, tj. jím vyloužené a aplikované nosné pravidlo (rozhodovací důvod), o němž se výrok předmět-

ného nálezů opíral, tzn. následovat precedenty. Ústavní soud totiž není sám, kdo rozhoduje spory týkající se ústavních otázek – v oblasti základních práv jsou i obecné soudy orgány ochrany ústavnosti, s čímž souvisí Ústavním soudem často vyslovovaná doktrína o „regulativních idejích“ a „vyzařování ústavních principů“ do obvyčejného práva.

Závaznost kasační

Přísnější než závaznost precedenční je tzv. závaznost kasační. V tomto ohledu Ústavní soud např. ve svém nálezu Pl. ÚS 4/06 ze dne 20. 3. 2007 uvedl, že v situaci rei iudicatae jsou požadavky plynoucí z čl. 89 odst. 2 Ústavy přísnější, než v situaci precedentu plynoucího z rozhodování v jiných, byť podobných případech. Při rozhodování následně je tedy soud, kterému věc byla prostřednictvím kasace vrácena k dalšímu řízení, vystaven požadavku přísnějšímu, totiž vázanost nálezů Ústavního soudu promít-

nout (a respektovat) nikoli coby „všeobecnou“, nýbrž jakožto „konkrétní“, založenou přímo ve věci posuzované, resp. jako závaznosti, která se týká konkrétní a Ústavním soudem posouzené (rozhodnuté) věci. Důvod pro tuto „přísnější“ závaznost je zřejmý – právní spory a soudní řízení musí být někdy dokončeny a nesmí pokračovat jako věčný „ping-pong“ mezi soudními orgány, které trvají na svém.

Proč vůbec rozlišovat precedenční a kasační závaznost?

Praktický rozdíl mezi závazností precedenční a kasační spočívá v tom, že u závaznosti precedenční Ústavní soud připouští možnost „judikatorního dialogu“ mezi Ústavním soudem a obecnými soudy, jakožto opaku „jednosměrného diktátu“ Ústavního soudu (viz opět nálezy III. ÚS 252/04 ze dne 25. 1. 2005). Vzhledem k nepřetržitému vývoji judikatury Ústavního soudu si totiž i Ústavní soud musí ponechat otevřenou možnost, aby svou judikaturu modifikoval anebo i překonal. Aby ovšem případný „judikatorní dialog“ měl smysl, musí obecné soudy precedenční judikaturu Ústavního soudu tzv. „reflektovat“, tedy určitým způsobem respektovat. „Reflektovat“ ústavněprávní výklad Ústavního soudu znamená následovat ho ve skutkově podobných případech, anebo přednést seriózní argumenty, které vedou k závěru, že vzhledem k relevantním skutkovým rozdílům není vhodné aplikovat již vyslovený princip v tomto dalším případě. Jedině tak je možné kvalifikovaně vést dialog a předkládat relevantní argumenty, které mohou Ústavní soud vést k případné změně judikatury.

Nesrovnatelnost precedenční síly nálezů Ústavního soudu proti jeho usnesením

Zatímco již zmiňovaný čl. 89 odst. 2 Ústavy hovoří v obecné rovině o „rozhodnutích“ Ústavního soudu, § 54 odst. 1 ZÚS tato rozhodnutí člení na nálezy (kterými Ústavní soud rozhoduje ve věci samé) a usnesení (kterými rozhoduje v ostatních věcech); mezi těmito druhy rozhodnutí pak zmiňované ustanovení činí značné rozdíly. Tak např. podle § 59 ZÚS se ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu vydávají všechny nálezy přijaté Ústavním soudem (odst. 1), kdežto v případě usnesení pouze v případech, že se na tom usnese plénum Ústavního soudu (odst. 4). Z hlediska rozdílu mezi závazností nálezů a usnesení je pak podstatný zejména § 23 ZÚS, ze kterého vyplývá nutnost předložit příslušnou otázku plénu Ústavního soudu pouze v případech, že senát v souvislosti se svou rozhodovací činností dospěje k práv-

nímu názoru odchylnému od právního názoru Ústavního soudu vysloveného v nálezu (nikoliv tedy usnesení).

Právě z výše uvedeného právního rámce Ústavní soud mj. ve svém nálezu IV. ÚS 301/05 ze dne 13. 11. 2007 dovedl, že „precedenční síla kteréhokoli nálezů je nesrovnatelná s precedenční silou kteréhokoli usnesení“. K tomu dále uvedl, že zatímco každý nálezy je všeobecného (precedenčního) významu, mezi usneseními by mohly mít precedenční účinky maximálně jenom ty, které Ústavní soud usnesením svého pléna vybral pro publikaci ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu. Z toho Ústavní soud dovedl, že povinnost respektovat dřívější rozhodnutí Ústavního soudu se vztahuje primárně (a téměř výlučně) na nálezy.

Závaznost či obsah odmítavých usnesení nelze přečítat

Z výše uvedeného vyplývá, že argumentovat právními názory Ústavního soudu obsaženými (často jakožto obiter dictum) v jeho odmítacích usneseních je dosti nepřipadné. Na to ostatně upozorňuje též sám Ústavní soud, když např. ve svém nálezu I. ÚS 643/06 ze dne 13. 9. 2007 výslovně uvedl, že odmítnutí ústavní stížnosti jako zjevně neopodstatněné neznamená potvrzení zákonnosti právního názoru obsaženého v rozhodnutí napadeného ústavní stížností. K tomu na vysvětlenou doplnil, že množina ústavně nesouladných rozhodnutí je řádově menší, než množina rozhodnutí nezákonných, když ne každá nezákonnost zakládá též protiústavnost, resp. porušení základních práv a svobod (tzn. že pojmy ústavně konformní a zákonný nelze ztotožnit).

V citovaném nálezu je dále uvedeno, že účelem řízení o ústavní stížnosti je ochrana základních práv či svobod, což se promítá i do povahy a obsahu odmítacích usnesení, která plní mj. funkci jistého procesního ventilu uvolňujícího rozhodovací kapacitu, a rozhodně nemůže poskytovat alibi pro orgány veřejné moci, které však kvazimeritorní (a často i nemeritorní) rozhodnutí soudů chránících základní práva, takto užívají – jako potvrzení svých právních názorů.

Výše uvedeného si je vědom též Nejvyšší soud, zejména pak v případech, kdy se mu nezávaznost usnesení Ústavního soudu „hodí“. Např. ve svém rozsudku ve věci spis. zn. 30 Cdo 3430/2011 ze dne 26. 4. 2012 (R 102/2012) účastníkovu „ústavněprávní argumentaci“ odmítavým usnesením Ústavního soudu vyvrátil slovy, že „tento dílčí závěr vyslovený v nemeritorním usnesení má

povahu tzv. obiter dictum, vysloveného nad rámec řešené věci, a obecné soudy proto nezavazující“.

Vzhledem k tomu, že v advokátní praxi je argumentace jakýmkoliv rozhodnutím Ústavního soudu dosti častá, přičemž odmítavá usnesení tvoří cca 85% rozhodnutí Ústavního soudu, je vhodné si být shora popsanych rozdílů mezi závazností jednotlivých rozhodnutí vědom, neboť i obecné soudy často tyto rozdíly dostatečně nevnímají. ●

Dr. Mgr. Daniel, LL.M., advokát
Mališ Nevrlka Legal, advokátní kancelář, s. r. o.

Mališ Nevrlka Lega

LOUIS PURPLE
TAILORING WITH STYLE

LUXUS JE NYNÍ
DOSTUPNÝ VŠEM

Obleky na míru již od 9.950,-

www.louispurple.cz

Zjednodušená přeshraniční fúze sloučením

Současná finanční situace i nadále významně zasahuje do života obchodních společností, které jsou na ni nuceny reagovat.

Vmnoha případech pak obchodní společnosti přistupují k restrukturalizacím, přičemž aktuálními jsou v této souvislosti rovněž přeměny obchodních společností. Nejhojněji se i nadále setkáváme s přeměnou společností ve formě vnitrostátního sloučení, výjimkou však nejsou ani sloučení přeshraniční, jejichž počet od přijetí zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev (dále jen „zákon o přeměnách“), který tento způsob fúze povoluje, pozvolna narůstá.

Významné změny v oblasti přeměn přinesl zákon č. 355/2011 Sb., který zákon o přeměnách v nedávné době novelizoval. Cílem uvedené novely je uvedení v soulad dosavadní právní úpravy s komunitárním právem a transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/109/ES[1] do českého právního řádu, jež má přispět ke snížení administrativní zátěže společností na nejnížší možnou míru, která je nezbytná k ochraně zájmů ostatních na přeměně dané společnosti zúčastněných subjektů. Předmětem změn obsažených ve zmíněné novele pak byla rovněž snaha odstranit nejasnou terminologii, zpřesnit dílčí kroky v procesu přeměn a jejich logičtější provázání s ohledem na dosavadní praxi.

Revize provedená uvedenou novelou byla na místě právě i v případech výše zmiňovaných přeshraničních přeměn, které, ačkoliv vycházejí z obecné úpravy přeměn, vykazují značná specifika, která nejsou v českém právním prostředí dosud zcela zažitá a která i nyní vyvolávají diskuse.

Předně je třeba uvést, že úprava přeshraničních přeměn doznala změn co do systematiky

jejího zařazení v zákoně o přeměnách. Do Části první, Obecných ustanovení, byla zařazena HLAVA XIV označená jako Přeshraniční přeměny. Cílem zákonodárce bylo obecně a přehledně upravit proces přeshraničních přeměn, neboť před novelou zákona o přeměnách obecná úprava přeshraničních přeměn prakticky neexistovala a blíže byl upraven pouze proces přeshraniční fúze a převod jmění na zahraničního společníka. Například tak přeshraniční rozdělení zákon o přeměnách vůbec neupravoval, ale ani nezakazoval. Takový stav byl nežádoucí a bylo v něm možno spatřovat rozpor s právem Evropské unie.

S ohledem na nedokonalou právní úpravu tak byly z přeshraničních přeměn realizovány především situace tzv. zjednodušených fúzí. Přeshraniční fúzí se při tom rozumí fúze jedné nebo více českých společností nebo družstev s jednou zahraniční právnickou osobou nebo více zahraničními právnickými osobami, nebo mezi zahraničními právnickými osobami, pokud projekt fúze předpokládá, že nástupnická společnost nebo družstvo bude mít sídlo na území České republiky. Přeshraniční fúze jsou však omezeny na členy Evropské unie (a dále Norsko, Island a Lichtenštejnsko).

Vzhledem k tomu, že při přeshraniční přeměně (jako např. v případě přeshraniční fúze) se stýkají dva či více právních řádů, určuje zákon o přeměnách pravidla pro určení rozhodného práva. Nestanoví-li zákon o přeměnách jinak, použije se pro přeshraniční fúzi (resp. přeshraniční přeměny obecně) ustanovení zákona o přeměnách ve vztahu k českým osobám zúčastněným na přeshraniční fúzi (přeměně).

Zjednodušená přeshraniční fúze

Dále v textu se pokusíme přiblížit právě proces již zmiňované přeshraniční fúze, především pak specifika zjednodušené přeshraniční fúze sloučením české nástupnické akciové společnosti a zanikající zahraniční akciové společnosti, tj. přeměny, kdy se ve smyslu ustanovení § 211 zákona o přeměnách zanikající akciová společnost slučuje do nástupnické korporace, která je vlastníkem všech podílů s hlasovacím právem v této zanikající společnosti. Jsou-li akcie v době zápisu fúze do obchodního rejstříku v majetku nástupnické společnosti, nástupnická společnost akcie zanikající společnosti nevymění za své akcie.

Pro úplnost lze doplnit, že vyloučena není ani zjednodušená přeshraniční fúze společností s ručením omezeným, či tzv. „křížová fúze sloučením“ společností akciové se společností s ručením omezeným.

Projekt fúze

Fúze (i každá jiná přeměna ve smyslu zákona o přeměnách) se provádí podle tzv. projektu fúze (resp. projektu přeměny). Dle dikce zákona o přeměnách po novele vyhotoví projekt přeměny osoby zúčastněné na přeměně, přičemž v případě právnických osob zabezpečuje splnění této povinnosti statutární orgán, tj. představenstvo. Do zákona o přeměnách přibyla výslovná úprava stanoví, že projekt přeměny má být podepsán, a to všemi osobami zúčastněnými na přeměně.

Zákon o přeměnách v ustanovení § 59a odst. 2 stanoví, že na přeshraniční přeměny se použijí ustanovení zákona o přeměnách, nestanoví-li tento zákon něco jiného. Projekt přeshraniční fúze tak bude obsahovat náležitosti obsažené v ustanovení § 70 a § 100 zákona o přeměnách (tedy náležitosti projektu vnitrostátní fúze), a dále náležitosti dle ustanovení § 191 zákona o přeměnách, stanovené speciálně pro případ přeshraniční fúze. Avšak v případě zjednodušené přeshraniční fúze, kdy je nástupnická společnost jediným akcionářem zanikající společnosti, neobsahuje projekt fúze sloučením dle ustanovení § 100 odst. 2 a § 191 odst. 2 zákona o přeměnách údaje obsažené v ustanovení § 100 odst. 1 písm. a), b), e) a f) a v § 70 odst. 1 písm. b) a e) zákona o přeměnách.

Před účinností novely zákona o přeměnách v případě zjednodušených přeměn obchodních společností projekt přeměny schvalovaly namísto valných hromad zúčastněných společností jejich statutární orgány (neuplatnil-li se postup dle ustanovení § 131 zákona o přeměnách). Vzhledem k tomu, že projekt přeměny statutární orgány vypracovávají, představovala povinnost následného schválení projektu přeměny statutárními orgány nadbytečnou administrativní zátěž. Tyto dva kroky (vypracování projektu přeměny a následné schvalování přeměny) byly novelou zákona o přeměnách sloučeny do kroku jediného.

Z ustanovení § 211 zákona o přeměnách vyplývá, že jestliže se při přeshraniční fúzi slučuje zanikající akciová společnost (nebo společnost s ručením omezeným) do nástupnické korporace, která je vlastníkem všech podílů s hlasovacím právem v této zanikající společnosti, přeshraniční fúze nemusí být schválena valnou hromadou, společníky ani jediným společníkem zanikající zúčastněné korporace, přičemž projekt fúze bude vypracován ve formě notář-

ského zápisu v souladu s ustanovením § 15 odst. 4 zákona o přeměnách. Právo akcionářů v ustanovení § 131 zákona o přeměnách však zůstává zachováno.

Rozhodný den

Ačkoliv nelze rozhodný den přeměny považovat za úvodní či centrální bod přeměny, tvoří její jistý rámec, neboť jak vyplývá z ustanovení § 10 odst. 3 zákona o přeměnách, rozhodný den přeměny nemůže předcházet o více než 12 měsíců den, v němž bude podán návrh na zápis přeměny do obchodního rejstříku. Novela zákona o přeměnách však přinesla zásadní změnu v koncepci rozhodného dne, neboť jej nově povoluje stanovit, resp. určit i do budoucna, nejpozději jako den zápisu přeměny do obchodního rejstříku.

Společnosti, které zvolí tento postup, budou povinny doložit notáři a rejstříkovému soudu, že v případě jejich přeměny nenastane situace, kterou upravuje ustanovení § 5a zákona o přeměnách. Zákon o přeměnách nestanoví, jakým způsobem má být taková skutečnost doložena. Nicméně lze dovozovat, že potvrzení o této skutečnosti by mělo být vyhotoveno autoritou, která může nést případnou odpovědnost za posouzení této situace, tj. např. auditor či ekonomický znalec.

V souvislosti s přeshraničními přeměnami je v důvodové zprávě k zákonu č. 355/2011 Sb. následně uvedeno, že flexibilnější možnost nastavení rozhodného dne může vést ke snížení transakčních nákladů a z účetního hlediska povede k jednodušší realizaci přeshraničních přeměn společností nebo družstev, jejichž poměry se řídí některými cizími právními řády.

Zpráva o fúzi a znalecké zprávy

V případě přeshraniční přeměny byt zjednodušené, jejímž účastníkem je česká právnická osoba, musí být vždy vypracována zpráva o přeshraniční přeměně v souladu s ustanovením § 59p zákona o přeměnách. Na rozdíl od přeměny vnitrostátní zákon o přeměnách u přeshraničních přeměn nepřipouští z uvedených povinností zprávu vypracovat žádnou výjimku. Zpráva o přeshraniční přeměně musí vedle náležitostí stanovených pro přeměny vnitrostátní obsahovat pravděpodobné dopady přeshraniční přeměny na společníky a na zaměstnance, zejména pak údaje o plánovaném propouštění zaměstnanců.

Znalecká zpráva o přeměně se v případě přeshraničních přeměn rovněž vyžaduje vždy, jak stanoví ustanovení § 59q odst. 2 zákona o pře-

měnách, nicméně souhlasí-li všichni společníci všech zúčastněných osob na přeměně, znalecká zpráva vypracována být nemusí. Souhlas českých zúčastněných osob by musel být udělen v souladu s ustanovením § 9 zákona o přeměnách.

Při přeshraniční fúzi sloučením je zanikající společnost povinna nechat ocenit své jmění posudkem znalce, jen pokud dochází ke zvýšení základního kapitálu nástupnické společnosti ze jmění zanikající společnosti. Ustanovení českého zákona o přeměnách se použijí pouze tehdy, pokud má mít nástupnická společnost po fúzi své sídlo na území České republiky.

Publicita projektu fúze

Významným okamžikem v procesu fúze, resp. přeměny obecně, je především pro další proces tzv. počítání lhůt, splnění povinnosti informovat o přeměně. Po novele zákona o přeměnách mají zúčastněné společnosti na výběr ze dvou způsobů, jak tuto povinnost splnit. Společnosti tak buď uloží projekt přeměny do sbírky listin a zveřejní oznámení o uložení projektu přeměny, upozornění pro věřitele a akcionáře v obchodním věstníku dle ustanovení § 33 zákona o přeměnách, přičemž v případě přeshraniční přeměny musí oznámení obsahovat navíc náležitosti dle ustanovení § 59l zákona o přeměnách, nebo nově společnosti uveřejní projekt a upozorní věřitele a akcionáře na jejich práva způsobem umožňujícím dálkový přístup dle ustanovení § 33a zákona o přeměnách. Oznámení o tom, že projekt byl uveřejněn a kde se tak stalo (odkaz umožňující dálkový přístup), je nicméně vždy nezbytné zveřejnit v obchodním věstníku.

V případě přeshraniční přeměny nelze opomenout právo zaměstnanců na informace zakotvené v ustanovení § 59n zákona o přeměnách. Zaměstnanci mají právo seznámit se s projektem přeměny a všemi zprávami o přeměně a písemně se k nim vyjádřit. Informace musí být zaměstnancům poskytnuty nejpozději do dne zveřejnění projektu.

Zároveň je česká zúčastněná společnost povinna zpřístupnit dokumenty vyjmenované v ustanovení § 119 zákona o přeměnách ve svém sídle, případně na internetové stránce způsobem stanoveným v ustanovení § 119a zákona o přeměnách.

Výše uvedené povinnosti musí být splněny alespoň jeden měsíc přede dnem, kdy má být přeměna schvalována. Vzhledem k tomu, že v případě zjednodušené fúze (jak vnitrostátní, tak přeshraniční) se schválení fúze již nevyžaduje (viz výše), měsíční lhůta, před jejímž uplynutím nelze jinak fúzi schvalovat, představuje lhůtu,

před jejímž uplynutím nelze podat návrh na zápis fúze do obchodního rejstříku.

Rovněž je nezbytné upozornit, že česká zúčastněná společnost, která je tzv. příjemcem veřejné podpory, je povinna v souladu s ustanovením § 35 odst. 4 zákona o přeměnách nejpozději do dne zveřejnění projektu přeměny oznámit zahájení přípravy přeměny poskytovateli veřejné podpory.

Není vyloučeno ani to, že k přeměně bude vyžadován souhlas správních orgánů (např. ÚOHS) ve smyslu ustanovení §15a odst. 1 zákona o přeměnách. V takovém případě by bylo možné podat návrh na zápis přeměny do obchodního rejstříku teprve po právní moci takového rozhodnutí, resp. vydání předmětného souhlasu.

Právo vlivu zaměstnanců nástupnické společnosti při přeshraniční fúzi

Důležitou oblastí přeshraničních přeměn je také otázka tzv. práva vlivu zaměstnanců. Jestliže má mít nástupnická společnost po zápisu přeshraniční přeměny do obchodního rejstříku své sídlo na území České republiky, musí být dosaženo tzv. dohody o míře a způsobu práva vlivu zaměstnanců nástupnické společnosti (resp. míra a způsob musí být určeny).

Právo vlivu představuje právo zaměstnance volit a být volen, jmenovat, doporučovat nebo souhlasit nebo nesouhlasit s volbou nebo jmenováním členů dozorčí rady nebo kontrolní komise nástupnické společnosti.

Nutno dodat, že i úprava práva vlivu zaměstnanců by zasloužila revizi a upřesnění některých pojmů a procesů, nicméně v této oblasti novela zákona o přeměnách mnoho nového nepřinesla. I nadále tak lze dovozovat, že způsob a rozsah práva vlivu se bude řídit smlouvou dle ustanovení § 233 zákona o přeměnách, obchodním zákoníkem v případě postupu dle ustanovení § 232 zákona o přeměnách nebo zákonem o přeměnách v případě postupu dle ustanovení § 235 zákona o přeměnách.

Osvědčení přeshraniční fúze

V konečné fázi procesu přeshraniční fúze, resp. každé přeshraniční přeměny, je velmi významná role notáře, který vydává tzv. osvědčení přeshraniční přeměny.

Na žádost české osoby zúčastněné na přeshraniční přeměně a po předložení stanovených písemností dle vyhlášky,^[2] vydá notář v souladu s ustanovením § 59x zákona o přeměnách osvědčení o splnění zákonem stanovených

požadavků českou zúčastněnou osobou na přeshraniční přeměně (tzv. „osvědčení pro přeshraniční přeměnu“). Notář vydání osvědčení však odmítne, pokud mu česká osoba zúčastněná na přeshraniční přeměně nepředloží předepsané písemnosti nebo i jiné písemnosti notářem důvodně vyžadované.

Na tomto místě je třeba doplnit, že zajištění výše uvedeného osvědčení je vyžadováno i ze strany zahraniční zúčastněné společnosti. Zákon o přeměnách jej definuje jako veřejnou listinu vydanou k tomu příslušným orgánem členského státu, jehož právním řádem se zahraniční osoba zúčastněná na přeshraniční přeměně řídí, které dokládá splnění požadovaných formalit, provedení předepsaných úkonů a dodržení předepsaných postupů.

V případě, že nástupnickou společností při přeshraniční přeměně bude společnost česká, bude následně nezbytné zajistit i osvědčení o splnění zákonem stanovených požadavků pro zápis přeshraniční přeměny do obchodního rejstříku (tzv. „osvědčení pro zápis do obchodního rejstříku“) dle ustanovení § 59z ve spojení s ustanovením § 210 zákona o přeměnách. Uvedené osvědčení notář vydá opět po předložení vyhláškou^[3] stanovených písemností, mj. právě po předložení dříve vydaného osvědčení pro přeshraniční přeměnu české zúčastněné společnosti a „osvědčení“ vydaného pro zahraniční zúčastněnou společnost. Odmítnout vydat osvědčení pro zápis do obchodního rejstříku může notář ze stejného důvodu jako v případě osvědčení pro přeshraniční přeměnu.

Zápis přeshraniční fúze a její účinky

Po uplynutí výše uvedených lhůt mohou zúčastněné společnosti podat návrh na zápis přeshraniční fúze do obchodního rejstříku. V případě, že je nástupnickou společností česká společnost, se k návrhu na zápis fúze do českého obchodního rejstříku přiloží kromě listin uvedených v prováděcím právním předpise i dokumenty uvedené v ustanovení § 212 zákona o přeměnách. Právní účinky přeshraniční fúze sloučením, resp. obecně jakékoliv přeměny, nastávají dnem zápisu přeshraniční přeměny do obchodního rejstříku. Pokud by měla nástupnická společnost sídlo v jiném členském státě, než v České republice, nastaly by účinky přeměny dnem, kdy nastaly účinky přeshraniční přeměny v zahraničí.

Po zápisu přeshraniční přeměny do obchodního rejstříku nelze tento zápis zrušit, nelze se dovolávat určení neplatnosti projektu přeměny, vyslovení neplatnosti rozhodnutí o schválení přeměny, ani projekt přeměny nemůže být měněn či rušen.

Závěr

Z uvedeného přehledu základních změn týkajících se právní úpravy přeshraničních přeměn obchodních společností a družstev, zejména pak v oblasti tzv. zjednodušené přeshraniční fúze sloučením, je zřejmé, že byt' došlo k zmiňované novelou k zpřehlednění dosavadní právní úpravy, i nadále zůstávají některé otázky nezodpovězeny, resp. některé z aspektů přeshraničních přeměn jsou dosud nevyjasněny. Bude tak zajímavé sledovat, jak se k těmto dosud nejednoznačným skutečnostem postaví praxe. Dle našeho názoru však uvedené změny v procesu přeshraničních přeměn jednoznačně směřují k zlepšení a zefektivnění celého procesu přeshraničních přeměn a úkonů s tím souvisejících. ●

JUDr. Kamil Šebesta, Ph.D., M.B.A., LL.M., advokát

Mgr. Lucie Čechová, advokátní koncipientka

KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky

- [1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/109/ES ze dne 16. září 2009, kterou se mění směrnice Rady 77/91/EHS, 78/855/EHS a 82/891/EHS a směrnice 2005/56/ES, pokud jde o požadavky na předkládání zpráv a na dokumentaci v případě fúzí a rozdělení.
- [2] Vyhláška č. 416/2011 Sb. o písemnostech, které je česká osoba zúčastněná na přeshraniční přeměně povinna předložit notáři k vydání osvědčení pro přeshraniční přeměnu.
- [3] Vyhláška č. 415/2011 Sb., o písemnostech, které je osoba zúčastněná na přeshraniční přeměně povinna předložit notáři k vydání osvědčení pro zápis do obchodního rejstříku.

Podobně jako příroda i my v Kubištová & Co věříme jen v **užitečná** spojení. Jen taková mohou v čase **obstát** a **rozvinout** se do nových, neočekávaných forem. Jen taková stojí v **základech tradic**. Jen taková budou **oceněna jako silná**. Advokátní kancelář **Kubištová & Co** je právní společností právě takových **spojení**.

Tel: +420 28385 2288

E-mail: barbora.doleckova@kubistovaco.cz

www.kubistovaco.cz

Tím správným směrem ve všech oblastech práva...

Je příjemné, když všechny věci v životě do sebe vzájemně zapadají tak, že ani nepostřehneme, že se dějí. Naším posláním je přinášet tento pocit v oblasti práva našim klientům. Vysoká odbornost a profesionalita, spolu se silným zázemím a rozsáhlou praxí jsou potom zárukou toho, že vše co děláme, jde tím správným směrem.

Lékaři a švarcsystém

Při vyslovení pojmu „inspekce práce“ a „pokuta za nelegální zaměstnávání“ leckomu vytane na mysl pouze klasická stavba, kde jsou zaměstnání dělníci „na IČO“.

Málokoho ovšem napadne, že tato problematika se vztahuje i na lékaře, přesněji poskytovatele zdravotních služeb. Je to klasicky v situaci, kdy lékař působí externě v jiném zdravotnickém zařízení a zároveň je evidován sám jako poskytovatel zdravotních služeb pro své pacienty. Pokud nejsou vzájemné vztahy nastaveny správně a vše ohlášeno příslušnému správnímu orgánu, může pro lékaře hrozit sankce až milion korun českých.

Dle § 5 písm. e) zákona o zaměstnanosti je e) nelegální prací, výkon závislé práce fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah. Závislou prací je podle zákoníku práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně.

Pokud by tedy poskytovatel zdravotních služeb (dále jen lékař) měl vlastní ordinaci a zároveň poskytoval pravidelně zdravotní služby i jinde, hrozí mu riziko pokuty za výkon nelegální práce, pokud správně neupraví smluvní vztahy. Za nelegální práci dle § 5 písm. e) bod 1) zák. č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti hrozí fyzické osobě dle § 139 odst. 1) písm. c)/odst. 3) tohoto zákona pokuta až 100 000 Kč. Klasicky jde o situace, kdy mají zdravotní zařízení ve smlouvách zakotveny pravidelné operační dny, nebo užívání pomůcek zdravotnického zařízení, kde hostují.

K tomu se navíc přidává i sankce za neohlášené změny v registraci dle § 114 odst. 1) písm. a)

a b) zákona o zdravotních službách. Za ně lze uložit sankci 100 000 Kč, potažmo 1 000 000 Kč. V této souvislosti je vhodné poznamenat, že záleží právě na kvalitě smluvních dokumentů, jak kontrola Inspekce práce dopadne.

Podklady pro vydání rozhodnutí podle § 50 odst. 1 správního řádu mohou být zejména návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé. Důkazem je dle § 50 zejména listina, ohledání, svědecká výpověď a znalecký posudek.

Podle § 137 odst. 4 správního řádu nelze použít jako důkazní prostředek záznam o podání vysvětlení. Jak judikatura opakovaně dovodila, platí pro správní trestání obdobné principy jako pro trestání soudní. Nelze tedy souhlasit s tím, aby pokuta za správní delikt, jenž je trestním obviněním ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publikovaná pod č. 209/1992 Sb.) byla uložena na základě jednoho jediného podkladu, který byl

vyhotoven správním orgánem ještě před zahájením řízení o správním deliktu.

Z výše uvedeného plyne, že těžko bude Inspekce práce dokazovat nelegální práci prostřednictvím výpovědi zdravotního personálu (pokud tedy tento důkaz řádně provede), ale může se opřít o smluvní dokumentaci, mezi lékařem a zdravotnickým zařízením.

Vigilantibus iura scripta sunt platí v této sféře dvojnásob – smluvní vztahy lékařů externistů doporučuji náležitě upravit. ●

JUDr. Jakub Dohnal, Ph.D., advokát
Mgr. Ondřej Stehlik, advokátní koncipient,
interní doktorand PF UP Olomouc
Advokátní kancelář JUDr. Jakuba Dohnala,
Ph.D.

JUDr. JAKUB DOHNAL, Ph.D.

Úhrada nájemného při změně vlastnictví předmětu nájmu

V případě, že se za dobu trvání nájemního vztahu změní vlastník předmětu nájmu, vzniká otázka, kterému z vlastníků (novému či původnímu) je povinen nájemce uhradit nájemné, a zda vzniká původnímu vlastníku vůči nájemci či novému vlastníku právo na vydání peněžitého plnění za období odpovídající užívání předmětu nájmu, ve kterém byl vlastníkem.

Tento problém je zvyrazněn v nájemních vztazích, ve kterých je sjednána delší periodická úhrada nájemného a týká se zejména, nikoliv však výlučně, těch nájemců, kteří si pronajímají pozemky od vícero vlastníků – pronajímatelů, např. zemědělských družstev. Řešením nastalých vztahů se zabývá tento příspěvek, který je reakcí na praktické situace, které v poslední době naše kancelář byla ve prospěch klientů kanceláře nucena řešit.

Změnil-li se vlastnictví k pronajaté věci v průběhu trvání nájemního vztahu, nedochází k zániku nájemního vztahu. Dle § 680 odst. 2 občanského zákoníku v takovém případě vstupuje nový vlastník do právního postavení pronajímatele a nájemce je oprávněn zprostit se svých závazků vůči dřívějšímu vlastníku, jakmile mu byla změna oznámena nebo nabyvatelem pro-

kázána. Platná právní úprava tedy akcentuje zájem na trvání nájemního vztahu bez ohledu na změnu vlastnictví k pronajaté věci.

Pokud ke změně vlastnictví došlo ve smluvním vztahu, v němž je nájemné splatné, např. jednou ročně, je nutno řešit následující otázky v závislosti na skutečnosti, zda je nájemné hrazeno „dopředu“ (tedy např. vždy k 1. 1. na celý kalendářní rok), či zpětně (např. vždy k 31.12. za uplynulý kalendářní rok).

Nájemné hrazené na nadcházející období

Ve smluvních vztazích, ve kterých je nájemné splatné dopředu na určité časové období, může vzniknout následující modelový případ:

Nájemce uhradil původnímu pronajímateli dne 1. 1. 2012 v souladu se smlouvou roční nájemné na rok 2012. Mezi novým pronajímatelem a původním pronajímatelem byla uzavřena kupní smlouva, jejímž předmětem byla pronajatá věc, s účinkem ke dni 31. 10. 2012. Nový pronajímatel

požaduje po nájemci úhradu nájemného za období 31. 10. 2012 – 31. 12. 2012.

Právní názory na řešení vzniklého problému mohou být dvoji:

- Nájemce je povinen znovu uhradit poměrnou část nájemného novému vlastníku, přičemž částku odpovídající této poměrné části nájemného je oprávněn vymáhat po původním vlastníku z titulu bezdůvodného obohacení.
- Nájemce není povinen hradit poměrnou část nájemného novému vlastníku, neboť úhradou nájemného původnímu vlastníku zanikl závazek uhradit nájemné za celý kalendářní rok.

Řešením těchto typových sporů se zabýval Nejvyšší soud ve vícero rozhodnutích[1], přičemž se přiklonil ke druhé z variant. S odkazem na § 680 občanského zákoníku shledal, že změnou vlastnictví k předmětu nájmu dochází ex lege ke změně subjektů nájemního vztahu, avšak tato skutečnost nemá vliv na

ostatní aspekty nájemního vztahu, tedy např. na splatnost nájemného, svolení pronajímatele nájemci k podnájmu předmětné věci[2] či na vypovězení nájemního vztahu[3]. Pokud tedy nájemce v souladu se smluvním ujednáním uhradí nájemné na nadcházející období, zaniká tímto okamžikem dluh ve smyslu § 559 odst. 1 občanského zákoníku, a za toto období již nemůže být pronajímatelem (ať již původním či novým) požadováno. Tento závěr shledávám spravedlivým a ztotožňuji se s ním.

S předchozí otázkou úzce souvisí i otázka pasivní legitimace k vydání bezdůvodného obohacení v případě, že nájemné bylo uhrazeno na nadcházející období původnímu pronajímateli, přičemž po změně v osobě pronajímatele, ke které došlo v důsledku § 680 odst. 2 občanského zákoníku, nájemní vztah zanikne ještě před uplynutím „předplacené“ doby nájmu. Řešením této otázky se zabýval NS v rozhodnutí ze dne 7. 1. 2009, sp. zn. 28 Cdo 3461/2008, ve kterém dovodil, že pasivně legitimován k vydání v důsledku těchto okolností vzniklého bezdůvodného obohacení je původní pronajímatel. V rozhodnutí NS argumentuje zejména fakticitou institutu bezdůvodného obohacení, když uzavírá, že není pochyb o tom, že se bezdůvodně obohatil původní pronajímatel, a to přijetím plnění – nájemného na nadcházející období[4]. S tímto závěrem NS nesouhlasím, a to z následujících důvodů.

Dle mého názoru vzniká nárok na bezdůvodné obohacení nikoliv okamžikem přijetí plnění (tedy zaplacením nájemného na nadcházející období), nýbrž teprve okamžikem zániku nájemního vztahu[5]. Teprve v okamžiku zániku nájemního vztahu tedy např. začínají běžet promlčecí lhůty pro právo domáhat se vydání bezdůvodného obohacení. Je tedy zřejmé, že vznik tohoto bezdůvodného obohacení nejenže úzce souvisí s předmětným nájemním vztahem, nýbrž přímo vyplývá ze skončeného nájemního vztahu – vypořádání těchto vzájemných nároků by tedy mělo proběhnout mezi aktuálními subjekty nájemního vztahu. Nelze rovněž nevízt v potaz skutečnost, že v okamžiku změny pronajímatele (tedy např. v okamžiku uzavření kupní smlouvy) není zřejmé, zda povinnost k vydání bezdůvodného obohacení původnímu pronajímateli vznikne, resp. v jaké výši, neboť teprve v budoucnu bude zjištěno, zda „předplacené“ nájemné bude nájemcem „spotřebováno“ či nikoliv, původní pronajímatel tedy tuto skutečnost nemůže ani zohlednit v kupní ceně. Původní pronajímatel totiž pro prodej předmětu nájmu již nemůže ovlivnit skutečnost, zda nájemní vztah bude trvat i v budoucnu či nikoliv, vznik majetkového nároku nájemce vůči původnímu pronajímateli je tak zcela závislá na skutečnostech vzniklých mezi novým pronajímatelem a nájemcem, což pokládám za zcela nežádoucí stav v závazkovém právu. Lze

si samozřejmě představit smluvní ujednání v kupní smlouvě na tuto situaci pamatující, nicméně v případě jeho absence se nedomnívám, že by měl původní pronajímatel vůči novému pronajímateli nárok na vydání bezdůvodného obohacení či náhradu škody.[6]

Nájemné uhrazené za uplynulé období

V praxi bývá obvyklé, zejména pak při pronájmu zemědělské půdy, že splatnost nájemného je sjednána zpětně za uplynulé období. V takovém případě může dojít mezi subjekty nájemního vztahu k následujícímu sporu:

Nájemce užíval předmět nájmu v období 1. 1. 2012 – 31. 12. 2012, přičemž splatnost nájemného je smlouvena k 31. 12. každého kalendářního roku za uplynulý rok. Nájemní smlouva neobsahuje údaj o platebním místu. Mezi novým pronajímatelem a původním pronajímatelem byla uzavřena kupní smlouva, jejímž předmětem byla pronajatá věc, s účinkem ke dni 31. 10. 2012, která byla nájemci prokázána. Původní pronajímatel požaduje po nájemci úhradu nájemného za období 1. 1. 2012 – 30. 10. 2012, v němž byl vlastníkem předmětu nájmu.

Právní názory na řešení vzniklého problému mohou být znovu dvojí:

- Nájemce je povinen uhradit část nájemného původnímu pronajímateli a část nájemného novému pronajímateli, a to v poměru odpovídající době, po kterou byli za předmětné období vlastníky předmětu nájmu.
- Nájemce není povinen uhradit původnímu pronajímateli ani část nájemného, nájemné v celé výši je povinen uhradit novému pronajímateli.

Jak již bylo výše uvedeno, v důsledku § 680 odst. 2 občanského zákoníku vstupuje do nájemního vztahu nabyvatel předmětu nájmu a nájemce je oprávněn zprostit se svých závazků vůči dřívějšímu vlastníku, jakmile mu byla změna oznámena nebo nabyvatelem prokázána. Byť by se mohlo na první pohled z jazykového výkladu zdát, že zvýrazněná věta je argumentem pro první z názorů (resp. řešení), dle mého názoru tomu tak není, a to z následujících důvodů.

Dle § 559 odst. 2 občanského zákoníku musí být dluh uhrazen řádně a včas. Pro řádné splnění povinnosti uhradit nájemné musí být nájemné uhrazeno pronajímateli v době jeho splatnosti. Jelikož změnou vlastnictví dochází toliko ke změně nájemního vztahu v osobě pronajímatele (tedy dochází ke změně subjektů smlouvy, nikoli změně obsahu smlouvy), musí

být dle mého názoru nájemné uhrazeno aktuálnímu pronajímateli, tedy pronajímateli, jež je vlastníkem pronajaté věci v okamžiku splatnosti nájemného. Jelikož se však nájemce nemusí o změně vlastnictví pronajaté věci vůbec dozvědět (např. u movité věci), zákon výše zvýrazněnou větou v tomto ohledu chrání nájemce tak, že dluh (povinnost uhradit nájemné) je splněn řádně i tehdy, pokud jej uhradí původnímu pronajímateli, jestliže mu změna vlastnictví nebyla novým pronajímatelem (nabyvatelem) prokázána.[7] Zvýrazněná věta tedy nepodporuje první ze závěrů, nýbrž toliko stanovuje povinnost novému pronajímateli prokázat přechod vlastnictví nájemci, jejíž nesplnění určitým způsobem sankcionuje možnost nájemce splnit dluh i původnímu pronajímateli.[8]

Výše uvedený závěr podporuje i judikatura NS zabývající se důsledky vyplývající z § 680 odst. 2 občanského zákoníku, resp. otázkou, které závazky přecházejí, a které nikoliv[9]. NS uzavřel, že na nového pronajímatele „nepřecházejí na nabyvatele všechna práva a povinnosti pronajímatele, což je dáno povahou nájemního vztahu jako vztahu obsahově vnitřně složitého, zahrnujícího řadu různorodých práv a povinností, z nichž některá mají samostatný právní režim daný právním důvodem jejich vzniku. Na nabyvatele tak nepřecházejí peněžitě pohledávky a dluhy pronajímatele vzniklé za trvání původního nájemního vztahu, jako je např. pohledávka pronajímatele na splatné nájemné, povinnost zaplatit splatnou pohledávku nájemce na slevu z nájemného apod.“ Argumentem a contrario tedy dospívám k závěru, že nárok na nájemné, které ještě není splatné, přechází na nového pronajímatele[10].

Podpůrně pak lze argumentovat i právní úpravou institutu, na základě kterého ke změně vlastnictví pronajaté věci obvykle dochází, tedy právní úpravou kupní smlouvy. Dle § 590 občanského zákoníku není-li dohodnuto jinak, přechází na kupujícího nebezpečí nahodilé zkázy a nahodilého zhoršení předmětu koupě, včetně užitek, současně s nabytím vlastnictví. Za „užitek“ věci judikatura považuje i právo inkasovat nájemné[11]. V důsledku uzavření kupní smlouvy tedy přejde na nového pronajímatele (resp. kupujícího) i právo inkasovat dosud nesplacené, tedy nedospělé, pohledávky vztahující se k věci, tedy i právo na nájemné.

Lze tedy uzavřít, že nájemce je povinen uhradit nájemné (bez ohledu na období, za které toto nájemné vzniklo) tomu z pronajímatelů, který je vlastníkem pronajaté věci v okamžiku, kdy se toto nájemné stalo splatným, a to za předpokladu, že mu změna vlastnictví byla novým pronajímatelem prokázána. Původní pronajímatel nemá z tohoto titulu žádnou pohledávku, a to ani vůči nájemci, ani vůči novému pronajímateli[12].

Právní úprava v novém občanském zákoníku

Právní úpravu v tomto příspěvku shrnuté problematiky obsahuje nový občanský zákoník v § 2221, dle kterého:

- Změní-li se vlastník věci, přejdou práva a povinnosti z nájmu na nového vlastníka.
- Převedl-li pronajímatel vlastnické právo k věci, nejsou pro nového vlastníka závazná ujednání o pronajímatelových povinnostech, které zákon nestanoví. To neplatí, pokud nový vlastník o těchto ujednáních věděl.

Nová právní úprava již nebude explicitně chránit nájemce při změně vlastnictví pronajaté věci, tento se již tedy nebude moci zprostit svého (po změně vlastnictví) splatného dluhu úhradou nájemného původnímu pronajímateli[13]. V ostatním nový občanský zákoník problema-

tiku nemění, domnívám se tedy, že závěry obažené v tomto článku, jakož i závěry dovozené odkazovanou judikaturou, budou aplikovatelné i za účinnosti nového občanského zákoníku.

Závěr

Změna vlastnictví pronajaté věci nemá na obsah nájemního vztahu k této věci žádný vliv. Pokud již došlo k úhradě nájemného na nadcházející období, nemůže být toto nájemné novým pronajímatelem požadováno znovu, nový pronajímatel z tohoto titulu nemůže uplatňovat ani žádný nárok vůči původnímu pronajímateli. Nájemce je tedy povinen uhradit nájemné vždy pronajímateli, který je vlastníkem pronajaté věci v okamžiku, kdy se nájemné stane splatným. Jedinou výjimkou je situace, kdy nájemci nebyla změna vlastnictví prokázána, v takovém případě dluh zanikne i úhradou původnímu pronajímateli. Ten je však povinen

tuto úhradu vydat novému pronajímateli, neboť se na jeho úkor bezdůvodně obohatil.

Je-li předmětem kupní smlouvy věc, která je v okamžiku účinnosti kupní smlouvy předmětem nájemního vztahu, nelze pro zamezení sporů mezi kupujícím a prodávajícím než doporučit, aby smluvní strany v kupní smlouvě upravily i případné finanční nároky, které mohou mezi nimi vzniknout z důvodu trvání nájemního vztahu, zejména pak otázku nájemného již uhrazeného na delší období, nájemného splatného teprve v budoucnu za delší období a otázku vypořádání investic nájemce do pronajaté věci. ●

Mgr. Jiří Kolínek, advokátní koncipient
Maršálek & Žíla, advokátní kancelář

MARŠÁLEK & ŽÍLA
PRÁVNÍ KANCELÁŘ A ADVOKÁTŮV KANCELÁŘ

Poznámky

- [1] Např. rozhodnutí NS ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. 33 Odo 1474/2006, rozhodnutí NS ze dne 30. 10. 2002, sp. zn. 25 Cdo 136/2001, rozhodnutí NS ze dne 18. 1. 2010, sp. zn. 28 Cdo 4735/2009.
- [2] Srov. nález ÚS ze dne 8. 7. 2010, sp. zn. II. ÚS 3292/08, ve kterém mj. ÚS právě v důsledku § 680 odst. 2 občanského zákoníku uzavřel, že nájemní vztah má jednostranné věcněprávní účinky.
- [3] Srov. rozhodnutí NS ze dne 12. 4. 2007, sp. zn. 26 Cdo 756/2006, ve kterém NS dovodil, že je nerozhodné, že k doručení výpovědi z nájmu bytu nájemci došlo až v okamžiku, kdy již původní pronajímatel nebyl vlastníkem předmětného bytu. Právní úkon – tedy výpověď – je i přesto platný.
- [4] Relevantní část argumentace NS je následující: „Oproti tomu bezdůvodně obohacení zakotvené v ustanovení § 451 odst. 1 obč. zák. je chápáno jako závazek toho, kdo se obohacuje, vydat to, o co se bezdůvodně obohatil, tomu, na jehož úkor k obohacení došlo. O obohacení jde přitom tehdy, jestliže se plněním dostalo majetkové hodnoty tomu, komu bylo plněno, takže v jeho majetku se to projevilo buď zvýšením jeho aktiv nebo snížením jeho pasív. V posuzovaném případě není pochyb o tom, že se na úkor žalobce obohatil úpadce, kterému žalobce zaplatil při podpisu nájemní smlouvy nájemné předem na dobu patnácti let. Žalovaní sice vstoupili do právního postavení úpadce, avšak pouze do jeho postavení pronajímatele založeného zmíněnou nájemní smlouvou. Právní vztah mezi žalobcem a úpadcem z případného bezdůvodného obohacení tím zůstal nedotčen, neboť žádná dohoda v tomto ohledu uzavřena nebyla a z pouhé výše kupní ceny, která dle dovoletelce neodpovídá ceně tržní, smlouvené mezi bývalým a novým vlastníkem převáděných nemovitostí, nelze na takový závěr usuzovat.“

- [5] V opačném případě by bylo vyloučeno domáhat se vrácení bezdůvodného obohacení v případě, že by bylo nájemné hrazeno např. na dobu 20 let dopředu a k zániku nájemního vztahu by došlo např. po 10 letech – uplynuly by již totiž veškeré promlčecí lhůty.
- [6] V případě nároku na náhradu škody postrádám splnění předpokladu protiprávnosti jednání nového pronajímatele a v případě bezdůvodného obohacení vznik majetkového prospěchu či nezmenšení majetku na straně nového pronajímatele
- [7] Tento závěr podporuje i rozhodnutí NS ze dne 30. 8. 2006, sp. zn. 26 Cdo 906/2005, jehož ratio decidendi zní: „Dojde-li ke změně vlastníka pronajaté věci, je nájemce povinen platit nájemné nabyvateli od okamžiku, kdy je mu změna původním vlastníkem oznámena nebo nabyvatelem prokázána. Přitom nemá právo volby, zda bude plnit původnímu vlastníku nebo nabyvateli.“
- [8] V důsledku přijetí nájemného původním pronajímatelem dochází na jeho straně ke vzniku bezdůvodného obohacení, když se obohatil na úkor nového pronajímatele. Toto je již však pouze vztah mezi původním pronajímatelem a novým pronajímatelem, jehož již není účasten nájemce – ten svoji povinnost uhradit nájemné splnil řádně.
- [9] Např. nález ÚS ze dne 8. 7. 2010, sp. zn. II. ÚS 3292/08, rozhodnutí NS ze dne 19. 5. 2009, sp. zn. 30 Cdo 85/2008, rozhodnutí NS ze dne 26. července 2006, sp. zn. 28 Cdo 1240/2006, rozhodnutí NS ze dne 24. 1. 2007, sp. zn. 33 Odo 214/2005, rozhodnutí NS ze dne 16. 12. 2004, sp. zn. 26 Cdo 197/2004, rozhodnutí NS ze dne 31. 10. 1997, sp. zn. 2 Cdo 863/97.
- [10] Zajímavou otázkou přesahující rozsah tohoto příspěvku je otázka, nárok na vypořádání

- jakých investic nájemce do předmětu nájmu přechází na nového pronajímatele. Tak např. pokud byly provedeny investice bez souhlasu pronajímatele, dovozuje NS, že tento nárok na vydání bezdůvodného obohacení nepřechází na nového pronajímatele (rozhodnutí NS ze dne 30. 10. 2002, sp. zn. 25 Cdo 2877/2000). Pokud však byly investice provedeny se souhlasem původního pronajímatele, povinnost jejich vypořádání přechází na nového pronajímatele, neboť tato povinnost vzniká až okamžikem skončení nájmu (rozhodnutí NS ze dne 23. 11. 2010 sp. zn. 26 Cdo 410/2010, domnívám se, že se jedná o určitou nekonzistentnost s výše kritizovaným rozhodnutím NS ze dne 7. 1. 2009, sp. zn. 28 Cdo 3461/2008).
- [11] Srov. rozhodnutí NS ze dne 30. 5. 2002, sp. zn. 29 Cdo 2086/2000, jehož právní věta zní: „Správce konkursní podstaty úpadce je i v průběhu sporu o vyloučení věci ze soupisu majetku konkursní podstaty oprávněn věc držet, užívat a používat její plody a užítky (například ji pronajímat a inkasovat nájemné), a to bez zřetele k tomu, zda je úpadce vlastníkem věci.“
- [12] Vztah mezi novým a původním pronajímatelem lze pro větší názornost ilustrovat na následujícím případě, jehož skutkový stav sledávám obdobným: Kupující od prodávajícího koupil pozemek, na němž jsou ovocné stromy s k tomu okamžiku nezralým ovocem. V okamžiku, kdy se stanou plody zralými (= splatné nájemné), je oprávněn je sklídit kupující a nikoliv prodávající. Proávajícímu nic nebránilo, aby o hodnotu případně v budoucnu zralých plodů navýšil kupní cenu při uzavírání kupní smlouvy.
- [13] Lze si však představit, že tento závěr bude dovozen judikatorně aplikací zásady ochrany dobré víry nájemce.

Rödl & Partner

PRÁVNÍ PORADENSTVÍ | DAŇOVÉ PORADENSTVÍ | AUDIT
OUTSOURCING | MANAGEMENT & BUSINESS CONSULTING

Úspěch nezná hranic!
Provázíme Vás po celém světě.

Praha

Platněřská 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
prag@roedl.cz

Brno

Mendlovo nám. 1a
603 00 Brno
Tel.: +420 530 300 500
bruenn@roedl.cz

www.roedl.cz

Některé právní aspekty smluv na vývoj a implementaci SW

– smluvní typ, předmět smlouvy, součinnost objednatele

Smlouvy na vývoj a implementaci SW a vůbec celá oblast IT patří zcela jistě mezi oblasti, kde je třeba specifických znalostí z oboru. A nejenak je tomu i u právníků, kteří se této specifické oblasti práva věnují.

To vyplývá mj. ze skutečnosti, že neexistuje ucelená právní úprava této oblasti, a proto příprava smluv, včetně smlouvy na vývoj a implementaci SW, vychází zejména z praktických zkušeností těch, kteří je připravují. Jakkoliv se celá řada právníků této oblasti již věnuje, jde o oblast poměrně mladou a zároveň také – s ohledem na neustálý technologický rozvoj – i poměrně dynamicky se rozvíjející. Ambicí tohoto a navazujících článků není obsáhnout vše, co lze ke smlouvě na vývoj a implementaci SW napsat, ale podělit se o některé zkušenosti při tvorbě těchto smluv, případně těm, kteří se této oblasti nevěnují, zmínit některé aspekty, se kterými se setkáváme. V tomto konkrétním článku bude blíže pojednáno o příslušném smluvním typu, předmětu smlouvy a vymezení součinnosti objednatele.

Smluvní typ

Určení vhodného smluvního typu vychází zejména z detailního posouzení požadovaného předmětu plnění, kdy se lze v praxi setkat s častým využitím smluvního typu smlouvy o dílo upraveného v § 536 a násl. zák.

č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ObchZ“) a v některých případech je rovněž využívána tzv. smlouva inominátní (nepojmenovaná) dle § 269/2 ObchZ, případně s přiměřeným použitím ustanovení § 536 a násl. ObchZ. Současně je potřeba uvést, že používaná smlouva na vývoj a implementaci SW kombinuje několik smluvních typů, mezi které lze zařadit již zmiňovanou smlouvu o dílo, licenční smlouvu obsahující příslušné licenční ujednání a v některých případech i smlouvu kupní, je-li součástí předmětu plnění např. také dodávka příslušné HW infrastruktury, na kterou má být vyvíjený SW implementován. Tato praxe vychází zejména ze skutečnosti, že smluvní typ smlou-

vy o dílo dle ObchZ, s ohledem na specifický předmět plnění, tj. vývoj a implementaci SW, je potřeba dospecifikovat o celou řadu institutů, které tento smluvní typ neupravuje, nicméně pro tento specifický smluvní vztah jsou klíčové. V některých případech (např. veřejní zadavatelé) dochází i k tomu, že v rámci jedné veřejné zakázky má být poptána nikoli jen tzv. investiční část,[1] ale rovněž i část provozní.[2] Dle toho, jakým způsobem probíhá servis a údržba SW, je také na zvážení, zda zvolit dva smluvní dokumenty, a to smlouvu o dílo na část investiční a smlouvu inominátní (nepojmenovanou) na část provozní, či toliko jeden smluvní dokument upravující vše. Jakkoliv je toto odvislé zejména od specifika poptávaného plnění, včetně případné doby plnění, v naší praxi jsme se setkali s oběma možnostmi.

K uvedené stati lze doplnit, že v některých případech, pokud se jedná o vztah dlouhodobější, lze také uvažovat nikoliv o smlouvě jednorázové, ale o tzv. smlouvě rámcové.[3] U té je potřeba zejména dostatečně upravit základní právní rámec tohoto smluvního vztahu, kdy teprve až na základě dílčích (prováděcích) smluv bude docházet k samotnému plnění a faktickému naplnění rámcové smlouvy. V rámcové smlouvě tedy kromě základního rámce smluvního vztahu, který se pak použije na všechny následně uzavírané dílčí (prováděcí) smlouvy (např. platební podmínky, akceptační řízení, licenční ujednání, sankce, možnosti ukončení smlouvy apod.), je potřeba zejména vyřešit způsob, jakým budou jednotlivé dílčí (prováděcí) smlouvy uzavírány (např. pouze objednávkou a jejím potvrzením apod.). V takovém případě pak zejména odpadá potřeba u dílčích (prováděcích) smluv znovu upravovat ty obsahové náležitosti, které jsou řešeny ve smlouvě rámcové. Jakkoliv u rámcové smlouvy dochází k faktickému plnění až na základě dílčích (prováděcích) smluv, pak např. u rámcových smluv uzavíraných veřejnými zadavateli podle zák. č. 137/2006 Sb., zákon o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVZ“), tj. případů, kdy dochází k uhrazení ceny z veřejných prostředků, je vhodné pamatovat i na způsoby její limitace. Nejčastější je limitace časová, kdy rámcové smlouvy dle ZVZ jsou principiálně dle § 89/4 písm. a) ZVZ omezeny dobou trvání na 4 roky. V některých případech však veřejní zadavatelé do rámcové smlouvy rovněž vkládají omezení maximální částkou, kterou je veřejný zadavatel za dobu trvání rámcové smlouvy oprávněn vyčerpat (např. byli-li dodavatel vybrán na základě jednotkové ceny za jeden člověkoden práce).

Předmět smlouvy

Předmět smlouvy je podle našeho názoru jedním z klíčových článků jakékoliv smlouvy, který by měl obsahovat vzájemné závazky smlou-

ních stran, tj. na straně dodavatele zejména závazek předmět plnění dodat/provést a na straně objednatele závazek za řádné a včas dodaný/provedený předmět plnění zaplatit sjednanou smluvní cenu.

Specifikaci předmětu plnění je potřeba věnovat dostatečnou pozornost, kdy alespoň dle našeho názoru u smlouvy na vývoj a implementaci SW se dá tento rozdělit na specifikaci všech činností dodavatele a tomu odpovídajících výstupů v rámci plnění, jejichž splnění bude pak příslušným procesem ověřováno a současně na specifikaci technickou, která bude obsahovat zejména technické a funkční parametry SW, který má být vytvořen a implementován. U prvně jmenované, tj. specifikace činností a tomu odpovídajících výstupů, lze doporučit dostatečnou formulaci, aby obě smluvní strany byly za jedno v tom, jaké závazky je dodavatel povinen plnit, jaké výstupy budou ze strany objednatele ověřovány a následně při splnění těchto smluvně dohodnutých vlastností/kritérií bude dodavateli uhrazeno příslušné protiplnění. U technické specifikace předmětu plnění se většinou postupuje tak, že tato je obsažena v příloze smlouvy a je na ni v příslušných ustanoveních smlouvy odkazováno.

U předmětu plnění těchto smluv může být specifické i to, že většinou až v rámci první fáze samotného plnění (nazvané např. implementační projekt, implementační studie, koncepce architektury, cílový koncept apod.) dochází k detailnějšímu popisu činností/postupů a v některých případech i funkcionality dodaného plnění. Proto je potřeba pamatovat i na dostatečné mechanismy, které umožní smluvním stranám schválit takové „dopřesnění“ již za běhu smlouvy samotné. V této souvislosti je nutno dodat, že jakékoliv „dopřesnění“ by stále mělo být v mantinelech objednatelům požadovaného předmětu plnění, což platí tím spíše pro veřejné zadavatele, kteří jsou vázáni zejména předmětem plnění veřejné zakázky, který byl „podroben“ soutěži. Proto by měli klást velké nároky na to, aby poptávaný předmět plnění byl v zadávacích podmínkách veřejné zakázky dostatečným způsobem specifikován a případné „dopřesnění“ bylo stále v mantinelech předmětu plnění vymezeného v zadávacích podmínkách veřejné zakázky a na ně navazující smlouvě, byť toto vymezení nemusí být nikterak jednoduché. Ustanovení, které řeší případy, kdy za běhu smlouvy je potřeba řešit např. změnu předmětu plnění, je často nazýváno tzv. změnovým řízením, které by mělo zejména upravovat proces, jakým způsobem dojde k eskalaci takového požadavku v rámci komunikace smluvních stran a jeho následnému schválení, jakkoliv v rámci veřejných zakázek je stále potřeba mít na paměti zejména to, že jakékoliv změny předmětu plnění je potřeba provést v souladu se ZVZ.

Součinnost objednatel

Dalším z klíčových prvků smlouvy je součinnost smluvních stran, a to zejména ve vztahu k objednateli. Jakkoliv ObchZ toto neřeší nijak detailně, je upravena v ustanoveních upravujících prodlení věřitele a náhradu škody. Ve smluvních vztazích upravujících vývoj a implementaci SW do prostředí objednatele půjde o celou řadu situací, kdy se dodavatel pro řádné splnění svých smluvních závazků bez součinnosti objednatel neobejde. Pokud je objednatel veřejný zadavatel a rozhodne se pro přípravu závazného návrhu smlouvy, pak musí klást velký důraz na to, aby byl schopen tuto součinnost v závazném návrhu dostatečně formulovat. Obecně by formulace takové součinnosti měla vycházet z premisy, aby na jedné straně obsahovala takové aktivity objednatele, které dodavatel oprávněně od objednatele potřebuje k řádnému splnění závazků dle smlouvy (jsou objektivně nutné/potřebné), na straně druhé by nemělo docházet k nadměrnému zatěžování objednatele aktivitami, které by dodavatel jakožto odborník na poptávaný předmět plnění měl být schopen vyřešit vlastními silami.

Ze strany objednatelů pak lze tento závazek formulovat buď obecně, a to např. ustanovením typu „... poskytnout veškerou nutnou součinnost ke splnění závazků dodavatele“ či „...poskytnout veškerou nezbytnou součinnost ke splnění závazků dodavatele“ apod., anebo konkrétněji, a to vždy ve vztahu k požadovanému předmětu plnění a činnostem, které má dodavatel realizovat. Jakkoliv platí, že nelze vždy postihnout veškeré možné požadavky na součinnost, jsme toho názoru, že objednatel by se měli vždy snažit alespoň některé aktivity v rámci své součinnosti výslovně specifikovat. Posílí tak totiž svou právní jistotu a předejdou tak případným komplikacím za plnění smlouvy, kdy součinnost objednatele bude formulována toliko obecně a dodavatel bude při splnění svého závazku dle smlouvy požadovat konkrétní součinnost objednatele s poukazem na to, že tato právě spadá mezi ony případy „nutné“ či „nezbytné“ součinnosti, nicméně mezi smluvními stranami bude odlišný názor na to, co lze podřadit pod pojem „nezbytné“ či „nutné“, a v takovém případě s ohledem na odbornost dodavatele pak objednatel často tahá za kratší konec a dostává se do područí dodavatele. [4] Kromě posílení právní jistoty lze současně uvést, že i na straně objednatele by měla být v rámci formulace smlouvy snaha o vyvážení obsahu smluvních podmínek, mezi které lze zařadit i proaktivní přístup k formulaci součinnosti objednatele.

Mezi konkrétní aktivity objednatele v rámci součinnosti patří mj. poskytování lidských zdrojů objednatele při plnění smlouvy (pra-

covníci objednatele jako součást projektových týmů apod.), poskytování vybavení (poskytnutí příslušných prostor, příslušného HW vybavení, poskytnutí vzdáleného připojení apod.), zajištění součinnosti třetích stran (jiní dodavatelé objednatele, jejichž plnění má nebo může mít dopad/vztah k plnění realizovanému dodavatelem) apod. Kromě formulace věcného obsahu součinnosti objednatele jsme se v naší praxi setkali i s případem, kdy objednatel svou součinnost v oblasti lidských zdrojů vymezil rovněž časově, a to nastavením příslušného limitního počtu hodin pro základní fáze celého projektu, které může dodavatel v rámci požadavku na součinnost objednatele v oblasti lidských zdrojů čerpat.[5] V některých případech rovněž objednatel ponechal vymezení součinnosti na uchazečích tím spíše, pokud součástí zadávacích podmínek byl toliko soubor základních závazných obchodních podmínek a návrh smlouvy předkládali uchazeči, případně míra požadavků na součinnost objednatele byla rovněž předmětem hodnocení příslušné nabídky. V každém případě se však kloníme k výše popsané praxi, aby to byl objednatel, který výslovně formuluje aktivity,[6] které v rámci své součinnosti bude poskytovat, a to včetně mechanismů, jakými bude docházet k předání požadavků na součinnost. V některých případech, kdy bylo ve smlouvě obsaženo toliko obecné vymezení „příměřené“ součinnosti objednatele, pak bylo rovněž upraveno, že takovou součinnost lze stanovit pouze dokumentem přijatým v rámci příslušných stupňů projektového řízení.

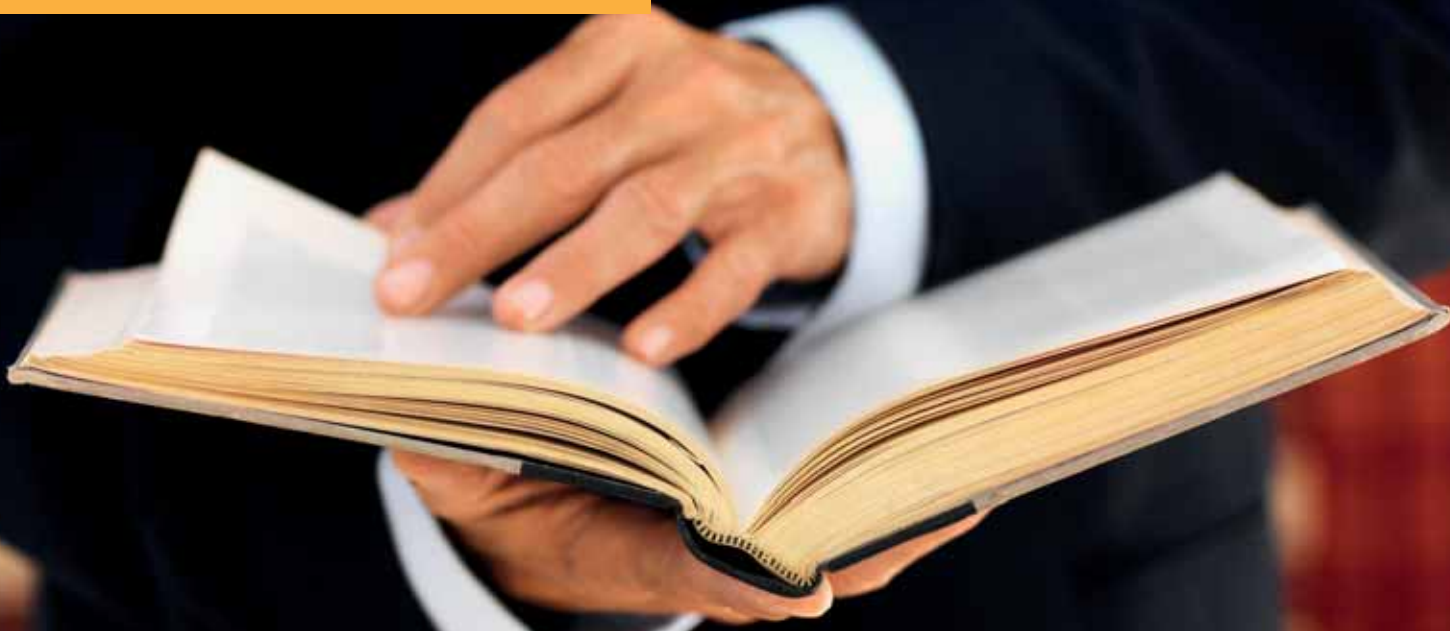
Z výše uvedeného exkurzu do některých částí obsahu smlouvy na vývoj a implementaci SW vyplývá, že je poměrně specifickým smluvním dokumentem a základní znalosti práva závazkového a jednotlivých smluvních typů nemusí být vždy dostatečné pro účely formulace takto specifické smlouvy. Současně jako v každém specifickém smluvním vztahu i zde platí, že obsah je potřeba připravovat s IT specialisty na straně klienta, aby bylo možno některé, pro IT oblast specifické aspekty/institutu, do návrhu smlouvy příslušně naformulovat. Závěrem je však třeba dodat, že jakkoliv jsme vždy společně s klientem vedeni snahou obsáhnout ve smluvním dokumentu co možná nejvíce situací, které mohou za běhu smlouvy nastat, nelze pamatovat na vše, co fáze faktického plnění smlouvy přinese a proto by smlouva měla rovněž obsahovat i náležité mechanismy, jak tyto situace řešit (pravidla komunikace, projektové řízení, včetně schvalovacích mechanismů apod.). ●

Mgr. Ondřej Kmoč, advokát
Mgr. Milan Šebesta, LL.M., partner
MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky

- [1] Myšleno vývoj a implementace SW.
- [2] Myšleno servis a údržba implementovaného SW.
- [3] Byť ObchZ takový smluvní typ nezná; v takovém případě se rámcová smlouva využívá například pro realizaci postupných programátorských prací, na základě kterých je SW postupně vyvíjen.
- [4] Jakkoliv je to dodavatel, který v krajním případě ponese důkazní břemeno, že taková součinnost byla skutečně „nezbytná“; nicméně v každém případě dochází k neplánovanému prodlení s plněním předmětu smlouvy, což je pro objednatele velmi nepříjemné.
- [5] Což však vždy nemusí být optimální řešení.
- [6] Samozřejmě s určitými výhradami, kdy některé specifické práce dodavatele nelze dopředu zcela předjímat a nebude objektivně možné do úplného detailu požadavky na součinnost objednatele stanovit.

Společnost **MT Legal s.r.o.**, advokátní kancelář poskytuje komplexní právní a poradenské služby pro veřejný a soukromý sektor v rámci celé České republiky, a to prostřednictvím svých více jak 20 právních specialistů.

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

■ **PRAHA**
Karolíny Světlé 25, 110 00 Praha 1
tel.: +420 222 866 555

■ **BRNO**
Jakubská 121/1, 602 00 Brno 2
tel.: +420 542 210 351

■ **OSTRAVA**
Bukovanského 30, 710 00 Ostrava
tel.: +420 596 629 503

■ email: info@mt-legal.com
■ www.mt-legal.com

NABÍZENÉ SLUŽBY

- komplexní právní poradenství
- poradenství dodavatelům a zadavatelům veřejných zakázek
- kontrola nabídek dodavatelů, administrace zadávacích a koncesních řízení
- zpracování právních rozborů a analýz
- zastupování v soudních, správních a arbitrážních řízeních
- přednášková činnost, metodická podpora

HLAVNÍ SPECIALIZACE

- právo veřejného investování (veřejné zakázky, koncese, projekty PPP, veřejná podpora, strukturální fondy EU)
- právo EU
- právo duševního vlastnictví, právo ICT
- energetické právo
- zdravotnické právo
- vodní a lesnické právo
- právo obchodní, občanské, správní, pracovní
- arbitráže a investiční spory

PRK Partners
je již 20 let symbolem
špičkové kvality
právních služeb
a osobního přístupu

PRK Partners je přední advokátní kancelář a nositelem ocenění „Nejlepší právnická firma roku 2012“ podle prestižního britského magazínu The Lawyer.

PRK Partners je partnerství desítek excelentních osobností z různých zemí, s různou profesní historií a osobními zkušenostmi. Spojením jejich know-how vzniká unikátní firemní prostředí, v němž nemusí klient volit kompromis mezi kvalitami.

PRK Partners poskytuje bezkonkurenční právní poradenství v souvislosti se změnami v soukromém právu. Náš tým je složen z autorů rekodifikace a předních odborníků v jednotlivých právních specializacích.

Spojujeme teorii s praxí.

Vydejte se na cestu s těmi, kteří ji vytyčili.

Bez kompromisů.

www.prkpartners.com

PRAHA | BRATISLAVA | BUDAPEŠŤ | OSTRAVA

Rodinný závod – další z novinek v novém občanském zákoníku

Nový občanský zákoník přináší změny prakticky ve všech oblastech civilního práva. Za jednu ze zásadnějších novinek můžeme považovat doposud neupravený institut tzv. rodinného závodu. Nová právní úprava logicky začlenila rodinný závod do části druhé občanského zákoníku, která je věnována rodinnému právu, konkrétně ji lze nalézt v jeho § 700 až § 707. A co se tedy blíže skrývá pod pojmem rodinného závodu?

Úprava rodinného závodu byla převzata z italského Codice Civil a zařazena do nového občanského zákoníku z důvodu odbourání smluvní povinnosti u osob, které fakticky pracují pro rodinu, nebo se jinak podílejí na jejím fungování.

Významným argumentem pro zavedení institutu rodinného závodu je stále narůstající počet sporných případů, které vznikají v situacích, kdy se členové rodiny společně podílejí na vytváření určitých hodnot bez toho, aniž si tato jednání předem jakkoliv smluvně upravili (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 22 Cdo 1174/2001 ze dne 5. listopadu 2002). V současné době se výše uvedené

spory řeší především za pomoci ustanovení o bezdůvodném obohacení, což se rozhodně nedá považovat za dostačující a spravedlivé vůči dotčeným stranám.

Nový občanský zákoník vylučuje aplikaci ustanovení o rodinném závodu na případy, kdy jsou práva a povinnosti členů rodiny upraveny na základě společenské smlouvy, popř. jiných smluv obdobného typu či smlouvami zakládajícími mezi stranami pracovní poměr. Pokud jsou členy zúčastněnými na rodinném podniku manželé, použijí se přednostně ustanovení občanského zákoníku o manželském majetkovém právu. Dále pak tato ustanovení nebude zřejmě možné použít ani v případech, pokud by byl rodinný závod provozován právnickou osobou.

Rodinný závod tedy můžeme charakterizovat jako speciální typ obchodního závodu, tak jak ho upravuje nový občanský zákoník (dle současné právní úpravy obchodního zákoníku nazývané „podnik“). Dle zákonné definice obchodního závodu se jedná o „organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti.“ Nelze ho tedy považovat za právní subjekt, nýbrž z hlediska právní teorie za věc hromadnou.

Občanský zákoník považuje za rodinný závod takový závod, ve kterém společně pracují manželé, jejich příbuzní do třetího stupně, nebo osoby, které jsou s manžely sešvagřené až do druhého stupně. Navrhovaná úprava ovšem nezapomíná ani na osoby trvale pracující pro rodinu, zejména na takové členy, kteří se starají o chod rodinné domácnosti.

Jelikož má rodinný závod sloužit k obživě rodiny, je nutné, aby členové účastníci se na jeho provozu měli rovněž právo (spolu)rozhodovat o zásadních otázkách týkajících se rodinného závodu. Z tohoto důvodu zákon zakotvuje pravidlo, podle něhož je pro přijetí zásadních rozhodnutí týkajících se provozu rodinného závodu nezbytný souhlas většiny členů rodiny účastníci se na provozu takového závodu. Aby byla zachována rovnost mezi jednotlivými rodinnými příslušníky, stanoví dále zákon, že se jednotliví členové podílejí na zisku i na věcech z tohoto zisku nabytých v takové míře,

která odpovídá množství a druhu jejich práce. Z důvodu ochrany slabší strany se dále stanoví, že vzdát se tohoto práva může pouze osoba plně svéprávná (dle současné právní úpravy „osoba způsobilá k právním úkonům“), a to prohlášením ve formě veřejné listiny.

Obdobně jako budou mít členové rodiny právo na podíl ze zisku, budou mít současně i právo na následné vypořádání svého podílu i s jeho přírůstky v případě zániku jejich členství na rodinném závodu. Vzhledem k tomu, že jednorázové vypořádání podílu člena rodinného závodu by mohlo znamenat velký ekonomický zásah do rodinného hospodaření, bude možné na základě dohody nebo schválení soudem rozložit platby v souvislosti se zánikem účastenství na provozu rodinného závodu do jednotlivých splátek.

V neposlední řadě je vhodné dále zmínit, že nový občanský zákoník váže účastenství na provozu rodinného závodu na osobu člena rodiny. Z toho lze tedy dovodit, že rodinný závod je možné vázat pouze na jednu osobu, a to na vlastníka rodinného závodu jakožto vlastníka „věci hromadné“. Avšak v případech, kdy by mělo dojít ke zcizení rodinného závodu, vznikne jinému členu rodiny zúčastněnému na jeho provozu zákonné předkupní právo, ledaže bylo mezi zúčastněnými ujednáno jinak. Z výše uvedeného lze dovodit, že předkupní právo by mělo v případě plánovaného zcizení svěřit všem členům účastnícím se na provozu rodinného závodu.

Bude jistě velmi zajímavé sledovat využitelnost tohoto nového právního institutu v praxi, a to včetně související judikatury. Lze totiž předpokládat, že s účinností nového občanského zákoníku dojde k dalšímu nárůstu sporné agendy v oblasti rodinného majetkového práva. ●

Tereza Kyselová
Weinhold Legal, v. o. s.

WEINHOLD LEGAL

Průtahy v řízení

Význam předmětu řízení pro účastníky nemusí být během celého řízení neměnný, ale může, s přihlédnutím k okolnostem konkrétní věci, docházet k jeho zvýšení či naopak snížení.

Smlouva o přepravě nákladu – odpovědnost podle CMR

Dopravce podle článku 3 Úmluvy CMR, který je nutno vykládat ve spojení s článkem 29 Úmluvy CMR, odpovídá za jednání a opomenutí svých zástupců, pracovníků a všech ostatních osob, kterých použije při provádění přepravy, stejně tak jako za jednání a opomenutí zástupců, pracovníků a všech ostatních osob, kterých použije jeho poddopravce i případný poddopravce tohoto poddopravce. Předpokladem je, že tito zástupci, pracovníci nebo ostatní osoby jednají v rámci svých pracovních úkolů, přičemž za takové jednání je třeba považovat i úmyslné jednání této osoby, pokud tato osoba jednala v rámci uložených pracovních úkolů, i když nejednala v zájmu dopravce, ale svým jednáním výlučně sledovala vlastní zájmy nebo zájmy třetí osoby. Dopravce tak zásadně odpovídá za jednání řidiče pověřeného provedením přepravy spočívající v krádeži tohoto zboží, jehož se dopustil během přepravy.

Průtahy v řízení a zadostiučinění

Má-li poskytované odškodnění kompenzovat stav nejistoty, ve které byl poškozený nepřímě-

řeně dlouhým řízením udržován a újmě spojené s touto nejistotou má odpovídat forma a případná výše odškodnění, musí výše zadostiučinění především odpovídat významu předmětu řízení pro poškozeného. Je-li předmětem řízení peněžité plnění, není obecně důvodné, aby je zadostiučinění přiznané v penězích svou výší přesahovalo.

Započtení pohledávky

K tomu, aby soud mohl navrhujícímu věřiteli upřít aktivní legitimaci k podání návrhu na prohlášení konkursu (a jen z tohoto důvodu takový návrh zamítnout), je nezbytné prokázat opodstatněnost dlužnickovy obrany (mít zánik pohledávky započtením za doložený). Závěr o tom, že zatím není jisto, zda dlužník vůči navrhujícímu věřiteli pohledávku způsobilou k započtení vůbec má (že to musí být podrobeno dalšímu dokazování), ve skutečnosti potvrzuje, že dlužník s obranou, že řádně doložená pohledávka zanikla, neuspěl a na jeho základě návrh na prohlášení konkursu pro nedostatek aktivní věcné legitimace navrhujícího věřitele zamítnout nelze.

Rehabilitace

Znění nařízení vlády České republiky o výši finanční náhrady v hotovosti poskytované podle zákona o mimosoudních rehabilitacích, č. 233/1991 Sb., ze dne 11. dubna 1991 neznamená omezení výše nároků, uvedených v ustanovení § 13 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, nýbrž stanoví pouze modalitu plnění zákonných nároků na výplatu finančních náhrad.

Popření pohledávky nezajištěného věřitele dlužníkem

Má-li mít popření pohledávky nezajištěného věřitele dlužníkem stejné účinky jako popření pohledávky insolvenčním správcem, nelze ustanovení § 16 odst. 1 a 2, § 192 odst. 1 a § 198 odst. 1 insolvenčního zákona vykládat izolovaně, bez vazby na ustanovení § 410 odst. 2 insolvenčního zákona. Insolvenční správce je účastníkem incidenčního sporu, nestanoví-li insolvenční zákon jinak (§ 16 odst. 2 insolvenčního zákona), vždy, a to bez ohledu na skutečnost, zda pohledávku popřel (v poměrech předvídaných ustanovením § 410 odst. 2 insolvenčního zákona) jen dlužník. Současně nelze přehlédnout, že insolvenční správce i dlužník mohou popřít pohledávku každý z jiných důvodů a žádnému z nich nelze upřít právo „hájit své popření“ právě v incidenčním sporu zahájeném žalobou věřitele, jehož nevykonatelná pohledávka byla popřena. Byť insolvenční zákon v případě popření pohledávky dlužníkem výslovně pasivní legitimaci dlužníka (vedle insolvenčního správce) v incidenčním sporu neupravuje, lze ji dovodit z účelu sledovaného ustanovením § 410 odst. 2 insolvenčního zákona, které popření dlužníka přiznává stejné účinky jako popření insolvenčního správce a které v mezích daného ustanovení přiznává dlužníku právo aktivně ovlivnit, jaké pohledávky a v jaké výši budou v rámci oddlužení uspokojovány.

Křivé obvinění

Z dikce § 345 odst. 1 tr. zákoníku je zřejmé, že k naplnění skutkové podstaty postačí jen

zjištění, že obviněný vědomě objektivně nepravdivě uvádí skutečnosti o tom, že jiná konkrétní osoba jednala či konala tak, že naplnila skutkovou podstatu trestného činu. Proto není potřeba pro naplnění znaků této skutkové podstaty zjišťovat, za jakým účelem či z jakého důvodu obviněný jiného křivě obvinil, neboť pro to, aby byla naplněna, postačí (na rozdíl od § 345 odst. 2 tr. zákoníku) jen skutkově prokázat, že se jednalo o lživé obvinění jiné osoby.

Odstupné

Poskytování odstupného při rozvázání pracovního poměru zaměstnavatelem může být – na rozdíl o právní úpravy poskytování odstupného účinné do 31. 12. 2006 – upraveno (způsobem uvedeným v ustanovení § 2 odst. 2 zák. práce) odchylně od zákona, bude-li tím založeno právo zaměstnance na odstupné v dalších případech (z jiných důvodů), než které jsou zákonem stanoveny (vypočteny v ustanovení § 67 odst. 1 zák. práce).

Poplatky spojené se studiem

Rozhodnutí podle § 58 odst. 3 a 4 zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách, vydané veřejnou vysokou školou jako správním orgánem a nositelem veřejné moci, podléhá přezkumu ve správním soudnictví a je také rozhodnutím, jež je exekučním titulem ve smyslu § 40 odst. 1 písm. e) exekučního řádu.

Insolvence a započtení pohledávky

Jestliže dlužník založil procesní obranu proti věřitelskému insolvenčnímu návrhu na tvrzení, že pohledávka insolvenčního navrhovatele sice vznikla (a on ji neuhradil), že však následně zanikla tím, že dlužník proti ní uplatnil k započtení vlastní pohledávku vůči insolvenčnímu navrhovateli, pak k tomu, aby insolvenční soud mohl insolvenčnímu navrhovateli upřít aktivní legitimaci k podání insolvenčního návrhu (a jen z tohoto důvodu takový návrh zamítnout), je nezbytné prokázat opodstatněnost dlužníkovy obrany (mít zánik pohledávky započtením za doložený).

Příkazání věci

V první fázi insolvenčního řízení o insolvenčním návrhu dlužníka, spojeném s návrhem na povolení reorganizace, může důvod pro příkazání věci jinému insolvenčnímu soudu z důvodu vhodnosti spočívat v tom, že dlužníkovy podnikání i jeho majetek jsou soustředěny v územním obvodu jiného insolvenčního soudu.

Svědék a vydírání

Jestliže ustanovení § 175 odst. 2 písm. e) tr. zákoníku používá pojem „svědek“ v jeho obecné podobě, touto okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby poskytuje ochranu všem osobám majícím v materiálním smyslu postavení svědka bez ohledu na to, pro jaký typ řízení se takové svědectví užije, resp. v jakém řízení tato osoba jako oběť trestného činu vydírání bude o svých poznatcích o tom, co vnímala svými smysly, vypovídat. Není proto pro naplnění § 175 odst. 2 písm. e) tr. zákoníku rozhodné, že i když bylo po přešetření orgány činnými v trestním řízení na základě svědkem podaného svědectví zjištěno (předmět svědectví), že nejde o trestný čin, ale že se bude jednat např. o přestupek, jenž bude šetřen v rámci správního řízení. I v takovém případě je naplněn uvedený kvalifikační znak podle § 175 odst. 2 písm. e) tr. zákoníku. Podstatné pro jeho naplnění je kromě toho, že svědek (v materiálním smyslu) vnímal určité skutečnosti, o nichž může v příslušném řízení podat svědectví, také to, že je pachatelem za podmínek § 175 odst. 1 tr. zákoníku nucen, aby takové svědectví nepodával.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Náhrada škody

Procesní úprava způsobu odůvodnění rozhodnutí dopadá i na spory o náhradu škody na zdraví. Zejména tehdy, je-li aplikována norma s relativně neurčitou hypotézou, za niž se považuje i ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, jsou kladeny zvýšené nároky na odůvodnění rozhodnutí, z něž musí být patrné, jak soud dospěl k závěru, který vyslovil ve výrokové části, jakými úvahami byl při tom veden, zejména jaká kritéria hodnotil a zda a nakolik je promítl do svého rozhodnutí. Právě ve složitějších případech komplikovaných zdravotními újem s trvalými následky je zapotřebí, aby soud přehledně a srozumitelně vložil, z jakého bodového ohodnocení vyšel, jak vysoký násobek základní náhrady považuje za přiměřený a jaká je výsledná částka, kterou ukládá žalovanému zaplatit. Jestliže již bylo na uplatněný nárok zčásti plněno, musí tomu odpovídat jak výpočet přisuzované částky, tak zdůvodnění.

Vydržení vlastnictví státem

Okolnost, že jako vlastník nemovitosti je zapísán v katastru nemovitostí stát, který také prostřednictvím určité organizace s nemovitostí hospodařil, aniž by byl jakkoli obcí upozorněn na to, že vlastníkem předmětné nemovitosti stát není, je dokladem dobré víry státu o vlastnictví k nemovitosti v důsledku splnění předpokladů pro vydržení vlastnictví.

Odpovědnost za škodu na vnesených nebo odložených věcech

Za jinou cennost ve smyslu § 434 odst. 1 obč. zák. lze považovat i osobní motorové vozidlo vyšší ceny.

Exekuce a nepřiměřená délka řízení

Není z pohledu právní jistoty účastníků, jejíž dotčení zakládá nárok na náhradu nemajetkové újmy způsobené nepřiměřenou délkou řízení, vhodné, aby – na rozdíl od výkonu rozhodnutí soudem – exekuční řízení, které vydáním exekučního příkazu nenaplnilo svůj účel, a ve kterém nelze ani v budoucnu očekávat možné vymožení alespoň části pohledávky oprávněného, bylo formálně neuzavřené a trvalo delší dobu bez zjevné činnosti exekutora. Je na exekutorovi, aby stav nedobytnosti pohledávky promítl do svého oprávnění exekuci zastavit, nebo aby podal podnět soudu k zastavení exekuce, jsou-li pro to splněny zákonné podmínky, a tím dal stav nemožnosti dobytí pohledávky pro účastníky řízení na vědomí.

Uspokojení odděleného věřitele

Má-li být beze zbytku naplněn účel sledovaný ustanovením § 28 ZKV, tedy přednostní uspokojení odděleného konkursního věřitele ze zajištění, jež tvoří do značné míry „oddělenou“ konkursní podstatu (proto také zákonný termín „oddělení věřitelé“ v § 28 odst. 1 ZKV), pak příslušenství (srov. § 121 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku) té části výtěžku zpeněžení zajištění, určené k vyplacení oddělenému věřiteli (k oddělenému uspokojení), musí sledovat (s omezením daným výší zajištěné pohledávky) „oddělený“ osud jistiny.

Překážka věci rozsouzené

Pravomocné rozhodnutí, jímž konkursní soud určí v rámci usnesení o zrušení konkursu po-

dle § 44 odst. 1 písm. a/ ZKV odměnu správce konkursní podstaty, je pro účastníky konkursního řízení (a ve stejném rozsahu pro všechny orgány) závazné. Takové rozhodnutí vytváří překážku věci pravomocně rozhodnuté ve sporu, jímž se správce konkursní podstaty domáhá po zrušení konkursu zaplacení této odměny vůči dřívějšímu úpadci.

Účelové komunikace jako součást pozemku

Účelové komunikace jsou druhem pozemku a představují určité ztvárnění či zpracování jeho povrchu. Nemohou být současně pozemkem a současně stavbou ve smyslu občanskoprávním jako dvě rozdílné věci, které by mohly mít rozdílný právní režim. Není-li účelová komunikace stavbou (věcí) ve smyslu občanského práva, ale jen součástí pozemku, nelze uvažovat o tom, že by mohly být občanskoprávní vztahy ke komunikaci a k pozemku, na kterém se nachází, rozdílné; proto ani není možné, aby např. někdo vlastnictví k takové komunikaci vydržel (aniž by současně vydržel vlastnictví k pozemku, na kterém se komunikace nachází).

Dorovnání podle § 220k obch. zák.

Přizná-li soud akcionáři dorovnání, přizná mu v souladu s § 153 odst. 2 o. s. ř. bez dalšího i zákonný úrok podle § 220k odst. 7 obch. zák., a to bez ohledu na to, zda a v jaké výši akcionář jeho přiznání navrhuje. Naopak úrok z prodlení podle § 369 obch. zák. soud akcionáři může přisoudit pouze tehdy, jestliže se jeho zaplacení domáhá. Dorovnání je (pro absenci jiné úpravy v § 220k obch. zák.) splatné podle § 340 odst. 2 obch. zák.

Význam předmětu konkursního řízení a průtahy v řízení

Význam předmětu konkursního řízení pro konkursního dlužníka může být i vyšší, než pro konkursního věřitele, neboť se v něm mají uspořádat jeho majetkové poměry, je-li v úpadku. To platí zejména pro druhou a třetí fázi konkursního řízení. Okamžikem prohlášení konkursu totiž úpadek ztrácí oprávnění disponovat se svým majetkem náležejícím do konkursní podstaty a do konkursní podstaty zásadně spadá veškerý majetek dlužníka. Prodlužování takového řízení tedy zpravidla negativně zasahuje nemajetkovou sféru dlužníka citelněji, než je tomu u konkursních věřitelů.

Konkurs a konečná zpráva

Konečná zpráva má obsahovat údaj o tom, jak vysoký výtěžek zpeněžení má být rozdělen mezi konkursní věřitele, jakož i přehled pohledávek (včetně označení tříd), jež z tohoto výtěžku mají být hrazeny (včetně údaje o pohledávkách předurčených k uspokojení před rozvrhem), nikoli však údaj o tom, jaká výše uspokojení v procentech či podílu náleží konkursním věřitelům pro jejich pohledávky první nebo druhé třídy (ten je vyhrazen rozvrhovému usnesení).

Neplatnost právního úkonu a nepojmenované smlouvy

Nepojmenované smlouvy jsou právním důvodem vzniku závazků za podmínky, že neodporují obsahu nebo účelu zákona a nejsou stíženy ani žádným z dalších důvodů absolutní neplatnosti právních úkonů. K absolutní neplatnosti právních úkonů soud přihlíží z úřední povinnosti. Dospěje-li soud k závěru, že smlouva, z níž má vyplývat žalobou uplatněné právo, je smlouvou nepojmenovanou, pak se nemůže spokojit se závěrem, že tato smlouva byla (z pohledu konstrukce § 269 odst. 2 věty druhé obch. zák.) uzavřena (že vznikla), nýbrž se musí zabývat též tím, zda není dán, se zřetelem na to, co v řízení vyšlo najevo, některý z důvodů její absolutní neplatnosti.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Převedení směnky a směnkou zajištěná pohledávka

Po splatnosti směnkou zajišťovaná pohledávky majiteli směnky nic nebrání v tom, aby dosáhl (náhradního) uspokojení své (směnkou zajištěné) pohledávky také tím způsobem, že směnku převede za úplatu na třetí osobu. Skutečnost, že nabyvatel směnky se v takové situaci nestane současně věřitelem směnkou zajištěné pohledávky, pak sama o sobě dlužníka nezbavuje povinnosti (převedenou) směnku zaplatit.

Insolvenční návrh

Jestliže insolvenční návrh obsahuje konkrétní tvrzení, podle kterých mají insolvenční navrhovatel i další věřitel vůči dlužníku pohledávku, která je po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, jde v intencích § 103 odst. 2 insolvenční

ho zákona o tvrzení způsobilé vést k závěru, že jsou splněny podmínky uvedené v § 3 odst. 1 písm. a/ a b/ insolvenčního zákona, jakož i o tvrzení, které zakládá vyvratitelnou domněnku dlužníkovy platební neschopnosti (§ 3 odst. 2 písm. b/ insolvenčního zákona).

Určení lhůty k provedení procesního úkonu

Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, upravené v ustanovení § 174a zákona o soudech a soudcích, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů, zakotveného zejména v ustanovení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, do řízení probíhajícího před soudem. Nejde o občanské soudní řízení, o trestní řízení soudní nebo o soudní řízení správní, ale o řízení sui generis, jehož smysl (účel) spočívá v tom, že příslušný soud nařídí na návrh účastníka (toho, kdo je stranou řízení) soudu, vůči němuž návrh směřuje (procesnímu soudu), aby ve stanovené lhůtě provedl procesní úkon, u něhož dochází v řízení k průtahům, a že tímto způsobem bude zabráněno dalším průtahům, k nimž by mohlo ve vztahu k tomuto procesnímu úkonu za řízení dojít.

Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

Pokud správní orgán doručil oznámení o dosažení 12 bodů a výzvu k odevzdání řidičského průkazu obviněnému pouze na jednu z více adres, na nichž se obviněný zdržoval, aniž by zkoumal další okolnosti, nesplnil podmínky § 25 odst. 1 spr. řádu, že se jedná o osobu, již se prokazatelně nedaří doručovat. I kdyby měl správní orgán splněny podmínky pro doručení veřejnou vyhláškou podle § 25 odst. 1 spr. řádu, je třeba, aby z obsahu spisu bylo zřejmé, zda pro takový postup správní orgán dodržel podmínku vyplývající z ustanovení § 25 odst. 2 poslední věta spr. řádu podle něhož je doručení písemnosti veřejnou vyhláškou, má-li být písemnost považována za řádně doručenu, vázáno na splnění další podmínky, již je současně zveřejnění doručované písemnosti způsobem umožňujícím dálkový přístup. Bez splnění této podmínky nelze písemnost doručovanou veřejnou vyhláškou považovat za doručenu.

Ochranné léčení

Není vyloučeno, aby v rámci zkušební doby byla obviněnému uložena povinnost podrobit se psychiatrickému léčení, avšak současně je nutné respektovat hlediska, která jsou určující pro závěr, že taková konkrétní povinnost splňuje podmínku přiměřenosti, konkrétnosti

Advokátní kancelář

Naše služby:

Korporátní a komerční právo

M&A

Finanční restrukturalizace

Cenné papíry

Smluvní agenda

Sporná agenda

Problematika hospodářské soutěže

Nemovitosti a stavební právo

Duševní vlastnictví

MSB Legal, v.o.s.

Bucharova 1314/8
158 00 Praha 13

Tel.: +420 251 566 005

Fax: +420 251 566 006

E-mail: paha@msblegal.cz

www.msblegal.cz

Advokátní kancelář MSB Legal, v.o.s. poskytuje komplexní právní služby podnikatelským subjektům, včetně společností s výlučnou či částečnou zahraniční majetkovou účastí. Ačkoli většinu agendy kanceláře tvoří problematika související s podnikáním, poskytujeme právní služby také nepodnikajícím fyzickým i právnickým osobám, převážně z oblasti občanského, pracovního a správního práva. Své služby poskytujeme v českém, anglickém a francouzském jazyce.

PwC Legal

Nacházíme řešení

pwc

PwC Legal realizuje transakce a projekty ve více než 80 jurisdikcích, kde také využívá synergii se sítí PwC. To nám umožňuje poskytovat klientům praktické a obchodně orientované řešení na špičkové odborné úrovni a zajišťovat maximální úroveň právních a navazujících poradenských, daňových a auditorských služeb.

www.pwclegal.cz

© 2012 PricewaterhouseCoopers Legal s.r.o., advokátní kancelář. Všechna práva vyhrazena. V tomto dokumentu, "PwC" označuje společnost PricewaterhouseCoopers Legal s.r.o., advokátní kancelář, která je členem sítě společností PricewaterhouseCoopers International Limited, z nichž každá je samostatným a nezávislým právním subjektem.

a vhodnosti pro odstranění kriminologických faktorů, jež vedly obviněného k páčání trestné činnosti, a zároveň obviněnému umožní vést ve zkušební době (i později) řádný život. K tomu je nutné vždy zvažovat, zda bude taková povinnost účelná a zda je též v rámci okolností na straně obviněného splnitelná a realizovatelná. Aby bylo možné učinit závěr o tom, že jsou uvedené podmínky a předpoklady splněny, je nutné postupovat i při ukládání takové povinnosti tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci (§ 2 odst. 5 tr. ř.), o němž nejsou důvodné pochybnosti, neboť jde o povinnost, která se vztahuje nejen na ukládání výše a druhu trestu, ale i na ukládání konkrétní povinnosti směřující k vedení řádného života. Z těchto důvodů se takový závěr neobejde bez toho, aby k objasnění nutnosti jejího ukládání, rozsahu a zaměření bylo provedeno nezbytné dokazování, jež by vytvořilo potřebný skutkový základ opodstatňující uložení takové povinnosti.

Příkázání věci

Procesní obstrukce jsou zneužitím procesních práv (negují efektivní působení práva) a nepoživají žádnou právní ochranu. Představuje-li podání žaloby proti více žalovaným jen procesní obstrukci směřující vůči jednomu z nich, má to za následek, že soud při zkoumání své místní příslušnosti postupuje stejně, jako kdyby byla žaloba podána jen vůči tomu ze žalovaných, který měl být takovou žalobcovou procesní obstrukcí poškozen. Nejde proto o takovou okolnost, která by odůvodňovala příkázání věci jinému soudu téhož stupně podle ustanovení § 12 odst. 2 o.s.ř.

Doručování společníku

Nepožádal-li společník, aby společnost poté, co se změnila jeho adresa, promítla tuto změnu do seznamu společníků, ač takovou možnost měl, zanedbal sám ochranu svých práv a takové zanedbání nelze interpretovat v neprospěch společnosti.

Posouzení povahy pozemní komunikace

Ze zákona o pozemních komunikacích nevyplývá, že by pro posouzení povahy pozemní komunikace bylo rozhodující, kdo ji vybudoval a co bylo jeho motivem; rozhodující je zařazení komunikace do určité kategorie. Je-li místní komunikace vedena (převážně) po jiném pozemku, nevylučuje to, aby její část – byť i ze soukromoprávního hlediska neoprávněně – zasahovala na sousední pozemek. I v případě, že část pozemní komunikace zasahuje do pozemku, po kterém by podle příslušné dokumentace

vést neměla, neznamená to, že v této části nejde o (nesamostatnou) součást stavby pozemní komunikace a že provoz na této části by měl mít jiná pravidla než na ostatních částech.

Pravost podpisu

Podpis na smlouvě nebo na jiné listině, jež nebyl ověřen doložkou, která by byla veřejnou listinou, se v občanském soudním řízení považuje za pravý, dokud pravost podpisu nebyla řádně a včas (do doby, do jejíhož uplynutí bylo v řízení přípustné uplatňovat rozhodné skutečnosti) popřena. V případě, že pravost „neověřeného“ podpisu na smlouvě nebo jiné listině byla popřena, má procesní povinnost tvrdit skutečnosti rozhodné z hlediska posouzení pravosti podpisu a povinnost tvrzené skutečnosti prokázat ten z účastníků, který z objasnění této okolnosti vyvozuje pro sebe příznivě právní důsledky.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Předpoklady pro výkon sjednané práce

Jsou-li předpoklady pro výkon sjednané práce stanoveny právním předpisem, který umožňuje, aby zaměstnavatel jejich nedostatek zaměstnanci promínil, není výpovědní důvod podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. e) zák. práce naplněn, jestliže se zaměstnavatel rozhodl, že splnění takového předpokladu nebude po zaměstnanci požadovat. Došlo-li jen k dočasnému prominutí, je výpovědní důvod naplněn uplynutím doby, po kterou zaměstnavatel stanovený předpoklad promíjel.

Započtení na dědický podíl

Případné zvýšení dědických podílů „neobdarovaných dědiců“ v důsledku zápočtu na dědický podíl těch dědiců, kteří byli za života zůstavitele obdarováni, se uplatní jen u dědiců ze závěti, popřípadě u dědiců ze zákona, ovšem s výjimkou těch, jejichž dědický podíl odpovídá tzv. povinnému dílu.

Násilí proti úřední osobě

Automobil, pokud jím pachatel úmyslně najíždí na jinou osobu, je zbraní ve smyslu § 118 tr.

záköníku, neboť jeho prostřednictvím je zjevně možno učinit útok proti tělu důraznějším. Pod pojmem násilí se (obecně) rozumí použití fyzické síly k působení na vůli člověka s cílem překonat kladený nebo očekávaný odpor anebo mu zamezit. U trestného činu násilí proti úřední osobě (§ 325 tr. zákoníku) je užití násilí buď prostředkem působení na výkon pravomoci úřední osoby anebo odplatou za výkon této pravomoci. K naplnění znaku „násilí“ zákon především nevyžaduje současně způsobení újmy za zdraví. To znamená, že pachatel trestného činu (zločinu) násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, za užití osobního automobilu jako zbraně (§ 118 tr. zákoníku), si nemusí nutně počínat způsobem, jímž by ohrozil úřední osobu bezprostředně na zdraví či dokonce na životě tím, že na něj najíždí větší rychlostí, kdy pravděpodobnost vzniku zranění je podstatně vyšší. Postačí, použije-li k útoku pohybujiícího se automobilu jako prostředku násilného působení na výkon pravomoci úřední osoby či pro její výkon. Jestliže by takového prostředku užil podstatně razantnějším způsobem, pak by podle okolností případu a povahy případného následku bylo nutno uvažovat především o použití některé z dalších kvalifikovaných skutkových podstat ustanovení § 325 tr. zákoníku.

Postoupení pohledávky

Oznámení o postoupení pohledávky bez dalšího neprokazuje převod práva a nepostačí proto ani pro účely ustanovení § 107a o. s. ř. Má-li být právní skutečností, s níž právní předpisy spojují převod práva nebo povinnosti ve smyslu § 107a odst. 1 o. s. ř., postoupení pohledávky, je účastník podle ustanovení § 107a odst. 2 o. s. ř. povinen k prokázání této právní skutečnosti předložit smlouvu o postoupení pohledávky.

Odpovědnost státu za škodu

Nárok oprávněné osoby na náhradu ušlého zisku uplatněný vůči povinné osobě jako škoda vzniklá porušením povinnosti vydat včas věc podle zákona č. 87/1991 Sb., není nárokem vycházejícím z vlastnického práva k vydávané věci a pro posouzení tohoto nároku není rozhodný okamžik, ke kterému se oprávněná osoba stala vlastníkem věci, o jejíž vydání šlo. Oprávněná osoba se náhrady ušlého zisku může domáhat vůči povinné osobě bez zřetele k tomu, zda dosud probíhá řízení v restituční věci, v němž oprávněná osoba uplatnila vůči povinné osobě právo na vydání věci. Jakkoli je zřejmé, že spor o náhradu ušlého zisku vzniklého porušením povinnosti vydat včas věc podle zákona č. 87/1991 Sb.

zahájený oprávněnou osobou vůči povinné osobě za trvání restitučního řízení je závislý na výsledku restitučního řízení (v němž se meritorně řeší jedna z otázek, jež má povahu otázky předběžné ve sporu o náhradu ušlého zisku), nic to nemění na závěru, že možnost domáhat se náhrady ušlého zisku vůči povinné osobě (a zabránit tím i případnému promlčení tohoto nároku) má oprávněná osoba i v průběhu restitučního řízení.

Řízení o stížnosti

Proti usnesení, jímž soud druhého stupně rozhodne o opravě vyhotovení a opisu rozsudku či usnesení (§ 131, § 138 tr. ř.), je stížnost přípustná.

Zastavení výkonu rozhodnutí

Při soudním prodeji zástavy je třeba vykládat ustanovení § 112 občanského zákoníku tak, že zástavní věřitel pokračuje řádně v zahájeném řízení, jestliže po právní moci usnesení o nařízení prodeje zástavy (po pravomocném skončení první fáze soudního prodeje zástavy) pokračuje v přiměřené lhůtě v uplatňování svého zástavního práva podáním návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí prodejem zástavy podle ustanovení § 251 a násl. o.s.ř., popřípadě podáním návrhu na nařízení exekuce prodejem zástavy podle ustanovení § 37 a násl. ex. Posouzení, zda zástavní věřitel podal návrh na nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce prodejem zástavy v přiměřené lhůtě, je vždy závislé na konkrétních okolnostech každého jednotlivého případu. Pokračovali zástavní věřitel v soudním prodeji zástavy řádně (v okolnostem případu přiměřené lhůtě) podáním návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce prodejem zástavy, znamená to, že promlčecí doba, jejíž běh byl zastaven podáním žaloby o nařízení prodeje zástavy, nezačne znovu běžet dnem právní moci usnesení o nařízení prodeje zástavy a že stavení běhu promlčecí doby bude pokračovat (trvat) až do pravomocného skončení řízení ve druhé fázi soudního prodeje zástavy. Kdyby však zástavní věřitel nepodal návrh na nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce prodejem zástavy v přiměřené lhůtě, začne promlčecí doba (do té doby stavená) znovu běžet dnem následujícím po právní moci usnesení o nařízení prodeje zástavy. V tomto případě se zástavní právo nepromlčí jen tehdy, jestliže promlčecí doba neuplyne do dne, v němž byl podán návrh na nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce prodejem zástavy; v době od podání žaloby o nařízení prodeje zástavy do právní moci usnesení, kterým byl nařízen prodej zástavy, promlčecí doba neběží.

Asistent soudce a § 114b odst. 1 o.s.ř.

Vzhledem k tomu, že asistent soudce, který vykonává jednotlivé úkony soudního řízení z pověření soudce, stanoví-li tak zvláštní zákon nebo rozvrh práce, je – jak vyplývá z ustanovení § 36a odst. 5 zákona č. 6/2002 Sb. (ve znění pozdějších předpisů) – oprávněn podílet se na rozhodovací činnosti soudu v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem pro vyšší soudní úředníky a protože tento zvláštní právní předpis [zákon č. 121/2008 Sb. (ve znění pozdějších předpisů)] umožňuje vyššímu soudnímu úředníkovi vydávat v řízení před soudem prvního stupně usnesení podle ustanovení § 114b odst. 1 o.s.ř., je oprávněn toto usnesení na základě rozvrhu práce soudu a z pověření soudce vydávat rovněž asistent soudce.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Bezdůvodné obohacení

Dluh zanikne splněním jen tehdy, plní-li dlužník věřiteli, případně osobě oprávněné přijmout plnění místo věřitele. Plní-li dlužník někomu jinému než svému věřiteli, pak osoba, které takto plnil, získala bezdůvodné obohacení (plněním bez právního důvodu) na úkor dlužníka a nikoliv na úkor jeho věřitele.

Incidenční žaloba

Skutečnost, že popěrný úkon začal být považován za incidenční žalobu ve smyslu § 200 odst. 5 insolvenčního zákona, nevyklučuje možnost insolvenčního soudu takovou žalobu odmítnout podle § 160 odst. 4 insolvenčního zákona pro opožděnost popření, z něž žaloba vzešla (takovému postupu by bránil jen závazný právní názor o včasnosti popření zformulovaný v řízení o opravných prostředcích proti rozhodnutí insolvenčního soudu o odmítnutí popření /§ 200 odst. 3 insolvenčního zákona/).

Ochranné známky

Případné užívání díla v rozporu s autorským právem nelze považovat za užívání označení v souladu s právem České republiky ve smyslu § 10 odst. 2 zákona o ochranných známkách.

Přerušení řízení

Včasné podání mimořádného opravného prostředku proti rozhodnutí soudu vydaném v řízení podle části třetí občanského soudního řádu, jehož předmětem je určení neplatnosti právního úkonu, podle něhož byl navržen vklad práva do katastru nemovitostí, je důvodem pro přerušení řízení o návrhu na vklad práva do katastru nemovitostí před katastrálním úřadem a pro přerušení řízení o žalobě podané ve věci vkladu práva do katastru nemovitostí podle části páté občanského soudního řádu; přerušení řízení trvá až do rozhodnutí o tomto mimořádném opravném prostředku a, bylo-li mimořádnému opravnému prostředku vyhověno, až do právní moci nového rozhodnutí ve věci určení neplatnosti právního úkonu.

Neplatnost právního úkonu

Volba obchodního zákoníku pro regulaci zprostředkovatelské smlouvy uzavřené s fyzickou osobou v postavení spotřebitele směřuje ke zhoršení právního postavení účastníka smlouvy, který není podnikatelem.

Vázanost soudu zákonem

Vázanost soudu zákonem neznamená bezpodmínečně nutnost doslovného výkladu aplikovaného ustanovení, nýbrž zároveň vázanost smyslem a účelem zákona. V případě konfliktu mezi doslovným zněním zákona a jeho smyslem a účelem je důležitě stanoví podmínky priority výkladu e ratione legis před výkladem jazykovým, podmínky, jež by měly představovat bariéru možné libovůle při aplikaci práva. Smysl a účel zákona lze dovodit především z autentických dokumentů vypovídajících o vůli a záměrech zákonodárce, mezi něž patří důvodová zpráva k návrhu zákona (ačkoliv ze souhlasu zákonodárce s osnovou návrhu lze jeho souhlas s jejími důvody pouze presumovat) a dále z argumentace přednesené v rozpravě při přijímání návrhu zákona. Smysl a účel zákona lze dále dovodit z pramenů práva. Při aplikaci právního ustanovení je nutno prvotně vycházet z jeho doslovného znění. Pouze za podmínky jeho nejasnosti a nesrozumitelnosti (umožňující např. více interpretací), jakož i rozporu doslovného znění daného ustanovení s jeho smyslem a účelem, o jejichž jednoznačnosti a výlučnosti není jakákoliv pochybnost, lze upřednostnit výklad e ratione legis před výkladem jazykovým.

Věcná příslušnost

K projednání a rozhodnutí sporů o peněžité plnění převyšující 100 000 Kč mezi samosprávnou územní jednotkou a podnikatelem při jeho podnikatelské činnosti z dalších obchodních závazkových vztahů, jichž se samosprávná územní jednotka neúčastnila jako podnikatel

při své podnikatelské činnosti, je věcně příslušný okresní soud.

Vydání užitků z neoprávněné držby

Pro spor o vydání užitků z neoprávněné držby spoluvlastnického podílu není významné, zda žalovaná strana je spoluvlastnicí věci.

Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby

Trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 tr. zákoníku je třeba považovat za skutkovou podstatu, která je určena k postihu zkrácení cla v celém rozsahu, a to bez ohledu na jeho další určení. Objektem tohoto trestného činu tak je ochrana zájmu na správném vyměření a výběru cla nejen v té části, ve které je v konečném důsledku příjmem České republiky, ale i v té části ve které je Česká republika, jež clo vybrala, povinna jej odvést jako příjem do rozpočtu Evropské unie. Z tohoto hlediska je nepochybně trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby § 240 tr. zákoníku ve vztahu k trestnému činu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 tr. zákoníku ustanovením primárním, a proto je jejich jednočinný souběh vyloučen pro poměr subsidiarity.

Ochrana osobnosti

Míra informačního sebeurčení dítěte je do určité míry modifikovaná vůlí nositelů rodičovské zodpovědnosti. Aktivní účast nositele rodičovské zodpovědnosti na, z hlediska dítěte, jeho nežádoucí medializaci, se primárně promítá v oblasti výkonu rodičovské zodpovědnosti, včetně úvah o jejím omezení, či změně (napomenutí, omezení, změna výchovy apod.), ale nikoliv do úvah o vyloučení protiprávnosti zásahu způsobeného médií. Ochrana dítěte vyžaduje, aby bylo chráněno proti všem zásahům, jedno odkud přicházejí.

Plná moc

Protože plná moc představuje osvědčení o existenci a rozsahu zastoupení, jež zmocnitel vystavuje zmocněnci pro účely jeho jednání s třetími osobami, je pro vymezení rozsahu oprávnění zmocněnce jednat za zmocnitelů rozhodující obsah plné moci. Jedná-li zmocněnec jménem zmocnitelů v mezích oprávnění uděleného mu v plné moci, vznikají práva a povinnosti přímo zmocniteli (právními úkony, jež zmocněnec jeho jménem v mezích plné moci učinil, je vázán). Má-li být rozsah zmocněncova oprávnění jednat za zmocnitelů omezen, musí být toto omezení výslovně vyjádřeno v plné moci. Při

tom obdobně jako věcné omezení, tj. na provedení určitého právního úkonu, může být plná moc omezena i na určitý časový úsek. Jakékoli interní pokyny, příkazy, zákazy, omezení, či výhrady stanovené v dohodě o zmocnění, avšak nevyjádřené v samotné plné moci, nemají vůči třetím osobám žádné právní účinky, ledaže jim jsou známy. To platí i o časovém omezení dohody o zmocnění; má-li být zmocněncovo oprávnění omezeno časem, musí mu zmocnitel udělit plnou moc, z jejíhož obsahu takové omezení pro třetí osoby vyplývá.

Poddlužnická žaloba

Dospěje-li dlužník povinného (poddlužník) k závěru, že ve skutečnosti proti němu povinný nemá příkazanou pohledávku, není povinen to oznámit soudu, nýbrž oprávněnému, a současně mu sdělit důvody, proč nařizená exekuce (výkon rozhodnutí) nemůže být provedena (proveden), a tímto způsobem se pokusit zabránit podání poddlužnické žaloby oprávněným. Jestliže poddlužník nevyplatí oprávněnému řádně a včas splatnou pohledávku, je oprávněný zákonem zmocněn vlastním jménem tuto pohledávku vymáhat.

Podmíněné zastavení trestního stíhání a náhrada škody

Předmětem trestního stíhání je vždy skutek, v němž je spatřován trestný čin, od kterého je třeba odlišovat jeho popis, který je obsažen v obžalobě nebo v návrhu na potrestání. Podstatou skutku je trestně právně relevantní jednání a jím zapříčiněný trestněprávně významný následek. Proto i při posuzování otázky škodlivého následku při podmíněném zastavení trestního stíhání podle § 307 odst. 1 tr. ř. je nutné vždy vycházet ze skutku, který je obviněnému kladen za vinu, a zkoumat, zda ke konkrétní škodě nebo k bezdůvodnému obohacení došlo v příčinné souvislosti s protiprávním jednáním obviněného a zda je zahrnuta jeho zaviněním. Přestože nemusí být ve skutku obsaženým žalobním návrhu obžaloby nebo návrhu na potrestání popsány např. všechny osoby, které v důsledku protiprávního jednání obviněného utrpěly škodu nebo na jejichž úkor bylo získáno bezdůvodné obohacení, musí soud rozhodující o podmíněném zastavení trestního stíhání, pokud je vzniklá škoda nebo bezdůvodné obohacení v příčinné souvislosti se zaviněným jednáním obviněného, které je mu kladeno za vinu, zkoumat, zda obviněný nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradu uzavřel dohodu, anebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě, nebo vydal bezdůvodné obohacení činem získané, nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřel dohodu, anebo učinil jiná vhodná opatření k jeho vy-

dání, ve vztahu ke všem subjektům, jimž škodu skutečně způsobil nebo na jejichž úkor se bezdůvodně obohatil, a to bez ohledu na to, zda jsou zachyceny v popisu skutku, který je předmětem trestního stíhání (§ 307 odst. 1 písm. b), c) tr. ř.).

Splnění závazku

Sjednejí-li si strany, že dlužník bude plnit ve prospěch v dohodě označeného účtu věřitele, lze tuto dohodu považovat za určení místa plnění ve smyslu ustanovení § 335 a § 339 obch. zák. Poukáže-li následně dlužník peněžité plnění na jiný účet věřitele vedený jinou bankou, neplní ve sjednaném místě. Jestliže ale věřitel bez zbytečného odkladu poté, kdy mohl při řádném chodu věci zjistit, že dlužník poukázal peněžité plnění na jeho účet (odlišný od účtu, na který měl dlužník dle dohody plnit), tyto peněžité prostředky dlužníkovi nevrátí, lze uzavřít, že dlužníkovo plnění na jiný účet akceptoval; v takovém případě zanikne dlužníkům závazek (neplyne-li z uzavřené smlouvy něco jiného) dnem připsání poukázané částky na účet věřitele.

Vrácení věci státnímu zástupci k došetření

Vyvstane-li v řízení potřeba provést další důkazy, nemají takové nedostatky ve skutkových zjištěních v řízení před soudem zásadně charakter neodstranitelných procesních vad, které jedině opravňují odvolací soud k vrácení věci státnímu zástupci k došetření podle § 260 tr. ř.

Výživné a insolvence

I když je výživné ve smyslu § 85 zák. o rod. zákonnou povinností rodiče nezletilého dítěte a tuto nemůže přenést na jinou osobu, ani se jí jinak než ze zákonem určených podmínek zbavit, je nutně probíhající insolvenční řízení a jeho dopad na trestní odpovědnost obviněného stíhaného pro trestný čin podle § 196 tr. zákoníku zkoumat i s ohledem na zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších změn. Dojde-li k insolvenčnímu řízení, je způsob placení jednotlivých dávek v době schváleného oddlužení organizován v režimu oddlužení a s majetkovou podstatou dlužníka tak nakládá ustanovený insolvenční správce, což fakticky znamená, že dlužník jako otec nezletilých dětí sice nemůže splátky uhrazovat, avšak, protože jeho zákonná vyživovací povinnost stále trvá, je povinen v rámci ní dbát na to, aby k plnění zákonné vyživovací povinnosti insolvenčním správcem docházelo. Musí proto od správce zjistit, zda jsou pravidelné platby na výživné hrazeny a pokud tomu tak není, je jeho povinností činit kroky k tomu, aby správce svou povinnost splnil.

Zavrženíhodné jednání poškozeného

Za zavrženíhodné jednání poškozeného se považuje chování v příkrém rozporu s morálkou, svědčící o morální zvrhlosti, bezcitnosti, bezohledném sobectví a o neuctě poškozeného k ostatním osobám nebo společnosti. Jde o jednání zlé, zraňující, ponižující nebo hroící způsobem závažné újmy na právech, musí jít o skutečně velmi intenzivní jednání. Uvedená skutková podstata tak umožňuje mírnější postih v případech, když pachatel sice způsobí těžkou újmu na zdraví, ale jedná tak v důsledku citového či psychického vypětí, jež u něj vyvolává předchozí jednání poškozeného. Toto předchozí zavrženíhodné jednání poškozeného však musí, aby splňovalo uvedená kritéria, v době, kdy obviněný čin páchá, stále ve svém zraňujícím, ponižujícím či jinak negativně na obviněného působícím účinku působit, a čin obviněného jím musí být ovlivněn. Rozhodný je zde právě tento neblahý účinek, který se v chování obviněného odráží a ovlivňuje city, emoce či obvyklé vnímání reality.

Dědické řízení

Majetek nebo dluh, který nebyl v (původním)

řízení o dědictví zařazen z „důvodu spornosti“ do aktiv nebo pasív dědictví, jsou způsobilým předmětem (dodatečného) řízení o dědictví podle ustanovení § 175x občanského soudního řádu jen tehdy, jestliže byla jejich původní spornost mimo řízení o dědictví odstraněna (například rozhodnutím soudu vydaným na základě žaloby podané podle ustanovení § 175y odst.1 občanského soudního řádu v řízení podle Části třetí občanského soudního řádu) tak, že již nepochybně patří do dědictví, aniž by současně došlo ve vztahu k tomuto majetku nebo dluhu také ke konečnému vyřešení vztahu dědiců (dědiců a pozůstalého manžela). Jen v takovém případě lze dovozovat, že se po právní moci usnesení, jímž bylo řízení o dědictví skončeno, objevil zůstavitelův majetek nebo dluh sice (původně) „vyřazený“ pro spornost, nově (po právní moci usnesení, jímž bylo původní řízení o dědictví skončeno) však již mezi účastníky řízení nesporný, ohledně kterého je třeba provést vypořádání mezi dědici.

Exekuce a odporovatelnost

Pasivně věcně legitimován v řízení o výkon rozhodnutí (exekuci) je ten, kdo na základě právního úkonu, který byl rozhodnutím soudu ve smyslu § 42a obč. zák. prohlášen neúčinným, nabyl

z dlužníkova (osoby, již podkladové rozhodnutí ukládá povinnost plnit) majetku, přičemž výkonem rozhodnutí (exekucí) lze postihnout toliko věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty, které neúčinným právním úkonem ušly z majetkové sféry dlužníka.

Pracovníprávní vztahy

Spornost toho, kdo je oprávněn jednat jménem zaměstnavatele, nesmí být zdrojem právní nejistoty v pracovníprávních vztazích, právní úkony zaměstnavatele učiněné vůči jeho zaměstnancům nemohou být v budoucnu zpochybňovány jen proto, že ho učinily osoby, které – jak se později zjistilo – ve skutečnosti nebyly orgány zaměstnavatele. I když zákoník práce (č. 65/1965 Sb.) s takovou situací výslovně neuvažuje, z analogického užití ustanovení § 10 odst. 2 zák. práce lze dovodit, že právní úkony učiněné jménem zaměstnavatele tím, kdo se po právu nestal orgánem zaměstnavatele (§ 9 odst. 1 zák. práce), zaměstnavatele nezavazují jen tehdy, jestliže zaměstnanec o tom musel vědět. ●

Jsme advokáti v pohybu. Žijeme tempem našich klientů.

Ctíme právo a etiku. Stavíme na důvěře a osobním přístupu.

Jsme tým Abbot Legal.

www.abbotlegal.cz
info@abbotlegal.cz

MÁTE PRÁVNÍ PROBLÉM?

VYŘÍDÍME ZA VÁS!

UHRADÍME NÁKLADY!

A UŠETRÍME VÁŠ ČAS!

VAŠE CESTA K PRÁVU!

D.A.S. pojišťovna právní ochrany a.s.

BB Centrum, budova β,

Vyskočilova 1481/4, 140 00 Praha 4

Bližší informace naleznete na www.das.cz nebo volejte **800 10 55 10**

The legal protection insurer of **ERGO**

Central Park Praha (CP Praha)

Už víte, kde chcete bydlet?

Možná právě přemýšlíte o koupi nového bytu či rodinného domu pro sebe či svoji rodinu, nebo chcete pořízení nemovitosti pojmout jako dobrou investici. Pak určitě oceníte pomocníka, který vám cestu k novému bydlení co nejvíc usnadní. Tím pomocníkem, díky němuž získáte kompletní přehled o tom, které nové rezidenční projekty jsou právě na trhu, je portál nazvaný velmi výstižně – **Kde Chci Bydlet.cz**.

Portál byl pro veřejnost spuštěn v druhé polovině roku 2007 a už z jeho názvu je na první pohled patrné, čemu se věnuje. Nemovitostem určeným k bydlení. Ve své specializaci jde však ještě dál – jeho pozornost se soustředí výhradně na byty a rodinné domy z nových developerských projektů.

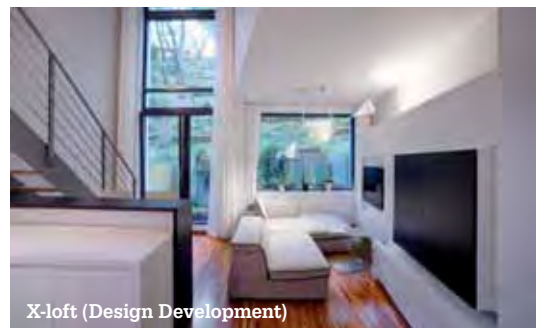
ŠIROKÝ VÝBĚR, AKTUÁLNÍ NABÍDKA

Každému, kdo dnes portál Kde Chci Bydlet.cz navštíví, se otevře opravdu rozmanitá nabídka

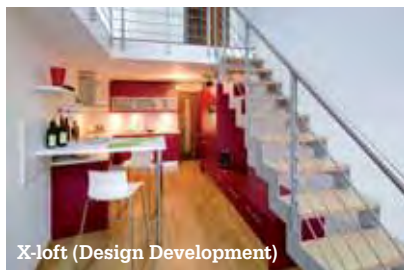
nových bytů a rodinných domů z celé České republiky. Na své první majitele tu čekají jak standardní bytové jednotky, tak atypické ložty či prostorné mezonety, atraktivní penthousy a samozřejmě i rodinné nebo řadové domy mnoha velikostí i standardů.

V současné době je v nabídce portálu Kde Chci Bydlet.cz na prodej zhruba 2 300 nových bytů a rodinných domů z osmi desítek rezidenčních developerských projektů od přibližně čtyř desítek developerů. Tato nabídka se však v závislosti na tom, jak projekty na trhu přibývají, či jsou naopak vyprodávány, neustále proměňuje. Na své si tu přijde opravdu každý – nejdražším novým bytem z aktuální

nabídky portálu je rozlehlý byt s velmi prostornou terasou v Praze, jehož cena bez DPH přesahuje 16 milionů korun, nejlevnějším pak byt 1+kk za zhruba 790 000 korun vč. DPH ve středočeských Voticích.

X-loft (Design Development)

X-loft (Design Development)

KDYŽ CHCETE MÍT PŘEHLED

Ale to zdaleka není všechno. Cílem tvůrců portálu je nabídnout všem, kdo zvažují koupi nového bytu či rodinného domu, skutečně komplexní informace o tomto segmentu českého realitního trhu. Proto je velká péče věnována redakční rubrice přinášející přehled více než 1 500 rezidenčních projektů, které jsou dokončené nebo v různých fázích výstavby a nabízejí volné byty či rodinné domy na prodej. Užitečným zdrojem je také rubrika nazvaná Zprávy z trhu, v níž čtenář odhalí doslova studnici informací o developerských rezidenčních projektech. A protože je vždy lepší vše na vlastní oči i vidět, jsou v rubrice TIP DNE uveřejňovány i aktuální pozvánky na akce typu Den otevřených dveří.

Návštěvníci portálu v něm však najdou i adresáře developerů, realitních kanceláří, bytových architektů, inspektorů nemovitostí a zástupců mnoha dalších oborů, jejichž činnost souvisí s nemovitostmi. Samozřejmostí je i rozsáhlý přehled výstav a veletrhů souvisejících s bydlením a realitami – to vše s kontakty a odkazy na relevantní weby.

Obsah portálu je prostě tvořen tak, aby kdokoli, kdo hledá nový byt či rodinný dům, v něm našel všechny potřebné informace a zkrátil si tak cestu při koupi nového domova na minimum.

CENY A CENOVÉ INDEXY NOVÝCH BYTŮ A RODINNÝCH DOMŮ

Od roku 2009 portál Kde Chci Bydlet.cz dvakrát do roka vydává tištěný magazín nazvaný jednoduše KDE CHCI BYDLET. V něm je koncentrována nabídka nového bydlení i zajímavé rady a informace vztahující se k pořizování nového bytu či rodinného domu. Naprostou novinkou letošního jarního vydání (vychází 19. března 2013) jsou přehledy cen nových bytů a rodinných domů v jednotlivých městských částech Prahy a ve vybraných městech České republiky. Od dubna 2013 budou tyto informace spolu s cenovými indexy nových bytů a rodinných domů pravidelně zveřejňovány i ve speciální rubrice portálu Kde Chci Bydlet.cz. ●

Residence Naď Rokytkou
(BCD Group)KOTI Hyacint
(YIT Stavo)Viladům Branická vyhlídka
(Crescon)

Ilustrační foto: archiv redakce portálu www.kdechcibydlet.cz

lifestyle

epravo.cz

TRENDY

TRENDY

v obkladech a dlažbách velí návrat k přírodě

Koupelna je dnes převážně místem relaxace a odpočinku. Místem, kde odkládáme každodenní starosti a čerpáme novou energii. Tomu odpovídá i její celkové ladění a vybavení, které často souzní se stylem zařízení ostatních místností interiéru.

Díky pestrosti nabídky si dnes vybere opravdu každý, dovoleno je téměř vše. Vyznavači minimalismu často sáhnou po elegantní šedé či po nestárnoucí černobílé kombinaci, příznivci industriálního stylu po imitaci betonu, nostalgické duše po aktuálním trendu retro a romantici svůj domov zařadí třeba v zámeckém duchu. Mnohé z nás jistě uchvátí také hit posledních let – neuvěřitelně věrné imitace přírodních materiálů.

Série Soleras, výrobce ABK, MOC
v Keramika Soukup: 999 Kč/m²

Chtěli byste mít v koupelně krásnou dřevěnou podlahu, ale bojíte se vlhkého prostředí? Láká vás těžko opracovatelný kámen? Toužíte po drahém luxusním mramoru? To vše si dnes již můžete dopřát v podobě keramických obkladů a dlažeb zcela věrně napodobujících přírodní materiály.

JE TO DŘEVO? NENÍ TO DŘEVO?

„Dřevo, mramor, kámen – tyto materiály jsou využívány především jako stavební suroviny, ale pro své estetické vlastnosti se zároveň staly nedílnou součástí moderní architektury. Výrobci vyvinuli a začali používat moderní technologii glazování pomocí digitálního tisku. Tato metoda funguje na principu tisku fotografií pořízených digitálním fotoaparátem, čímž lze vytvořit zcela autentické kopie jakéhokoli typu kamene, mramoru, travertinu, dřeva a dalších předloh. Imitace je tak přesvědčivá, že už ani na dotek pomalu nepoznáte, zda jde o dřevo či keramiku,“ vysvětluje Jana Líkařová, manažerka strategického nákupu a marketingu společnosti Keramika Soukup. Populárním je třeba i design napodobující pohledový beton, který se ideálně hodí především do industriálnější laděných interiérů.

▲ **Série TARIMA ROBLE**, výrobce STN, rozměr: 20,5x61,5cm, MOC v Keramika Soukup: 483 Kč/m²

Za trendem imitování stála právě myšlenka nahradit ne příliš vhodné materiály keramikou. Voda a vlhko totiž dřevu dvakrát neprospívají a kámen je zase složité opracovat na pravidelné a stejně široké dlaždice. Díky technologii digitálního tisku, která umožňuje vytvářet opravdu věrné kopie, se ale nakonec z tohoto původně provizorního řešení stal samostatný trend, o který neustále stoupá zájem.

▲ **Koupelna s obklady v dekoru zka-meněného dřeva – Série Fossil**, výrobce ABK, MOC v Keramika Soukup: od 1145 Kč/m²

▲ **Dlažba série FOREST**, výrobce Peronda, MOC v Keramika Soukup: od 1423 Kč/m²

OBKLADY I DLAŽBY ROSTOU

Obklady s imitací se nevyužívají jen v koupelnách, ale stále častěji pronikají i na stěny ostatních obytných místností: do ložnic, obývacích a dětských pokojů. Pro co největší realističnost často ve formátech podobných například klasickému dřevěnému obložení. „Právě zvětšování již tak velkých formátů je dalším ze současných hitů. V minulých letech se zdálo, že dosažení rozměru 60 x 60cm bude konečné. Neustálý technologický pokrok však umožňuje jít ještě dále, a my tak můžeme již poměrně běž-

ně nabízet obklady s délkou přesahující jeden metr,“ dodává Jana Líkařová. Ostatně tradiční koupelnové obklady vůbec prošly velkou proměnou. Na rozdíl od let minulých dominují nad čtverci protáhlé obdélníky, nejčastěji v rozměrech 20x50, 25x60, 25x70 a 30x100 cm.

▲ **Série Vendome**, výrobce La Faenza, MOC v Keramika Soukup: 999 Kč/m²

NÁVRAT DO MINULOSTI

„Interiérový design je jako „živý organismus“, který se neustále vyvíjí. Nechává se ovlivňovat zejména uměním a módními trendy. Oblíbené se proto v poslední době stejně jako v oblékání stává retro. Návrat do let minulých, honosnost, zdobnost a nestrádanost pojetí v téměř zámečném stylu je přesně to právě pro romantické duše. Zdařilým příkladem je série Vendome italského výrobce La Faenza. Typické kazetové obložení stěn v kombinaci s variací tapetových vzorů a zdobných dekorů promění koupelnu v elegantní dámský budoár,“ říká Jana Líkařová.

▲ **Přírodní tóny a akcent zlaté barvy na bateriích dodávají koupelně nádech luxusu. Série Senso**, výrobce Saloni, MOC v Keramika Soukup: 569 Kč/m²

ROZKVELTÁ LOUKA V KOUPELNĚ

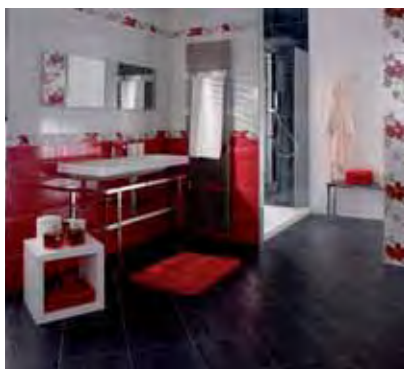
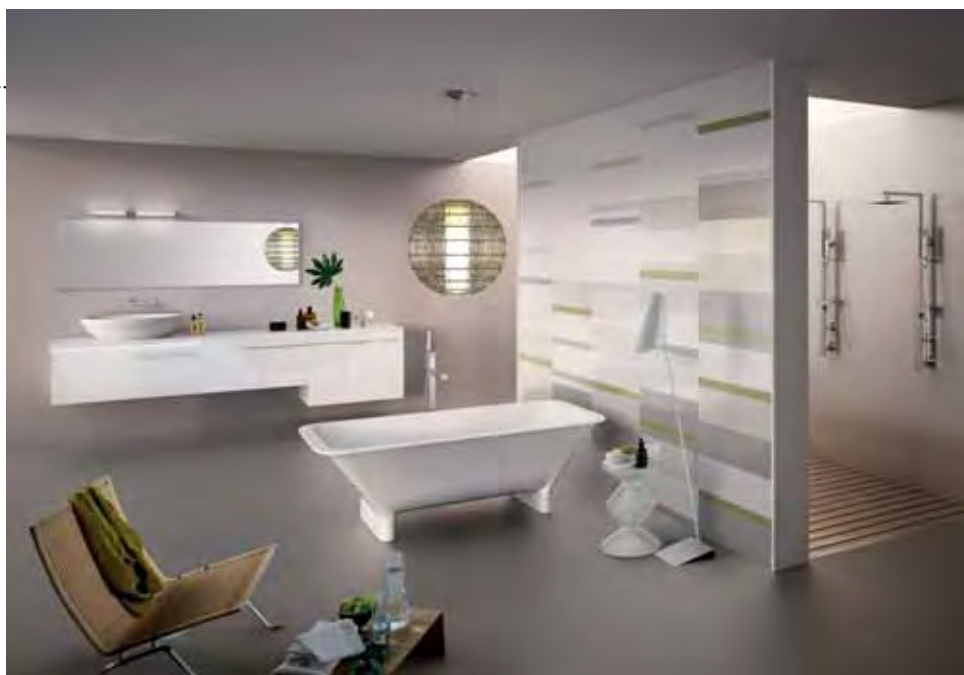
Vedle letos nešlápeme ani volbou florálních prvků. Motivy z přírody navíc napomáhají koupelnu ještě více vnímat jako oázu klidu, relaxace a nejen tělesné, ale i duševní hygieny. Květinová dekorace může tvořit jediný pozorost poutající prvek v jinak barevně čistém interiéru. Velmi populární jsou však také drobné kytičky na ozdobných listelách či na obkladech tvořících třeba stěnu sprchového koutu či vyplňujících prostor nad vanou.

- ▲ **Velkoformátová série Oficina7 nabízí obklady ve velikosti 33,5x97,7 cm v zajímavých barevných variantách. Tloušťka obkladů je pouhých 0,6 mm, a proto se s nimi velmi snadno manipuluje.** Výrobce Marazzi, MOC v Keramika Soukup: 1499 Kč/m²

I ŠEDÁ UMÍ BÝT ZAJÍMAVÁ

Ač vzhledem k oblíbenosti přírodních materiálů převládají jemné, neutrální a převážně teplé odstíny, z hlediska barevnosti je povoleno téměř vše. Pestrou paletu sytých a pastelových tónů v lesku a matu doplňuje nestárnoucí klasika černé a bílé, oblíbená je ale i čistě bílá jako dominující prvek. Čím dál více se prosazuje také vysoce elegantní šedá. Černá a šedá barva sice na někoho mohou působit ponuře, ale při správné kombinaci s ostatními barvami a jednotlivými prvky umí vykouzlit moderní a svěží koupelnu.

- ▲ **Série Breeze**, výrobce La Faenza, MOC v Keramika Soukup: 719 Kč/m²

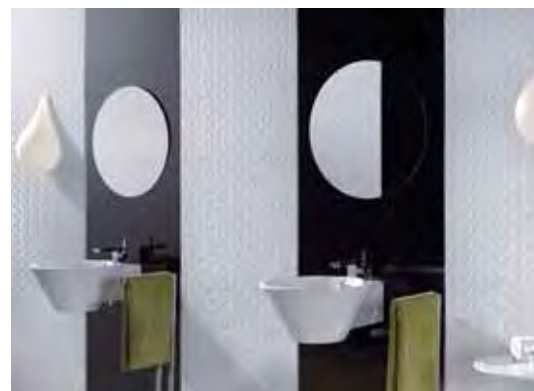
- ▲ **Série Zone**, výrobce Novoceram, MOC v Keramika Soukup: 659 Kč/m²

- ◀ **Elegantní bílá jako dominantní prvek ozvláštěná pouze jemnou mozaikou a obklady se světle šedým dekorem, vše doplněno kontrastními doplňky.** Série Silky, výrobce ABK, MOC v Keramika Soukup: 799 Kč/m²

- ▲ **Geometrické tvary, šedá barva – to je koupelna jako stvořená pro minimalisty.** Série Studio, výrobce La Faenza, MOC v Keramika Soukup: 999 Kč/m²

- ▲ **Série Nuance**, výrobce Marazzi, MOC v Keramika Soukup: 659 Kč/m²

- ▲ **Nestárnoucí klasika, která nikdy nezklame – černá a bílá.** Série Storm, výrobce Peronda, MOC v Keramika Soukup: obklad od 806 Kč/m², dlažba od 604 Kč/m²

We know how to score

KŠD LEGAL
advokátní kancelář s.r.o.

PRAHA BRATISLAVA

KŠD ECONOMIC a.s.

www.ksd.cz

ALFA INTERNATIONAL
THE GLOBAL LEGAL NETWORK

Luxusní doplňky

Nezbytná výbava byznymena, manažera či právníka? Pěkná sladěná kravata, kvalitní hodinky a elegantní manžetové knoflíčky.

Každodenní realita? Kravaty hozené ve skříni, hodinky ležící v šuplíku a manžetové knoflíčky v papírové krabici. I pánské „šperky“ si bezesporu zaslouží dobrou péči a odpovídající zacházení. Z čeho ale vybírat, když nabídka na trhu je nedostatečná? Doplňky na úrovni k nám nově začal dovážet interiérový butik À LA MAISON. Šperkovnice, box na hodinky, pořadač na kravaty i třeba němý sluha na odkládání oblečení jsou vyrobeny z pravé buvolí kůže v příjemném hnědočerveném odstínu a vypracované do nejmenšího detailu. Vše ruční výroba z renomovaných malých rodinných podniků s vysokými etickými a ekologickými principy. Navíc pouze v limitovaných sériích. Luxus, který vydrží po generace – finská značka Balmuir.

BALMUIR se velmi rychle po svém založení stala jednou z nejoblíbenějších značek, které využívají designéři luxusních interiérů. Výrobky této značky jsou dostupné v téměř čtyřiceti zemích Evropy, Ameriky i Asie. Finský rodinný podnik založila jeho majitelka Heidi Jaara v roce 2007. Specializuje se na exkluzivní zboží, jako jsou ručně vyráběné svíčky s kovovými a sametovými povrchy, mohérové a kašmírové šátky a šály, lněné bytové textilie a předměty pro exkluzivní interiéry vyrobené z kvalitní buvolí kůže. A právě ty k nám začal dovážet butik À LA MAISON.

Box na kravaty Gregor, výrobce BALMUIR, materiál buvolí kůže, rozměry 44x34x19 cm, cena v À LA MAISON: 8 980 Kč

„Nabídka luxusnějších interiérových doplňků pro ženy je poměrně pestrá, opačná situace však panuje v pánském sortimentu. Vybavit typický mužský pokoj nebo pracovnu bývá opravdu oříšek. Právě tuto mezeru na trhu zaplňuje značka BALMUIR. Kromě doplňků, jakými jsou například stojan na deštníky, němý sluha na oblečení, kyblík na šampaňské či koš na noviny, má v nabídce také ryze pánské nezbytnosti – například box na kravaty,“ popisuje sortiment Lenka Kocourková, majitelka butiků À LA MAISON. Z elegantní řady výrobků z buvolí kůže si však vyberou i ženy. Pro ně je určena třeba velká patrová šperkovnice a menší určená na cesty, vizitkář či rámečky na fotografie.

Box na hodinky Gregor, výrobce BALMUIR, materiál buvolí kůže, rozměry 32x19x5cm, cena v À LA MAISON: 5 600 Kč

Kyblík na šampaňské Winston, výrobce BALMUIR, materiál buvolí kůže a nerez, průměr 22 cm, výška 23 cm, cena v À LA MAISON: 4 900 Kč

Šperkovnice Elizabeth, výrobce BALMUIR, materiál buvolí kůže, cena v À LA MAISON: 5 360 Kč

...nejen pro muže

Šperkovnice Victorian, výrobce BALMUIR, materiál buvolí kůže, cena v Á LA MAISON: 4 690 Kč

Němý sluha na oblečení s praktickou zásuvkou, výrobce BALMUIR, rozměry 53x45x130 cm, materiál buvolí kůže a dřevo, cena v Á LA MAISON: 22 800 Kč

Stolní lampa Kensington, výrobce BALMUIR, materiál buvolí kůže cena v Á LA MAISON: 7 870 Kč (bez stínidla a žárovky)

Rámeček na fotografie, výrobce BALMUIR, rozměry 10x15 cm, materiál buvolí kůže a sklo, cena v Á LA MAISON: 3 980 Kč

Ostravský projekt Národního centra
excelentního výzkumu v oblasti
informačních technologií, IT4Innovations

VELETRH MIPIM:

mezinárodní vrchol jarní realitní sezóny

Ve francouzském Cannes proběhl od 12. do 15. března již 24. ročník renomovaného veletrhu nemovitostí a investičních příležitostí MIPIM. Tradičně se zde setkali nejvýznamnější evropští a světoví investoři, developéři, banky a finanční instituce, města i celé regiony, realitní makléři, a další profesionálové působící na trhu realit včetně právníků specializujících se na obor nemovitostí a investic. Na 19 000 m² výstavní plochy se prezentovalo na 20 000 účastníků z více než 80 zemí. Mezi nimi bylo na 150 advokátních kanceláří včetně

tuzemských (např. Havel, Holásek & Partners, Haškocová&Co., Baker&McKenzie, Hogan Lovells Prague či PRK Partners).

MIPIM je vedle podzimního mnichovského veletrhu Expo Real zapsán v kalendářích všech klíčových hráčů v oboru. Vedle obchodních

schůzek, neformálních setkávání a vyjednávání o smlouvách je také vyhledávaným fórem pro výměnu a sdílení zkušeností, trendů a vizí v oboru. Nejinak tomu bylo i letos. V rámci čtyřdenního doprovodného programu zde proběhlo 70 konferencí, na nichž vystoupilo 250 řečníků – od starosty Londýna Borise Johnsona, světoznámého architekta Jürgena Mayera, komisaře Evropské komise pro energetiku Güntera Ottingera až po Jürgena Starke, uznávaného německého ekonoma, jenž byl v letech 2006-2011 členem výkonné rady Evropské centrální banky. Nejvíce diskutovanými tématy byly vyhlídky globální ekonomiky a jejich důsledky

pro realitní trh, měřítka konkurenceschopnosti měst či investiční strategie za současné složité ekonomické situace včetně managementu rizik a příležitostí. Často skloňovaným termínem byly „Inovace“ – ať už jde o udržitelný rozvoj, snižování energetické náročnosti či výstavbu nízkooenergetických budov. Samostatné diskusní bloky měly některé z dynamicky se rozvíjejících segmentů realitního trhu – retail, bydlení, hotely a průmyslové nemovitosti.

Protože je MIPIM také častým cílem významných investorů (letos jich do Cannes přijelo 4 300), bývá vždy příležitostí pro česká města a regiony, jež se jim chtějí představit jako atraktivní lokality pro uskutečňování investičních zájmů. Ve Festivalovém paláci měla své expozice tři největší česká města Praha, Brno a Ostrava. Těm sekundoval Moravskoslezský kraj – jediný z tuzemských regionů, který se letos prezentoval se samostatným stánkem. S českými městy

tradičně spoluvystavovala řada v tuzemsku působících významných nadnárodních investorů a developerů; mezi nimi lze uvést např. CTP, HB Reavis, Multi Development, RPG Real Estate či Unibail-Rodamco.

Příští, již 25. ročník veletrhu se v Cannes uskuteční od 11. do 14. března 2014.

NEJVÝZNAMNĚJŠÍ PROJEKTY PREZENTOVANÉ ČESKÝMI MĚSTY A REGIONY NA VELETRHU MIPIM

PRAHA

- Regenerace Výstaviště Praha s Průmyslovým palácem jako jeho dominantou, aby se areál stal jednou z nevyhledávanějších pražských destinací nejen pro výstavnictví, ale i pro kulturu, zábavu a odpočinek
- Rekonstrukce a revitalizace areálu Holešovické tržnice

BRNO

- Mezinárodní centrum klinického výzkumu (FNUSA-ICRC)
- Středoevropský technologický institut (CETEC)
- Centrum pro studium dopadů globální změny klimatu (Centrum CzechGlobe)
- Projekt Centrální zóny v areálu Českého technologického parku Brno
- Europoint Brno / Jižní centrum: přestavba železničního uzlu, revitalizace a rozvoj území v jižní části města
- Rozvojová zóna Heršpická

OSTRAVA

- Vědecko-technologický park Ostrava: rozšíření a výstavba dvou nových multifunkčních budov
- Národní centrum excelentního výzkumu v oblasti informačních technologií, IT4Innovations
- Průmyslové zóny Mošnov a Hrabová
- Brownfieldy a rozvojová území (Karolina, Ostrava-Hrušov)
- Revitalizace přednádražního prostoru Ostrava-Svinov

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

- Dolní oblast Vítkovice (v rámci tohoto unikátního projektu přestavba bývalého Vítkovického plynojemu na multifunkční halu Gong)
- Průmyslová zóna Nad Barborou
- Průmyslová zóna Krnov – Červený dvůr II. etapa a Kasárna
- Rozvojové zóny ve Frýdku-Místku: Kasárna Frýdecký les, Kasárna Palkovická, nevyužitý objekt společnosti Slezan
- Rozvojové plochy v Havířově: mj. přednádražní prostor, areál bývalého dolu Dukla, areál Nový Svět Prostřední Suchá

Praha nabízela investorům projekt budoucího využití areálu Výstaviště spolu s jeho dominantou – Průmyslovým palácem.

Brno prezentovalo mimo jiné projekt Centrální zóny v areálu Českého technologického parku, který zahrnuje výstavbu komplexu administrativních budov s centrálním vodním prvkem.

Mezi nejatraktivnějšími rozvojovými projekty v regionu představil Moravskoslezský kraj Dolní oblast Vítkovice, přivádějící investice v řádech desítek miliard korun.

Vila Na Výsluní

– bydlení 21. století

Developerská společnost JRD zahájila v únoru výstavbu nového nízkoenergetického rezidenčního projektu. Vila Na Výsluní s celkem 15 luxusními byty vyrostе do podzimu příštího roku v klidné lokalitě pražských Strašnic.

Jedná se již o druhý komorní projekt společnosti v této lokalitě. Nedaleká Vila Augustus, která nabídla podobné bydlení nejvyšší kvality a získala několik odborných ocenění, je dokončená od loňska a zcela vyprodaná. Téměř polovina jednotek je již nyní prodána i ve Vile Na Výsluní.

„Komorní projekt Na Výsluní je bydlením 21. století. Nenabízí jen vysokou kvalitu provedení, promyšlené dispozice a umístění v atraktivní lokalitě blízko centra, ale zejména komfortní bydlení. Energeticky pasivní vila svým obyvatelům nejen výrazně ušetří provozní náklady, ale umožní jim žít ve zdravém, bezprašném a bezhlučném prostředí. Dům svou architekturou navíc zcela respektuje okolní zástavbu a přirozeně do ní zapadá,“ popisuje přednosti projektu Jan Řežáb, ředitel skupiny JRD.

Pětipodlažní dům s celkem patnácti bytovými jednotkami bude citlivě zasazen do zahrady původní vily ze 30. let minulého století. Již samotné jméno ulice Na Výsluní a také styl tamní zástavby odráží fakt, že se vždy jednalo o vyhledávanou lokalitu předních pražských intelektuálů a podnikatelů. I projekt společnosti JRD se proto záměrně svou architekturou z dílny Podlipný Sladký Architekti odkazuje k době, kdy funkce estetická a užitná tvořily jeden harmonický celek. Byty v dispozicích 2+kk až 5+kk o velikosti 54 m² až 119 m² charakterizuje promyšlené dispoziční řešení. K jednotkám v přízemí náleží prostorné předzahrádky, k těm ve vyšších patrech balkóny nebo velké terasy poskytující výhledy do vzrostlé zeleně vilové čtvrti. Parkování je zcela bezproblémové, zajištěno 25 místy v suterénu. K většině bytů budou patřit dvě garážová stání.

Projekt je koncipován jako energeticky pasivní, s průkazem energetické náročnosti budovy A. „Silné zateplení obvodových stěn, masivní dřevěná okna s trojskly a vyspělá technologie centrálního větrání s rekuperací tepla přinesou novým majitelům, stejně jako ve všech našich projektech, značné úspory nákladů na provoz domácnosti. Kromě finanční stránky je však důležitá také celková kvalita bydlení, která je v energeticky úsporných budovách na velmi vysoké úrovni. Jak se žije v prostředí téměř bez prachu a hluku si ostatně může kdokoli vyzkoušet v našem vzorovém bytě, do kterého je možné se na víkend nastěhovat a přespat v něm,“ říká Jan Řežáb. Vysoký komfort bydlení ve vile Na Výsluní podporuje i volba kvalitních standardů. V koupelnách, které do projektů JRD dlouhodobě dodává Keramika Soukup, budou španělské obklady Saloni a německé baterie Kludi. V ostatních místnostech pak například třívrstvé dřevěné podlahy, designové vypínače a otopná tělesa či praktické vyšší dveře.

Vila Na Výsluní vyrůstá ve stejnojmenné ulici v městské části Prahy 10 – Strašnicích. Vyhledávaná lokalita nedaleko centra Prahy nabízí bohatou občanskou vybavenost a pestré možnosti aktivního trávení volného času. Plavecký stadion, sportovní areály s tenisovými kurty či fitness centra jsou vzdáleny jen pár minut. Stejně jako vyhledávaný park Gutovka či obchodní centrum Atrium Flora. Z blízké zastávky tramvají trvá cesta do centra města zhruba 15 minut, jen jednu stanicí je vzdálená trasa metra A. Snadné je rovněž napojení na Pražský okruh. ●

Novinky ve mzdách

Tak jako na začátku každého roku dochází i od 1. 1. 2013 k několika významným změnám v oblasti mzdové problematiky, které bych Vám rád přiblížil v následujícím článku.

V roce 2012 bylo změněno nařízení vlády č. 567/2006 Sb. o minimální mzdě a s účinností od 1. 1. 2013 dochází ke sjednocení sazeb minimální mzdy pro všechny zaměstnance bez ohledu na jejich omezené pracovní uplatnění. Minimální mzda pracovníka na plný úvazek tedy pro všechny činí 8000 Kč.

Již tradičně došlo k navýšení maximálního vyměřovacího základu pro odvod pojistného na sociální zabezpečení, pro rok 2013 činí 1 242 432 Kč. Po překročení této hranice se pojistné na sociální zabezpečení až do konce roku neodvádí. Maximální vyměřovací základ pro odvod zdravotního pojištění byl zcela zrušen a pojištění se bude odvádět po celý rok bez omezení.

Další změnou, která se dotkne mzdy některých zaměstnanců je zavedení příplatku k dani z příjmů fyzických osob ve výši 7%, tzv. „solidární zvýšení daně“. Daň se bude odvádět měsíčně z hrubé mzdy přesahující 4násobek průměrné mzdy stanovené na daný rok, pro rok 2013 se jedná o měsíční hrubou mzdu přesahující 103 536 Kč. Zaměstnanec, který v průběhu roku zaplatil alespoň v jednom měsíci solidární daň, je povinen podat si za daný rok přiznání k dani z příjmu fyzických osob. Jeho celoroční hrubá mzda bude porovnávána s 48násobkem průměrné mzdy (pro rok 2013 se jedná o částku 1 242 432 Kč). Výpočet v přiznání stanoví, zda mu bude solidární daň vrácena nebo zůstane odvedena státu. Je plánováno, že toto opatření bude platit pro roky 2013 – 2015.

Sdělovacími prostředky bylo hodně medializováno zrušení slevy na poplatníka pro pracující starobní důchodce, kteří pobírají k 1. 1. 2013 starobní důchod. Zaměstnanci, kterých se to týká, se snažili nesplnit tuto podmínku přerušením pobírání důchodu na den 1. 1. 2013. Není jisté, zda bude toto počínání schváleno (dle názoru ministerstva jde o obcházení zákona a nárok na slevu takoví důchodci nemají) a pro zaměstnavatele bude proto lepší těmto zaměstnancům slevu v průběhu roku neuplatňovat a doporučit jim podání daňového přiznání za rok 2013, ve kterém si slevu mohou uplatnit dodatečně za celý rok zpětně.

Další velkou novinkou je zavedení důchodového spoření, které má představovat 2. pilíř důchodového systému České republiky. Účastníkem může být každá fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let a uzavře smlouvu s penzijní společností nejpozději v roce, ve kterém dosáhne věku 35 let. Osoby, které jsou v letošním roce starší než 35 let, mohou uzavřít důchodové spoření nejpozději do 30. 6. 2013.

Zaměstnanec, který je účasten důchodového spoření, je povinen tuto skutečnost oznámit každému svému zaměstnavateli.

Zaměstnavatel mu pak bude namísto dnešních 6,5% ze mzdy srážet 8,5%, přičemž 3,5% bude odvádět příslušné správě sociálního zabezpečení a zbylých 5% na důchodové spoření zaměstnance.

Pro důchodové spoření platí stejný maximální vyměřovací základ jako pro pojistné na sociální zabezpečení, tedy z částky nad 1 242 432 Kč se již nic neodvádí.

V této souvislosti vzniká zaměstnavateli povinnost předkládat měsíčně Hlášení k záloze na pojistné na důchodové spoření, a to i za měsíce, ve kterých zaměstnanec účastný důchodového spoření nemá žádný příjem, který by podléhal odvodu sociálního pojistného. Jedná se např. o dobu dlouhodobé nemoci, mateřské nebo rodičovské dovolené, přesáhnutí maximálního vyměřovacího základu.

Poslední významnou změnou, která měla platit od 1. 1. 2013 je povinnost komunikovat s příslušnými správami sociálního zabezpečení ve většině případů elektronickou formou. Pro nepřipravenost úřadu je povinnost odložena na 1. 1. 2014. Bude se jednat o doručování běžných formulářů: přihlášky a odhlášky zaměstnanců, měsíční přehledy o odvodu pojistného a evidenční listy důchodového pojištění.

Ing. Roman Heřmánek, Accounting & Payroll Manager, E: hermanek@apogeo.cz, tel.: +420 277 005 652

UniCredit Bank stále na špici v nabídce bankovních služeb pro advokáty, notáře a další svobodná povolání

Pavel Šupík, manažer kompetenčního centra pro svobodná povolání, UniCredit Bank.

JAKÉ NOVINKY PŘINESE ROK 2013?

Od nového roku především platí nové přísnější požadavky České advokátní komory (ČAK), které se týkají hlavně vedení účtů úschov. Dlouhodobě spravujeme peníze téměř třetiny členů komory, kterých se změna vůbec nedotkne – naši nabídku jsme již začátkem podzimu upravili tak, aby byla plně v souladu s potřebami advokátních kanceláří. Všem advokátům, kteří se ještě nestihli přizpůsobit novým podmínkám, rádi vyjdeme vstříc.

JAK BUDOU ZMĚNY V PRAXI VYPADAT?

Advokáti budou muset především vést každou úschovu na samostatném účtu. Prostředky těchto osob musí být vedeny zcela odděleně od vlastních peněz advokáta. Už z označení účtu musí být zřejmé, že jsou na něm uloženy peníze klienta.

Advokátní komora navíc zavádí centrální evidenci úschov. Může to vypadat jako administrativa navíc, ale důvod je zřejmý. Komora

tímto způsobem reaguje na případ zpronevěry složených prostředků, ke kterému došlo v loňském roce. Cílem je obnovení naprosté důvěry veřejnosti v advokátní stav. A UniCredit Bank sleduje stejné cíle.

ZMĚNÍ SE NĚJAK NÁKLADY NEBO POPLATKY SPOJENÉ SE SPRÁVOU ÚČTŮ?

Ano, mění se ve prospěch našich zákazníků. U nově zřízených účtů úschov neplatí klienti poplatek za vypovídání úschovy ve výši 450 Kč. O stejné podmínky mohou požádat i klienti, kteří už u nás účet úschov mají.

A pro nové zákazníky máme ještě jedno příjemné překvapení navíc. Noví zákazníci získají při založení profesního účtu ještě bonus navíc 50% slevu na pořízení nové licence systému ASPI, který využívá přibližně polovina advokátních kanceláří v Česku, možnost přikoupit si nové moduly k stávající licenci ASPI, případně možnost pořízení tohoto programu ve speciální verzi pro tablety na jeden rok zdarma.

MŮŽETE NÁM PŘIBLÍŽIT VÝHODY ÚČTU ADVOKÁTNÍ ÚSCHOVY?

Vkládat a vybírat hotovost bez poplatku je možné v českých korunách, zároveň však může advokát využívat zvýhodněného úročení v korunách, amerických dolarech či eurech. Účet je naprosto bezpečný, ovládání intuitivní a snadné i při větším množství úschov. Významnou výhodou je, že jsou požadované transakce vyřizovány expresně.

MOHOU ADVOKÁTI VYUŽÍVAT I NĚJAKÉ DALŠÍ SLUŽBY

Ano, samozřejmě. Bankovní služby právníkům nabízíme už mnoho let, máme mezi nimi spoustu spokojených zákazníků. Víme, že profese advokáta má svá specifika, především je časově

náročná. Čas na správu financí je tak omezený, a proto advokáti vyžadují více než kdo jiný stoprocentně spolehlivý a bezchybný servis. Proto jsme pro ně připravili celý balíček dalších služeb, které zástupcům svobodných povolání usnadní život.

Jeho základem je profesní/podnikatelský účet „Konto Profese“ s nadstandardním úročením, které může využít každý advokát společně s účtem úschov zdarma. K němu patří rovněž kontokorentní úvěr až do výše 800 tisíc korun bez placení poplatků. Kontokorent poskytujeme většině advokátů zjednodušeně, bez nutnosti dokládat příjmy, pouze na základě obrátů na účtu. Dokonce i začínající advokát bez historie podnikání u nás získá kontokorentní úvěr až 200 tisíc korun.

Účty jsou ale fakticky dva. Pro soukromé platby je určen účet nazvaný Perfektní konto. To jméno není náhodné, uživatelé účtu neplatí žádné poplatky za transakce v rámci tuzemského elektronického platebního styku, navíc je pro advokáty jeho vedení zdarma, pokud vedou v UniCredit Bank účty úschov nebo využívají Konto Profese. Příjemnou třešničkou na dortu je prestižní kreditní karta VISA GOLD s předšváleným limitem 100 tisíc korun, a úrokovou sazbou 6 % p.a.

Většinu bankovních služeb může advokát ovládat z pohodlí své kanceláře nebo doma, a pokud je nutná návštěva banky, k dispozici je vždy osobní bankéř nebo specialista z Kompetenčního centra pro svobodná povolání UniCredit Bank. Naše banka se na služby svobodným povoláním dlouhodobě specializuje, a proto lze obdobnou nabídku na trhu jen těžko nalézt. ●

 UniCredit Bank

G&G VÍNA s. r. o.

Stavíme na kvalitě a tradici znojemských vín, která se pyšní svojí nezaměnitelností. Hlavní předností vín ze Znojemské vinařské podoblasti je jedinečná chuť a vůně. Naší prioritou je zviditelnění Znojemské vinařské podoblasti a podpora kvalitních moravských vinařů, potažmo výsledků jejich práce – vynikajících moravských vín.

Naším strategickým partnerem je VOC Znojmo, první apelační systém v České republice a s ním jednotliví vinaři začlenění do tohoto sdružení.

Nezabýváme se pouze prodejem vín – zajišťujeme také nejrůznější společenské události, z nichž jsou u našich klientů nejoblíbenější zejména řízené degustace. Pořádáme výlety za vínem (zážitkovou turistiku) včetně návštěvy vinných sklepů a připravujeme nejrůznější tematické akce.

PRODEJ VÍN A DOPLŇKŮ

Znojemská vinařská podoblast je známá především skvělými aromatickými bílými víny odrůd jako například Veltlínské Zelené, Sauvignon, Ryzlink rýnský, Müller Thurgau, Muškát moravský. V portfoliu máme samozřejmě i další odrůdy jako Chardonnay, Rulandské šedé, Sylvánské zelené, Pálava, Ryzlink vlašský, Tramín červený, Frankovka, Dornfelder, Svatovavinecké.

Vína v naší nabídce se pravidelně umísťují na předních příčkách v prestižních soutěžích, jako je například:

- TOP 77 Vín ČR
- SAUVIGNON FORUM
- Decanter World Wine Awards v Kanadě
- Le Mondial du Rosé
- International Wine Competition v USA

REALIZACE SPOLEČENSKÝCH UDÁLOSTÍ

- Řízené degustace
- Firemní akce, rauty, svatby, vernisáže
- Vinobraní, otevírání mladých vín, vánoční akce

ZÁŽITKOVÁ TURISTIKA

Organizujeme výlety do Znojma včetně ubytování, kulturního programu a samozřejmě návštěv vinných sklepů. Zajišťujeme firemní či skupinové akce – výjezdní zasedání, porady či školení přímo ve Znojmě a jeho blízkém okolí, což představuje příjemné spojení práce a následné zábavy.

CO NÁS ČEKÁ V ROCE 2013

I přes nepříjemnosti, které měli v loňském roce vinaři na Znojmsku (kroupy a mrazy), lze očekávat velmi kvalitní výsledek jejich snažení v podobě vín ročníku 2012. Již nyní se těšíme, až zařadíme nová vína do našeho portfolia a budeme je moci nabídnout i našim zákazníkům. Budeme také pokračovat v budování naší spolupráce s VOC Znojmo a jednotlivými vinařstvími. Tím dojde i k rozšíření naší nabídky nejen co do počtu vín, ale také v dalších možnostech, jako jsou například ubytovací kapacity. Připravujeme celou řadu nejrůznějších akcí s našimi obchodními partnery, v jejichž řadách rádi uvítáme i vás. ●

G&G Vína s. r. o.
 Kaprova 42/14
 110 00 Praha 1
 +420 273 136 306
 info@ggvina.cz
www.ggvina.cz

Zdeněk Grund
 +420 603 381 531
 zdenek.grund@ggvina.cz
 Jaroslav Gryč
 +420 732 862 715
 jaroslav.gryc@ggvina.cz

Advokátní kancelář s více než dvacetiletou tradicí

Poradte se s námi

- obchodní a občanské právo
- pracovní právo a právo sociálního zabezpečení
- zdravotnické a farmaceutické právo
- ochrana osobních údajů, řízení před ÚOOÚ
- právo duševního vlastnictví, informační technologie
- veřejné zakázky a výběrová řízení, projekty PPP
- právní vztahy k nemovitostem, stavební právo
- fúze a akvizice, právní audit (due dilligence)
- bankovníctví a finance, cenné papíry, daně
- právo životního prostředí
- insolvenční řízení, reorganizace, likvidace
- zastupování v soudním, rozhodčím a správním řízení
- obhajoba v trestních věcech

FELIX A SPOL.
advokátní kancelář, s.r.o.
U Nikolajky 5, 150 00 Praha 5
Tel.: +420 251 081 111 Fax: 251 081 122
e-mail: akfelix@fsak.cz

www.akfelix.cz

www.legalink.ch

Nomos Lawyers International
International Alliance of Independent Law
Firms mainly in European Countries

www.nomosli.eu

Francouzská Michelin šéfkuchařka **Reine Sammut** v AvantGarde restaurant

Fusion restaurace AvantGarde v pražských Dejvicích hostila druhý lednový týden francouzskou Michelin šéfkuchařku Reine Sammut.

Reine společně s Patrikem Havlíčkem, šéfkuchařem restaurace AvantGarde, připravili speciální michelinské menu, které bylo plné zajímavých specialit, např. kambala vařená v koriandrové páře s ústřičnou tempurou, dušený farmářský holub nebo lanýžové risotto.

Madame Sammut za svou práci byla nesčetněkrát oceněna, je nositelkou Řádu čestné legie, 2x byla vyhlášena nejlepší kuchařkou Francie a její kuchyně také získala Michelinovou hvězdu. Patří k velkým vynavačům lanýžů, je členkou Bratrstva lanýžů a označována za impresionistu Provence.

O AVANTGARDE RESTAURANT

Nekuřácký AvantGarde Restaurant & Café byl otevřen v červenci 2011 s adresou v pražských Dejvicích. Stylový interiér, neotřelé menu a pozoruhodný servis, to je AvantGarde restaurant. Koncept restaurace je založen na fusion kuchyni, pro kterou je charakteristické prolínání různých světových kuchyní.

Kapacita restaurace je až 110 hostů.

Restaurant je otevřen od pondělí do pátku od 8:00 hod do 22:00 hod, kde servíruje speciální snídaňové business menu, v čase oběda speciální business lunch menu, které je pravidelně obměňováno.

Součástí prostor je open kitchen, kde mohou hosté pozorovat přípravu jídel, dále café-bar, s kapacitou 30 hostů, který se vyznačuje širokou nabídkou alkoholických nápojů, koktejlů a vybraných vín. Zahrádka v zadní části restaurace umožňuje příjemné posezení.

Pro pořádání uzavřených akcí a degustací je k dispozici také separátní lounge s kapacitou až 20 účastníků.

Tematickým kulinářským konceptem v restauraci je sobotní brunch, který se pořádá v AvantGarde pravidelně každou sobotu od 11:00 do 16:00 hod. Menu obsahuje speciality studené a teplé kuchyně. Cena brunchu pro dospělého je 490 Kč, děti do 14let 290 Kč, děti do 9 let zdarma.

Šéfkuchařem restaurace je Patrik Havlíček, který v minulosti spolupracoval s Michelinovými kuchaři jako Mario Corti, Chris Stains, Emile Jung nebo Fank Ferigutty. Posbíral cenné zkušenosti ve světě špičkové gastronomie a působil také v Dubaji či v Londýně. Jeho oblíbeným stylem je fusion kuchyně. ●

AvantGarde restaurant

Evropská 2690/17

160 00 Praha 6 - Dejvice

Tel.: 224 174 224

E-mail: info@avantgarderestaurant.cz

www.avantgarderestaurant.cz

Otevírací doba: po – pá 8:00 – 22:00,

so – brunch 11:00 – 16:00

O NOVÉ AUTO SE MŮŽETE STARAT, NEBO SI HO JEN UŽÍVAT

Flexileasing
by Europcar

SVOBODA
VÝJÍMEČNOST
DOBRODRUŽSTVÍ
NEZÁVISLOST

Flexileasing - vaše bezstarostná jízda

žádné starosti s vašimi vozy - vše řešíme za vás
žádné dlouhodobé závazky - maximální flexibilita
až 4x ročně nový vůz - váš komfort a bezpečí
nejnovější modely na trhu - vaše dokonalá image

Zavolejte ještě dnes a naši profesionálové vám vypracují analýzu optimalizace vašeho autoparku ZDARMA, nebo získajte 30% bonus z ceny na tři měsíce jako dárek **pro prvních 30 klientů.**

Volejte na: +420 224 829 243

www.flexileasing.cz

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „z právní praxe“

Advokátní kancelář Dána, Pergl & Partneri

Na Ořechovce 580/4
162 00 Praha 6 - Střešovice
Tel.: +420 224 232 611
Fax: +420 233 313 067
e-mail: akdpp@akdpp.cz
www.akdpp.cz

Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fraňa a partneři, s.r.o.

Sokolovská 49
186 00 Praha 8 - Karlín
Tel: +420 225 000 400
Fax: +420 225 000 444
e-mail: recepcepha@hjf.cz
www.hjf.cz

Advokátní kancelář Perthen, Perthenová, Švadlena a partneři s.r.o.

Velké náměstí 135/19
500 02 Hradec Králové
Tel.: +420 495 512 831-2
Fax: +420 495 512 838
e-mail: pps@ppsadvokati.cz
www.ppsadvokati.cz

Advokátní kancelář Tržestka, Lůdl a partneři v.o.s.

Pobočka Brno
Orlí 36
602 00 Brno
Tel.: +420 515 917 160
e-mail: brno@akpzl.cz
www.akpzl.cz

BBH, advokátní kancelář, v. o. s.

Klimentská 1207/10
110 00 Praha 1
Tel.: +420 234 091 355
Fax: +420 234 091 366
e-mail: legal@bbh.cz
www.bbh.cz

bnt attorneys-at-law s.r.o. advokátní kancelář

Palác Langhans
Vodičkova 707/37
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 929 301
Fax: +420 222 929 341
e-mail: info.cz@bnt.eu
www.bnt.eu

JUDr. JAKUB DOHNAL, Ph.D.

JUDr. Jakub Dohnal, Ph.D., advokát

Budovcova 10
796 01 Prostějov
Tel.: +420 608 566 224
e-mail: advokat@jakubdohnal.cz
www.jakubdohnal.cz

Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.

Oasis Florenc
Pobřežní 12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: praha@dhplegal.com
www.dhplegal.com

Fiala, Tejkal a partneři, advokátní kancelář, s.r.o.

Mezníkova 273/13
616 00 Brno
Tel.: +420 541 211 528
Fax: +420 541 210 951
e-mail: recepcce@akfiala.cz
www.akfiala.cz

Glatzová & Co., s.r.o.

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 401 440
Fax: +420 224 248 701
e-mail: office@glatzova.com
www.glatzova.com

HÁJEK ZRZAVECKÝ advokátní kancelář, s.r.o.

Revoluční 3
110 00 Praha 1
Tel.: +420 227 629 700
Fax: +420 221 803 384
e-mail: info@hajekzrzavecky.cz
www.hajekzrzavecky.cz

Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Týn 1049/3
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 895 950
Fax: +420 224 895 980
e-mail: office@havelholasek.cz
www.havelholasek.cz

KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

City Tower
Hvězdova 1716/2b
140 78 Praha 4
Tel.: +420 221 412 611
Fax: +420 222 254 030
e-mail: ksd.law@ksd.cz
www.ksd.cz

**Mališ Nevrkla Legal,
advokátní kancelář, s. r. o.**

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2
Tel.: +420 296 368 350
Fax: +420 296 368 351
e-mail: law.office@mn-legal.eu
www.mn-legal.eu

Maršálek & Žíla, advokátní kancelář

Stará cesta 676
755 01 Vsetín
Tel.: +420 571 410 895
Fax: +420 571 410 232
e-mail: sekretariat@marsalekzila.cz
www.marsalekzila.cz

MSB Legal, v.o.s.

Bucharova 1314/8
158 00 Praha 13
Tel.: +420 251 566 005
Fax: +420 251 566 006
e-mail: praha@msblegal.cz
www.msblegal.cz

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Karoliny Světlé 25
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 866 555
Fax: +420 222 866 546
e-mail: info@mt-legal.com
www.mt-legal.com

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Jáchymova 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 430 111
Fax: +420 224 235 450
e-mail: office@prkpartners.com
www.prkpartners.com

Randl Partners

advokátní kancelář
City Tower
Hvězdova 1716/2b
140 78 Praha 4
Tel.: +420 222 755 311
Fax: +420 239 017 574
e-mail: office@randls.com
www.randls.com

Rödl & Partner, v.o.s.

Platněfská 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
Fax: +420 236 163 799
e-mail: prag@roedl.cz
www.roedl.cz

Schönherr s.r.o.

nám. Republiky 1079/1a
110 00 Praha 1
Tel.: +420 225 996 500
Fax: +420 225 996 555
e-mail: office.czechrepublic@schoenherr.eu
www.schoenherr.eu

Švehlík & Mikuláš advokáti s. r. o.

Purkyňova 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 273 134 550
e-mail: info@samak.cz
www.samak.cz

**TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
advokátní kancelář, s.r.o.**

Trojanova 12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 918 490
Fax: +420 224 920 468
e-mail: ak@iustitia.cz
www.iustitia.cz

Vejmelka & Wunsch, s.r.o.

Italská 27
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 253 050
Fax: +420 222 253 090
e-mail: prague@vejwun.cz
www.vejmelkawuenssch.cz

Weinhold Legal, v.o.s.

Charles Square Center
Karlovo náměstí 10
120 00 Praha 2
Tel.: +420 225 385 333
Fax: +420 225 385 444
e-mail: wl@weinholdlegal.com
www.weinholdlegal.com

**Zachveja & Blaško,
advokátní kancelář, s.r.o.**

28. října 108
702 00 Ostrava
Tel.: +420 596 618 918
Fax: +420 596 618 385
e-mail: info@ak-zachveja.cz
www.ak-zachveja.cz

**Žižlavský a partneři,
advokátní kancelář**

Šířoká 5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 947 055
e-mail: ak@zizlavsky.cz
www.zizlavsky.cz

ČERMÁK a spol.

advokátní a patentová kancelář
law and patent office

Advokátní a patentová kancelář Čermák a spol. patří k největším a nejuznávanějším v České republice. Poskytujeme komplexní právní služby podnikatelské sféře i jednotlivcům. Specializujeme se především na právo průmyslové, na problematiku ochrany duševního vlastnictví a na obchodní právo v nejširším slova smyslu.

Advokátní a patentová kancelář Čermák a spol. je velmi často vyhledávána domácí i zahraniční klientelou, čemuž každoročně odpovídá její umístění v prestižním přehledu The European Legal 500, průvodci světem advokátních kanceláří, který je široce respektován pro svou nezávislost a objektivitu. V oboru průmyslového práva a jiného duševního vlastnictví advokátní kancelář Čermák a spol. pravidelně zaujímá přední místa v oborech rozhodování sporů, obchodní právo a právo společností.

Společnost Čermák a spol. získala v letech 2010, 2011 a 2012 cenu „IP Law Firm of the Year“, udělovanou Managing Intellectual Property, pro Českou republiku a cenu „Právnícká firma roku 2010 a 2011 v oblasti duševního vlastnictví“ a „Právnícká firma roku 2011 v oblasti práva informačních technologií“ udělovanou společností EPRAVO.CZ, akciová společnost.

Advokátní kancelář Čermák a spol. poskytuje veškeré právní služby nejen v rámci České republiky, ale i na Slovensku a na evropské úrovni (zejména zastupování před Evropským patentovým úřadem a Úřadem pro harmonizaci ve vnitřním trhu). Většina klientů především v oblasti průmyslových práv využívá výhod vyplývajících ze zastupování jedinou kancelář v obou zemích. Centrální evidenci převzatých kauz vede pražská kancelář, která v takových případech obvykle zajišťuje i styk s klienty.

Své právní služby poskytujeme v českém, slovenském, anglickém, německém a francouzském jazyce.

Advokátní a patentová kancelář Čermák a spol. | Elišky Peškové 15 | 150 00 Praha 5 |
| tel.: +420 296 167 111 | fax: +420 224 946 724 | e-mail: intelprop@apk.cz |

www.cermakaspol.cz

Hennessy X.O

EXTRA OLD COGNAC

Please sip Hennessy responsibly. www.pijsrozumem.cz
www.hennessy.com

Nespoutaný

Nová třída CLA od 590 000 Kč bez DPH

Čtyřdveřové kupé

Servis na 6 let nebo 125 000 km zdarma

www.mercedes-benz.cz

A Daimler Brand

Mercedes-Benz Financial

Mercedes-Benz
The best or nothing.

Mercedes-Benz CLA 180, cena od 590 000 Kč bez DPH; od 713 900 Kč vč. DPH. Změna ceny vyhrazena. Kombinovaná spotřeba 5,4–5,6 l/100 km, kombinované emise CO₂ 126–130 g/km. Produkt Integrovaný servisní paket (ISP) není zákazník povinen odebrat. Hodnoty emisí CO₂ byly naměřeny a jsou uváděny v souladu se směrnicí 1999/94/ES. Údaje se nevztahují na konkrétní vozidlo a nejsou součástí nabídky, slouží pouze pro porovnání s jednotlivými typy vozidel.